beheersverordening Herziening beheersverordening Waddenzee en Noordzee

ontwerp

Gemeente Texel .txl

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

beheersverordening

Herziening beheersverordening Waddenzee en Noordzee

ontwerp

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Gebied beheersverordening 7
1.3 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Wijzigingen **9**
2.1 Archeologie 9
2.2 Vrijwaringszone vaarweg 11
2.3 Booreilanden en andere offshoreinstallaties 12
2.4 Vergroting besluitgebied beheersverordening 12

Hoofdstuk 3 Planologische randvoorwaarden **13**

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting **15**
4.1 Algemeen 15
4.2 Regels 15

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid **19**
5.1 Economische uitvoerbaarheid 19
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 19

Bijlagen toelichting **21**

Bijlage 1 Toelichting en bijlagen 'Beheersverordening Waddenzee en Noordzee' (vastgesteld op 13 juli 2015) **23**

Bijlage 2 Archeologische verwachtingenkaart waterbodem **255**

Regels **259**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **261**
Artikel 1 Begrippen 261
Artikel 2 Wijze van meten 267

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **269**
Artikel 3 Water 269
Artikel 4 Leiding - Leidingstrook 273
Artikel 5 Waarde - Archeologie 1 275
Artikel 6 Waarde - Archeologie 2 277
Artikel 7 Waarde - Archeologie 3 279
Artikel 8 Waarde - Archeologie 4 281

Hoofdstuk 3 Algemene regels **283**
Artikel 9 Anti-dubbeltelregel 283
Artikel 10 Algemene gebruiksregels 285
Artikel 11 Algemene aanduidingsregels 287

Hoofdstuk 4 Overgang- en slotregels **289**
Artikel 12 Overgangsrecht 289
Artikel 13 Slotregel 291

Bijlagen regels **293**

Bijlage 1 Inventarisatie bestaand gebruik **294**

Bijlage 2 **Gemeentelijke inventarisatie** **316**

Bijlage 3 **Erecode dagrecreatief medegebruik** **330**

Bijlage 4 **Obstakelbeheer funnel SAR Vlieland** **335**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het project ‘Beheersverordening Waddenzee en Noordzee’ is een basisverordening ten behoeve van de Waddenzee en deel van de Noordzee opgesteld. Voor deze aanpak is gekozen omdat in het project een groot aantal deelnemers participeert, waaronder de gemeente Texel.

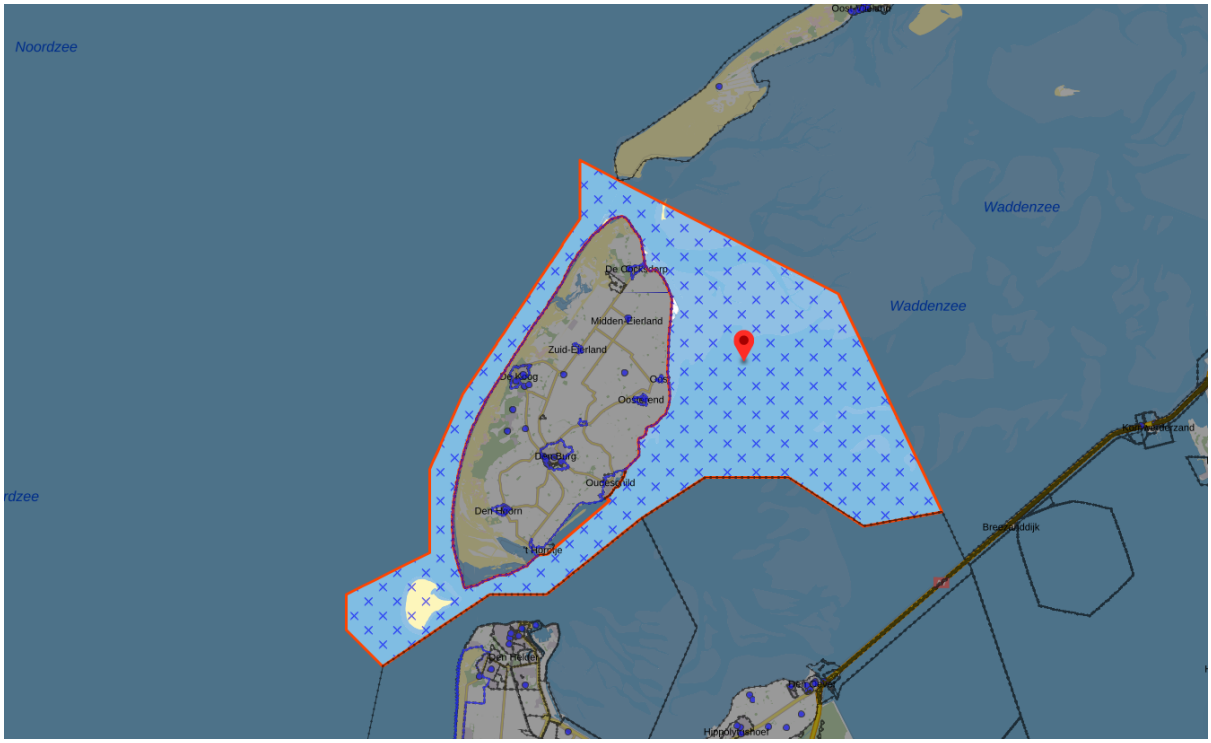
De gemeente Texel heeft de 'Beheersverordening Waddenzee en Noordzee' vastgesteld op 13 juli 2015. Sinds de vaststelling zijn een viertal wijzigingen gewenst. Voorliggende beheersverordening voorziet in deze herziening.

1. Er is op 10 november 2021 een nieuwe archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Deze verwachtingenkaart is vertaald in de illustratie behorende bij voorliggende beheersverordening.
2. De vrijwaringszone (de zone aan weerszijden grenzend aan een rijksvaarweg) uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is vertaald in de illustratie behorende bij voorliggende beheersverordening.
3. Booreilanden en andere offshoreinstallaties zijn in de huidige beheersverordening niet toegestaan. De gemeente Texel heeft tot op heden geen omgevingsvergunningen verleend voor boorplatforms. De verbodsregel wordt niet gewijzigd, maar is duidelijker geformuleerd in de regels van voorliggende beheersverordening.
4. Het vigerende besluitgebied wordt iets vergroot, zoals in navolgende paragraaf 1.2 wordt uiteengezet.

In de toelichting die nu voorligt wordt alleen ingegaan op de wijzigingen. Voor het overige blijft de toelichting uit 2015 van kracht (zoals beleid, beleid per thema en toets aan wet- en regelgeving). Die toelichting is als bijlage bij deze beheersverordening is opgenomen (Bijlage 1) en is eveneens separaat te raadplegen via ruimtelijkeplannen.nl.

1.2 Gebied beheersverordening

Voorliggende beheersverordening omvat vrijwel hetzelfde besluitgebied als de vigerende 'Beheersverordening Waddenzee en Noordzee' (vastgesteld op 13 juli 2015). Navolgende figuur geeft de begrenzing weer van de vigerende beheersverordening.

Figuur 1.1: Begrenzing gebied vigerende beheersverordening (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Het vigerende besluitgebied wordt een klein beetje vergroot. Bij de totstandkoming van de vigerende beheersverordening was een stukje kustlijn buiten het besluitgebied gelaten. In verband met de werkzaamheden aan de Prins Hendrik Zanddijk in het kader van een omvangrijke dijkversterking (in de vorm van een zanddijk met natuurontwikkeling) was uit praktisch oogpunt gekozen om een klein stuk kustlijn buiten het gebied van de vigerende beheersverordening te laten. Deze werkzaamheden zijn nu afgerond, waardoor het gebied wel kan worden meegenomen in de nieuwe beheersverordening. Dit gebied valt nog in het plangebied van het analoge bestemmingsplan Waddengebied 1985. In het kader van de invoering van de Omgevingswet is dit het laatste stukje grondgebied van gemeente Texel waarvoor nog geen digitaal plan geldt.

1.3 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 de wijzigingen in de beheersverordening. Een omschrijving van de milieukundige randvoorwaarden, ook wel omgevingsaspecten genoemd, is opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 betreft de juridische toelichting van de verordeningsregels. Ten slotte zet hoofdstuk 5 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid uiteen.

Hoofdstuk 2 Wijzigingen

Sinds de vaststelling van de vigerende beheersverordening (2015) zijn een viertal wijzigingen gewenst. Voorliggende beheersverordening voorziet in deze herziening.

2.1 Archeologie

2.1.1 Inleiding

Sinds 2007 heeft de gemeente Texel eigen archeologiebeleid waarin van het algemene Rijksbeleid wordt afgeweken. De directe aanleiding voor het opstellen van een gemeentelijk archeologiebeleid was de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) die op 1 september 2007 in werking is getreden.

In opdracht van de gemeente Texel heeft Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie in 2007 de archeologische beleidskaarten en de bijbehorende toelichting voor de gemeente Texel opgesteld. Deze archeologische beleidskaart en bijbehorende toelichting zijn in 2012 geactualiseerd. De waterbodem maakte onderdeel uit van de beleidskaart, maar er waren geen concrete beleidsregels opgenomen.

In 2020 is alsnog een archeologische beleidskaart voor de waterbodem opgesteld, hiermee geeft de gemeente Texel een verdere impuls voor het behoud van het maritieme erfgoed. Op 10 november 2021 is de nieuwe archeologische verwachtingenkaart vastgesteld.

2.1.2 Totstandkoming archeologische verwachtingenkaart waterbodem

Het doel van de archeologische verwachtingenkaart voor de waterbodem vormt primair de bescherming van de archeologisch relevante en waardevolle wrakresten en objecten. Het kan hier gaan om scheepswrakken, vliegtuigwrakken, delen van de scheepsinventaris en lading. Naast het beschermen van bekende wrakken, moeten ook locaties waar nog archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn, worden gevrijwaard van verstorende ingrepen als schelpen- en zandwinning.

Op de waterbodem van de gemeente Texel ligt een aantal wrakken waarvan de positie is geverifieerd en waarvan de staat wordt gecontroleerd. Maar daarnaast zijn er honderden meldingen van 'objecten', waarvan het niet duidelijk is wat dit zijn en of ze archeologische waarde hebben.

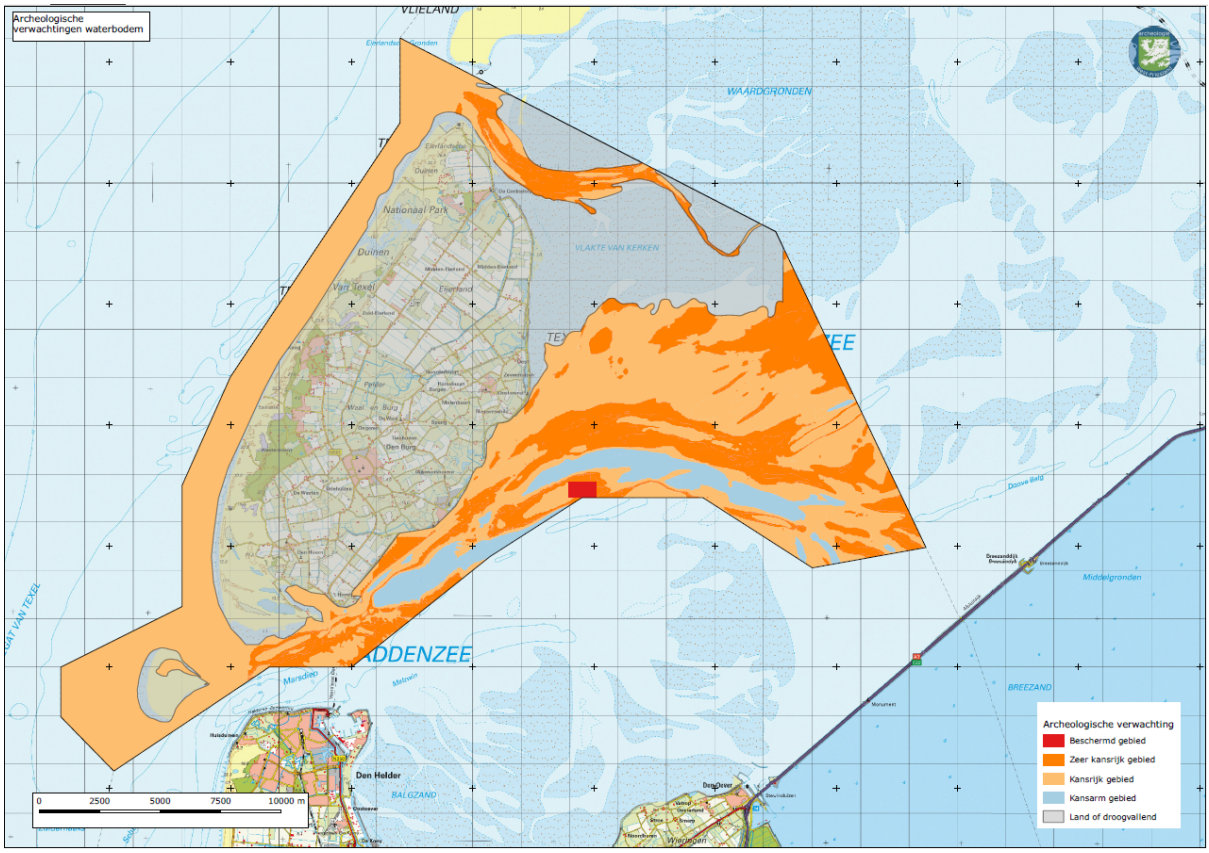
De bekende wrakken waarvan de staat regelmatig wordt gecontroleerd zijn eenvoudig te beschermen. Het is immers mogelijk om een zone om het wrak weer te geven op de beleidskaart en daar een hoge archeologische waarde aan toe te kennen. De gemeente Den Helder heeft bijvoorbeeld een beschermde zone van 100 m2 opgenomen rond de bekende wrakken. De situatie op Texel vraagt echter om een andere aanpak aangezien de waterbodem continue in beweging is, waardoor het onmogelijk is om de huidige bekende locaties allemaal te beschermen. Immers, binnen korte tijd kunnen deze wrakken ook weer zijn verspoeld, begraven onder het zand of in diepere geulen terecht zijn gekomen. De beleidskaart moet hiernaast ook rekening houden met locaties waar onbekende wrakken verwacht worden en kunnen blootspoelen.

De vele meldingen en het gegeven dat een groot deel hiervan niet is geverifieerd, maken een objectgerichte bescherming van maritieme archeologie niet zinvol. Daarom is gekozen voor een gebiedsgerichte kaart, waarin niet de individuele meldingen het uitgangspunt vormen, maar de locaties waar scheepswrakken worden verwacht of bedreigd. Een uitzondering hierop is het Rijksmonument Burgzand Noord, een langwerpig gebied waarbinnen inmiddels 21 wrakken een rijksmonumentale status hebben gekregen en bescherming genieten.

Voor de beleidskaart zijn historische dieptemodellen vergeleken met huidige lodingsgegevens van Rijkswaterstaat. Deze gegevens zijn gecombineerd tot een erosie- en zandsuppletiemodel; hiermee wordt inzichtelijk op welke gebieden zand wordt afgezet en waar juist zeebodemerosie plaatsvindt. Met name de gebieden waar zand wegspoelt onder invloed van het getij, zijn de aandachtsgebieden voor de maritieme archeologie omdat hier nieuwe vondsten, wrakken of andere structuren bloot komen te liggen. De locaties waar zand wordt afgezet zijn, archeologisch gezien, minder van belang. Zelfs bij bekend, waardevol erfgoed, vormt afdekking door zand een veilige methode voor behoud in situ. De plekken waar zandsuppletie plaatsvindt, kennen op de kaart dan ook een lagere archeologische verwachting, de kans dat hier onbekende wrakresten tevoorschijn komen is zeer klein.

2.1.3 Vertaling verwachtingenkaart in voorliggende beheersverordening

Onderstaand is de nieuwe archeologische verwachtingenkaart weergeven voor de 'onderwaterarcheologie'. De verwachtingenkaart is ook opgenomen in Bijlage 2.

Figuur 2.1: Archeologische verwachtingenkaart (bron: gemeente Texel)

In de kaart zijn gebieden aangegeven die in categorieën zijn onderverdeeld:

1. **Beschermd gebied (rood):** Dit is het Rijksmonument bij het Burgzand Noord. Dit gebied valt, ook wat betreft de vergunningverlening, onder de Rijksoverheid.
2. **Zeer kansrijke gebieden (donkeroranje):** Dit zijn de zones met veel bekende scheepswrakken en waar langzaam erosie plaatsvindt. Hierdoor kunnen nieuwe wrakken aan het licht komen.
3. **Kansrijke gebieden (lichtoranje):** Dit zijn de zones waar enkele bekende scheepswrakken liggen en waar lichte erosie of zandsuppletie plaatsvindt. Door de dynamiek van de onderwaterbodem of door menselijk handelen kunnen hier nieuwe wrakken worden gevonden.
4. **Kansarme gebieden (lichtblauw):** Deze gebieden kennen een sterke zandsuppletie, waardoor de eventueel aanwezige resten worden afgedekt door (dikke) pakketten zand. Gebieden die volledig droog vallen bij eb, of juist sinds 1925 zeer diep zijn uitgesleten worden hier ook onder geschaard.
5. **Land of droogvallend (grijs):** Dit zijn evenals de onder 4 genoemde gebieden kansarme gebieden. De gebieden aangeduid als land of droogvallend (grijs) hebben geen archeologische verwachtingswaarde (meer). Dit betreft voornamelijk het gebied ten noordoosten van Texel.

	Archeologische waarde	**Bouwen**	**Werken en werkzaamheden**
Waarde - Archeologie 1	Rijksmonument, beschermd op rijksniveau.	Verbod. Vergunningsstelsel loopt op rijksniveau (RCE)	Verbod. Vergunningsstelsel loopt op rijksniveau (RCE)

Waarde - Archeologie 2	Zeer kansrijke gebieden	Verbod. *	Verbod. *
Waarde - Archeologie 3	Kansrijke gebieden	Verbod. * Van dit verbod kan onder voorwaarden middels een binnenplanse omgevingsvergunning worden afgeweken.	Verbod. * Van dit verbod kan onder voorwaarden middels een binnenplanse omgevingsvergunning worden afgeweken.
Waarde - Archeologie 4	Kansarme gebieden	Vergunningsvrij. Bouwen conform enkelbestemming, mits MZI's niet binnen 50 m van een bekend wrak worden geplaatst en mits toevalsvondsten cf. de Erfgoedwet worden gemeld.	Vergunningsvrij. Uitvoering conform enkelbestemming, mits toevalsvondsten cf. de Erfgoedwet worden gemeld.
-	Vrijgegeven gebieden	N.v.t.	N.v.t.

* Een uitzondering geldt voor het documenteren van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. Hieraan zijn voorwaarden gesteld.

2.2 Vrijwaringszone vaarweg

Rond de veerhaven van 't Horntje op Texel geldt een vrijwaringszone voor de scheepvaart. Deze vrijwaringszone bestond in de praktijk al, maar was niet formeel vastgelegd. De zone was al wel beschreven in de wettekst van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In artikel 2.1.2 van het Barro is aangegeven dat "een vrijwaringszone wordt gemeten vanaf de begrenzingslijn van de rijksvaarweg zoals opgenomen in de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet". De breedte van een vrijwaringszone verschilt per klasse rijksvaarweg en wordt gemeten vanaf de begrenzingslijn van de rijksvaarweg. Voor havenuitvaarten bedraagt deze 50 meter aan weerszijden van een rijksvaarweg binnen een afstand van 300 meter van de havenuitvaart.

Bij 't Horntje is sprake van een hoog frequent scheepvaartverkeer dat een haventoegang kruist. Beperking van zichtlijnen en/of zichtbaarheid van scheepvaarttekens en bakens hebben direct effect op de veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer.

Uit artikel 2.1.3 van het Barro volgt dat bij de vaststelling van een bestemmingsplan (en beheersverordening, zoals volgt uit Barro art. 1.1 onder 2) dat betrekking heeft op gronden binnen de begrenzing van een rijksvaarweg of op een vrijwaringszone, en dat een wijziging inhoudt ten opzichte van het ten tijde van inwerkingtreding van deze titel geldende bestemmingsplan (of beheersverordening), rekening wordt gehouden met het voorkomen van belemmeringen voor:

a. de doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
b. de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
c. het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
d. de toegankelijkheid van de rijksvaarweg voor hulpdiensten, en;
e. het uitvoeren van beheer en onderhoud van de rijksvaarweg.

De vrijwaringszone wordt vertaald in de illustratie behorende bij voorliggende beheersverordening. De planregels worden aangevuld op basis van artikel 2.1.3 van het Barro.

2.3 Booreilanden en andere offshoreinstallaties

Er mogen in de Waddenzee geen booreilanden en andere offshore-installaties worden geparkeerd. Er werd door het rijk een uitzondering gemaakt voor de bestaande tijdelijke parkeerfaciliteit in het Gat van de Stier tussen Den Helder en Texel. Op deze locatie mogen, in afwachting van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden in de haven van Den Helder, maximaal twee offshore-installaties worden geparkeerd voor maximaal drie maanden per jaar.

In de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Water' is het gebruik van gronden ten behoeve van het parkeren van al dan niet tijdelijke offshore-installaties niet toegestaan, met uitzondering van bestaande parkeerlocaties.

Echter, er zijn geen bestaande booreilanden en andere offshoreinstallaties geparkeerd in de wateren van de gemeente Texel. Het verbod wordt duidelijker geformuleerd in de regels van voorliggende beheersverordening. De zinssnede 'met uitzondering van bestaande parkeerlocaties' wordt geschrapt.

2.4 Vergroting besluitgebied beheersverordening

Tot slot wordt het vigerende besluitgebied iets vergroot, zoals in paragraaf 1.2 is uiteengezet.

Hoofdstuk 3 Planologische randvoorwaarden

Sinds de vaststelling van de huidige beheersverordening (2015) zijn een viertal wijzigingen gewenst. Voorliggende beheersverordening voorziet in deze herziening. Er vindt in feitelijk opzicht geen toename van bouw- en gebruiksmogelijkheden plaats.

De regeling voor de booreilanden en offshoreinstallaties wordt slechts verduidelijkt in de planregels.

De vrijwaringszones worden op basis van rijksregels vastgelegd in de beheersverordening. Voor de vrijwaringszones wordt weliswaar een regeling opgenomen, maar leidt er niet toe dat onevenredige ruimtelijke effecten optreden waardoor belangen van derden worden aangetast.

De wijziging van de beschermingsregels voor archeologie vloeien voort uit de nieuwe gemeentelijke archeologische verwachtingenkaart voor de waterbodem.

Door het vergroten van het besluitgebied wordt het laatste stukje grondgebied van gemeente Texel gedigitaliseerd. Dit gebied valt nog in het plangebied van het analoge bestemmingsplan Waddengebied 1985.

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting

4.1 Algemeen

De voorliggende beheersverordening bestaat uit:

a. een verbeelding van het gebied van de beheersverordening;
b. de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd;
c. een toelichting waarin de wijzigingen ten opzichte van de beheersverordening uit 2015 worden toegelicht.

Voor bestemmingsplanregels gelden de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012 (SVBP 2012). Met deze standaard worden de regels en de verbeelding zodanig opgebouwd en ingericht dat bestemmingsplannen goed met elkaar kunnen worden vergeleken. De beheersverordening is hierop afgestemd.

De beheersverordening, met de daarbij behorende toelichting, wordt langs elektronische weg vastgelegd en ook in die vorm vastgesteld, tegelijk met een analoge versie van de beheersverordening. Als de digitale en analoge versie tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale versie beslissend.

4.2 Regels

In het navolgende wordt de algemeen gehanteerde opbouw van de regels toegelicht. Deze ziet er als volgt uit:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels;
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;
- Hoofdstuk 3 Algemene regels;
- Hoofdstuk 4 Overgang- en slotregels.

4.2.1 Inleidende regels

Dit onderdeel bestaat uit de begrippen (Artikel 1) en de wijze van meten (Artikel 2). Deze artikelen geven aan wat in de regels onder bepaalde begrippen moet worden verstaan en hoe moet worden gemeten bij de toepassing van de bouwregels of sommige gebruiksregels van het plan. Dit is alleen het geval wanneer begrippen niet op voorhand voor een eenduidige uitleg, in overeenstemming met normaal spraakgebruik, vatbaar zijn. Alle begrippen zijn in alfabetische volgorde opgenomen, met uitzondering van het eerste begrip 'beheersverordening'.

4.2.2 Bestemmingsregels

In hoofdstuk 2 zijn de bestemmingen opgenomen. Hierna wordt per bestemming een korte uitleg gegeven. De bestemmingen zijn overgenomen uit de vigerende beheersverordening; hierin zijn de wijzigingen doorgevoerd.

Water

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bedoeld als enkelbestemming voor de Waddenzee en Noordzee. Uitsluitend bestaande gebouwen zijn toestaan. Aan het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn voorwaarden gesteld.

Er zijn een aantal specifieke gebruiksregels geformuleerd. Het verbod voor offshore-installaties is als volgt gewijzigd:

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

het gebruik van gronden ten behoeve van het parkeren van al dan niet tijdelijke offshore-installaties; ***met uitzondering van bestaande parkeerlocaties.***

Leiding - Leidingstrook

De voor 'Leiding – Leidingstrook' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de instandhouding, de bescherming en/of het onderhoud van de bestaande leidingen, met daarbij behorende leidingzone en overige voorzieningen. Het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden is vergunningplichtig.

Waarde - Archeologie 1 t/m 4

De voor 'Waarde - Archeologie 1 t/m 3' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor terreinen van archeologische waarden. De regels zijn samengevat en toegelicht:

- De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor terreinen met een zeer hoge archeologische waarde. Het gaat hier om een rijksmonument. Het bouwen van bouwwerken en uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden is verboden. De vergunning hiertoe loopt via de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De voor 'Waarde - Archeologie 1' bestemde gronden hebben een informatiefunctie. Het laat zien dat er waarden gelden op de desbetreffende locatie, maar verbindt hier geen juridische gevolgen aan in de beheersverordening. Hiertoe is het Rijk namelijk bevoegd gezag.
- De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor gronden met een zeer hoge archeologische verwachtingswaarde (zeer kansrijk gebied). Er mogen geen bouwwerken worden gebouwd, met uizondering van bestaande bouwwerken. Onder bestaande bouwwerken worden niet verstaan bouwwerken die zijn vergund met tijdelijke omgevingsvergunningen. Ook is het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden verboden. Een uitzondering geldt voor het documenteren van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. Hieraan zijn voorwaarden gesteld.
- De voor 'Waarde - Archeologie 3' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor gronden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (kansrijk gebied). Er mogen geen bouwwerken worden gebouwd, met uizondering van bestaande bouwwerken. Onder bestaande bouwwerken worden niet verstaan bouwwerken die zijn vergund met tijdelijke omgevingsvergunningen. Ook is het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden verboden. Van het bouw- en aanlegverbod kan worden afgeweken middels een binnenplanse omgevingsvergunning. Hieraan zijn voorwaarden gesteld. Zo moet een archeologisch onderzoek worden aangeleverd, dat aantoont dat geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Een uitzondering geldt voor het documenteren van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. Hieraan zijn voorwaarden gesteld.
- De voor 'Waarde - Archeologie 4' aangewezen gronden zijn mede bestemd voor gronden met een lage archeologische verwachtingswaarde (kansarm gebied). Hier geldt geen vergunningplicht. Hier mag worden gebouwd en hier mogen werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden worden uitgevoerd conform de regels van de andere daar voorkomende bestemmingen. Wel moeten toevalsvondsten op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet worden gemeld (wettelijke meldingsplicht). Ook mogen er geen mosselzaadinvanginstallaties worden geplaatst op minder dan 50 m afstand van een bekend wrak.

4.2.3 Algemene regels

In hoofdstuk 3 zijn de algemene regels opgenomen.

Anti-dubbeltelregel

Het doel van de anti-dubbeltelregel is om te voorkomen dat, wanneer volgens een wijzigingsplan bepaalde gebouwen niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld. Kort gezegd, komt het erop neer, dat grond die één keer in beschouwing is genomen voor het toestaan van gebouwen, niet een tweede maal mag meetellen voor de toelaatbaarheid van andere gebouwen, als die grond inmiddels tot een ander bouwperceel is gaan behoren.

Algemene bouwregels

Gronden en bouwwerken mogen eveneens worden gebruikt overeenkomstig bestaand (legaal) gebruik.

Algemene aanduidingsregels

luchtvaartverkeerzone - obstakelbeheergebied

Deze gronden zijn aangewezen voor het tegengaan van te hoge bouwwerken in verband met de gebruiksmogelijkheden en veiligheidssituatie van de liggend in de gemeente Vlieland en Maritiem Vliegkamp De Kooy liggend in de gemeente Hollands Kroon, waaronder begrepen het vrijhouden van de invliegfunnel.

veiligheidszone - onveilig gebied

Deze gronden zijn aangewezen voor militaire doeleinden, waarbij het gebruik van het onveilige gebied niet mag worden belemmerd door de basisbestemming.

vrijwaringszone - dijk

Deze gronden zijn aangewezen voor het onderhoud, de instandhouding, de bescherming en/of de versterking van de functie van de primaire waterkering.

vrijwaringszone - radarverstoringsgebied

Deze gronden zijn bestemd voor het vrijhouden van een goed radarbeeld van het luchtruim.

vrijwaringszone - vaarweg

Deze gronden zijn aangewezen ten behoeve van het voorkómen van belemmeringen voor de scheepvaart.

4.2.4 Overgangs- en slotregels

In respectievelijk Artikel 12 en Artikel 13 zijn het overgangsrecht en de slotregel opgenomen. Voor de redactie van het overgangsrecht geldt het Besluit ruimtelijke ordening. Bebouwing die niet voldoet aan de regels van deze beheersverordening is onder het overgangsrecht gebracht. Een geringe uitbreiding van de bebouwing met 10% wordt mogelijk gemaakt.

Het gebruik van gronden en opstallen die in strijd zijn met deze beheersverordening op het tijdstip van inwerkingtreding, mag in beginsel worden voortgezet. Wijziging van dit strijdige gebruik is verboden, indien de afwijking van de verordening wordt vergroot. Indien het strijdige gebruik, na het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening voor een periode langer dan één jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

In de slotregel van de beheersverordening wordt aangegeven onder welke titel de beheersverordening wordt vastgelegd.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 6.12 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de gemeente verplicht om, indien er sprake is van een bouwplan, de gemeentelijke kosten te verhalen. Met onderhavige beheersverordening worden geen bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) mogelijk gemaakt, zodat de verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan niet geldt en kostenverhaal niet aan de orde is.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Er heeft al overleg plaatsgevonden met de belanghebbende partijen. Daarom wordt afgezien van inspraak en overleg.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Toelichting en bijlagen 'Beheersverordening Waddenzee en Noordzee' (vastgesteld op 13 juli 2015)

Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Gemeente Texel

BügelHajema

Plek voor ideeën

Beheersverordening
Waddenzee en Noordzee

Inhoud

Toelichting + bijlagen
Regels + bijlagen
Verbeelding

Separaat bijgevoegd:
Voortoets Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

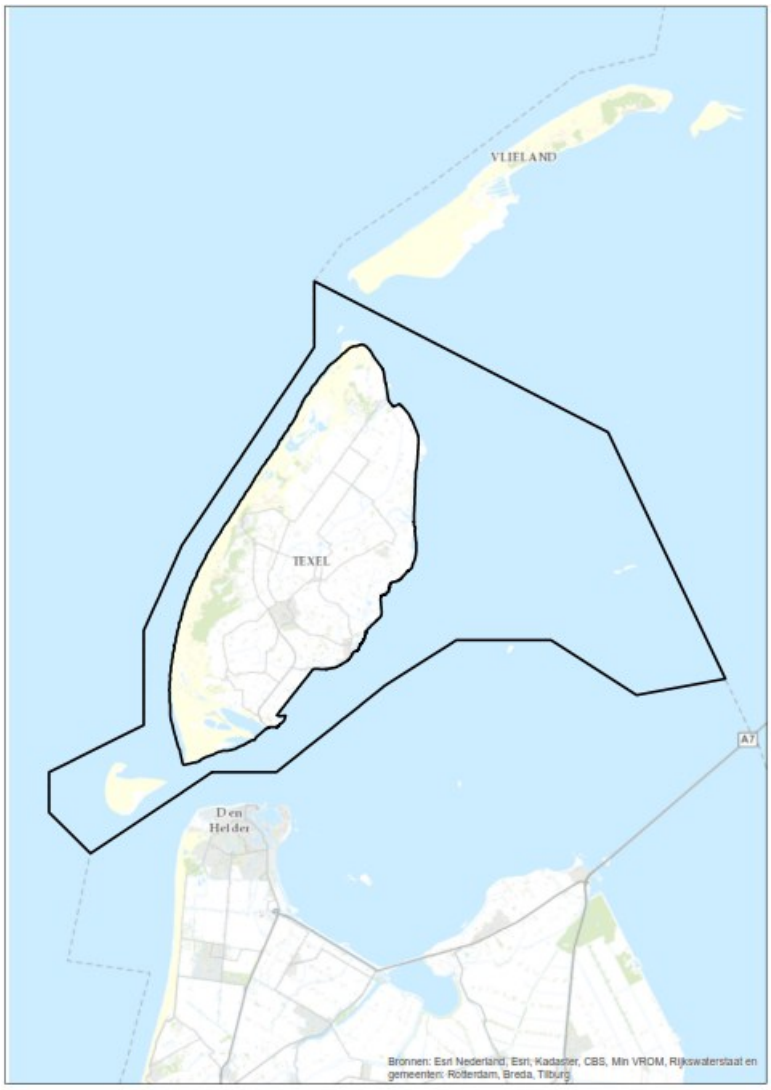
Reactienota Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

13 juli 2015
Projectnummer 550.42.50.00.01

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

O v e r z i c h t s k a a r t

Plangebied Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

T o e l i c h t i n g

I n h o u d s o p g a v e

1 Inleiding 5
- 1.1 Inleiding 5
- 1.2 Het instrument beheersverordening 6
- 1.3 Vormgeving 6
- 1.4 Ontwikkelingen buiten de kaders van de beheersverordening 7
- 1.5 Leeswijzer 8

2 Beleid 9
- 2.1 Rijksbeleid 9
  - 2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 9
  - 2.1.2 Derde nota Waddenzee 9
  - 2.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening 10
  - 2.1.4 Regeling algemene regels ruimtelijke ordening 11
  - 2.1.5 Plan van aanpak Verbetering Beheer Waddenzee - Samenwerkingsagenda Beheer Waddenzee 11
- 2.2 Provinciaal beleid 12
  - 2.2.1 Algemeen 12
  - 2.2.2 Provincie Noord-Holland 13
  - 2.2.3 Provincie Fryslân 14
  - 2.2.4 Provincie Groningen 15
- 2.3 Gemeentelijk beleid 15
  - 2.3.1 Bestemmingsplannen voor de Waddenzee 15
  - 2.3.2 Gemeentelijke wensen 16

3 Beleid per thema 19

4 Toets aan de wet- en regelgeving 37
- 4.1 Externe veiligheid 37
- 4.2 Kabels en leidingen 39
- 4.3 Defensie 41
- 4.4 Archeologie en cultuurhistorie 44
  - 4.4.1 Beleid en wetgeving 44
  - 4.4.2 Waarden in het Waddengebied 45
  - 4.4.3 Waarden vertaald naar beschermingsregeling 49
- 4.5 Ecologie 52
- 4.6 Water 53
- 4.7 Geluid 54
- 4.8 Plan-m.e.r. 54
- 4.9 Andere aspecten 55

5 Juridische vormgeving 57
- 5.1 Algemeen 57

5.2 Wat regelt de beheersverordening? 58

6 Uitvoerbaarheid 61
6.1 Economische uitvoerbaarheid 61
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 61
6.3 Handhaving 61

Bijlagen

Bijlage 1 - Kaart Militair gebruik en burgerluchtvaart

Bijlage 2 – Zeebodemdieptekaart

Separate bijlage – Voortoets Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Separate bijlage – Reactienota Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

1 Inleiding

1.1 Inleiding

AANLEIDING

Elke gemeente dient op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) om de tien jaar haar bestemmingsplannen te herzien of zo mogelijk een verlengingsbesluit te nemen, dan wel een beheersverordening vast te stellen. Indien de gemeenteraad dit niet tijdig doet, vervalt haar bevoegdheid om leges te heffen voor diensten die verband houden met het bestemmingsplan (bijvoorbeeld in het kader van omgevingsvergunningen). Een bestemmingsplan dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wro (1 juli 2008) ten minste vijf jaar oud is, moet binnen vijf jaar (dus vóór 1 juli 2013) worden vervangen door een nieuw bestemmingsplan of door een beheersverordening.[1]

WAAROM EEN BEHEERSVERORDENING

Bij de behandeling van de Wro door het parlement is de beheersverordening toegevoegd aan het ruimtelijk instrumentarium van gemeenten. Hiermee is de mogelijkheid gecreëerd om op een snelle en eenvoudige wijze een nieuw juridisch-planologisch regiem vast te stellen voor gebieden waar nauwelijks ontwikkelingen worden voorzien. De genoemde gebieden worden gezien als gebieden waarbinnen nauwelijks ontwikkelingen zijn voorzien.

AANTAL DEELNEMERS

Voor het project 'Beheersverordening Waddenzee en Noordzee' is een basisverordening opgesteld. Voor deze aanpak is gekozen omdat in het project een groot aantal deelnemers participeert. Het betreft de volgende deelnemers:

- Gemeente Texel;
- Gemeente Vlieland;
- Gemeente Ameland;
- Gemeente Schiermonnikoog;
- Gemeente Terschelling;
- Gemeente Hollands Kroon;
- Gemeente Harlingen;
- Gemeente het Bildt;
- Gemeente Ferwerderadiel;
- Gemeente Dongeradeel;
- Gemeente Eemsmond;
- Gemeente Delfzijl;
- Gemeente Oldambt.

[1] Zie artikel 3.1, lid 4 Wro en het overgangsrecht Invoeringswet Wro.

Het verordeningsgebied omvat grote delen van de Waddenzee, daar waar de genoemde deelnemers het bevoegd gezag zijn. Ook een deel van de Noordzee, vallend onder het bevoegd gezag van de Waddeneilanden, valt onder de werking van de beheersverordening. Door elk van de deelnemers is een inventarisatie van het verordeningsgebied uitgevoerd, aanvullend op de beschikbare inventarisatie van het Beheerplan Waddenzee. Beide inventarisaties maken deel uit van de beheersverordening, door de beschikbare documenten als bijlagen bij de regels van de beheersverordening op te nemen.

1.2
Het instrument beheersverordening

De beheersverordening heeft het karakter van een consoliderende regeling van reeds bestaande rechten. Dat betekent dat alles wat op basis van de geldende planologische regelingen in het verordeningsgebied is toegestaan ten aanzien van de gebruiks-, de bouw- en de inrichtingsmogelijkheden, in de voorliggende beheersverordening is overgenomen. Wat onder het begrip 'bestaand' moet worden verstaan en op welke wijze de regels voorts zijn opgesteld, is nader uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) heeft voorts invloed op de regeling in de beheersverordening. Ook verschillende verordeningen van de diverse gemeenten moeten worden meegenomen. Als de deelnemers aan het project hiervoor de benodigde informatie hebben aangeleverd, dan is dit verwerkt in paragraaf 2.3.

Om een goede regeling op te kunnen stellen, is het geldend beleidskader in beeld gebracht. Daarmee wordt duidelijk welke beleidskeuzen (nog) kunnen worden gemaakt en waarvoor is gekozen. Dit aspect is verder uitgewerkt in hoofdstuk 2 van de voorliggende toelichting.

1.3
Vormgeving

De wijze waarop een beheersverordening moet worden opgesteld is vormvrij. Er zijn slechts enkele voorgeschreven regels waaraan een beheersverordening moet voldoen. De beheersverordening bevat in ieder geval een kaart waarop de grens van het verordeningsgebied is aangegeven. Logischerwijs bevat de verordening een regeling waarin de gebruiks-, bouw- en inrichtingsmogelijkheden zijn aangegeven. Voor een beheersverordening is voorts enige vorm van toelichting op de verordening noodzakelijk. Hoewel in de Wro niet uitdrukkelijk over een toelichting wordt gesproken, is het op grond van hoofdstuk 3 van de Algemene wet bestuursrecht wel noodzakelijk dat de belangenafweging ten aanzien van de regels in de verordening wordt toegelicht. Bovendien is op grond van bijvoorbeeld het Besluit m.e.r. ook een afweging ten aanzien

van de m.e.r.-plicht verplicht. Daarmee lijkt een beheersverordening qua opbouw dan ook sterk op een bestemmingsplan. De voorliggende beheersverordening is op het bovenstaande afgestemd en vormgegeven.

Ook ten aanzien van de inhoud van de beheersverordening stelt de wet geen nadere eisen. Omdat veel gemeenten gewend zijn aan de opbouw en de structuur van bestemmingsplannen, is de voorliggende beheersverordening volgens deze opbouw en structuur opgesteld. Daar waar mogelijk zijn de Ruimtelijke Ordening Standaarden 2012 toegepast. Voor een verdere uitwerking van de vormgeving wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

Deze toelichting is voor alle deelnemende gemeenten - op enkele details na – gelijk gehouden. Dat betekent dat de informatie in deze toelichting soms aspecten betreft die binnen het gemeentelijke grondgebied niet aan de orde zijn.

1.4
Ontwikkelingen buiten de kaders van de beheersverordening

Omdat de beheersverordening ziet op het vastleggen van de bestaande situatie is vrijwel geen ruimte voor ontwikkelingen opgenomen. Enige ontwikkelruimte binnen de kaders van de beheersverordening is grotendeels ontleend aan het Barro. Met name de bestemming 'Water' is in dit licht van belang. Deze bestemming is al volgt opgebouwd:

Gebruik:

1. Toegestane vergund gebruik is toegestaan. Hiervoor is een specifieke bijlage opgenomen, die zeer gedetailleerd inzicht geeft in het vergunde/legale gebruik. Aangesloten is bij de inventarisatie die is uitgevoerd in het kader van het Natuurbeheerplan Waddenzee. Deze bijlage betreft bijlage 1 bij de regels van de beheersverordening.
2. Voorst is aangesloten op gebruik dat op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is toegestaan dan wel moet worden geregeld. Het betreft met name de militaire aangelegenheden en cultuurhistorie.
3. Tot slot is het specifiek vergunde/legale gebruik opgenomen in de beheersverordening. Dit betreft het vergund gebruik dat past binnen de voorheen geldende planologische regime.
4. Ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Hierbij is de relatie met het ontwikkelen van de natuurlijke waarden van het getijdengebied zoals beschreven in een Beheerplan gelegd. Het betreft dan ook een zeer beperkte mogelijkheid voor nieuw gebruik.

Bouwen

1. Uitgangspunt van de beheersverordening is dat in beginsel de bestaande bouwwerken zijn toegestaan. Qua bouwmogelijkheden is een aantal algemene regels opgenomen, waardoor er voor het vergunde dan wel in het verleden via het bestemmingsplan toegestane gebruik beperkte bouwwerken kunnen worden opgericht. Het gaat hierbij om zeer geringe bouwwerken, van ondergeschikte aard en omvang, begrenst in bouwhoogte. Hieronder valt onder meer het bouwen van (aanleg)steigers (al dan niet drijvend) en kaden en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het kustbeheer, de scheepvaart en/of de zeeveiligheid.
2. Ten aanzien van de bouwmogelijkheden is een aantal afwijkingen opgenomen. Deze afwijkingen zijn grotendeels in overeenstemming met het Barro, zoals de wadwachtposten, nieuwe bouwwerken ten behoeve van het kustbeheer, de zeeveiligheid en/of veiligheid en nieuwe tijdelijke bouwwerken ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring.

Op grond van bovenstaande is een overzichtelijk geheel aan activiteiten in de beheersverordening opgenomen. Ook is duidelijk welke beperkte ontwikkelmogelijkheden zijn toegestaan op basis van de beheersverordening.

Mogelijke grotere ontwikkelingen binnen het verordeningsgebied zullen dan ook uitsluitend via een zelfstandige planologisch procedure gerealiseerd kunnen worden. Hierbij kan worden gedacht aan een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Ook kan een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen.

1.5
Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk geeft het beleidskader voor het beheersgebied weer. Daarbij wordt alleen ingegaan op beleidsdocumenten die van invloed zijn op de juridische regeling van deze beheersverordening. Het beleid per thema is uitgewerkt in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 betreft de toets aan wet- en regelgeving op het gebied van de omgevingsaspecten, zoals natuur, milieu, archeologie en dergelijke. In hoofdstuk 5 is de juridische vormgeving van de beheersverordening nader uitgewerkt. Tot slot geeft hoofdstuk 6 inzicht in de economische en maatschappelijke gevolgen van de beheersverordening.

2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (hierna: SVIR) schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040: een visie hoe Nederland er in 2040 voor moet staan. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028. Aangegeven is welke nationale belangen daarbij aan de orde zijn. Een actualisatie van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau is nodig om de nieuwe aanpak vorm te geven. De verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit zijn gedateerd door nieuwe politieke accenten en veranderende (wereldwijde) omstandigheden zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen die onder andere ontstaan omdat groei, stagnatie en krimp gelijktijdig plaatsvinden. De SVIR geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en vormt de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Vertrouwen in medeoverheden is de basis voor het bepalen van verantwoordelijkheden, regelgeving en rijksbetrokkenheid. Door hun regionale kennis en onderlinge samenwerkingsverbanden zijn gemeenten en provincies in staat om de opgaven integraal, doeltreffend en met kwaliteit aan te pakken. Provincies, gemeenten en waterschappen hebben voldoende instrumenten in handen om deze taken uit te voeren. De waarborging van nationale belangen in de vorm van normen is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

CONCLUSIE

Daar waar het normen betreft die in een ruimtelijk plan moeten worden gewaarborgd, zijn deze normen opgenomen in de regels van de beheersverordening. Het Barro is uitgewerkt in paragraaf 2.1.3.

2.1.2 Derde nota Waddenzee

Het Nederlandse beleid ten aanzien van het waddengebied is (mede) vastgelegd in de Derde Nota Waddenzee. Deze nota heeft, daar waar concrete beleidsbeslissing zijn opgenomen, rechtstreekse doorwerking naar het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In de nota is ook het nieuwe beleid ten aanzien van gaswinning en visserij in de Waddenzee vastgelegd. Voor Nederland heeft de Derde Nota Waddenzee betrekking op alle grond die bij

vloed vanuit de Waddenzee onderloopt. Dit is inclusief de kwelders (zoals de Boschplaat op Terschelling, Nieuwlandsreid op Ameland en de schorren op Texel), strandvlakten (zoals de Hors op Texel en het Rif bij Schiermonnikoog) en onbewoonde eilanden, zoals Rottumeroog en Griend. Het Noordzeestrand op de eilanden en buitengaatse zandplaten zoals Noorderhaaks vallen buiten het beschermde gebied.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Voor een nadere uitwerking per thema wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

CONCLUSIE De derde nota Waddenzee heeft rechtstreekse doorwerking naar het Barro. Het Barro is, voor zover noodzakelijk, verwerkt in de voorliggende beheersverordening. Ook is het thematisch beleid verwerkt, voor zover deze ruimtelijke relevant zijn en passen binnen de kaders van de voorliggende beheersverordening.

2.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op rijksniveau is in de eerdergenoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen moeten worden ingezet. Een aantal van die onderwerpen betreffen de Waddenzee en waddengebied, defensie, kustfundament, ecologische hoofdstructuur, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en primaire waterkeringen buiten het kustfundament. De onderwerpen hebben in elk geval betrekking op de Waddenzee. De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op provinciaal en/of gemeentelijk niveau. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de lokale ruimtelijke besluitvorming. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het Barro geeft de concrete uitwerking van de nationale belangen in de lokale ruimtelijke plannen, waaronder een beheersverordening. Voor een aantal onderwerpen is een nadere regeling opgesteld door het Rijk.

CONCLUSIE Eerder is reeds aangegeven dat de noodzakelijke ruimtelijke normen uit het Barro zijn verwerkt in de voorliggende beheersverordening. Ook ten aanzien van het thematisch beleid heeft een doorvertaling plaatsgevonden.
Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de regeling dat geen delfstoffenwinning mag plaatsvinden, met uitzondering van de bestaande delfstoffenwinning. Ook mogen geen windturbines worden gebouwd.

2.1.4
Regeling algemene regels ruimtelijke ordening

De Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Rarro) is gebaseerd op het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. In titel 2.6 van het Barro is bepaald dat bij ministeriële regeling verschillende militaire terreinen, gebieden, objecten en zones worden aangewezen, waar het bevoegd gezag bij de vaststelling van ruimtelijke plannen rekening mee moeten houden. In het Rarro wordt daar uitvoering aan gegeven. Voor het gebied van de Waddenzee betreft de invloed van de Marine vliegkamp De Kooy bij Den Helder en Vlieland op de Waddenzee. Dit geldt ook voor de ligging van onveilige gebieden buiten militaire terreinen in de Waddenzee. In titel 2.6 van het Barro wordt aangegeven wat in een ruimtelijk plan moet worden opgenomen.

Het Rarro geeft een uitwerking van de feitelijke ligging van militaire terreinen, gebieden, objecten en zones. Aangegeven is wat in de regels van een ruimtelijk plan moet worden opgenomen. Voor zover dit van toepassing is op de voorliggende beheersverordening, is het Rarro doorvertaald in de regels en op de verbeelding. CONCLUSIE

2.1.5
Plan van aanpak Verbetering Beheer Waddenzee - Samenwerkingsagenda Beheer Waddenzee

De Samenwerkingsagenda betreft een plan van aanpak voor optimalisatie van het beheer van de Waddenzee. Het plan van aanpak straalt de ambitie uit om in 2018 te werken als één beheerder met één integraal Beheer- en Inrichtingsplan. Hierdoor is het mogelijk om stapsgewijs toe te werken naar steeds hechtere samenwerkingsverbanden tussen de betrokken beheerorganisaties. Dit vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende beheerders in het Waddengebied, met de intentie om op basis van de bestaande inzet meer te doen. Transparanter naar de bewoners en gebruikers van het gebied, efficiënter voor de beheerders en slagvaardiger naar (de doelen voor) het gebied. Het plan van aanpak, ook wel de 'samenwerkingsagenda' genoemd, beschrijft hoe de betrokken partijen, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, inhoud willen geven aan de samenwerking. Voor een volledige uiteenzetting wordt verwezen naar: http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2014/07/02/plan-van-aanpak-verbetering-beheer-waddenzee-samenwerkingsagenda-beheer-waddenzee.html

De Samenwerkingsagenda is een visiedocument. Binnen de kaders van de beheersverordening heeft de Waddenvisie een informerende rol. Er is dan ook geen concrete doorwerking van de Waddenvisie naar de voorliggende beheersverordening. CONCLUSIE

2.2
Provinciaal beleid

Bij het bestuur voor de Waddenzee is een drietal bevoegde provincies betrokken, te weten de provincie Noord-Holland, de provincie Fryslân en de provincie Groningen. In deze paragraaf worden de ruimtelijke relevante provinciale bevoegdheden uiteen gezet. Per provincie is aangeven op welke wijze de provinciale belangen zijn gewaarborgd in de voorliggende beheersverordening.

2.2.1
Algemeen

Interprovinciale waddenvisie

De provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen werken samen met onder andere het Rijk, natuur- en recreatieorganisaties en het bedrijfsleven aan het behouden en versterken van de natuur- en landschapswaarden en het ontwikkelen van een duurzame economie in het Waddengebied. Dit doet de provincie door onder andere:

- deelname bestuur Waddengebied;
- opstellen en uitvoeren interprovinciale Waddenvisie;
- opstellen en uitvoeren actieplan Vaarrecreatie Waddenzee;
- deelname Waddenfonds.[2]

INTERPROVINCIALE WADDENVISIE

De drie Waddenprovincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland hebben een gezamenlijke ontwerpvisie opgesteld op de instandhouding en ontwikkeling van het Waddengebied. Aanleiding daarvoor is de grote verantwoordelijkheid die de provincies voelen om de natuurlijke kwaliteiten en de regionale economie van het Waddengebied verder te versterken. Ook willen de Waddenprovincies de mogelijkheden voor de beleving van het gebied optimaliseren. Deze aanleiding is nog eens versterkt door de recent voor een groot deel gedecentraliseerde – en vaak provinciegrensoverstijgende – bevoegdheden voor ruimtelijke ordening, vitaal platteland, natuur, recreatie en landschap en het Waddenfonds.

Het doel van de Waddenvisie is een gecoördineerde interprovinciale inzet voor het Waddengebied. De Waddenvisie is het vertrekpunt voor toekomstige plannen van de provincies en vormt de basis voor het nieuwe Uitvoeringsplan Waddenfonds 2014-2017. Met de Waddenvisie beogen de drie Waddenprovincies, Fryslân, Groningen en Noord-Holland, gezamenlijk op te trekken en de kwaliteiten van het gebied te beschermen en verder te ontwikkelen. Daarnaast willen zij dat mensen het waddengebied nog meer kunnen beleven en moet er tegelijkertijd ruimte zijn voor ontwikkeling en innovatie. De twee hoofddoelen van deze visie zijn dan ook:

[2] Voor meer informatie zie:
http://www.noordholland.nl/web/Themas/Groen/Natuur/Wadden.htm

1. het versterken en optimaal kunnen beleven van de fysieke en ecologische kwaliteiten van het Waddengebied;
2. het bieden van ruimte voor (sociaal-)economische ontwikkeling, wonen, werken, recreatie en innovatie.

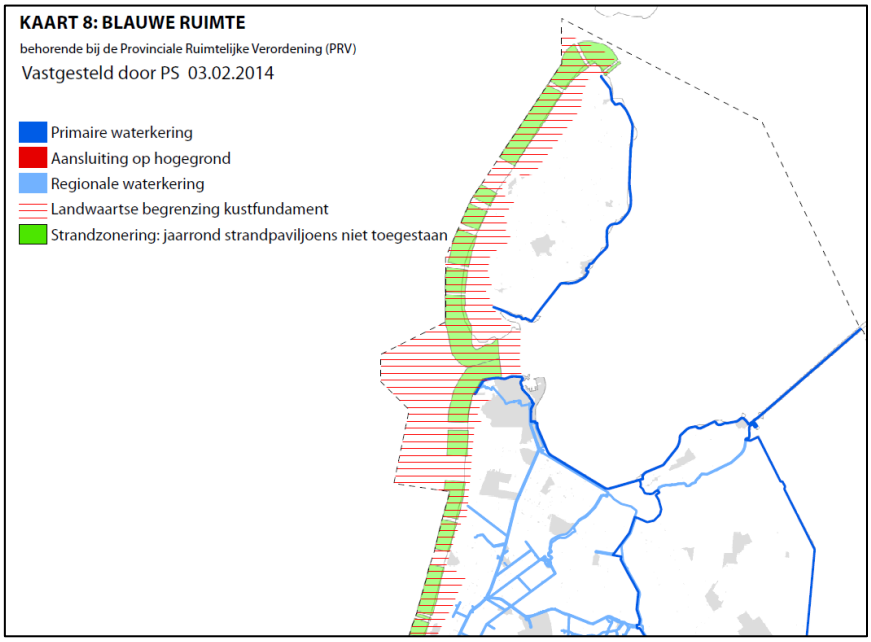
De Waddenvisie is door de Waddenprovincies vastgesteld op 18 november 2013.

De Waddenvisie is een visiedocument. Binnen de kaders van de beheersverordening heeft de Waddenvisie een informerende rol. Er is dan ook geen concrete doorwerking van de Waddenvisie naar de voorliggende beheersverordening. CONCLUSIE

2.2.2 Provincie Noord-Holland

Provinciale ruimtelijke verordening provincie Noord-Holland

Uit de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie is van belang dat het gestelde in artikel 29 wordt betrokken bij het opstellen van de beheersverordening. Voor primaire waterkeringen langs de kust van de Waddenzee en Noordzee moet een vrijwaringszone van 175 meter buitendijks worden opgenomen. Dit met inachtneming van de voorwaarden als genoemd in artikel 29 ruimtelijke verordening.

Figuur 1. Uitsnede kaart 8 Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie provincie Noord-Holland

In het verordeningsgebied van de voorliggende beheersverordening is geen sprake van een doorwerking van het provinciale beleid van de provincie Noord-Holland. CONCLUSIE

2.2.3
Provincie Fryslân

De Verordening Romte Fryslân (VRF) heeft onder meer betrekking op de positie van de Waddenzee. Voor de Waddenzee (excl. de havenkom bij Harlingen) staan in de verordening bouw- en gebruiksbepalingen die direct doorwerken naar gemeentelijke ruimtelijke plannen. Deze bepalingen regelen o.a. buitendijkse ontwikkelingen bij de Waddeneilanden (waaronder de zeewaartse uitbreiding van jachthavens) en nabij Harlingen. De bepalingen zijn gebaseerd op de Nota Ruimte en de PKB Waddenzee van het rijk, en zijn afgestemd op het provinciale beleid. De artikelen die betrekking hebben op de reserveringszones langs de primaire waterkeringen zijn op de Waddenzee van toepassing. Zo moeten reserveringszones voor versterking van een primaire waterkering buiten aaneengesloten bebouwd gebied in een ruimtelijk plan worden opgenomen.

Naast de VRF is ook de thematische structuurvisie *Grutsk op 'e Romte* van kracht. In *Grutsk op 'e Romte* worden landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang in samenhang geanalyseerd en gewaardeerd. Het doel hiervan is behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, inspireren en adviseren. *Grutsk op 'e Romte* is als procesvereiste in de verordening Romte opgenomen. Dat betekent dat vereist wordt dat bij het opstellen van een ruimtelijk plan een analyse wordt gemaakt van de aanwezige waarden in het plangebied, in het bijzonder van de landschappelijke en cultuurhistorische structuren. En dat afgewogen en gemotiveerd wordt op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de provinciale belangen uit *Grutsk op 'e Romte*.
In relatie tot onderhavig plan zijn de beschrijvingen van het Waddensysteem en van het Waddengebied van belang. In paragraaf 4.4. wordt ingegaan op de archeologische en cultuurhistorische betekenis van het plangebied. Tevens wordt daar beschreven op welke wijze de waarden zijn vertaald naar de planregels.

CONCLUSIE

De voorliggende beheersverordening ziet niet op ontwikkelingen binnen het verordeningsgebied. Voor zover de VRF ziet op ontwikkelingen zijn dan ook geen regels opgenomen in de voorliggende beheersverordening. De beheersverordening bevat wel een regeling voor de reserveringszone die in het verordeningsgebied liggen. Omdat de beheersverordening geen ontwikkelingen mogelijk maakt, voorziet de beheersverordening in een beperkte regeling.
In relatie tot *Grutsk op 'e Romte* zijn in de beheersverordening zorgvuldige regelingen opgenomen om de kwaliteiten van het gebied voldoende te borgen.

2.2.4
Provincie Groningen

Het provinciaal beleid van de provincie Groningen is neergelegd in de Omgevingsverordening provincie Groningen 2009 (POV). Voor de Waddenzee zijn de volgende artikelen van toepassing:

Thema	Artikel	Onderwerp
Water	4.10	Waterkeringszone
Natuur	4.21	Duisternis en stilte (rust)
	4.31	Ecologische Hoofdstructuur
	4.47	Waddenzee
Overig	4.51	Rechtstreeks werkende regels

CONCLUSIE

De voorliggende beheersverordening ziet niet op ontwikkelingen binnen het verordeningsgebied. Voor zover de POV ziet op ontwikkelingen zijn dan ook geen regels opgenomen in de voorliggende beheersverordening.

De beheersverordening bevat een regeling voor de reserveringszone die in het verordeningsgebied ligt. Omdat de beheersverordening geen ontwikkelingen mogelijk maakt, voorziet de beheersverordening in een beperkte regeling.

De duisternis en de rust maken onderdeel uit van het begrip ‘landschappelijke waarden’. De genoemde waarden zijn beschermd op basis van de bestemmingsomschrijving van artikel 5 van de regels.

De EHS is beschermd op basis van het begrip ‘natuurlijke waarden’. De bestemming en de regels van het verordeningsgebied zijn niet gewijzigd, dit is de voorwaarde die is gesteld in artikel 4.31 van de POV. Immers, de bestaande situatie is vastgelegd in de beheersverordening.

Voor de Waddenzee is in de regels van de beheersverordening een verbod opgenomen voor de exploratie en exploitatie naar aardgas. Ook mogen geen nieuwe leidingen, buiten de bestaande leidingenstrook, worden aangelegd. Artikel 4.47 van de POV is hiermee gewaarborgd.

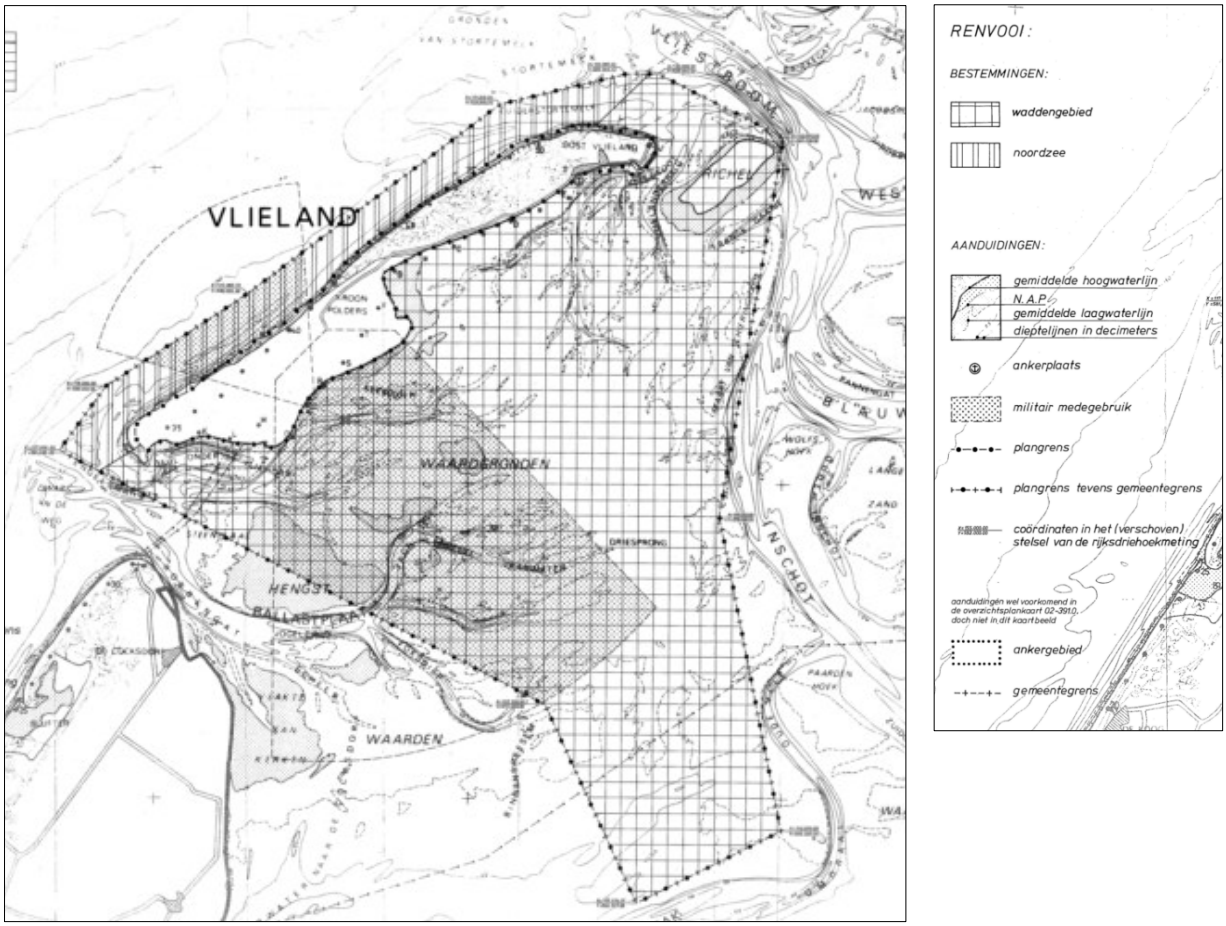
Van artikel 4.51 POV zijn uitsluitend een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waar zover ze van betekenis zijn voor het verordeningsgebied.

2.3
Gemeentelijk beleid

2.3.1
Bestemmingsplannen voor de Waddenzee

Iedere in dit project deelnemende gemeente heeft een bestemmingplan of een beheersverordening voor de Waddenzee vastgesteld.

Uit de toelichting op de plansystematiek van de geldende bestemmingsplannen blijkt dat er binnen het plangebied twee bestemmingen zijn opgenomen. Het deel van de Waddenzee dat valt binnen de toenmalige planologische kernbeslissing is bestemd als 'Waddengebied'. Het overige deel is bestemd als 'Noordzee'. In de voorschriften is een breed scala aan toegestaan gebruik opgenomen. Dit gebruik is afgestemd op de toegestane activiteiten in het Waddengebied. Voorts zijn een aantal vrijstellingen en een aanlegvergunningstelsel opgenomen. Voor enkele gemeenten geldt een bestemmingsplan die ook andere bestemmingen mogelijk maakt. Dit heeft onder meer tot gevolg dat ook een agrarische bestemming op zomerpolders en kwelders kan rusten. In andere gevallen geldt een bestemming met een andere naamgeving, bijvoorbeeld de bestemming 'Waddenzee'.

Figuur 2. Weergave van de plankaart geldend bestemmingsplan Waddenzee van de gemeente Vlieland

2.3.2 Gemeentelijke wensen

In het proces van de totstandkoming van de voorliggende beheersverordening heeft een aantal werkbijeenkomsten plaatsgevonden. De deelnemers hebben met elkaar overlegd in een projectgroep over diverse aandachtpunten binnen

het verordeningsgebied. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in verslagen, waarop de deelnemers hun goedkeuring hebben kunnen geven.

Per deelnemer is de gelegenheid geboden om specifieke wensen kenbaar te maken ten aanzien van de inhoud van de beheersverordening. Deze ‘wensenlijst’ is voorgelegd aan de projectgroep. De projectgroep heeft een gezamenlijk standpunt ingenomen over de ‘wensenlijst’. Dit gezamenlijke standpunt is vastgelegd in een door de deelnemers goedgekeurd verslag en vervolgens verwerkt in de beheersverordening, in de onderstaande tabel is aangegeven op welke wijze de wensen van de individuele deelnemers al dan niet zijn verwerkt.

Bij de vaststelling van de voorliggende beheersverordening is het bestaand gebruik, zoals dat is geïnventariseerd in het kader van het Beheerplan Natura 2000-gebied Waddenzee, door middel van een bijlage aan de regels toegevoegd.

Beleid per thema 3

De thematische beleidsuitgangspunten en doelstellingen voor de Waddenzee en het waddengebied zijn beschreven in de Derde Nota Waddenzee (vastgesteld in 2007). In dit hoofdstuk wordt per thema het beleid uiteengezet. Het beleid is, voor zover ruimtelijk relevant en passend binnen de kaders van de beheersverordening, gewaarborgd in de beheerverordening. Per beleidsthema is dan ook aangeven of er sprake is van ruimtelijk relevant beleid, zoals dat kan worden opgenomen in een beheersverordening. Hiervoor wordt verwezen naar de onderstaande tabel. In de aansluitende kolom is aangegeven of het beleid ook daadwerkelijk in de beheersverordening is opgenomen.

Onderwerp en Inhoud	Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
Sociaal-economisch beleid			
De belangrijkste duurzame ontwikkelingen zijn:			
Veiligheid tegen overstroming is duurzaam gehandhaafd. De primaire waterkering blijft voldoen aan de eisen van de Wet op de waterkering.	x		Voor zover gelegen binnen het verordeningsgebied, zijn primaire waterkering voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'.
De luchtverbinding tussen eilanden en vasteland ten behoeve van de veiligheid en gezondheid van de inwoners van de Waddeneilanden is gegarandeerd. De stilte en rust boven de Waddenzee worden gegarandeerd doordat alleen boven een bepaalde hoogte gevlogen mag worden.		x	Stilte en rust zijn indirect vastgelegd via het begrip 'landschappelijke waarden'.
De bereikbaarheid van de havens in en grenzend aan de Waddenzee is gewaarborgd.	x		Geen noodzaak tot verwerking.
De economische bedrijvigheid in en rond de Waddenzee biedt de bevolking werk en inkomen en heeft een duurzaam karakter.		x	n.v.t.
Er is een situatie bereikt van duurzaam toerisme die ecologisch houdbaar, economisch levensvatbaar en sociaal acceptabel is.		x	n.v.t.
In het waddengebied is een optimale natuur- en landschapsbeleving mogelijk.	x		Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorend begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.
De Waddenzeehavens hebben zich duurzaam ontwikkeld op een wijze die recht doet aan hun		x	n.v.t.

Onderwerp en Inhoud	Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
specifieke ligging en mogelijkheden. Hierbij hebben de havens zich op een afgestemde manier gedifferentieerd en gespecialiseerd.			
De Waddenzee wordt benut voor diverse vormen van visserij op een dusdanige wijze dat zich een rijke en gevarieerde visstand heeft ontwikkeld en dat de overige (bodem)fauna en (bodem)flora en de landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee hier niet onder lijden.	x		Via de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' is dit gebruik voldoende gewaarborgd.
De milieubelasting op de Waddenzee veroorzaakt door militaire activiteiten is verminderd.		x	n.v.t.
De traditionele belangen van de lokale bevolking in het waddengebied in de vorm van diverse vormen van duurzaam kleinschalig historisch medegebruik van natuurlijke hulpbronnen zijn gewaarborgd. Hiermee is bijgedragen aan de positieve beleving van het gebied.	x		Via de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en door middel van het begrip 'eigen gebruik' is dit gebruik voldoende gewaarborgd.
Het Regionaal College Waddengebied (RCW) heeft dit beleid uit de Derde Nota Waddenzee geconcretiseerd in het Beheer- en Ontwikkelingsplan (mei 2009). Het Beheer- en Ontwikkelingsplan bevatten de gezamenlijke visie van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen op beheer en ontwikkeling van het waddengebied. De beheervisie is vooral gericht op de Waddenzee. http://www.waddenzee.nl/Beheer_en_Ontwikkelingsplan.2151.0.html			
Landschap en cultuur			
Het beleid gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van:			
De waterbewegingen en de hiermee gepaard gaande geomorfologische en bodemkundige processen.		x	Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg
De kwaliteit van water, bodem en lucht. De water- en bodemkwaliteit dienen zodanig te zijn dat verontreinigingen slechts een verwaarloosbaar effect hebben op flora en fauna.		x	n.v.t.
De flora en de fauna.	x		Verder uitgewerkt in een voortoets, als beschreven in paragraaf 4.5 van deze toelichting.
De landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid inclusief duisternis.	x		Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.
In de bodem worden aanwezige archeologische waarden en in het gebied aanwezige cultuurhisto-	x		Via de dubbelbestemming(en) 'Waarde – Archeologie' is een

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
rische waarden beschermd.				passend beschermingsregiem opgenomen.
De veiligheid van de bewoners van het waddengebied wordt gewaarborgd door een goede verdediging tegen de zee. De bereikbaarheid van de havens en de eilanden wordt gewaarborgd.		x		Zie hiervoor de beantwoording als opgenomen in het sociaal-economisch beleid.
De beleving van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee door bewoner en bezoeker van het waddengebied wordt als uitgangspunt genomen bij verdere beleidsuitwerking.			x	Dit is indirect vastgelegd door het opnemen van het begrippenkader voor natuurlijke en landschappelijke waarden.
Bebouwing	Er mag in de Waddenzee geen bebouwing worden opgericht of geplaatst, met uitzondering van: - tijdelijke bebouwing ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring, - bouwwerken noodzakelijk voor de veiligheid van het scheepvaartverkeer in de Waddenzee, - bouwwerken voor alternatieve mosselzaadbronnen, - bouwwerken voor een adequate afwatering van het vasteland, - wadwachtposten en - in de derde nota benoemde uitzonderingen op zeewaartse havenuitbreiding. Daarnaast gelden ten aanzien van bouwwerken voor opsporing en winning van gas onder de Waddenzee specifieke voorwaarden. Onder bebouwing worden alle gebouwen en bouwwerken verstaan, met uitzondering van windturbines. Het rijk zet zich in om verstoring van de nachtelijke duisternis door groot-	x		Bestaande bouwwerken zijn in elk geval toegestaan. het betreft hier de vergunde bouwwerken. Daarnaast is via het afwijken van de bouwregels het volgende mogelijk: - tijdelijke bebouwing voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring; - bouwwerken ten behoeve van het kustbeheer, de zeeveiligheid en/of veiligheid van het scheepvaartverkeer; - bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een bouwhoogte van ten hoogste 10 m; - wadwachtposten. Bij realisatie van bouwwerken via de afwijkingsbevoegdheid is als voorwaarde opgenomen dat dient te zijn voorzien in van een goede inpassing in het landschap ter bescherming van de unieke openheid. Niet is voorzien in het behoud van de nachtelijke duisternis. De beheersverordening maakt immers geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	schalige lichthinder van bijvoorbeeld kassencomplexen te voorkomen.			
Archeologie	Onderzoek naar en berging van archeologisch waardevolle scheepswrakken en verdronken en onderslibde nederzettingen in de Waddenzee kan onder voorwaarden worden toegestaan, als deze door toedoen van natuurlijke fysische processen aan de oppervlakte van de zeebodem komen. Onderzoek van archeologische waarden dat de bodem niet beroert en anderszins niet leidt tot aantasting van de te beschermen en te behouden waarden en kenmerken van de Waddenzee is onder voorwaarden toegestaan. Menselijke activiteiten in de Waddenzee mogen in beginsel niet leiden tot aantasting van in de bodem aanwezige archeologische waarden.	x		Via de dubbelbestemming(en) 'Waarde – Archeologie' is een passend beschermingsregiem opgenomen.
Militaire activiteiten				
In de derde nota Waddenzee is het volgende aangeven over militaire activiteiten:				
Het rijk acht een substantiële vermindering of een verplaatsing van militaire activiteiten uit het waddengebied niet reëel. De bestaande activiteiten worden van dusdanig maatschappelijk belang geacht dat zij op de bestaande locaties worden gehandhaafd en dat een doelmatig functioneren gewaarborgd moet zijn.		x		In overeenstemming met het Barro en het Rarro is het noodzakelijke verwerkt in de beheersverordening. Zie ook paragraaf 2.1.3 en 2.1.4.
Aanpassingen van bestaande militaire activiteiten	- het gedeelte van de laagvliegroute voor gevechtsvliegtuigen boven de Waddenzee is opgeheven; - de minimum vlieghoogte voor militaire vliegtuigen boven de Waddenzee is verhoogd van 300 meter naar 450 me-		x	De genoemde onderwerpen zijn uitsluitend voor zover dit noodzakelijk is op basis van het Barro en het Rarro. Zie ook paragraaf 2.1.3 en 2.1.4.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	ter; - vluchten met militaire helikopters en de verschillende naderingswijzen van de schietrange op de Vliehors vormen hierop een uitzondering; - het aanvliegen van de schietrange op de Vliehors geschiedt zo veel als mogelijk vanaf de Noordzee in plaats van over de Waddenzee; - het Cavalerieschietkamp Vlieland is buiten gebruik gesteld. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.4.			
Duurzame wadden				
Duurzame vormen van bedrijvigheid, toerisme, landbouw, visserij, en een duurzame levensstijl, passen bij uitstek bij het Waddengebied. Het is Nederlands grootste natuurgebied met een geheel eigen identiteit. Randvoorwaarden worden hier niet alleen door de overheid gesteld, maar ook door eb, vloed, wind en water. Het dynamische landschap stelt een natuurlijke grens aan ongebreidelde groei maar biedt ook kansen voor unieke economische activiteiten.			x	n.v.t.
De derde nota Waddenzee benadrukt de voorrang voor natuur in het gebied met beperkt menselijk medegebruik. Economische activiteiten moeten dan ook een duurzaam karakter hebben.		x		De beheersverordening voorziet niet een regeling voor ontwikkeling van economische activiteiten.
Klimaat				
Met het oog op klimaatverandering en zeespiegelstijging gaat het rijk nader onderzoeken op welke wijze vorm gegeven kan worden aan het zoveel mogelijk ruimte geven aan natuurlijke processen. Het rijk zal hierover in overleg treden met betrokken provincies, gemeenten en waterschappen.			x	n.v.t.
Toerisme en recreatie				
Het recreatiebeleid op de Waddenzee is gericht op het beheersbaar maken en houden van het recreatief medegebruik en het ontwikkelen van		x		Via het toestaan van dagrecreatief medegebruik als ondergeschikt gebruik aan de bestem-

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
duurzame vormen van recreatie, waarbij de natuurlijke draagkracht van het gebied uitgangspunt is. Voor het recreatief medegebruik geldt een zonering waarbij de voor verstoring gevoelige gebieden worden ontzien. Er mogen geen nieuwe jachthavens in of direct grenzend aan de Waddenzee worden aangelegd.				mingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.
Behalve in het bestaande snelvaargebied bij Oudeschild mag de Waddenzee niet worden gebruikt voor waterskiën, jetskiën en vergelijkbare gemotoriseerde activiteiten.		x		De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.
Kitesurfen	Kitesurfen is een vorm van watersport waarbij de sporter op een kleine surfplank staat en zich voort laat trekken door een kite (of: vlieger). Kitesurfen op de Waddenzee was tot 2006 verboden. Voor de Waddenzee geldt namelijk het Binnenvaartpolitiereglement (Bpr). Daarin is bepaald dat kitesurfen verboden is op alle wateren waarvoor dit reglement geldt. De beheerder kan echter in het kader van het Bpr. delen van de vaarweg aanwijzen waar kitesurfen wel mogelijk is. In principe gebeurt deze aanwijzing op verzoek van derden. Hierbij wordt vooral gekeken of de activiteit risico's oplevert voor andere gebruikers van de vaarweg. Maar ook met natuurbelangen wordt rekening gehouden. Rijkswaterstaat heeft op vijf gebieden in de Waddenzee aangewezen waar kitesurfen is toegestaan. Kitesurfers mogen het hele jaar overdag gebruik maken van de volgende locaties: a. Westzijde veerdam Nes (gemeente Ameland);	x		Het genoemde onderwerp is geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	b. Groene Strand (gemeente Terschelling); c. Westerzeedijk (gemeente Harlingen); d. Hoek van de Bant (gemeente Dongeradeel) e. kitesurflocatie Dijkmanshuizen bij Texel; f. vuurtoren (gemeente Texel) g. Paal 17 Noordzee (gemeente Texel)			
Wadlopen	Om de veiligheid van gidsen en deelnemers tijdens een wadlooptocht te waarborgen en om de natuurwaarden te beschermen, is de provinciale Wadloopverordening 1996 in werking getreden. De Wadloopverordening wordt voor de drie waddenprovincies Groningen, Friesland en Noord-Holland uitgevoerd door de provincie Fryslân. Zowel de gidsen van wadlooporganisaties als individuele lopers zijn verplicht een wadloopvergunning aan te vragen. Voor het houden van (natuureducatieve) excursies dient een ontheffing te worden aangevraagd.	x		De genoemde activiteiten vallen onder het begrip 'dagrecreatief medegebruik', wat is toegestaan als ondergeschikt gebruik aan de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water'.
Verkeer en infrastructuur				
Scheepvaart	De waterstaatswerken, waaronder het vaargeulonderhoud ten behoeve van de scheepvaart, zijn beperkt in omvang, volgen de natuurlijke morfologische ontwikkelingen en vinden uitsluitend plaats indien de bereikbaarheid van de havens, de Waddeneilanden of de verkeersveiligheid in het geding zijn. De bereikbaar-	x		In de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' zijn zowel de beroepsscheepvaart als de bestaande vaargeulen opgenomen als toegestaan hoofdgebruik.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	heid van havens en eilanden wordt gewaarborgd in de vorm van aanlegmogelijkheden voor veerboten en streefdieptes/normering voor de vaargeulen. Voor beide geldt het naar de streefdiepte/normering van 2006 te actualiseren uitgangspunt dat vaartuigen die op dat moment gezien hun diepgang en afmetingen de havens bij gemiddelde zeestand en wind konden aandoen dit ook in de toekomst moeten kunnen. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische en technische ontwikkelingen in de scheepvaart.			
	In aansluiting op natuurlijke ontwikkelingen in de vaargeuldiepte zijn incidenteel verdere verdiepingen van de hoofdvaargeulen mogelijk, onder de voorwaarde dat dit past binnen het afwegingskader zoals aangegeven in de derde nota Waddenzee.	x		Uitsluitend het baggeren van de bestaande vaargeul tot de vergunde diepte is toegestaan. overige activiteiten worden aangemerkt als ontwikkeling.
	Het rijk draagt zorg voor de betonning en bebakening van de vaarroutes in de Waddenzee.	x		De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.
Kabels en buisleidingen	De aanleg van kabels en buisleidingen door de Waddenzee dient van geval tot geval te worden beoordeeld, als uitgangspunt geldt hierbij dat in beginsel aangesloten dient te worden bij bestaande leidingzones. De bestaande kabel- en leidingstraten staan weergegeven op de toelichtende kaart 15 behorende bij de derde nota	x		Voor de kabels en leidingen is de dubbelbestemming ‘Leiding – leidingenstrook’ opgenomen. Zie hiervoor paragraaf 4.2 van deze toelichting.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	Waddenzee.			
Havens en bedrijventerreinen	Er mogen geen nieuwe havens en bedrijventerreinen worden aangelegd in of direct grenzend aan de Waddenzee. Bestaande havens en bedrijventerreinen direct grenzend aan de Waddenzee, uitgezonderd Den Helder, mogen niet zeewaarts worden uitgebreid. Voor de haven van Harlingen is wel voorzien in een zeewaartse uitbreiding, onder voorwaarden zoals genoemd in het Barro.	x		De beheersverordening voorziet niet een regeling voor ontwikkeling van havens en bedrijventerreinen.
Baggerspecie	Er mag in de Waddenzee alleen baggerspecie afkomstig uit de Waddenzee en de rechtstreeks daarmee in verbinding staande havens worden verspreid. Deze baggerspecie dient te voldoen aan de geldende kwaliteitsnorm volgens het nationale beleid voor de waterhuishouding. Voor de verspreiding van baggerspecie in de Waddenzee gelden richtlijnen om de invloed op het ecosysteem en andere gebruiksfuncties te minimaliseren. Het rijk draagt zorg voor een uit ecologisch oogpunt optimale situering.	x		n.v.t.
Water en milieu				
De water- en bodemkwaliteit dienen zodanig te zijn dat verontreinigingen slechts een verwaarloosbaar effect hebben op flora en fauna. De belasting van de Waddenzee met verontreinigingen en nutriënten moet worden teruggebracht overeenkomstig het landelijk waterkwaliteits- en Noordzeebeleid.			x	n.v.t.
Nadere informatie over lozingen in de Waddenzee:		x		In de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' is het

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/handboek-water/wetgeving/waterwet/handelingen/ vergunningplichtig/storten-stoffen-zee/. Van toepassing zijn de Waterwet en het Waterbesluit. Vergunningen worden verstrekt op rijksniveau.				lozen van afvalstoffen, afvalwater en/of koelwater via de bestaande lozingspunten toegestaan.
Energie en delfstoffen				
Offshore installaties	Er mogen in de Waddenzee geen booreilanden en andere offshore-installaties worden geparkeerd. Het kabinet maakt hierop een uitzondering voor de bestaande tijdelijke parkeerfaciliteit in het Gat van de Stier tussen Den Helder en Texel. Op deze locatie mogen, in afwachting van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden in de haven van Den Helder, maximaal twee offshore-installaties worden geparkeerd voor maximaal drie maanden per jaar.	x		In de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Water' is het gebruik van gronden ten behoeve van het parkeren van al dan niet tijdelijke offshore-installaties niet toegestaan, met uit zondering van bestaande par-keerlocaties.
Diepe delfstoffen	Nieuwe opsporing en winning van diepe delfstoffen op locaties in de Waddenzee is niet toegestaan. Onder de winning van diepe delfstoffen valt onder meer het winnen van steenzout.	x		In de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Water' is het gebruik van gronden ten behoeve van het exploreren, het winnen, en/of exploiteren van delfstoffen uitgesloten, met uitzondering van het bestaande situaties.
Windturbines	Er mogen in de Waddenzee geen windturbines worden geplaatst.	x		Dit is uitgesloten in de bouwregels van de bestemming 'Water'.
Ontgrondingen	De zandwinning in de Waddenzee is beperkt tot het bij het regulier onderhoud van vaargeulen en bij incidentele verdere verdiepingen van delen van de hoofdvaargeulen vrijkomende zand en vrijkomend zand bij ontgrondingen ten behoeve van op grond van de derde nota	x		Datgene wat is toegestaan op grond van het Barro is mogelijk gemaakt in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water'.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	Waddenzee toegestane bouwwerken. De schelpenwinning in de Waddenzee wordt gereguleerd door contingentering en zonering.			
Natuur				
De duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap is de hoofddoelstelling. Om dit te bereiken is het beleid gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van:			x	n.v.t.
De waterbewegingen en de hiermee gepaard gaande geomorfologische en bodemkundige processen.			x	Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.
De kwaliteit van water, bodem en lucht. De water- en bodemkwaliteit dienen zodanig te zijn dat verontreinigingen slechts een verwaarloosbaar effect hebben op flora en fauna.			x	n.v.t.
De flora en de fauna.				Verder uitgewerkt in een voortoets, als beschreven in paragraaf 4.5 van deze toelichting.
De landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid inclusief duisternis.		x		Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.
Natura 2000-gebieden	De Europese Unie heeft het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden in Europa. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden, waaronder het waddengebied. Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen opgesteld worden. Het beheerplan Natura 2000 Waddengebied gaat over de zeven Natura 2000-gebieden: Noordzee-	x		Via het hoofddoel beschreven in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water' en het bijbehorende begrippenkader is voorzien in de juridische waarborg.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	kustzone, Waddenzee, Texel, Vlieland, Ameland, Terschelling en Schiermonnikoog. Het beheerplan beschrijft wat in het gebied wel en wat er niet kan om de natuur te behouden en daar waar nodig te verbeteren. Verder staan in het beheerplan de middelen en de maatregelen, die nodig zijn om de natuurdoelen te bereiken, en wie de maatregelen moet uitvoeren. Ook activiteiten die buiten het gebied plaatsvinden, maar die invloed hebben op het gebied, worden in het beheerplan beschreven. Het beheerplan laat ook zien wat de relatie is met andere plannen, zoals de Kader Richtlijn Water (KRW) en PKB Waddenzee, en hoe de maatregelen uit het beheerplan worden gehandhaafd. Tot slot geeft het beheerplan inzicht in de monitoring. De beheerplannen voor het Natura 2000 gebied Waddenzee zijn bijna af. Voor nadere informatie wordt verwezen naar http://www.waddenzee.nl/Bibliotheek.2607.0.html#c11932.			
Beheerregeling Rottum 2011-2016	Rijkswaterstaat Noord-Nederland, het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (Directie Regionale Zaken vestiging Noord), Staatsbosbeheer en de provincie Groningen hebben gezamenlijk een nieuwe beheerregeling vastgesteld		x	n.v.t.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	voor Rottumerplaat, Rottumeroog en Zuiderduin, geldend voor de jaren 2011 tot 2016.			
Veiligheid				
De veiligheid van de bewoners van het waddengebied wordt gewaarborgd door een goede verdediging tegen de zee.		x		Voor zover gelegen binnen het verordeningsgebied, zijn primaire waterkering voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. De reserveringszones zijn gewaarborgd door de gebiedsaanduiding "veiligheidszone – dijk".
De bereikbaarheid van de havens en de eilanden wordt gewaarborgd.		x		n.v.t.
Menselijke ingrepen gericht op de waarborging van de veiligheid voor de bewoners en gebruikers van het waddengebied zijn in beginsel toegestaan.			x	Via een afwijkingsmogelijkheid in de bestemming 'Water' is het oprichten van een wadwachtpost mogelijk.
Visserij				
Mosselvisserij	De mosselcultuur wordt in staat gesteld om op experimentele schaal en onder begeleiding van onderzoek diverse innovatieve plannen in de praktijk tot uitvoer te brengen die bijdragen aan de winning van mosselzaad vanuit alternatieve bronnen, of winning die plaatsvindt met alternatieve winningsmethoden. Als na onderzoek blijkt dat deze vorm van zaadwinning ecologische en economische voordelen biedt ten opzichte van de traditionele mosselzaadvisserij, dan is opschaling naar toepassing op een commerciële schaal mogelijk. De uitgifte van tijdelijke proefgebieden voor het verzaaien van mosselen, met een maximum van 500 ha, is in het kader van de optimalisatie van de mos-	x		De beroepsvisserij is toegestaan als een ondergeschikt gebruik aan de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water'.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	selpercelen toegestaan. De totale omvang van de kweekpercelen blijft gehandhaafd en wordt niet verder uitgebreid. Mosselzaadvisserij mag alleen in het voor- en najaar plaatsvinden, aan de hand van een visplan dat wordt gemonitord.			
Kokkelvisserij	De mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee is niet toegestaan.	x		Dit gebruik is uitgesloten in de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Water'.
Schelpdieren algemeen	Het handmatig rapen van schelpdieren voor eigen gebruik is toegestaan tot een maximum van 10 kg per persoon per dag. Met het commercieel rapen van Japanse oesters wordt een kleinschalig experiment gestart. Het commercieel rapen van mosselen is verboden.	x		Het genoemde gebruik is toegestaan als een ondergeschikt gebruik aan de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water'.
Sluiting van gebieden voor vormen van visserij	Een oppervlakte ter grootte van 26% van het litoraal in de Waddenzee is permanent gesloten voor bodemberoerende visserij (mosselzaadvisserij, kokkelvisserij, visserij met bodemvistuigen met wekkerkettingen). Hiervoor is in de derde nota Waddenzee een toelichtende kaart opgenomen. In de voor bodemberoerende visserij gesloten gebieden is de garnalenvisserij niet toegestaan op de wadplaten (het litoraal). De visserij met overige sleepnetten, al dan niet voorzien van wekkerkettingen, is op de wadplaten (het litoraal) in het gehele gebied van de derde nota Waddenzee niet toegestaan. Zeegrasvelden en een omliggende	x		De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
	straal van ten minste 40 meter mogen niet worden bevist. Stabiele litorale mosselbanken en een omliggende straal van 40 meter mogen niet worden bevist.			
Sleepnet-visserij	Zolang er geen aanwijzingen zijn dat de sleepnetvisserij met of zonder wekkerkettingen in het sublitoraal significante ecologische effecten op het sublitorale systeem heeft, blijft deze vorm van visserij toegestaan. Het aantal vergunningen wordt echter niet meer uitgebreid.	x		De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.
Vaste vistuigen	De visserij met vaste vistuigen zal worden gereguleerd in de vorm van het instellen van visvakken of via de reguliere vergunningsvoorwaarden. De uitgifte van nieuwe visvakken is in de Waddenzee niet aan de orde. De visserij met staand want op de wadplaten wordt afgebouwd om de verdrinking van vogels in deze netten verder terug te dringen, tenzij deze visserij zodanig kan worden uitgevoerd dat verdrinking van vogels en bijvangst van zeezoogdieren in deze netten wordt geminimaliseerd. In de overige delen van de Waddenzee wordt onderzoek verricht naar de ecologische inpasbaarheid.	x		De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.
Pierenwinning	In elk geval op Texel is een bedrijf gevestigd dat een vergunning heeft om pieren te winnen.	x		Het genoemde gebruik is toegestaan als een ondergeschikt gebruik aan de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Water'.
Beleidsbesluit	In oktober 2004 heeft het		x	De genoemde onderwerpen zijn

Onderwerp en Inhoud		Wel ruimtelijk relevant	Niet ruimtelijk relevant	Verwerkt in beheersverordening
schelpdiervis-serij 2005-2020	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het beleidsbesluit Schelpdiervisserij 2005 - 2020 'Ruimte voor een zilte oogst - Naar een omslag in de Nederlandse schelpdiercultuur' gepubliceerd. Het beleidsbesluit schelpdiervisserij schetst het nieuwe beleid voor alle vormen van schelpdiervisserij in de Nederlandse zoute wateren. De belangrijkste kustwateren in dit verband zijn de Waddenzee, Oosterschelde, Westerschelde en de Voordelta.			geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.

4 Toets aan de wet- en regelgeving

Vanuit de diverse wet- en regelgeving worden beperkingen gelegd op de gebruiksmogelijkheden van gronden. In de navolgende paragrafen zijn de voor het verordeningsgebied relevante ruimtelijke en milieukundige aspecten thematisch uiteen gezet.

4.1 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's als gevolg van inrichtingen met gevaarlijke stoffen, wegen waarover gevaarlijke stoffen worden getransporteerd en buisleidingen waardoor transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het beleid is er op gericht te voorkomen dat te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Dit is verankerd in diverse wet- en regelgeving, zoals het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi, met bijbehorende Regeling), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt, met bijbehorend Basisnet) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb, met bijbehorende Regeling).

De belangrijkste risicomaten zijn het plaatsgebonden risico, weergegeven in de 10^{-6}-jaar/contour (grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten) en het groepsrisico (ontwikkelingen in het invloedsgebied getoetst aan een oriënterende waarde en aanvullende verantwoordingsplicht).

Buisleidingen

In het verordeningsgebied ligt een aantal leidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Het Bevb bevat regels op grond waarvan leidingen, inclusief bijbehorende belemmeringenstroken, juridisch-planologisch moeten worden vastgelegd in ruimtelijke plannen. Op de betreffende gronden gelden beperkingen ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden.

In het verordeningsgebied zijn de volgende leidingen aanwezig:

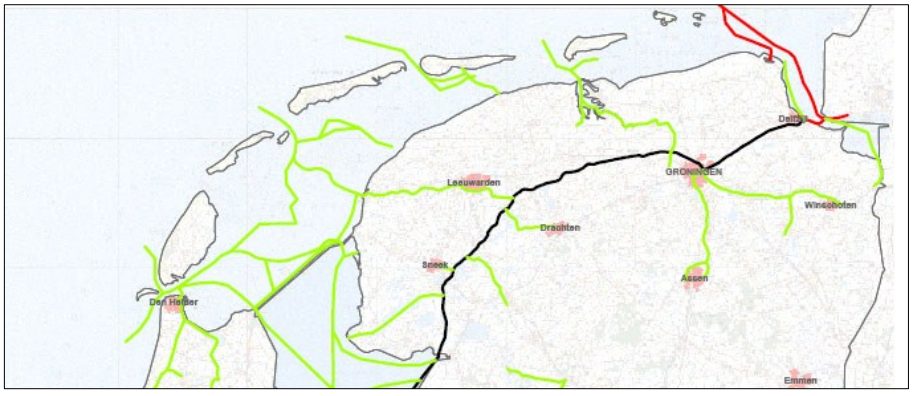
Gemeente	Leiding + leidingbeheerder	Diameter [inch]	Werkdruk [bar]	Belemmeringen-strook in m
Ameland	Aardgastransportleiding N-505-27 (Gasunie)	8,62	40,00	4
Delfzijl	Aardgastransportleiding A-542 (Gasunie)	42,01	70,60	5
	Aardgastransportleiding A-660 (Gasunie)	47,99	79,90	5
Dongeradeel	Aardgastransportleiding N-505-27 (Gasunie)	8,62	40,00	4
Eemsmond	Aardgastransportleiding 36 – 31609 (Noordergas-transport)	35,98	111,00	5
Harlingen	Aardgastransportleiding N-579-01 (Gasunie)	8,62	40,00	4
	Aardgastransportleiding 01-GAS-20-ZW (Vermil-lion)	20,00	190,00	5
Terschelling	Aardgastransportleiding N-502-35 (Gasunie)	6,61	40,00	4
Texel	Aardgastransportleiding N-579-01 (Gasunie)	8,62	40,00	4
Vlieland	Aardgastransportleiding N-579-01 (Gasunie)	8,62	40,00	4
	Aardgastransportleiding N-579-02 (Gasunie)	4,49	40,00	4

Het plaatsgebonden risico levert geen planologische beperkingen op aangezien de risicocontouren niet buiten de leidingen vallen. Ook kan een verantwoording van het groepsrisico achterwege blijven vanwege de afwezigheid van ((beperkt) kwetsbare) objecten in het gebied en ook het uitblijven van nieuwe ontwikkelingen.

Overige risicobronnen

In het verordeningsgebied liggen geen risicovolle inrichtingen. Wel liggen kleine delen van het gebied binnen de invloedssfeer van risicovolle inrichtingen op het vasteland. De oprichting van risicovolle inrichtingen is niet mogelijk op grond van de beheersverordening.

Daarnaast vindt op de Waddenzee vervoer van gevaarlijke stoffen plaats (zie figuur 3).

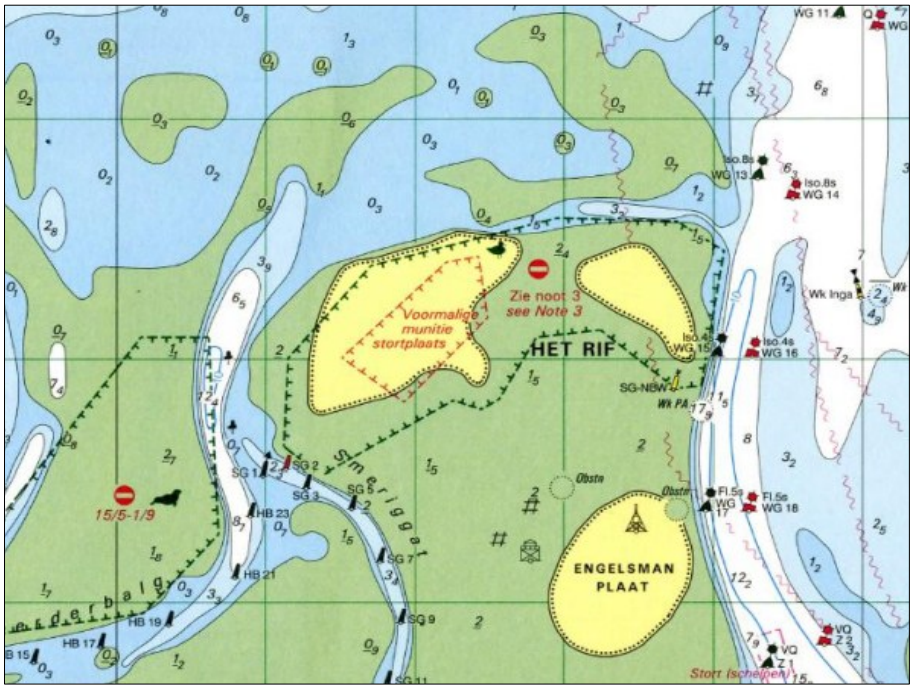

Figuur 3. Transportroutes gevaarlijke stoffen over water (bron: Basisnet Water)

De groene vaarwegen leggen geen planologische beperkingen op het gebied. De rode vaarwegen zorgen voor belemmeringen in de oprichting van (beperkt) kwetsbare objecten. Daarnaast geldt er een verantwoordingsplicht bij ontwikkelingen in het invloedsgebied.

VOORMALIGE MUNITIE STORTPLAATS

In de Waddenzee is een voormalige munitiestortplaats aanwezig zoals aangegeven op figuur 4. De locatie is op de verbeelding aangeduid. Om te voorkomen dat de voormalige munitiestortplaats kan leiden tot mogelijke gevaarlijke situatie (bijvoorbeeld ontploffingsgevaar) is inde regels opgenomen dat alle grondroerende werkzaamheden ter plaatse van de aanduiding verboden zijn.

Figuur 4. Ligging voormalig munitieopslagdepot in de Waddenzee

CONCLUSIE

Vanwege de afwezigheid van ((beperkt) kwetsbare) objecten en ook het uitblijven van nieuwe ontwikkelingen kan een nadere beschouwing van het groepsrisico achterwege blijven en zijn er geen beperkingen vanuit het plaatsgebonden risico.

4.2
Kabels en leidingen

Naast de leidingen zoals bedoeld in paragraaf 3.1, zijn in het gebied ook een aantal andere kabels en leidingen aanwezig. Het betreft telecomleidingen, (riool)waterleidingen en elektriciteitsleidingen.

Hoogspanningsleiding

In het verordeningsgebied ligt een ondergrondse hoogspanningsleiding. Deze loopt vanaf de Eemshaven in noordelijke richting naar Noorwegen (NorNed-leiding).

Voor de ondergrondse hoogspanningsleidingen geldt alleen een belemmeringenstrook aan weerszijde van de leiding. Binnen deze strook gelden planologische beperkingen ten aanzien van het gebruik en het bouwen.

Overige (planologisch niet-relevante) leidingen

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met de aanwezige leidingen in een gebied, waaronder telecom- en (riool)waterleidingen. Bij graafwerkzaamheden dient op grond van Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten een graafmelding te worden gedaan om schade aan leidingen te voorkomen.

Overzicht aanwezige planologisch niet relevante leidingen per gemeente:

Gemeente	Leiding
Ameland	Telecomleiding (2x)
Dongeradeel	Telecomleiding (3x)
Eemsmond	Electraleidingen (4x) Telecomleiding
Schiermonnikoog	Telecomleiding (3x)
Terschelling	Telecomleiding (7x) Waterleiding
Texel	Telecomleiding (2x) Rioolwaterleiding Waterleiding
Vlieland	Telecomleiding (2x) Electraleiding

CONCLUSIE

Op grond van deze beheersverordening vinden geen ontwikkelingen plaats. Om deze reden kan een nadere beschouwing van dit aspect achterwege blijven. De aanwezige leidingen zijn beschermd via de dubbelbestemming ‘Leiding - Leidingenstrook’. De dubbelbestemming biedt geen ruimte om nieuwe leidingen mogelijk te maken. Bestaande leidingen, gelegen buiten de leidingenstrook, zijn in de betreffende bestemming mogelijk gemaakt.

4.3
Defensie

Rond de Waddenzee vinden diverse militaire activiteiten plaats. In hoofdstuk 1 is reeds beschreven dat als gevolg van de militaire activiteiten specifieke regels dienen te worden opgenomen in de beheersverordening. Het betreft:

- invloed militaire (luchtvaart)terrein bij Den Helder Marine vliegkamp De Kooy en Vlieland;
- onveilige gebieden buiten militaire terreinen.

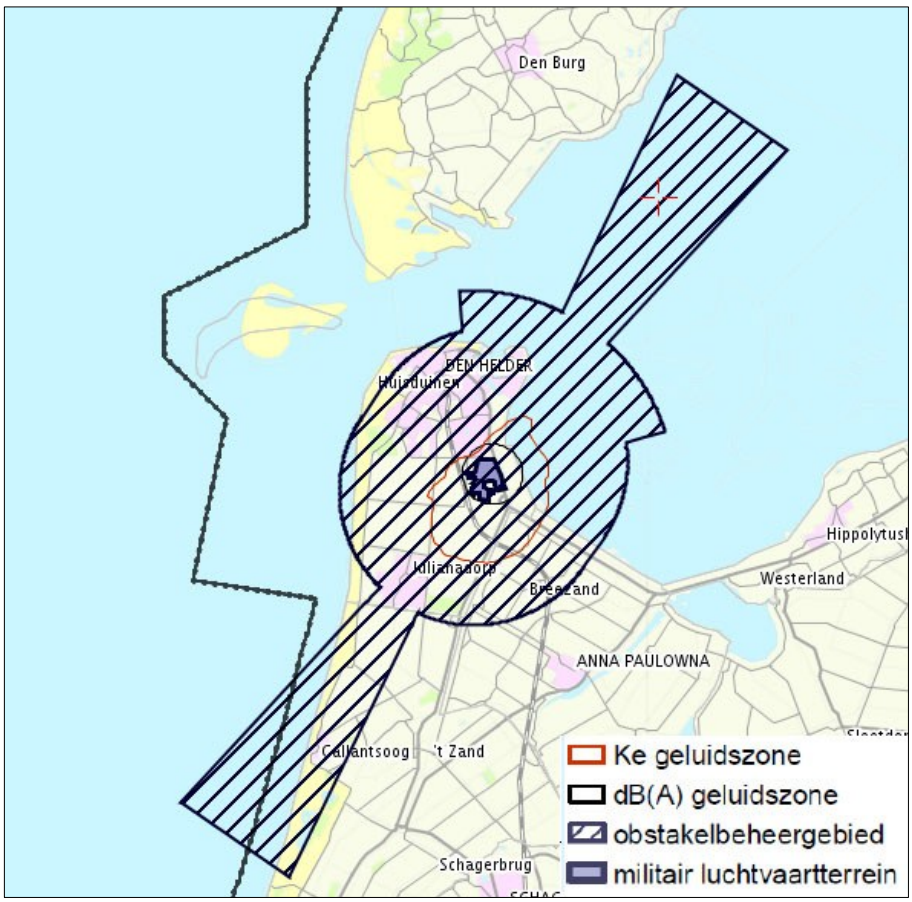
Ten aanzien van Vlieland wordt opgemerkt dat door het Ministerie van Defensie is besloten om het patiëntenvervoer door de Search and Rescue helikopters van de Koninklijke Luchtmacht vanaf luchtvaartterrein Vlieland medio 2015 te beëindigen. Het vervoer zal door een civiele instantie worden overgenomen. In dit kader wordt de militaire aanwijzing van het luchtvaartterrein in de loop van 2015 ingetrokken en zal de Provinsje Fryslân de landingsplaats als burgerluchtvaartterrein aanwijzen. Ten tijde van het vaststellen van de voorliggende beheersverordening is het voorgaande nog niet in werking.

Een en ander is weergegeven op de als bijlage bij de voorliggende toelichting gevoegde kaart ‘Militaire en burgerluchtvaart’.

Obstakelbeheergebied

Rond het Marine vliegkamp De Kooy bij Den Helder ligt een obstakelbeheergebied waarbinnen hoogtebeperkingen gelden op grond van het Besluit militaire luchthavens (artikel 16). Overige zones, waaronder geluidzones, liggen niet binnen het verordeningsgebied.

Daarnaast gelden er hoogtebeperkingen voor bouwwerken binnen de (militaire) laagvliegroutes.

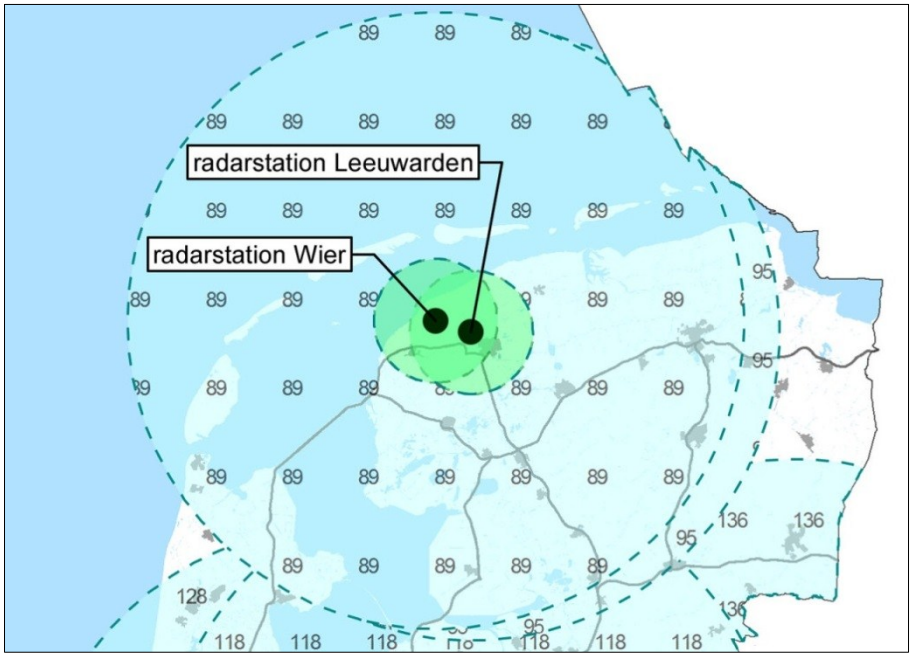

Figuur 5. Obstakelbeheergebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Radarverstoringsgebied

Tevens liggen in het gebied radarverstoringsgebieden van het radarstation Leeuwarden en radarstation Wier (zie navolgende kaart). Deze radarsystemen dienen een vrij zicht te hebben om goed te kunnen functioneren. Objecten in de omgeving kunnen resulteren in een verstoring van het radarbeeld waardoor hoogtebeperkingen gelden in deze gebieden.

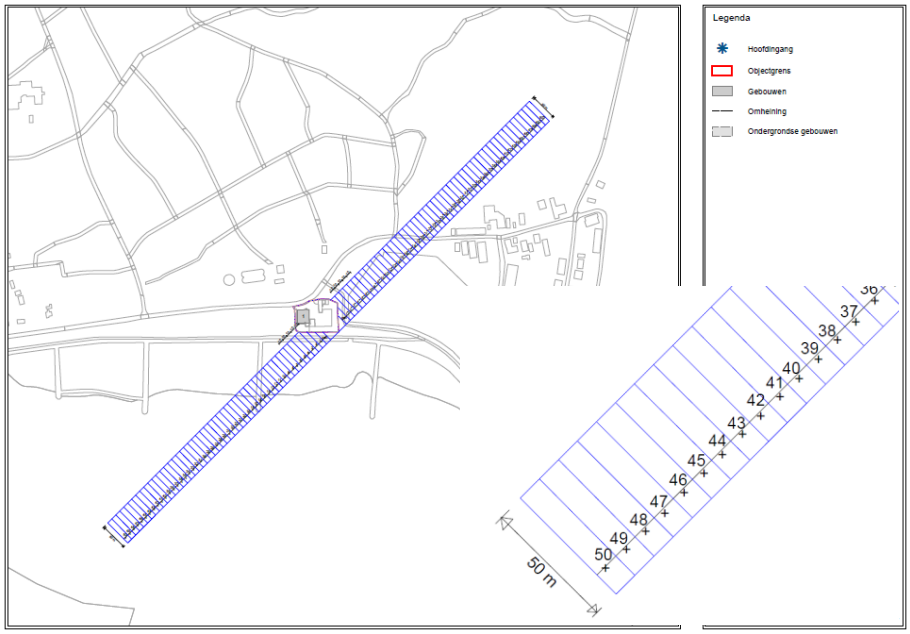
Binnen de groene gebieden geldt een hoogtebeperking van 30 meter (Leeuwarden) of 24 meter (Wier) met oplopend 0,25 graden tot een punt gelegen op 15 kilometer afstand van de antenne. Voor windmolens geldt buiten deze gebieden een aanvullende hoogtebeperking van 89 meter.

Figuur 6. Beperkingengebied Radarstations

Funnel SAR-helikopter Vlieland

Op Vlieland ligt een helihaven voor de SAR-helikopter. Voor een deel heeft dit gevolgen voor het verordeningsgebied, in de zin dat de funnel behorende bij de helihaven bouwbeperkingen met zich meebrengt. Bij het wijzigen van een militaire naar een burgerluchtvaartterrein zal dit niet anders worden. Om die reden voorziet de voorliggende beheersverordening dan ook in een regeling.

Figuur 7.

Binnen de blauwe gebieden geldt een hoogtebeperking die stapsgewijs toeneemt, naar mate de funnel verder is gelegen van de feitelijke helihaven.

CONCLUSIE

De van toepassing zijnde wet- en regelgeving geeft aan dat in een ruimtelijk plan obstakelbeheergebieden, radarverstoringsgebieden en funnels moeten worden opgenomen. Om hieraan tegemoet te komen, zijn diverse regelingen (gebiedsaanduidingen) opgenomen in het artikel aangaande de 'Algemene aanduidingsregels'. Inzichtelijk is gemaakt welke beperkingen vanuit militaire doeleneinden en de helihaven invloed kunnen hebben op het verordeningsgebied. Op grond van deze beheersverordening vinden geen ontwikkelingen plaats. Bovendien maken de regels van de beheersverordening geen bouwwerken mogelijk met een bouwhoogte van meer dan 10 m. Om deze reden zijn dan ook geen bouwbeperkingen opgenomen in de diverse gebiedsaanduidingen. De opgenomen regelingen hebben dan ook geen directe gevolgen voor het verordeningsgebied.

4.4
Archeologie en cultuurhistorie

4.4.1
Beleid en wetgeving[3]

De zorgplicht voor het archeologisch erfgoed is vastgelegd in de Monumentenwet 1988 (gewijzigd in 2007 via de Wet archeologische monumentenzorg) en daarmee samenhangend onder meer in de Ontgrondingenwet en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De wet regelt op hoofdlijnen:

- Bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem.
- Inpassing van archeologisch erfgoed in de ruimtelijke ordening.
- Financiering onderzoek: de veroorzaker betaalt.

De inpassing in de ruimtelijke ordening van de cultuurhistorische resten, waaronder archeologische resten in de (water)bodem, is nader uitgewerkt in onder andere het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Op basis van de genoemde wet- en regelgeving moet bij het vaststellen van een beheersverordening rekening te houden met de cultuurhistorische waarden in het gebied, waaronder de aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden. De cultuurhistorische waarden betreffen verder de historisch (steden)bouwkundige waarden en de historisch geografische waarden.
Deze beheersverordening maakt weinig bodemverstorende werkzaamheden mogelijk. Dat zou ertoe kunnen leiden om geen beoordelingskader voor mogelijke bodemingrepen op te nemen. Desondanks is ervoor gekozen om via deze beheersverordening voor het hele besluitgebied wel een duidelijk afwegingskader op te nemen, zodat het bevoegd gezag (i.c. de gemeente) in voorko-

[3] Deze paragraaf is opgezet met input van de Rijksdienst voor cultureel erfgoed en de archeoloog van Libau/Steunpunt Monumentenzorg Fryslân.

mende gevallen kan beoordelen of de bodemverstorende werkzaamheden doorgang kunnen vinden.

4.4.2
Waarden in het Waddengebied

Om de omgang met cultuurhistorische resten in de (water)bodem op het niveau van deze beheersverordening te organiseren, is gebruik gemaakt van een eerste globale inventarisatie van bekende en te verwachten waarden[4]. Ook is gebruik gemaakt van een inventarisatie van historisch en geo(morfo)logisch kaartmateriaal en een overzicht van geomorfogenetische veranderingen in de Westelijke Waddenzee[5].

Ontstaansgeschiedenis Waddenzee

Noord-Nederland was in de laatste ijstijd bedekt met een ijskap die reikte tot de lijn Steenwijk – Gaasterland – Wieringen – Texel. Tussen het (voormalige) eiland Wieringen en Texel schuurde de gletsjer een diep bekken uit en duwde de zandige ondergrond (keileem) zijwaarts op tot stuwwallen. Zo ontstond circa 150.000 jaar geleden het hoge, glooiende landschap van Texel, waaronder de Hoge Berg die tot circa 15 m boven NAP reikt.

Aan het eind van de laatste ijstijd stond de zeespiegel ongeveer 100 meter lager en had de zee zich teruggetrokken tot ongeveer de Doggersbank. Zoals uit vondsten uit het gebied blijkt, trokken in de iets warmere perioden groepen jagers-verzamelaars het Noordzeebekken binnen om er op groot wild te jagen.

Vanaf het eind van de laatste ijstijd begonnen de ijskappen onder invloed van het warmer wordende klimaat af te smelten. Dit warmere geologische tijdvak wordt het holoceen genoemd. Met het stijgen van de zeespiegel begon het tot dan toe bewoonbare dekzandlandschap van het Noordzeebekken (waaronder Noord-Nederland) langzamerhand te verdrinken.

De Waddenzee is voor het overgrote deel tussen 6000-5000 jaar geleden ontstaan. Vanaf 6000 jaar geleden ontstonden ten noorden van de huidige Waddeneilanden enkele strandwallen. Bij Texel verbond deze langgerekte strandwal zich met de eerder genoemde stuwwal. Ten gevolge van de steeds verdergaande zeespiegelstijging veranderde het noordwesten van Fryslân, het huidige Lauwersmeergebied en het overgrote deel van Groningen in een waddengebied.

Vanaf circa 1000 v. Chr. ontstond langs de noordelijke kust een kwelderlandschap. Vanaf 600 v. Chr. zijn de eerste boeren dit gebied ingetrokken om zich

[4] Mennens in voorbereiding: *Ontstaansgeschiedenis Waddenzee*, Groningen.

[5] Manders, M., S. van den Brenk en M. Kosian, in voorbereiding: *Rapportage Historisch Geo-Morfologische Kaartenset Waddenzee*, RCE Amersfoort.

te vestigen op de kwelder- en oeverwallen. Eerst in nederzettingen direct op de kwelder – zogenaamde vlaknederzettingen en later bij stijging van de zeespiegel op door mensenhanden opgeworpen verhogingen, de terpen en wierden.

Rond 800 na Chr. zorgden stormvloeden voor grootschalige overstromingen in het reeds bewoonde kwelderlandschap. Via het Lauwersestuarium (tussen Groningen en Fryslân) kon de zee rond 800 tot ver het kleigebied en het achterliggende veengebied van Groningen en Fryslân binnendringen. Debet daaraan waren ook de eerste ontginningen die in die tijd in het veengebied in gang waren gezet. Ten gevolge van deze inbraken ontstonden de Lauwerszee en de Middelzee. In beide gebieden ontstonden brede, diepe geulen en werden kwelderwallen met terpen en wierden weggeslagen. Bij de inbraak van de Lauwerszee ontstonden het eiland Humsterland en het schiereiland Middag (provincie Groningen).

Vanaf circa 1100 na Chr. werd de kust van Groningen en Fryslân bedijkt. Nog tot in de 13de eeuw kon men de eilanden te voet bereiken over het wad. In december 1287 vond er een grote stormvloed plaats, de Sint-Luciavloed, waarbij de eilanden afgesneden raakten van het kustgebied.
De Dollardboezem heeft zijn grootste omvang aan het begin van de 16^{e} eeuw gekregen, door de Cosmas en Damianusvloed op 26 september 1509.

Archeologische en cultuurhistorische resten
Uit bovenstaande blijkt dat in het gebied sporen daterend vanaf de vroege prehistorie voor kunnen komen. Het is bekend dat de hogere delen nog tot in de Romeinse Tijd en weer vanaf de middeleeuwen bewoond werden. Vanaf de volle middeleeuwen wordt het gebied van groot belang als knooppunt voor de scheepvaart en overzeese handel. Volgend uit bovenstaande ontwikkeling, het belang van het gebied in de middeleeuwen en nieuwe tijd en de genoemde inventarisatie, is in ieder geval sprake van de volgende structuren en elementen. Het betreft geen uitputtende lijst.

Archeologische waarden
In de Waddenzee komen de volgende archeologische waarden voor:
- resten van het pre- en protohistorisch landschap, met mogelijk resten van bewoning;
- historische scheepswrakken en vliegtuigwrakken;
- verdronken dorpen bij de eilanden Vlieland, Schiermonnikoog en Ameland;
- verdronken dorpen, kerken en kloosters in de Dollard;
- verdwenen eilanden en zandplaten, zoals het middeleeuwse Griend en het eiland Bosch;
- verdronken delen van de kust in Groningen (bij Delfzijl en de Eems-Dollard) en Fryslân (bij Anjum, Wier en vanaf Harlingen tot aan Gaasterland).

Cultuurhistorische waarden

In het buitendijkse gebied van de Waddenzee komen in ieder geval de volgende cultuurhistorische waarden voor:

- strekdammen en landhoofden langs de waddenkust en op Vlieland langs de Noordzeekust;
- restanten van palenrijen en palenschermen langs de zeedijken;
- dobbes, kadijken, sluisjes, rijsdammen, restanten van een smalspoor, een spoorbruggetje en een bunker uit WO II in het buitendijkse polder- en kweldergebied voor de kust van Ferwerderadiel en tevens wordt opgemerkt dat bunkers in diverse gemeenten voorkomen;
- de havenwerken van een aantal historische havens langs de Waddenzee, zoals Termunterzijl, Noordpolderzijl en Harlingen;
- historische bakens en kapen op platen (Boschplaat, de Noordvaarder, Engelsmanplaat) en eilanden (Rottumeroog, Vlieland, Texel, Ameland, Terschelling, Schiermonnikoog) of op land- en havenhoofden;
- in zee verdwenen dijken ten zuidoosten van Delfzijl, langs de Friese kust bij Harlingen en aan de zuidkant van Terschelling;
- restanten van de dam van Holwerd naar Ameland uit 1871-1872 ten behoeve van landaanwinning;
- de Pollendam uit 1874 ten westen van Harlingen: een belangrijke stroombegeleider om de vaarweg naar Harlingen op diepte te houden;
- rijksgetijmeters bij Roptazijl en Harlingen;
- de Afsluitdijk (1932) en de zeedijk die de voormalige Lauwerszee afsluit (1969).

Cultuurlandschappelijke waarden

- landaanwinningswerken in de Dollard en langs de waddenkust van Groningen en Fryslân;
- buitendijkse polders voor de kust van Ferwerderadiel;
- de Makkumerwaard voor de kust van Makkum;
- de Punt van Reide ten oosten van Termunten (gemeente Delfzijl) met daarop een wierde en de restanten van schansen en huizen;
- historische vaargeulen.

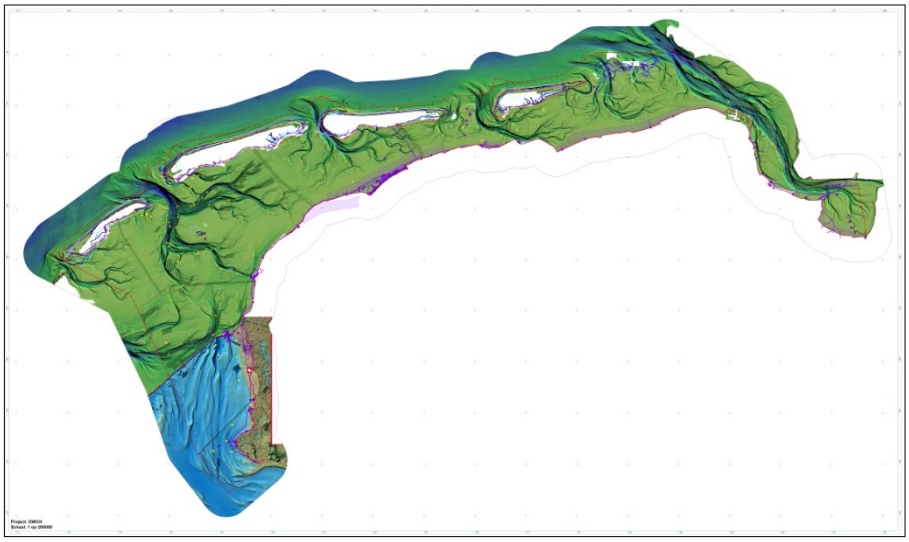

Figuur 8. Links een palenscherm bij Moddergat (bron: Google Maps). Rechts de resten van palen van een baak op de Engelsmanplaat (bron: www.verdronkengeschiedenis.nl)

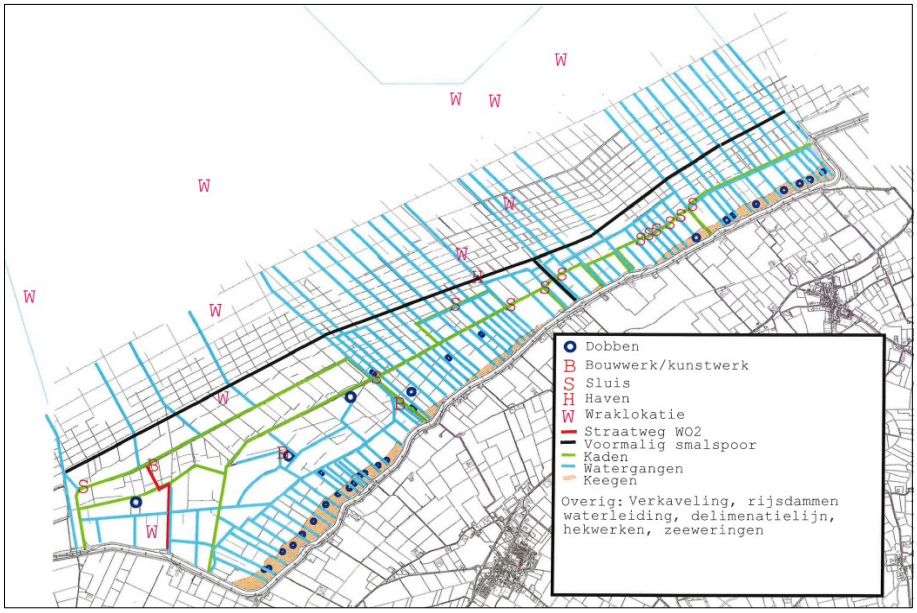
De kennisvergaring over archeologische en cultuurhistorische resten in het waddenzeegebied is nog volop in ontwikkeling. Voor sommige deelgebieden is de kennis al verder ontwikkeld zoals blijkt uit het onderzoek van Marjan Vroom 'Gras upt Werp'[6]. Het is een landschapshistorische beschrijving over Noord-Friesland Buitendijks. Dit gebied herbergt tal van cultuurhistorische relicten.

Over die relicten heeft de gemeente Ferwerderadiel ook een inventarisatiekaart Erfgoed aangeleverd (zie afbeelding hierna). Dergelijke informatie is betekenisvol en kunnen betrokken worden bij afwegingen zodra de ruimtelijke inrichting moet veranderen.

Figuur 9. Overzichtskaart met archeologische, cultuurhistorische en cultuurlandschappelijke waarden van de Waddenzee en het deel van het IJsselmeer behorend bij de gemeente Súdwest-Fryslân (blauw - buiten onderhavig plangebied) (bron: RAAP/Periplus 2014)

[6] Marjan Vroom, 'Gras upt Werp' Landschapsbiografie en draagvlakanalyse voor het huidige beheer van het kwelderlandschap van Noord-Friesland Buitendijks. Masterscriptie Landschapsgeschiedenis Rijksuniversiteit Groningen, augustus 2013.

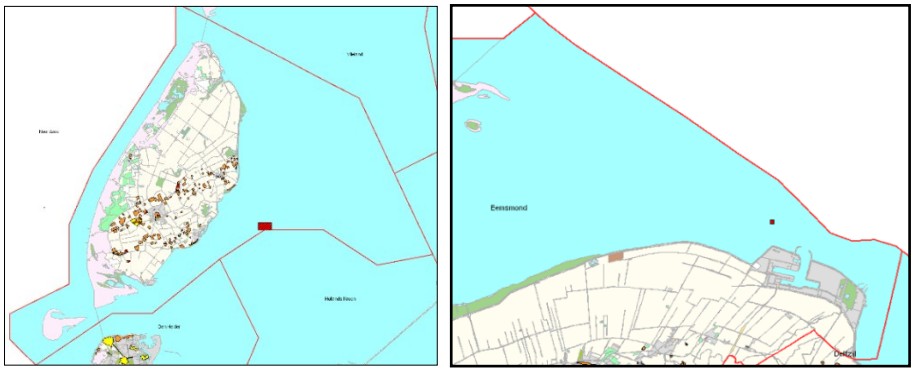
Figuur 10. Cultuurhistorische aspecten in het buitendijks gebied van Ferwerderadiel (bron: inventarisatie Erfgoed 2013, aangeleverd door gemeente Ferwerderadiel)

4.4.3

Waarden vertaald naar beschermingsregeling

Monumenten

Verspreid over het gebied komt een groot aantal scheepswrakken voor, onder andere samenhangend met visserij, handel op de Oostzee en de activiteiten van de Verenigde Oostindische Compagnie.

Figuur 11. Archeologische monumentenkaarten van de gemeenten Texel en Eemsmond met daarop aangegeven de genoemde terreinen (rode vlakjes) (bron: ARCHIS van de RCE)

Van slechts een deel van deze wrakken is de exacte locatie bekend. Een voorbeeld daarvan bevindt zich ten oosten van Texel, in het gebied van de Rede van Texel, waar een cluster van scheepswrakken is aangewezen als wettelijk beschermd archeologisch rijksmonument. Ook is een planologisch te beschermen terrein voor de kust van Eemsmond aangewezen.

Er komen binnen het besluitgebied enkele gebouwde rijksmonumenten voor zoals de kaap van Rottumeroog. Deze objecten zijn op grond van de monumentenwet beschermd en hoeven vanwege hun zichtbaarheid geen aanvullende planologische bescherming.

Andere waarden

Buiten de monumenten zijn er verschillende andere archeologische resten bekend binnen het besluitgebied. De inventarisatie daarvan is bekend bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), maar is niet in deze beheersverordening gepubliceerd. Dat zou mogelijk kunnen leiden tot ongewenste bezoeken van deze locaties. Maar er zijn vermoedelijk ook archeologische waarden die nog niet bekend zijn.

Om deze bekende en nog niet bekende waarden te beschermen ligt het voor de hand om het gebied te beschermen waar deze waarden voorkomen of mogen worden verwacht. Om deze gebieden te identificeren is gebruik gemaakt van de eerder genoemde inventarisatie van historisch en geo(morfo)logisch kaartmateriaal.

Daarbij zijn voor het westelijke deel van de Waddenzee de historische en recente waterdieptes in kaart gebracht, gebruik makend van historische navigatiekaarten en lodingsgegevens. Wanneer deze gegevens gecombineerd worden, is het mogelijk om erosie- en sedimentatiepatronen in beeld te brengen[7]. In de recent aangezande pakketten zullen zich in principe geen archeologische resten bevinden, afgezien van resten van wrakken daterend in de laatste eeuw, waaronder scheeps- en vliegtuigwrakken uit WOII[8]. In de gebieden waar geen sprake is van recente aanzanding, kan wel sprake zijn van waardevolle archeologische resten.

Het ligt voor de hand om de gebieden waarvan bekend is dat daar geen recente aanzanding heeft plaatsgevonden, te beschermen. Omdat onvoldoende bekend is of er binnen die gebieden onderscheid kan worden gemaakt ten aanzien van de kans op aanwezigheid van archeologische waarden, bestaat er geen aanleiding om binnen deze gebieden onderscheid te maken tussen gebieden met een hoge of lage verwachtingswaarde.

Op basis van de mate van verzanding van het westelijk deel van de Waddenzee zijn gradaties in dieptevrijstelling op basis van NAP gegeven. Dit is verwerkt in de planregels en de betreffende locaties zijn zichtbaar gemaakt op een kaartbeeld dat als bijlage bij de regels is gevoegd.

---

[7] Manders, M., S. van den Brenk en M. Kosian, in voorbereiding: *Rapportage Historisch Geo-Morfologische Kaartenset Waddenzee*, RCE Amersfoort.

[8] De aanwezigheid van in de laatste eeuw vergane wrakken, waaronder scheeps- en vliegtuigwrakken uit WOII, kunnen niet worden uitgesloten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met relevante wet- en regelgeving (Defensie, niet-gesprongen explosieven, graf-rust).

Voor het oostelijke deel van de Waddenzee zijn deze dieptegegevens (nog) niet nader in kaart gebracht en geanalyseerd zijn. Daarom geldt er voor het oostelijk deel van de Waddenzee geen dieptevrijstelling.

Binnen het plangebied is een aantal vergunningen afgegeven voor baggeractiviteiten in verband met onder meer de schelpenwinning. Gelet op deze vergunde situaties is het niet opportuun om daar een beschermend regime ten aanzien van archeologie en cultuurhistorie op te leggen. De betreffende gebieden zijn dan ook uitgesloten van een dubbelbestemming. Wel blijven de opmerkingen aan het eind van deze paragraaf van kracht.

Vergunde verstoringen

Binnen het besluitgebied zijn voor diverse gebieden vergunningen verleend voor ontzanding en schelpenwinning. Het ligt voor de hand dat de vergunde gebieden (in ieder geval tot de bodemdiepte waarvoor de vergunning is verleend) niet worden beschermd.

Als gevolg van het bovenstaande is met uitzondering van de gebieden waarvoor baggervergunningen zijn verleend, de 'Waarde – Cultuurhistorische waarden' toegekend. In deze gebieden geldt volgens de planregels een passende bescherming die als volgt is opgebouwd:

1. Bescherming van archeologische waarden voor zover de aanduiding 'archeologisch monument'.
2. Streven naar behoud voor gronden die zijn aangeduid met 'archeologisch waardevol terrein'.
3. Voor ieder ander gebied geldt dat bodemroerende werkzaamheden groter dan 50 m^2 alleen mogelijk zijn indien op basis van archeologisch onderzoek dit verantwoord kan plaatsvinden. Deze verplichting geldt niet voor de bodems tot aan de aangegeven diepten, zoals die in de bijlage bij de toelichting opgenomen kaart[9] zijn aangegeven. Hier kunnen tot de aangegeven diepte bodemroerende werkzaamheden worden toegestaan zonder archeologisch onderzoek. Vanwege het dynamische karakter van het wad kan het zijn dat de feitelijke bodemdiepte afwijkt, alsdan blijft de maatvoering van de bijlage bepalend voor het al of niet noodzakelijk zijn van onderzoek.

Opmerking

In algemene zin is de meldingsplicht van toepassing: indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden (ondanks vooronderzoek) onverhoopt toch zaken worden aangetroffen waarvan men redelijkerwijs kan vermoeden dat het mogelijk archeologisch waardevolle objecten betreft, dienen deze te worden ge-

[9] Vanwege de leesbaarheid en bruikbaarheid van de betreffende kaart, wordt in de planregels een doorverwijzing gemaakt naar de digitale versie van deze kaart.

meld bij de Minister, namens deze bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed[10].

4.5
Ecologie

Vanuit het aspect ecologie vormen de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, 1998) en soortenbescherming (Flora en faunawet, 2002) het toetsingskader bij ruimtelijke plannen.

Ten aanzien van de gebiedsbescherming gaat het om de invloed van het ruimtelijk plan op de Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten (waaronder Wetlands) en de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast geldt vanuit de Flora- en faunawet een zorgplicht voor (beschermde) soorten.

De Waddenzee heeft een grote (unieke) ecologische waarde en is als gebied beschermd. Uit paragraaf 1.3 is reeds gebleken dat op het gebied diverse (beschermende) regels van toepassing zijn die integraal worden opgenomen in de beheersverordening.

Als gevolg van de aanwijzing als Natura 2000-gebied is voor de Waddenzee een beheerplan in voorbereiding. In dit beheerplan - looptijd 2015-2021 - zijn (instandhoudings)doelen vastgelegd ter bescherming van de aanwezige planten- en diersoorten inclusief hun habitatten en de maatregelen om deze doelen te bereiken.

In het kader van de planologische uitvoerbaarheid en het zorgvuldigheidsbeginsel dienen gemeenten bij het opstellen van een nieuwe juridisch/planologische regeling voor hun grondgebied op voorhand rekening te houden met de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. Dit is overigens ook in artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 bepaald.

Op grond van artikel 19j, lid 2 van de Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: NB-wet) moet een Passende Beoordeling worden gemaakt voor een plan dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significant negatieve gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied.

De beheersverordening heeft een conserverend karakter waardoor geen significante effecten op de Natura 2000-gebieden worden verwacht. Om dit vast te stellen, is een voortoets uitgevoerd. In deze voortoets zijn de mogelijke effecten van de beheersverordening in beeld gebracht op de Natura 2000-gebieden binnen het verordeningsgebied, maar ook de nabijgelegen Natura 2000-

[10] Artikel 53 Monumentenwet.

gebieden. Uit de voortoets blijkt dat de beheersverordening niet leidt tot (significant) negatieve effecten, waardoor de beheersverordening als uitvoerbaar mag worden beoordeeld. Er bestaat dan ook geen noodzaak voor het opstellen van een passende beoordeling en bestaat er dientengevolge geen noodzaak voor het opstellen van een planMER op dit punt. De voortoets is als separate bijlage bij deze toelichting opgenomen.
Ten slotte zijn delen van de Waddenzee aangewezen als (al dan niet gehele jaar) voor mensen niet toegankelijk gebied, de zogenoemde artikel 20-gebieden[11]. De begrenzing van deze gebieden en de periode waarin zij gesloten zijn voor de mens, kunnen binnen het kader van de Nbw 1998 steeds op basis van onderzoek worden aangepast. Daarmee kan de rust van vogels en zeehonden goed worden beschermd. Omdat de Nbw 1998 een goed juridisch kader biedt voor de begrenzing, de bescherming en de handhaving van de artikel 20-gebieden, is in de beheersverordening geen nadere specifieke regeling opgenomen.

4.6
Water

Het waterbeheer van de Waddenzee ligt in handen van Rijkswaterstaat. Door functies als waterafvoer en waterberging tezamen met functies als scheepvaart en natuur, heeft de Waddenzee een hoog beschermingsniveau.

Zoals in de beschrijving van het rijksbeleid en provinciaal beleid (hoofdstuk 2) reeds naar voren is gekomen, kennen diverse waterhuishoudkundige werken een beschermingsregime. Het betreft de volgende voorzieningen:
- Kustfundament (zones tussen en ten noorden van de eilanden).
- (Zones rond) primaire waterkeringen ((zones rond) dijken en duinen op het vasteland).

De bescherming en versterking van deze waterhuishoudkundige werken inclusief bijbehorende zones zijn geborgd in de beheersverordening, door middel van de dubbelbestemming ‘Waterstaat – Waterkering’ en een gebiedsaanduiding “reserveringzone – dijk”. Deze aanduiding borgt het belang van de goede en veilige instandhouding van de waterkeringen.

[11] Artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998. Het ministerie van LNV DRZ Noord is bevoegd om jaarlijks de toegang tot ecologisch waardevolle en verstoringgevoelige gebieden in het Waddengebied te beperken op grond van artikel 20 van de Nb-wet 1998. Deze (tijdelijke) afsluiting van gebieden vindt plaats, indien dit noodzakelijk wordt geacht voor de bescherming van de natuurwaarden van het Waddengebied. Door de (natuurlijke) dynamiek van het Waddengebied vindt vrijwel ieder jaar een actualisatie plaats van de begrenzing en de periode van aanwijzing van deze zogenaamde artikel 20-gebieden.

4.7
Geluid

Ten aanzien van het aspect geluid zijn de regels uit de Wet geluidhinder (Wgh) van toepassing. De Wet geluidhinder voorziet rond de daartoe aangewezen industrieterreinen, langs wegen en langs spoorwegen in geluidzones. Bij oprichting van geluidsgevoelige bebouwing in deze zones dient te worden getoetst aan de wettelijke voorkeursgrenswaarden.
Wat betreft de aspecten wegverkeerslawaai en spoorweglawaai zijn er geen planologische beperkingen voor het verordeningsgebied. Wel liggen delen van het verordeningsgebied binnen de geluidszone (50 dB(A) contour) van een gezoneerd industrieterrein. Het betreft de volgende terreinen:

- Eemshaven;
- Industrieterrein haven Delfzijl;
- Industriehaven Harlingen.

Ook hiervoor geldt dat vanwege de conserverende aard van deze beheersverordening en de afwezigheid van mogelijkheden tot oprichting van geluidsgevoelige bebouwing, er geen belemmeringen zijn omtrent de uitvoerbaarheid. Wel is de geluidszone rond de voorgenoemde industrieterreinen juridisch verankerd in de beheersverordening door het opnemen van de gebiedsaanduiding “geluidzone – industrie” op de verbeelding en in de regels.

4.8
Plan-m.e.r.

Op 1 april 2011 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd. Het aantal situaties waarvoor een milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht moet worden uitgevoerd is verminderd. Er zijn nu meer situaties waar eerst beoordeeld kan worden of een m.e.r. moet worden uitgevoerd. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst van het Besluit die beneden de drempelwaarden vallen een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen zijn. Voor deze toets, die dus een nieuw element is in de m.e.r.-regelgeving, wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

De voorliggende beheersverordening heeft een consoliderend karakter. De milieueffecten van de beheersverordening zijn in de voorgaande paragrafen beschreven. Hieruit blijkt dat de activiteiten geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben (grote afstand tot gevoelige gebieden, de locatie en de omgeving hebben geen bijzondere kenmerken waardoor er een verwaarloosbare kans is op belangrijke nadelige effecten, de activiteit leidt niet tot grote emissies, de ruimtelijke consequenties van het plan zijn beperkt e.d.). De beheersverordening geeft geen aanleiding voor een vervolgonderzoek in het kader van een m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling.

4.9
Andere aspecten

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat naast de in dit hoofdstuk benoemde omgevingsaspecten ook de aspecten bedrijvigheid (waaronder de beroepsvisserij, pierenwinning, gaswinning en de winning van zand en schelpen), bodem, luchtkwaliteit en geur een rol spelen in ruimtelijke plannen.
Hierover het volgende:
De beheersverordening heeft een conserverend karakter; de bestaande situatie in het verordeningsgebied wordt opnieuw vastgelegd en er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Om deze reden heeft de beheersverordening geen (negatieve) invloed op de voorgenoemde aspecten. Omgekeerd geldt hetzelfde: voor de genoemde aspecten treden geen belemmeringen op in de uitvoerbaarheid van het ruimtelijk plan. Daarbij de opmerking dat uit de geldende wet- en regelgeving geen verplichting voortvloeit tot het opnemen van aanvullende juridisch/planologische regelingen. Een nadere beschouwing van deze omgevingsaspecten is daarom achterwege gelaten.

6 Juridische vormgeving

5.1 Algemeen

Gezien het laag dynamische karakter van de Waddenzee en een deel van de Noordzee is ervoor gekozen om het geldend ruimtelijk regiem te herzien door middel van het instrument beheersverordening. Binnen het plangebied worden geen ontwikkelingen verwacht.

Hoewel de beheersverordening in beginsel 'vormvrij' is, dient wel te worden voldaan aan de wettelijke vereisten van artikel 3:38 Wro e.v. Wordt een beheersverordening voor een verordeningsgebied vastgesteld, dan dient het beheer van een gebied overeenkomstig het bestaande gebruik te worden geregeld. De kennisgeving van een besluit tot vaststelling van een beheersverordening geschiedt tevens langs elektronische weg. Voor een beheersverordening geldt een geldigheidstermijn van 10 jaar. Een beheersverordening kan een omgevingsvergunning voor slopen en werken en werkzaamheden bevatten. Ook mogen in een beheersverordening afwijkingsmogelijkheden worden opgenomen. Uiteraard zijn hier grenzen aan gesteld, immers het beherende karakter van een beheersverordening brengt mee dat de regels geen ontwikkelingen mogen inhouden. Een bestemmingsplan vervalt, op het moment dat een beheersverordening inwerking treedt. Andersom geldt dit ook.

Ook is artikel 139 van de Gemeentewet van toepassing op de beheersverordening. Hierin is bepaald dat een gemeentelijke verordening niet verbindt dan wanneer zij is bekendgemaakt. Artikel 139 geeft aan op welke wijzen een gemeentelijke verordening bekend moet worden gemaakt. Als dit niet op de juiste wijze gebeurt, dan wordt de beheersverordening onverbindend verklaard en komt de werking van de beheersverordening met terugwerkende kracht te vervallen.

Vanuit de wens van de deelnemers is ervoor gekozen om de beheersverordening zoveel mogelijk vorm te geven in overeenstemming met de Standaarden ruimtelijke ordening 2012. De RO-standaarden bestaan uit: de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012), de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke instrumenten 2008 (STRI2012) en de Praktijkrichtlijn bestemmingsplannen 2012 (PRBP2012). De beheersverordening bestaat uit een verbeelding, waarop door middel van bestemmingen is aangegeven waarbinnen de beheersverordening van toepassing is, regels en deze toelichting. De verbeel-

ding en de regels zijn juridisch bindend, deze toelichting is juridisch niet bindend maar helpt bij de interpretatie van de regels.

De voorliggende beheersverordening is digitaal beschikbaar via een Geographic Markup Language (GML). Een GML betreft de koppeling van de verbeelding, toelichting en regels. Daarmee voldoet de beheersverordening aan de digitale verplichting overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.2.3 Bro.

5.2
Wat regelt de beheersverordening?

De beheersverordening regelt het bestaande gebruik en de bestaande bouwwerken binnen het plangebied. Er is dan ook sprake van het beheer van het gebied.

Het begrip 'bestaand' is in de regels van de beheersverordening als volgt gedefinieerd:

a. bij bouwwerken:
- *een vergund/legaal bouwwerk dat op het tijdstip van het van kracht worden van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning/omgevingsvergunning voor het bouwen;*

b. bij gebruik:
- *het vergunde/legale gebruik dat op het tijdstip van het van kracht worden van de beheersverordening bestaat,*

waaronder in ieder geval wordt begrepen de bouwwerken en/of het gebruik dat is aangegeven op de bij deze regels behorende bijlage 1 en 2.

Uit de omschrijving van het begrip blijkt dat wanneer gesproken wordt over bestaand, hiervan uitsluitend sprake is indien het een vergunde/legale situatie betreft. Dit geldt zowel voor bouwwerken als voor het gebruik. De beheersverordening ziet niet op illegale situaties. Aangesloten is op het bestaand gebruik zoals dat is opgenomen beheerplan voor Natura 2000-gebied voor de Waddenzee. Dit gebruik is als bijlage bij de regels gedetailleerd opgenomen.

Daarnaast is de door de gemeenten uitgevoerde inventarisatie onderdeel van het begrip bestaand. De in de beheersverordening opgenomen gemeentelijke inventarisaties zien uitsluitend op de door die gemeenten vergunde situaties. Deze gezamenlijke inventarisatie is in de regels ook opgenomen onder het begrip 'bestaand'.

Via bijlagen in de regels is de inventarisatie van de bestaande bouwwerken en het bestaande gebruik vastgelegd. De invulling van het begrip bestaand vormt de kapstok voor de regels van de beheersverordening.

Daarnaast zijn bouw- en gebruiksmogelijkheden die op basis van wet- en regelgeving in de Waddenzee is toegestaan, overgenomen in de regels van de beheersverordening. Hierbij valt met name te denken aan de mogelijkheden die het Barro en het Rarro biedt. Zie ook paragraaf 1.4 van de voorliggende toelichting.

De bestemming 'Water' ziet op de Waddenzee en een deel van de Noordzee. De bestemmingsomschrijving omschrijft het toegestane gebruik. De gekozen diepte van 50 m ziet op de diepste zeebodem. Gezien de dynamiek in de bodem is ervoor gekozen om een diepte op de nemen in de regels. Hiermee is uitdrukkelijk niet bedoeld om de winning van diepe delfstoffen te regelen. Voor de winning van diepe delfstoffen dient een eigen, zelfstandig, planologisch kader te worden opgesteld. Dit uiteraard voor zover het een gebruik betreft dat niet is genoemd in bijlage 1 en/of 2 van de regels. Daar waar het wet- en regelgeving ruimte biedt, is een planologisch gebruik toegestaan. Voor ander toegestaan gebruik is expliciet aangegeven dat uitsluitend het bestaande gebruik is toegestaan. De bouwregels waarborgen de bestaande bouwrechten. Via een afwijking van de bouwregels zijn nieuwe bouwwerken toegestaan, waarbij de opgenomen bouwmogelijkheden in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving. Omdat hogere wet- en regelgeving voor de opgenomen bouwmogelijkheden de basis legt, kan niet worden gesproken van ontwikkelingen die niet passen binnen de kaders van de beheersverordening.

Als vangnet voor het niet genoemde bestaande gebruik is artikel 9 Algemene gebruiksregels opgenomen. Dit artikel regelt de volgende situatie; stel dat bestaand gebruik niet expliciet is genoemd in de betreffende bestemming en ook geen deel uitmaakt van de gemeentelijke inventarisatie, is dit gebruik dan toch toegestaan? Artikel 9 bepaalt dat dit gebruik dan ook is toegestaan, voor zowel gronden als bouwwerken gelegen binnen het verordeningsgebied. Op deze wijze wordt voorkomen dat vergunde rechten onbedoeld teniet worden gedaan. De vangnetbepaling functioneert op niet op gelijke wijze als het overgangsrecht. Immers, het doel van het plaatsen van vergund gebruik en bouwen onder de werking van het overgangsrecht is gericht op beëindiging. In het voorliggend bedoelde gevallen is dat niet aan de orde.

Een deel van het vergunde/legale gebruik en de vergunde/legale bouwwerken is geregeld via overige wet- en regelgeving. Er kan hierbij worden gedacht aan het Binnenvaartpolitiereglement, wat bijvoorbeeld de kitesurflocaties in de Waddenzee regelt. Veelal is er een samenhang met lokale verordeningen en besluiten. Voor zover overige wet- en regelgeving van toepassing is, maakt dit gebruik en/of bouwen geen onderdeel uit van de voorliggende beheersverordening.

Ook langs de Noordzee zijn kitesurflocaties aanwezig. Deze locaties dienen, anders dan de locaties op de Waddenzee, geregeld te worden op grond van de beheersverordening. Voor de Waddenzee geldt het Binnenvaartpolitieregle-

ment (Bpr), maar voor de Noordzee niet. De kitesurflocaties langs de Noordzee worden in de vast te stellen beheersverordening op de verbeelding aangeduid.
In de beheersverordening is geen overgangsrecht opgenomen. Gezien de inhoud van de opgestelde regeling bestaat hiervoor geen aanleiding. Bovendien is geen sprake van een wettelijke verplichting tot het opnemen van overgangsrecht.

7 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De voorliggende beheersverordening is opgesteld naar aanleiding van de plicht tot actualiseren van de geldende bestemmingsplannen voor de Waddenzee en Noordzee. In het kader van de Grondexploitatiewet (onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening) dient een exploitatieplan te worden opgesteld indien sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. De voorliggende beheersverordening maakt geen ontwikkelingen mogelijk zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Er hoeft dan ook geen verdere aandacht te worden besteed aan het aantonen van de economische uitvoerbaarheid op basis van een exploitatieplan.

Op basis van deze overweging wordt De voorliggende beheersverordening economisch uitvoerbaar worden geacht.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De basisbeheersverordening is voorgelegd aan overheidsinstanties en aan andere belanghebbenden en geïnteresseerden met als uitnodiging om te reageren op de ontwerp-beheersverordening. De resultaten zijn weergegeven in de Reactienota beheersverordening Waddenzee en Noordzee. De reactienota betreft een separate bijlage bij de beheersverordening.

6.3 Handhaving

Een beheersverordening is voor de gemeente een belangrijk instrument om haar ruimtelijk beleid vorm te geven. Door een combinatie van positieve bestemmingen en het uitsluiten van bepaalde activiteiten en functies vindt sturing op (on)gewenste ontwikkelingen plaats. De gemeente dient daarbij in de eerste plaats zelf haar regels na te leven. Daarnaast dient de gemeente er zorg voor te dragen dat anderen dit ook doen. Dit is van cruciaal belang om de in het plan opgenomen ruimtelijk-functionele kwaliteiten op langere termijn daadwerkelijk te kunnen vasthouden en de doelstellingen van het ruimtelijke beleid te kunnen verwezenlijken. Daarbij is handhaving uit oogpunt van rechtszekerheid van belang: alle inwoners en gebruikers dienen door de gemeente op eenzelfde wijze daadwerkelijk aan het plan te worden gehouden.

Gelet hierop wordt dan ook gestreefd naar zo eenvoudig mogelijke regels. Hoe groter de eenvoud (en daarmee de toegankelijkheid en leesbaarheid), hoe groter in de praktijk de mogelijkheden zijn om toe te kunnen zien op de naleving er van. Daarnaast geldt dat hoe minder beperkend regels zijn, hoe kleiner de kans dat het met de regels wat minder nauw genomen wordt. In de praktijk blijkt dat ook alleen die regels worden gerespecteerd waarvan de noodzaak en de redelijkheid door betrokkenen wordt ingezien.

De gemeentelijke overheid is verantwoordelijk voor de handhaving. Controle en toezicht dienen in dat kader plaats te hebben om te kunnen constateren of er ook overtredingen voorkomen. Bij gesignaleerde overtredingen zal in veel gevallen door de gemeente eerst worden geprobeerd om er in overleg een einde te maken. Als dit niet lukt, kunnen handhavingsmiddelen worden toegepast. Het legaliseren van een overtreding of het gedogen van een overtreding valt hier niet onder. De gemeente kan als volgt handhavend optreden:

Preventieve handhaving

Preventieve handhaving is bedoeld om het overtreden van de beheersverordening op voorhand te voorkomen. Voor de doelmatigheid gelden een aantal algemene voorwaarden:

- *Voorlichting:* Duidelijkheid verschaffen over de inhoud en de doelstellingen van de beheersverordening. Hier kan in ieder geval via de inspraak inhoud aan worden gegeven en daarnaast ook in het vooroverleg over concrete aanvragen (om omgevingsvergunning of bij een herziening van de beheersverordening middels een bestemmingsplan).
- *Klachtenregistratie:* Ingekomen klachten kunnen op systematische wijze worden geregistreerd waarmee klachten met toekomstige verbeteracties kunnen worden voorkomen. Middels jaarlijkse verslaglegging ontstaat een beeld van de aard en schaal van de klachten en ontwikkelingen hierin.
- *Toezicht:* Structurele controle in het veld vergt personeelsinzet. Middels het jaarlijks opstellen van een handhavingsuitvoeringsprogramma kan de afweging worden gemaakt tussen het takenpakket en de hiervoor ter beschikking staande middelen. Hieruit volgt een prioritering van taken op het gebied van onder meer het bouwen, het gebruik van gronden en gebouwen, milieu en de Algemene Plaatselijke Verordening.
- *Financiële maatregelen:* De verplichting om extra legeskosten te betalen als pas achteraf een vergunning wordt aangevraagd, kan bijdragen aan een beter naleefgedrag.
- *Heldere lijn:* Door een eenduidige lijn te brengen in de gedragingen van de gemeente, kan het optreden tegen overtredingen gemakkelijker worden gemotiveerd en ontstaat er meer draagvlak omdat op gelijke wijze tegen gelijke gevallen wordt opgetreden.

Repressieve handhaving

Repressieve handhaving zijn de middelen die de gemeente ter beschikking staat waarmee naleving kan worden afgedwongen en correctief tegen normaf-

wijkend gedrag kan worden opgetreden. Dit kan plaatsvinden door publiekrechtelijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk optreden.

Publiekrechtelijke handhaving

De publiekrechtelijke vorm van handhaving bestaat uit het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom. Bestuursdwang omvat het (doen) wegnemen of herstellen van hetgeen in strijd is met de te handhaven regels of verplichtingen die uit die regels volgen. Dit houdt meestal in dat illegaal gebouwde bouwwerken worden afgebroken en illegaal gebruik van gronden en opstallen wordt beëindigd. Het kan ook gaan om het beletten van een overtreding; in dat geval heeft een aanzegging tot bestuursdwang of dwangsom een preventieve werking. Voordat tot een dergelijke maatregel wordt overgegaan, moet sprake zijn van een volledige afweging van het belang van de overtreder tegen het openbare belang.

Privaatrechtelijke handhaving

Een overheidsorgaan kan slechts in bepaalde gevallen privaatrechtelijk optreden. Dit kan vrijwel alleen als er sprake is van een privaatrechtelijke relatie tussen de overheid en de burger. Dit kan het geval zijn doordat het overheidsorgaan eigenaar is van grond of gebouwen, als er een privaatrechtelijke overeenkomst bestaat bij verkoop dan wel erfpacht of als er sprake is van een jegens de overheid gepleegde onrechtmatige daad. Hierbij moet het belang van een overheidsorgaan zijn geschaad; enkel het overtreden van een voorschrift is niet voldoende.

Strafrechtelijk optreden

De strafbaarstelling van overtreding van de beheersverordening is opgenomen in de Wet op de Economische Delicten. Daarin worden ook de strafmaxima genoemd. Medewerkers van de politie (algemene opsporingsambtenaren) en daartoe door de Minister van Justitie aangewezen (buitengewone) opsporingsambtenaren zijn bevoegd tot opsporing van strafbare feiten. Het strafrecht wordt als laatste middel in handhaving gezien; bestuursrechtelijk optreden geniet de voorkeur.

Militaire objecten en sectoren (Ministerie van Defensie, 2009)

2 Schietterrein "Marnewaard"
3 Onveilige zone Schietterrein "Marnewaard"
4 Militaire laagvliegroute nr. 10a *
6 SAR-Helicopterlandingsplaats, Vlieland
7 Cavalarie schietkamp, Vlieland
8 Onveilige zone Cavalarie schietkamp, Vlieland
9 Luchtmacht schietrange "de Vliehors", Vlieland
10 Onveilige zone Luchtmacht schietrange "de Vliehors", Vlieland
11 Aanvliegroute Luchtmacht schietrange "de Vliehors", Vlieland *
12 Schietterrein "Breezanddijk"
13 Onveilige zone Schietterrein "Breezanddijk"
14 Amfibisch oefenkamp Marine, Texel (Mokbaai/Joost Dourlein-Kazerne)
15 Marine oefengebied, Den Helder
16 Marinehaven, Den Helder
17 Bufferzone Marinehaven, Den Helder *
18 Marine Vliegkamp De Kooy, Den Helder
19 Invliegfunnel Marine Vliegkamp De Kooy
20 Marine kazerne "Erfprins", Den Helder
21 Onveilige zone Marine schietterrein "Erfprins/Zeefront"
22 Marine schietterrein Petten
23 Onveilige zone Marine schietterrein Petten
24 Landmacht schietterrein Petten
25 Onveilige zone Landmacht schietterrein Petten
26 Voormalige schietrange Noordvaarder; werkzaamheden Nazorgplan

**Conform aanwijzing Uitzonderingsgebied/Stiltegebied (Milieubeschermingsgebied)*

0 20 Kilometers

Natura 2000 Noordzeekustzone en Waddenzee

Militair gebruik en burgerluchtvaart

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

NATURA 2000

Militair ruimtebeslag Waddengebied (Ministerie van Defensie, 2009)
- Laagvliegroutes
- Direct ruimtebeslag (militair object)
- Indirect ruimtebeslag (onveilige zone, vliegroute, bufferzone)
- Hoistinggebieden
- Militair object
- Verkeersleidingsgebied van De Kooy

Burgerluchtvaart
- Corridors met minimale vlieghoogte 300 m
- vliegveld

Natura 2000-gebied
- Waddenzee
- Noordzeekustzone
- Waddeneilanden
- IJsselmeer
- Lauwersmeer

Grenzen
- Provinciegrenzen
- Verdragsgebied Eems-Dollard
- 3 mijlsgrens

Diepte in meter
- -1 - 1
- -2 - -3
- -4 - -5
- -6 - -10
- -11 - -15
- -16 - -20
- <-21
- Kwelders, zandvlaktes en platen binnen Natura 2000

ONTWERPKAART Nr.

behorende bij het ontwerp beheerplan van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee

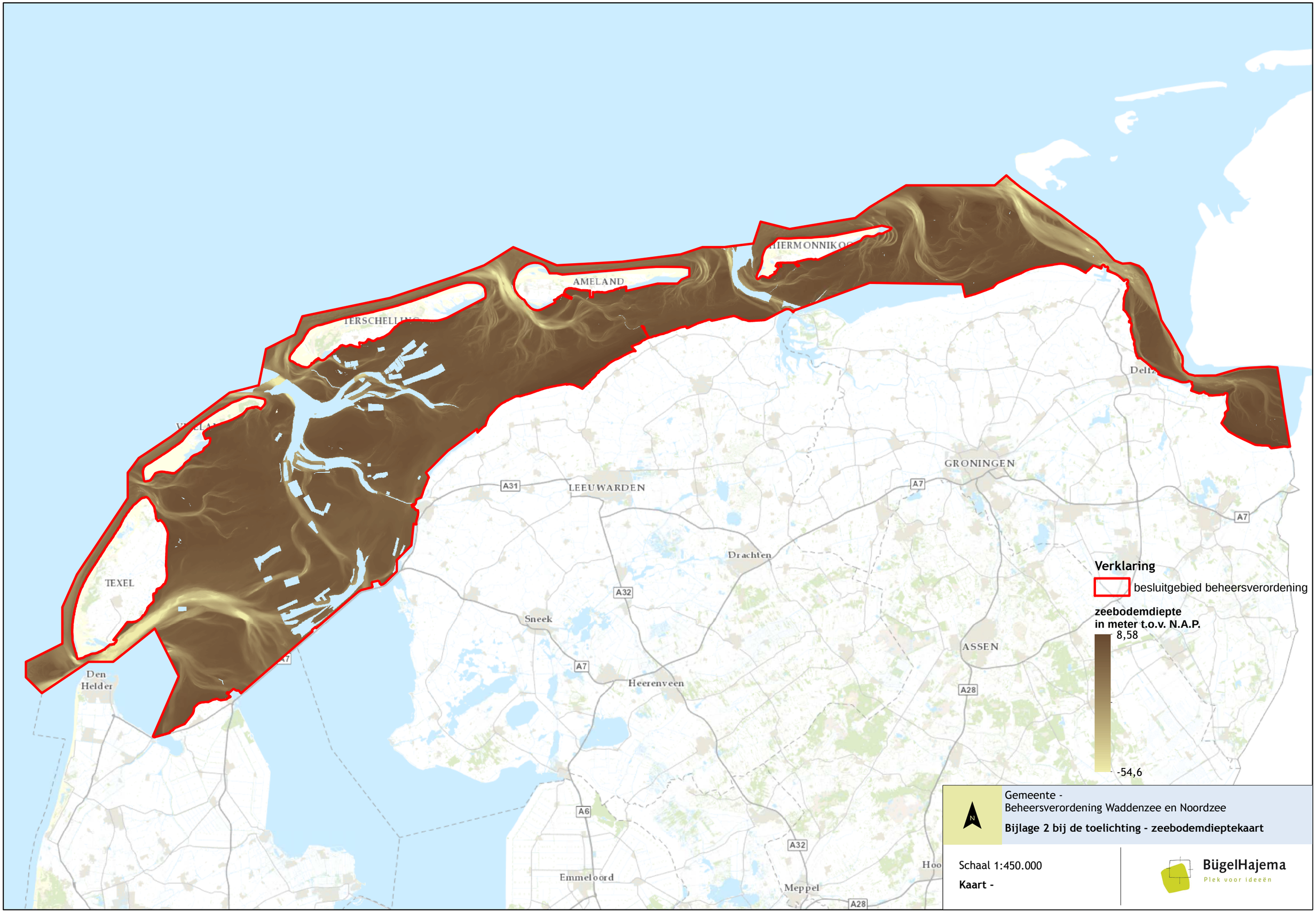

11 juni 2013

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend

Kaartnummer: DLG2012EE-0613-DLGArnhem

Bronnen: © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn

AMELAND
TERSCHELLING
TEXEL
Den Helder
LEEUWARDEN
GRONINGEN
Drachten
Sneek
Heerenveen
ASSEN
Emmeloord
Meppel
A31
A32
A7
A6
A28
Verklaring
besluitgebied beheersverordening
zeebodemdiepte
in meter t.o.v. N.A.P.
8,58
-54,6
Gemeente -
Beheersverordening Waddenzee en Noordzee
Bijlage 2 bij de toelichting - zeebodemdieptekaart
Schaal 1:450.000
Kaart -
BügelHajema
Plek voor ideeën

Voortoets Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

BügelHajema

Plek voor ideeën

Voortoets Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Inhoud

Voortoets in het kader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet 1998

12 mei 2015
Projectnummer 550.42.50.00.01

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5

2 Te toetsen activiteiten 7

3 Natura 2000-gebieden 9
3.1 Waddenzee 9
3.2 Noordzeekustzone 12
3.3 Waddeneilanden 14
3.4 IJsselmeer 16
3.5 Lauwersmeer 17

4 Effectbeoordeling 19
4.1 Scheepvaart 19
4.2 Recreatie 20
4.2.1 Recreatievaart en droogvallen 21
4.2.2 Vogeluitkijkhut en wadwachtpost 22
4.2.3 Robbentochten, demonstratievisserij 22
4.2.4 Kitesurflocaties 23
4.2.5 Wadlopen, zwerftochten en excursies op wad en kwelder (inclusief lokale betreding) 24
4.2.6 Overtijen kanovaarders 24
4.2.7 Steken zeeaas voor eigen gebruik en kleinschalig medegebruik 24
4.3 Natuurontwikkeling en agrarisch gebruik 25
4.4 Bedrijvigheid, baggeren vaargeulen, zandsuppleties en onderhoud leidingen 26
4.4.1 Baggerwerken (onderhoud) 26
4.4.2 Kustsuppleties 28
4.4.3 Onderhoud kabels en leidingen 29
4.5 Beroepsvisserij 29
4.6 Militaire activiteiten en Luchtvaart 30
4.7 Licht en duisternis 30
4.8 Stikstof 31

5 Slotconclusie 33

Bijlagen

1 Inleiding

1.1 Karakter van de beheersverordening

De beheersverordening Waddenzee en Noordzee heeft het karakter van een consoliderende regeling van reeds bestaand recht. Dat betekent dat het meeste wat in de geldende planologische regelingen in het verordeningsgebied is toegestaan ten aanzien van de gebruiks-, de bouw- en de inrichtingsmogelijkheden in de nieuwe beheersverordening worden overgenomen. In sommige gevallen wordt bestaand gebruik beperkt. Niet meer, minder mag en soms moeten er extra zaken geregeld worden. De betrokken gemeenten hebben besloten om alle nieuwe ontwikkelingen buiten de beheersverordening te laten. De beheersverordening is dan ook louter gericht op beheer. Dit sluit aan bij het Barro dat ervan uitgaat dat er in ieder geval geen activiteiten mogen worden toegelaten die significante gevolgen voor natuur, landschap en cultuurhistorie kunnen hebben.

1.2 Doel van deze voortoets

Gemeenten dienen in het kader van de planologische uitvoerbaarheid en het zorgvuldigheidsbeginsel bij het opstellen van een nieuwe planologisch-juridische regeling voor hun grondgebied op voorhand rekening te houden met de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt dat er geen sprake mag zijn van negatieve effecten op de natuurwaarden van de gebieden (de Natura 2000-gebieden) die in het kader van de wet worden beschermd. Om na te gaan of er, als gevolg van de vaststelling van de Beheersverordening Waddenzee en Noordzee, sprake is of kan zijn van negatieve gevolgen voor beschermde gebieden is de voorliggende voortoets uitgevoerd. Mochten deze gevolgen niet met wetenschappelijke zekerheid kunnen worden uitgesloten dan kan het noodzakelijk zijn dat een verstorings- en verslechteringstoets (bij verwachte negatieve effecten) of een passende beoordeling (bij verwachte significant negatieve effecten) worden uitgevoerd.

Dit voorliggende document bevat het vooronderzoek als bedoeld in artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de vast te stellen Beheersverordening Waddenzee en Noordzee. Na toetsing van het ontwerp Beheersverordening Waddenzee en Noordzee is de voortoets aangepast aan de uitgangspunten van de vast te stellen beheersverordening, waarbij ook de Reactienota Beheerverordening Waddenzee en Noordzee is betrokken. In deze voortoets wordt

nagegaan in hoeverre de Beheersverordening Waddenzee en Noordzee tot (significant) negatieve effecten zou kunnen leiden. Daarbij gaat het dan niet alleen om de Natura 2000-gebieden die binnen het verordeningsgebied liggen, maar ook om de Natura 2000-gebieden die in de nabijheid liggen.

Natura 2000-beheerplannen

In het kader van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 dient het bestuursorgaan bij het nemen van een besluit tot vaststelling van een plan rekening te houden met een op grond van artikel 19a of artikel 19b van die wet vastgesteld beheerplan. Artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht, dat bepaalt dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en af te wegen belangen, brengt evenwel mee dat het bestuursorgaan ook rekenschap geeft van een beheersplan dat weliswaar nog niet is vastgesteld, maar wel in concept gereed is.
Specifiek wordt hier genoemd dat voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone nog geen vastgestelde beheerplannen beschikbaar zijn. Voor de voortoets zijn voor de genoemde gebieden de volgende concept beheerplannen betrokken:

- Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015
- Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015

1.3 Opzet van de voortoets

Het onderzoek is gericht op het volgende:

- Om een goed beeld te krijgen van de mogelijke effecten van de verordening is in hoofdstuk 2 kort samengevat welke aspecten/functies en ontwikkelingen van de beheersverordening in het plangebied aanwezig zijn die in theorie een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van een of meerdere Natura 2000-gebieden zouden kunnen hebben.
- In hoofdstuk 3 is een overzicht opgenomen van de Natura 2000-gebieden die in het verordeningsgebied liggen dan wel eraan grenzen. Daarbij zijn de aangrenzende gebieden kort behandeld. De Natura 2000-gebieden die in het verordeningsgebied zijn gelegen (Waddenzeegebied en Noordzeekustzone) zijn wat uitgebreider behandeld.
- In hoofdstuk 4 zijn de effecten van de activiteiten beschreven waarvoor de beheersverordening ruimte biedt.
- Ten slotte is in hoofdstuk 5 een slotconclusie opgenomen.

2 Te toetsen activiteiten

In het kader van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen de maximale bouw- en gebruiksmogelijkheden te worden getoetst. Ook niet-benutte bouw- en gebruiksmogelijkheden uit het geldende plan dienen bij de toetsing te worden betrokken. Omdat de beheersverordening uitsluitend ziet op het vastleggen van de bestaande situatie is er vrijwel geen ruimte voor ontwikkelingen opgenomen. Ten opzichte van het geldende plan zijn de gebruiksmogelijkheden sterk ingeperkt en bij de bestemming Water is het bestaand gebruik nader geïnventariseerd en vastgelegd (zie de bij de regels behorende bijlage 1 en 2).
De beperkte ontwikkelruimte binnen de kaders van de beheersverordening is rechtstreeks ontleend aan het Barro.
Op hoofdlijnen worden middels de beheersverordening de volgende bestaande functies mogelijk gemaakt: Luchtvaart inclusief militaire activiteiten en aanvliegroutes, scheepvaart (beroeps en recreatief), visserij (beroeps en recreatief inclusief het rapen van schelpdieren voor eigen gebruik en het steken van zee-aas), dagrecreatie, kustverdediging, onderhoud vaargeulen (baggeren), natuurontwikkeling (kwelderherstel), agrarisch gebruik kwelders en zomerpolders en onderhoud van leidingen.

In de tabel in hoofdstuk 3 van de toelichting van de verordening staan de verschillende activiteiten uitgebreid omschreven, alsmede of, en zo ja hoe, deze in de verordening zijn verwerkt. In hoofdstuk 4 van deze voortoets (Effectbeoordeling) wordt uitgebreider op deze activiteiten teruggekomen.

Nieuwe ontwikkelingen zullen binnen het verordeningsgebied uitsluitend via een zelfstandige planologisch procedure gerealiseerd kunnen worden. Gezien het conserverende karakter worden er op voorhand weinig tot geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden verwacht.

3 Natura 2000-gebieden

De beheersverordening omvat de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone. Deze worden in navolgende paragraven beschreven. Daarnaast grenst het plangebied aan de Natura 2000-gebieden: Duinen Schiermonnikoog, Duinen Ameland, Duinen Terschelling, Duinen Vlieland, Duinen en Lage land Texel, Lauwersmeer en IJsselmeer.

Omdat er tussen de Natura 2000-gebieden een grote overlap bestaat tussen de instandhoudingsdoelen en verstoringsgevoeligheid van habitattypen en vogelsoorten kan gesteld worden dat indien er geen negatieve effecten op de Noordzeekust en Waddenzee optreden, er ook geen effecten te verwachten zijn op de aangrenzende Natura 2000-gebieden. Deze worden daarom slechts summier beschreven.

3.1 Waddenzee

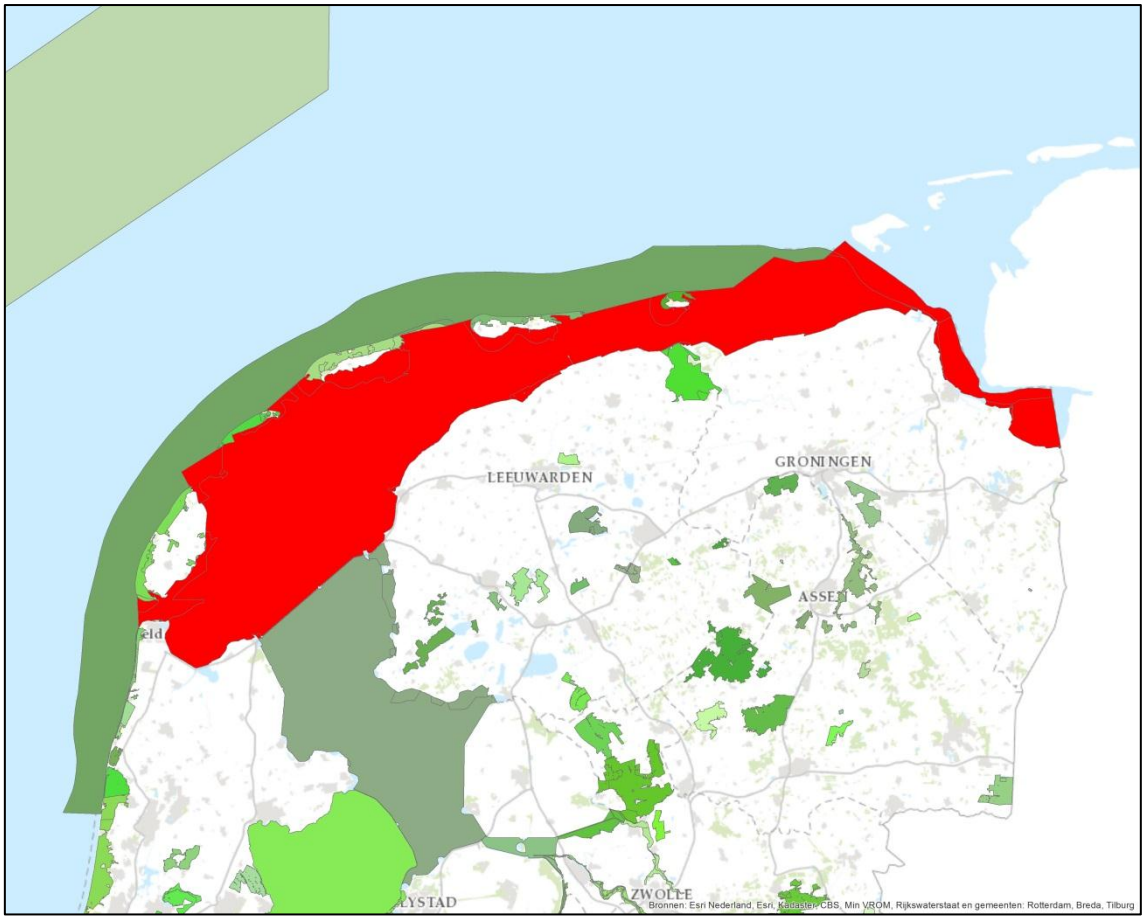
De Waddenzee is het grootste en - in internationaal opzicht - het belangrijkste Natura 2000-gebied in ons land. Deze status dankt deze kustzee vooral aan de enorme aantallen vogels die de wadplaten en kwelders tijdens hun trek aandoen of broeden op de kwelders, stranden en in de duinen. De migrerende vogels worden aangetrokken door de droogvallende wadplaten met hun hoge dichtheid aan scheldieren, wormen, kreeftachtigen en ander voedsel. De diepere wateren zijn van belang als kraamkamer voor vissoorten uit de Noordzee. Voorts herbergt de Waddenzee het overgrote deel van de populatie zeehonden in ons land, evenals de grootste oppervlakte aan kwelder- gemeenschappen. De internationale Waddenzee is met een oppervlakte van circa 10.000 km^2 een van de grootste natuurgebieden in Europa met een hoog aandeel aan natuurlijke levensgemeenschappen.

Het kenmerkende patroon van geulen en prielen komt in waddengebieden op elk schaalniveau terug. Vanuit de ruimte zijn de grote zeegaten met hun vertakkende geulsystemen herkenbaar. Overeenkomstige patronen zijn te zien op luchtfoto's, zoals hier bij Schiermonnikoog. Maar ook op een schaal van enkele vierkante meters zijn deze patronen, staande op het wad, herkenbaar.

Stroming, golfslag en getij zorgen in de Waddenzee voor steeds wisselende omstandigheden in ruimte en tijd. Het resultaat van deze natuurlijke processen is een mozaïek van hoog gelegen en laag gelegen, meer of minder vaak droogvallende wadplaten, doorsneden door diepe en minder diepe geulen en

prielen, met een slikkige, dan wel zandige bodem. Aan de randen wordt dit mozaïek omzoomd door kwelders en duinen. Waar zoet water naar zee stroomt, ontwikkelen zich brakke biotopen. Dit complexe ecosysteem wordt in stand gehouden door een evenwicht tussen sedimentatie en erosie. De fysische processen die het landschap hebben gevormd, zijn tevens de sleutel tot het behoud van de Waddenzee met haar diversiteit aan levensgemeenschappen.

De Waddenzee is op 8 november 1991 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Sinds de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet op 1 oktober 2005 wordt het gebied als Natura 2000-gebied aangemerkt. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Voor als nog is er geen definitief Natura 2000-beheerplan voor het gebied vastgesteld. Wel is er een concept beheerplan beschikbaar: Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015.

Figuur 1. Ligging Natura 2000-gebieden met in rood Natura 2000-gebied Waddenzee

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vaste-

land en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

In bijlage 1 zijn de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Waddenzee opgenomen. Hieronder zijn de kernopgaven weergegeven.

Kernopgaven

- **Overstroomde zandbanken en biogene structuren:** Verbetering kwaliteit permanent overstroomde zandbanken (*getijdengebied*) H1110_A o.a. met biogene structuren met mossels. Tevens van belang als leefgebied voor eider A063 en zwarte zee-eend A065 en als kraamkamer voor vis.
- **Zoet-zout overgangen Waddengebied:** Herstel zoet-zout overgangen (bijvoorbeeld via spuiregime en vistrappen) i.h.b. visintrek Afsluitdijk, Westerwoldse Aa en Lauwersmeer/Reitdiep in relatie tot Drentse Aa (rivierprik H1099).
- **Achterland fint:** Behoud van verbinding met Schelde en Eems ten behoeve van paaifunctie voor fint H1103 in België en Duitsland.
- **Diversiteit getijdenplaten:** Verbetering kwaliteit slik- en zandplaten *(getijdengebied)* H1140_A ten behoeve van vergroting biodiversiteit.
- **Rust- en foerageergebieden:** Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.
- **Voortplantingshabitat:** Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
- **Diversiteit schorren en kwelders:** Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden *(buitendijks)* H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.

In algemene zin is er voor dit gebied een opgave voor landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta). Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwater-

vluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.

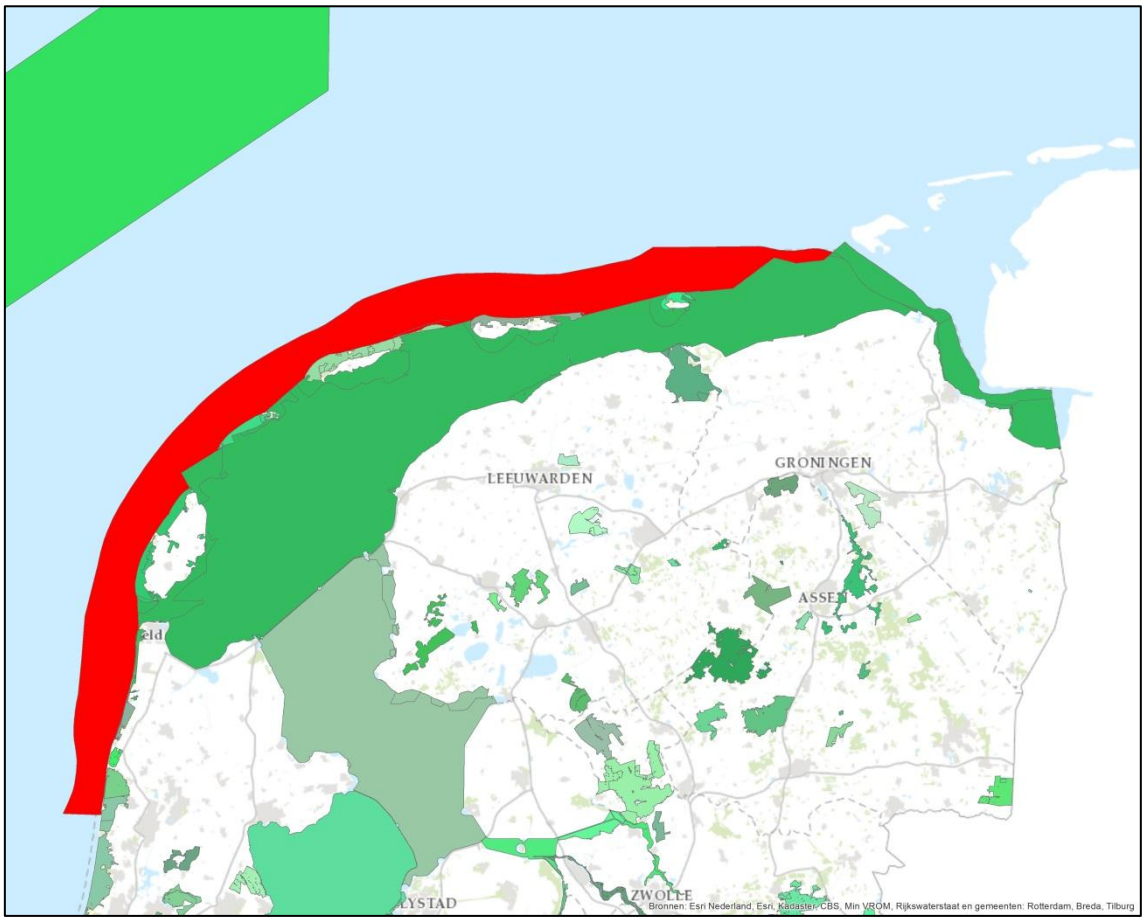
3.2
Noordzeekustzone

De overgang van de open zee naar land wordt in ons land gevormd door de Noordzeekustzone. Hiervan is het gedeelte tussen Bergen en de monding van de Eems als Natura 2000-gebied bestempeld. Deze zandige, dynamische kust is internationaal gezien een zeldzaam biotoop en herbergt lokaal grote hoeveelheden schelpdieren. Mede daardoor vormt het in de winter een belangrijk foerageergebied voor soorten als Zwarte zee-eend en Eidereend. Het gebied is ook een belangrijke kraamkamer voor mariene vissoorten. Het zuidelijke deel van het Natura 2000-gebied (ten zuiden van Petten) is pas eind 2008 aangemeld in Brussel, in het kader van het aanwijzen van zeereservaten op de Noordzee.

De nog steeds toenemende bevolkingsdruk op het land heeft ook in de kustzone zijn uitwerking. Het gebied wordt intensief door mensen gebruikt. Er wordt intensief gevist op vissen en schelpdieren. Er lopen gasleidingen en kabels, en op veel plekken staan boortorens (zoals hier bij Ameland) en windmolens. Grote zeehavens zijn aangelegd en er is een druk verkeer van schepen. Op de zeebodem worden zand en schelpen geëxploiteerd. Er vinden militaire oefeningen plaats in het kustgebied en de stranden zijn het hele jaar door het domein van recreanten.

De Noordzeekustzone loopt vanaf de enkele tientallen meters diepe zee geleidelijk op naar het strand. De begrenzing van het Natura 2000-gebied volgt aan de vastelandskust de laagwaterlijn, op de Waddeneilanden de voet van het duin, en ligt aan de zeezijde op drie zeemijl (ongeveer 5,5 kilometer) voor de kust, op een diepte van ongeveer 20 meter. Deze vooroever bestaat voor het grootste deel uit fijn zand; alleen lokaal vormt grover zand de onderwaterbodem. Het betreft een dynamisch gebied, met hoge stroomsnelheden, sterke schommelingen in zoutgehalten (mede onder invloed van de rivieren) en sterke temperatuurwisselingen doorheen het jaar. Het gebied hangt functioneel samen met de diepere delen van de Noordzee en de Waddenzee: met beide vindt sterke uitwisseling van sediment plaats. Binnen de Noordzeekustzone wordt voortdurend materiaal afgezet en weer verplaatst als gevolg van zeestromingen en golfwerking. Het zeewater stroomt als gevolg van de eb- en vloedstromen in de Noordzee langs de Hollandse kust naar het noorden en vervolgens bovenlangs de Waddeneilanden naar het oosten. Er is sprake van een 'kustrivier', waarvan het water weinig uitwisselt met de diepere delen van de Noordzee. Het water is hier minder zout dan in de Noordzee zelf, als gevolg van menging met rivierwater uit de Rijn, het IJsselmeer en de Eems. Ook is het water voedselrijker, door aanvoer van voedingsstoffen en slib uit de rivieren, en anders van temperatuur dan in de open zee.

De Noordzeekustzone is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Sinds de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet op 1 oktober 2005 wordt het gebied als Natura 2000-gebied aangemerkt. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.
Voor als nog is er geen definitief Natura 2000-beheerplan voor het gebied vastgesteld. Wel is er een concept beheerplan beschikbaar: Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015.

Figuur 2. Ligging Natura 2000-gebieden met in rood Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

In bijlage 2 zijn de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Noordzeekustzone opgenomen. Hieronder zijn kort de kernopgaven weergegeven.

Kernopgaven

- **Overstroomde zandbanken:** Behoud zee-ecosysteem met permanent overstroomde zandbanken (*Noordzeekustzone*) H1110_B, als habitat voor zwarte zee-eend A065, roodkeelduiker A001, topper A062 en eider A063, met bodems van verschillende ouderdom en meer natuurlijke opbouw van vispopulaties.

- **Zeezoogdieren:** Verbetering kwaliteit leefgebied zeezoogdieren.
- **Rust- en foerageergebieden:** Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.
- **Voortplantingshabitat:** Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.

In algemene zin is er een opgave voor landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta). Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.

Het zijn vooral pioniersoorten die zich onder de dynamische omstandigheden in dit kustgebied thuis voelen. Onder de dieren zijn slechts weinig soorten aan de extreme condities aangepast, maar de soorten die er leven, komen doorgaans wel in hoge dichtheden voor: de kustzone heeft de hoogste biomassa aan benthos van het hele Nederlands Continentaal Plat. Vooral weekdieren (Mollusca) en borstelwormen (Polychaeta) dragen bij aan de biomassa. Tot de meest voorkomende weekdieren behoren de halfgeknotte strandschelp (*Spisula subtruncata*) en de Amerikaanse zwaardschede (*Ensis directus*). De laatste is een exoot die eind jaren 1970 voor het eerst in de Noordzeekustzone opdook. Onder de borstelwormen komen Veelkleurige zeeduizendpoot (*Nereis diversicolor*) en Zandkokerworm (*Sabellaria spinulosa*) in hoge dichtheid voor. Van de kleinere bodemdieren domineren vooral draadwormen (Nematoda). De strandschelpen en zwaardheften vormen concentraties (banken) van dieren van gelijke leeftijd, die enkele jaren kunnen bestaan. Dergelijke schelpenbanken worden vooral in de kustzone tussen Bergen en Callantsoog en in het gebied ten noorden van Schiermonnikoog en Ameland aangetroffen.

3.3
Waddeneilanden

De vijf bewoonde Nederlandse Waddeneilanden zijn alle als zelfstandig Natura 2000-gebied aangewezen.

Duinen en Lage Land Texel

Het deelgebied Duinen Texel wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied met daar binnen een kweldergebied (slufter). Het noordelijke en het zuidelijke gedeelte behoorden oorspronkelijk tot twee

verschillende eilanden; het oorspronkelijke Texel en Eijerland. Ten westen van de stuifdijk die sinds 1629 de voormalige eilanden verbindt, ligt een oude strandvlakte met een reeks grote valleien. Het deel ten noorden van de slufter (Eierlandsche duinen) omvat oude duinen met graslanden en heiden; het zuidelijke deel is meer gevarieerd met zowel oude als jonge duingebieden. In het gebied is een grote diversiteit aan duinvalleien aanwezig, die verschillen in de mate van infiltratie dan wel kwel. Aan de zuidrand ligt een grote zandplaat, de Hors, die hoort bij het Natura 2000-gebied Waddenzee. In de Westerduinen zijn naaldbossen aanwezig. Binnen de begrenzing van het gebied vallen ook de Hanenplas, met duinen, duinvalleien, duingraslanden, struwelen en ruigten en de Korverskooi, een eendenkooi bestaande uit een kooibos met daaromheen duinen, valleien en graslanden. Daarnaast behoren ook een aantal poldergebieden in het lage land van Texel tot de begrenzing. Dit zijn kreekrestanten met omliggende rietkragen, moerassen en graslanden.

Duinen Vlieland

Vlieland is een van de kleinere eilanden in ons deel van de Waddenzee, maar het heeft wel een relatief gaaf duingebied, mede omdat slechts een klein deel van het eiland is ingepolderd. De droge duinen zijn relatief kalkarm, wat zich uit in korstmosrijke duingraslanden en fraaie heidebegroeiingen. Van bijzonder belang zijn de Kroonspolders, een reeks van bedijkte valleien met goed ontwikkelde valleivegetatie, en de Vliehors, een uitgestrekte strandvlakte met pionierduinen, jonge kwelders en valleitjes met groenknolorchis (*Liparis loeselii*). De Kroonspolders op Vlieland geven de naam aan een reeks achterduinse strandvlakten die ooit zijn bedijkt met het oog op de uitbreiding van het areaal aan landbouwgrond. De functie hebben ze slechts kort bekleed en momenteel behoren ze tot de beste voorbeelden van kalkrijke duinvalleien in ons land.

Duinen Terschelling

De duinen van Terschelling behoren - samen met die van Vlieland - tot de kalkarmste gebieden van ons land. Deze kalkarmoede weerspiegelt zich in een wijd verbreid voorkomen van heidebegroeiingen en duingraslanden met Buntgras (*Corynephorus canescens*), de laatste rijk aan korstmossen. Daartussen liggen valleien met een scala aan levensgemeenschappen, van open water tot Knopbiesbegroeiingen en berkenbossen. De jongere en meer kalkrijke duinen aan de westkant van het eiland, op de Noordvaarder, herbergen een grote groeiplaats van de groenknolorchis (*Liparis loeselii*). Aan de zuidkant hiervan ligt een groen strand, rijk aan gradiënten en dienovereenkomstig aan gemeenschappen. De diversiteit aan habitattypen gaat gepaard met een aanzienlijke vogelrijkdom. In de embryonale duinen broeden onder meer strandplevier en bontbekplevier, in de oudere duinen blauwe kiekendief, velduil en tapuit, en in de valleien met duinplassen dodaars, bruine kiekendief, paapje en rietzanger.

Duinen Ameland

Duinen Ameland wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over de gehele lengte van het eiland uitstrekt. In het oosten en in de noordwesthoek groeit het eiland aan, ter hoogte van Nes en Buren vindt kustafslag plaats. Het gebied heeft een grote diversiteit aan milieutypen als gevolg van de grote variatie in nat versus droog, zoet versus zout en kalkhoudend versus kalkarm. In het oosten zijn de duinen relatief kalkrijk en is de verstuivingsdynamiek hoog, waardoor de hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen soortenrijk zijn. In het westen liggen heideterreinen, in de Lange Duinen laagveenmoeras en bij Hollum korstmosrijke, oude duinkoppen. In de binnenduinrand is een relatief groot areaal aan natte duinheiden aanwezig met kraaihei en dophei. Het gebied omvat ook een paar kleine boscomplexen die bestaan uit aangeplant naald- en loofbos en spontaan ontstaan jong bos.

Duinen Schiermonnikoog

Schiermonnikoog is één van de kleinste en meest ongerepte eilanden in de Waddenzee. Het gebied Duinen Schiermonnikoog wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over een groot deel van de westelijke helft van het eiland uitstrekt. Het duingebied heeft een grote diversiteit en goed ontwikkelde kalkrijke duinvalleien. In het gebied komen lokaal duinblauwgraslanden (drogere en zuurdere vormen van blauwgrasland) (Hertenbos, Kapenglop) en heischraal grasland (met borstelgras e.d.) voor. Vroeger is over een gedeelte van het westelijke en centrale deel naaldbos aangeplant. Het areaal bos is later door spontane ontwikkeling (loofbos) uitgebreid tot een aanzienlijk oppervlak. Aan de westzijde omvat het gebied ook een zoetwaterplas, de Westerplas. Verstuiving is over een kleine oppervlakte in gang gezet, in het oostelijk deel is een natuurlijk gat in de stuifdijk geslagen, waardoor zeewater beperkt binnenstroomt.

3.4
IJsselmeer

Het IJsselmeer is een groot, tamelijk ondiep zoetwatermeer, dat grotendeels is begrensd door dijken en dammen. Het meer heeft een belangrijke functie voor de recreatie, de zoetwatervoorziening en er vindt in steeds beperktere mate beroepsvisserij plaats. Wat betreft de ecologische betekenis is de openheid en grootschaligheid van het gebied van groot belang. Zeer grote aantallen watervogels foerageren en ruien hier, in het bijzonder viseters en vogels die hun voedsel op de bodem van het meer zoeken. Ondiepten en buitendijkse droge gronden zijn vooral aanwezig langs de Friese kust, waar velden waterplanten en veenmosrietlanden voorkomen, en soorten van de Habitatrichtlijn als Groenknolorchis (*Liparis loeselii*) en Noordse Woelmuis.

3.5

Lauwersmeer

Sinds de afdamming in 1969 is het Lauwersmeer een groot zoetwatermeer, onder meer van belang voor de recreatie en het oppervlaktewaterbeheer, waarin de krekenstructuur van het voormalige estuarium nog goed herkenbaar is. Het landschap is weids, met extensief begraasde graslanden, uitgestrekte rietvelden en langs de randen struwelen en (aangeplante) bossen. Het gebied is van belang voor broedende moerasvogels, steltlopers van zoet water en doortrekkende ganzen en eenden. Ook komen in het gebied duinvalleibegroeiingen voor die zich kunnen meten met de fraaiste voorbeelden op de Waddeneilanden. In grote delen van het Lauwersmeer bestaat het beheer uit integrale begrazing door runderen en paarden. Deze grote grazers voorkomen dat het gebied helemaal dichtgroeit met bos en struweel.

Effectbeoordeling 4

Zoals in hoofdstuk 2 reeds is opgemerkt regelt de beheersverordening vooral het bestaande gebruik en is er vrijwel geen ruimte voor ontwikkelingen opgenomen.

Voor de meest relevante Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone zijn concept Natura 2000-beheerplannen opgesteld. In deze concept beheerplannen is het bestaande gebruik reeds getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen.

- Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015
- Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015

De voorliggende voortoets sluit aan op de toetsing van het bestaand gebruik (huidige activiteiten) in de concept beheerplannen. Het referentiekader van de voorliggende voortoets betreft namelijk de feitelijke legale situatie (bestaande bebouwing en gebruik). Relevant daarbij is op te merken dat in de beheersverordening Waddenzee en Noordzee slechts een beperkt aantal activiteiten van het totaal aan (huidige) activiteiten in de Waddenzee en Noordzee wordt geregeld.
Op sommige aspecten die in de beheersverordening expliciet aan de orde komen wordt iets uitgebreider ingegaan. Dit zijn achtereenvolgens diverse vormen van scheepvaart, recreatie, natuurontwikkeling, agrarisch gebruik, bedrijfsmatige activiteiten zoals baggeren, zandsuppleties, onderhoud leidingen, militaire activiteiten en vliegbewegingen. Tot slot wordt kort ingegaan op de aspecten licht en stikstof.
Bij de toetsing wordt onderscheid gemaakt tussen negatieve effecten en significant negatieve effecten. Wanneer de activiteit/ontwikkeling wel gevolgen heeft voor een gebied (negatief effect), maar de instandhoudingsdoelstellingen daarvan niet in gevaar worden gebracht, wordt de activiteit/ontwikkeling niet beschouwd als een project dat significante effecten (gevolgen) heeft op het gebied.

4.1
Scheepsvaart

Alle vormen van scheepvaart – zowel beroepsvaart als pleziervaart – die binnen de gemarkeerde vaargeulen voorkomen, wordt gerekend tot ‘scheepvaart’: vrachtschepen, recreatievaart, veerboten, watertaxi’s, vissersboten, schepen van overheden en beheerders. Het is onwaarschijnlijk dat de toename van vaarbewegingen in de komende planperiode zal leiden tot barrières of versnip-

pering van leef- of foerageergebieden die een significant effect zullen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van vogels en zeehonden. Scheepvaart brengt een tijdelijke en plaatselijke verstoring van vogels met zich mee. Effecten op populatieniveau van alle genoemde doelsoorten zijn door het verspreide en passieve karakter van beroepsscheepvaart niet aan de orde. Op individueel niveau is er een klein (topper, eider) tot verwaarloosbaar (overige vogels) effect.

'Snel varen' (> 20 km/u) is alleen toegestaan in de belangrijkste vaarroutes en op de Noordzee. Snel varen kan een onderdeel zijn van de beroepsvaart (veerdienst) als van recreatief medegebruik. De maatregelen zijn nader gespecificeerd in bijlage 4 (B4.2.2). Deze mitigerende maatregelen zijn deels bestaande wettelijke verplichtingen (Regeling Snelle Motorboten, onder het Binnenvaartpolitiereglement (BPR). Met het uitvoeren van deze maatregelen worden significant negatieve effecten voorkómen en resteffecten beperkt.

4.2
Recreatie

Niet alle vormen van recreatie worden in de beheersverordening expliciet geregeld. Dagrecreatief medegebruik is in de beheersverordening toegestaan. In deze paragraaf worden de verschillende vormen van dagrecreatie besproken. Verblijfsrecreatie is beperkt tot het overnachten in boten en het overtijen van kanovaarders.

Voor alle vormen van waterrecreatie gelden de gedragsregels van de sinds 2007 bestaande erecode 'Erecode voor Wadliefhebbers'. Deze erecode wordt ondersteund door alle betrokken organisaties uit de recreatiesector, natuurorganisaties en overheden en is opgenomen in bijlage 5. Deze gedragsregels waterrecreatie kunnen worden samengevat in de volgende vier overkoepelende punten:

1. Laat vogels met rust. Vermijd vooral verstoring van rustende, foeragerende en broedende vogels, alsmede vogels met jongen. Ontzie grote concentraties vogels op het wad en mijd verstoring van broedplaatsen en hoogwatervluchtplaatsen. Houd ook uw hond daar uit de buurt en in elk geval aan de lijn;
2. Laat zeehonden met rust. Blijf op afstand van zeehonden die rusten op platen, in het bijzonder wanneer ze daar met jongen zijn. Houd ook uw hond daar ver uit de buurt en in elk geval aan de lijn;
3. Vermijd het produceren van hard geluid en gebruik geen onnodig felle verlichting;
4. Laat geen afval/vervuiling achter in het gebied.

Een belangrijke, min of meer vanzelfsprekende, toevoeging hierbij is:
Respecteer de aanwijzingen van de lokale (natuur-)terreinbeheerders.

4.2.1
Recreatievaart en droogvallen

Recreatievaart vindt plaats op de Waddenzee zowel binnen als buiten de betonde vaargeul. In dit kader gaat het om recreatievaart buiten de vaargeul. Er wordt voornamelijk overdag gevaren, met de hoogste dichtheden rond de jachthavens en sluizen in de westelijke Waddenzee. De chartervaart (ook wel bruine vloot genoemd), bestaande uit commercieel geëxploiteerde schepen waarop groepen mensen zich inschepen, is een belangrijk onderdeel van de recreatievaart. 'Droogvallen' is het laten droogvallen van het schip op een plaat bij eb en vindt op de Waddenzee vooral plaats op platen aansluitend op de eilandenkust. Op de overige wadplaten wordt ook drooggevallen, maar in de praktijk gebeurt dit in veel mindere mate. Belangrijke 'hotspots' voor droogvallen zijn: Richel, oostpunt van Terschelling, Oerd, Engelsmanplaat, oostpunt van Schiermonnikoog en Simonszand. Vanaf droogvallende boten kunnen activiteiten plaatsvinden, zoals wandelen over de plaat.
Rond een bestaande haven of veerdam mogen verder, binnen een afstand van respectievelijk 1 km en 500 m, nieuwe meerboeien (ten hoogste 50 per haven) en aan de bodem verankerde drijvende steigers (ten hoogste een lengte van 100 m per haven) worden gebouwd. Deze voorzieningen zijn uitsluitend bedoeld als (tijdelijke) aanlegplaats.

Recreatievaart zorgt door geluid en silhouetwerking voor verstoring van zeehonden en de op open water rustende en foeragerende vogels (met name eider). Het effect van droogvallen is sterk afhankelijk van de gedragingen van de opvarenden. Er kan verstoring van vogels (met name eider, scholekster en kanoet) en zeehonden optreden door geluid (roepende opvarenden) en silhouetwerking (bijvoorbeeld te dicht naderen van zeehonden/groepen vogels, onverwachte bewegingen).

Om negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen te beperken, gelden de bestaande gedragsregels van de Erecode 'Erecode voor Wadliefhebbers' als mitigerende maatregelen, zoals opgenomen in bijlage 5. Bij naleving van deze gedragsregels worden significant negatieve effecten voorkómen en resteffecten beperkt. De naleving wordt bevorderd door voorlichting en toezicht.

Recreatievaart vindt in principe op de hele Waddenzee plaats, met de hoogste dichtheden rond de jachthavens en sluizen ('vertrekpunten'). Voor alle motorschepen in de Waddenzee geldt op grond van Artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement een maximum vaarsnelheid van 20 km/u, uitgezonderd in een aantal betonde vaargeulen en het bestaande snelvaargebied bij Oudeschild (Texel). Alleen in het snelvaargebied bij Oudeschild mag met waterskiën en waterscooters e.d. harder dan 20 km/u worden gevaren. Dit gebied nabij Oudeschild ligt direct onder de dijk ten noorden van de tonnen T12 en T14 en ten zuiden van de havenmond. Door snelle recreatievaart kan verstoring optreden van vogels en zeehonden. De verstoring wordt versterkt door hogere snelheden en meer motorgeluid.

In bijlage 4 (B4.1.2) is een overzicht van de mitigerende maatregelen voor deze activiteit opgenomen, gebaseerd op de Regeling Snelle Motorboten 1995 en de Structuurvisie Derde Nota Waddenzee. Op deze vorm van recreatie zijn ook de gedragsregels uit de erecode 'Erecode voor Wadliefhebbers' (bijlage 5) van toepassing. De Regeling Snelle Motorboten en de gedragsregels zijn al bestaand. Hiermee worden significant negatieve voorkómen en resteffecten beperkt.

4.2.2

Vogeluitkijkhut en wadwachtpost

Er worden in het kader van de beheersverordening geen nieuwe recreatieve voorzieningen aangelegd, zoals nieuwe stranden, infrastructuur of vogeluitkijkhutten langs nieuwe paden. Dit zijn ontwikkelingen die per project getoetst moeten worden.

De aanleg van een vogeluitkijkhut langs een bestaand pad kan wel. Langs bestaande paden is al een verstoringszone aanwezig. Een vogeluitkijkhut levert dan geen nieuwe verstoring op. De aanleg van een dergelijk hut (met afschermende beplanting et cetera) kan er juist voor zorgen dat de verstoring minder wordt, omdat vogelspotters minder zichtbaar zijn en daardoor minder verstoring veroorzaken.

Ook het creëren van een wadwachtpost behoort onder voorwaarden tot de mogelijkheden. Dit kan een bootje zijn dan wel een tijdelijk gebouwtje op of langs het wad met als doel het houden van toezicht op de natuurwaarden met eventueel educatieve of wetenschappelijke activiteiten. Indien bij de aanleg van een vogeluitkijkhut dan wel wadwachtpost de erecode (bijlage 5) in acht wordt genomen, worden significant negatieve effecten voorkomen en resteffecten beperkt.

4.2.3

Robbentochten en demonstratievisserij

Diverse ondernemers organiseren rondvaarten op de Waddenzee op verschillende locaties, vooral in de westelijke Waddenzee en vanaf de Waddeneilanden, om met toeristen naar een groep zeehonden op het droogvallende wad te kijken. Deze tochten vinden vooral plaats buiten de gesloten gebieden dan wel perioden. De robbentochten kennen vaste vaarroutes en gebieden waar stilgelegen wordt. Hierbij wordt er gevaren tot dicht op de droogvallende wadplaten met rustende zeehonden. Door het uitvoeren van deze vaartochten kan verstoring van zeehonden en vogels optreden. Om verstoring van zeehonden en vogels te voorkómen zijn er voorwaarden opgesteld in de vorm van gedragsregels voor tochten naar zeehondenlocaties buiten Artikel 20-gebieden. Robbentochten binnen de Artikel 20-gebieden zijn en blijven Nb-wetvergunningplichtig, indien bepaald in het toegangsbeperkingsbesluit van het betreffende gebied.

Een overzicht van deze voorwaarden is in bijlage 3 (B3.2.1) opgenomen. Hiermee worden significante effecten voorkómen.

De demonstratievisserij betreft een toeristische activiteit waarbij op kleinschalige wijze verschillende visserijvormen worden gedemonstreerd. Deze activiteit vindt vooral plaats in de westelijke Waddenzee, met name in voorjaar en zomer. Hierbij organiseren vissers visexcursies, waarbij wordt gevist met vaste vistuigen (zoals fuiken) en kleine sleepnetten, vaak in combinatie met andere activiteiten, zoals wandelexcursie op wadplaten en rondvaart- en zeerobbentocht. Door de activiteit is er met name voor vogels een lokaal verstoringseffect door silhouetwerking. Daarnaast is er enige bodemberoering van het habitattype 'permanent overstroomde zandbanken' wanneer er sleepnetten worden gebruikt en kan er zeer beperkte bijvangst van trekvissen optreden.

Om negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen te beperken, gelden er vrijstellingsvoorwaarden. In bijlage 3 (B3.2.2) is een overzicht van alle voorwaarden van deze activiteit opgenomen. Op demonstratievisserij zijn ook generieke voorwaarden van toepassing (zie Concept Beheerplan Natura 2000 Waddenzee). Deze voorwaarden zijn gebaseerd op reeds bestaande Nbwetvergunningvoorschriften. Hiermee worden significant negatieve effecten voorkómen, en kleine effecten beperkt.

4.2.4
Kitesurflocaties

Kitesurfen, jetskiën en waterskiën wordt niet in de beheersverordening apart geregeld maar vallen onder dagrecreatief medegebruik. Hiervoor gelden aparte vergunningen en zijn alleen mogelijk op aangewezen plaatsen. De genoemde onderwerpen zijn geregeld door middel van eigen wet- en regelgeving.
Kitesurfen is verwant aan windsurfen, maar in plaats van een plankzeil wordt er voor de voortbeweging gebruik gemaakt van een grote vlieger. Kitesurfen geschiedt voornamelijk op open ondiep water en vindt in principe jaarrond plaats - met een piek in voorjaar en zomer – tussen 3 uur voor en 3 uur na hoogwater. Door het kitesurfen, treedt er lokaal optische verstoring van vogels (voornamelijk eider, scholekster, bontbekplevier, strandplevier en kanoet) op. Om negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen te beperken, gelden er vrijstellingsvoorwaarden. In bijlage 3 (B3.2.4) is een overzicht van alle locaties met voorwaarden voor deze activiteit opgenomen. Zolang de activiteit alleen beoefend wordt op de daartoe aangewezen locaties treden weliswaar lokaal storings-effecten op, maar door de locatiekeuze, beperkte oppervlakte, zo nodig tijdsbeperking en daardoor de geringe overlap met het vóórkomen van de vogels, worden significant negatieve effecten voorkomen.

4.2.5

Wadlopen, zwerftochten en excursies op wad en kwelder (inclusief lokale betreding)

Op de Waddenzee gaan wadlooptochten doorgaans van het vasteland naar één van de eilanden of hoge zandplaten (A-, B- en C-wadloopvergunning ex Wadloopverordening), maar vaak wordt de route deels per boot afgelegd in plaats van geheel wadlopend. Indien er sprake is van een tocht zonder het maken van de oversteek van vaste wal naar eiland of plaat, maar waarbij wel 1 of meer geulen worden overgestoken, dan wordt gesproken over een 'zwerftocht'. De indicatieve wadlooproutes en zwerftochten en locaties met (natuureducatieve) excursietochten wordt zijn aangegeven op een kaart (Concept Beheerplan Natura 2000 Waddenzee). Door wadlopen kan verstoring optreden van vogels (zoals wintertaling, wilde eend, eider, scholekster en kluut) en zeehonden. Er is tijdelijk sprake van verminderde voedselopname of rust. Daarnaast vindt betreding plaats van verschillende habitattypen (voornamelijk 'slik- en zandplaten'), waardoor over een beperkt oppervlak de bodem wordt verstoord. In bijlage 4 (B4.1.2) is een overzicht van de mitigerende maatregelen voor deze activiteit opgenomen. Hiermee worden significant negatieve effecten met voorkómen en resteffecten beperkt.

4.2.6

Overtijen kanovaarders

In het zomerseizoen zijn er zeekanovaarders die zandplaten (bijvoorbeeld Simonszand of Engelsmanplaat) gebruiken voor een kort verblijf of om er te overtijen. Dit 'overtijen' kan één of soms zelfs twee getijden in beslag nemen. Het betreden van zandplaten kan verstoring veroorzaken van vogels (hoogwatervluchtplaatsen voor kanoet en scholekster, broedlocaties bontbekplevier en strandplevier) en zeehonden. In bijlage 4 (B4.1.3) is een overzicht van de mitigerende maatregelen voor deze activiteit opgenomen. Hiermee worden significant negatieve effecten voorkómen en overige effecten beperkt. Daarnaast wordt sinds 2012 de mogelijkheid tot bivakkering bij jachthavens op de bewoonde Waddeneilanden verbeterd, waardoor de behoefte om te overtijen op de zandplaten mogelijk vermindert.

4.2.7

Steken zee-aas voor eigen gebruik en kleinschalig medegebruik

Zeepieren en zagers (wormensoorten) worden bij laagwater op drooggevallen wad uit het sediment geschept, met behulp van een schop of riek. Hierbij wordt het wadoppervlak tot circa 35 centimeter diepte omgewoeld. Zeepieren komen niet overal langs de Nederlandse kust in gelijke dichtheden voor. In de westelijke Waddenzee worden hogere dichtheden aangetroffen dan in de oostelijke Waddenzee. Het steken voor eigen gebruik gebeurt vooral in de weste-

lijke Waddenzee, ten zuiden van de eilanden of vanaf het vaste land. Door het steken van zee-aas voor eigen gebruik treedt er verstoring op van rustende en foeragerende wadvogels (met name scholekster) door silhouetwerking en wordt daarnaast lokaal de bodemstructuur (bodem en bodemfauna) van 'slik- en zandplaten' aangetast. Gezien de zeer extensieve vorm van deze activiteit heeft dit geen effect op de voedselvoorraad voor vogelsoorten.

Van oudsher bestaat bij particulieren zoals omwonenden en recreanten de behoefte om voor eigen consumptie zeedieren en zeekraal te verzamelen. Het medegebruik betreft het voor eigen gebruik het vangen van vis en andere zeedieren met net, het snijden van zeekraal evenals het rapen van Japanse oesters, kokkels en mossels. Recreatief vissen met fuiken is (sinds 2010) verboden in de Waddenzee. Kustbewoners betreden hiervoor het wad, op vrij korte afstand uit de oever of dijk. De activiteit vindt het meest plaats aan de zuidzijde van de bewoonde delen van de eilanden. Het kleinschalige medegebruik is in het algemeen extensief, vooral langs de vaste wal.

Kleinschalig medegebruik kan verstoring via silhouetwerking van vogels (met name scholekster en kanoet) veroorzaken. Vermindering van de voedselvoorraad is waarschijnlijk niet aan de orde gezien de schaal van de activiteit. Daarnaast wordt door onttrekking van zeekraal zeer lokaal en beperkt het habitattype 'pionierbegroeiingen met zeekraal' aangetast.
Per type medegebruik zijn verschillende mitigerende maatregelen getroffen. Deze zijn opgenomen in Bijlage 4 (B4.1.8). Hiermee worden significant negatieve effecten voorkómen en resteffecten beperkt.

4.3
Natuurontwikkeling en agrarisch gebruik

Inpolderen en bedijken wordt in de beheersverordening uitgesloten, tenzij dit maatregelen zijn die in het kader van natuurontwikkeling worden genomen. In dat geval mag ervan worden uitgegaan dat ze de instandhoudingsdoelen ten goede komen. Kwelderherstel wordt daarom als toegestaan gebruik opgenomen in de verordening.
Bij de bestemming Agrarisch zijn verder de gebruiksmogelijkheden ingeperkt. Aan de bestaande bestemmingsomschrijving 'agrarisch gebruik van gronden' is het volgende toegevoegd: ', in de vorm van extensieve vormen van begrazing ten dienste van de natuurlijke ontwikkeling van kwelders.'

Langs de kusten van Groningen, Friesland en Noord-Holland bevinden zich kwelders die gezien kunnen worden als halfnatuurlijk landschap, die in meer of mindere mate worden beheerd. Dit varieert van het sluiten van een gebied voor recreanten tot het beweiden van een gebied door middel van vee. In deze gebieden zijn veel verschillende oevereigenaren en beheerders actief, met als

onderhoudsactiviteiten: beweiden, plaggen, onderhoud van watergangen, afrasteringen, gronddammen, werk- en wandelpaden, plaatsen van drinkbakken en vangkralen (voor vee) en schadebestrijding. Effecten van beweiding en vegetatieonderhoud (maaien) zijn over het algemeen positief voor de kwelderhabitattypen (tegengaan verruiging). Begreppeling kan door verdroging en versnelde successie een negatief effect hebben op de kwelderhabitattypen. Aangezien het ontwateren nodig kan zijn voor de beweiding en het in beperkte omvang en intensiteit plaatsvindt, is het een verwaarloosbaar negatief effect. Bovendien wordt en bij het onderhoud lokaal gestreefd naar een zo natuurlijk mogelijke afwatering met minimaal onderhoud, bijvoorbeeld door uitwateringen met elkaar te combineren.

Door de werkzaamheden kan er een beperkte verstoring van broedende, rustende en foeragerende vogels plaats vinden. Voor broedvogels is het tegengaan van verruiging (door beweiding) ook positief, door het verminderen van predatie door vossen. Vogels kunnen in open terrein vossen beter zien naderen waardoor het predatiesucces lager is. Bij het kwelderbeheer hoort ook het actief uitvoeren van maatregelen om broedvogels te beschermen, namelijk het voorkómen van vertrapping van nesten door vee (afrastering, sturen beweiding), beschermen tegen predatie (slenken, afrasteringen, vosssenbestrijding). In bijlage 3 (B3.4.1) is een overzicht opgenomen van de mitigerende maatregelen ten behoeve van deze activiteiten. Deze mitigerende maatregelen zijn grotendeels bestaand. Hiermee worden significant negatieve effecten voorkómen en resteffecten beperkt.

4.4
Bedrijvigheid, baggeren vaargeulen, zandsuppleties en onderhoud leidingen

De aanleg van nieuwe havens, bedrijventerreinen, windturbines, booreilanden en winning van oppervlaktedelfstoffen worden uitgesloten. Lozing van afvalstoffen mag alleen op de bestaande punten plaatvinden en de kwantiteit wordt middels milieu- en Nbw-vergunningen geregeld. Negatieve effecten op Natura 2000 met betrekking tot de beheersverordening zijn derhalve niet aan de orde.

4.4.1
Baggerwerken (onderhoud)

Er mag in de Waddenzee alleen baggerspecie afkomstig uit de Waddenzee en de rechtstreeks daarmee in verbinding staande havens worden verspreid. Deze baggerspecie dient te voldoen aan de geldende kwaliteitsnorm volgens het nationale beleid voor de waterhuishouding. Voor de verspreiding van baggerspecie in de Waddenzee gelden richtlijnen om de invloed op het ecosysteem

en andere gebruiksfuncties te minimaliseren. Het rijk draagt zorg voor een uit ecologisch oogpunt optimale situering.

De zandwinning in de Waddenzee is beperkt tot het bij het regulier onderhoud van vaargeulen en bij incidentele verdere verdiepingen van delen van de hoofdvaargeulen vrijkomende zand en vrijkomend zand bij ontgrondingen ten behoeve van op grond van de derde nota Waddenzee toegestane bouwwerken.

Onder baggerwerken wordt verstaan het onderhoudsbaggerwerk aan de bestaande vaarwegen in de Waddenzee, inclusief het verspreiden van de vrijkomende baggerspecie op de vastgestelde verspreidingslocaties in de Waddenzee. Daarbij moet opgemerkt worden dat de exacte locaties van de vaarwegen in de loop van de tijd kunnen wijzigen. Daarnaast wordt tot deze activiteit gerekend het verspreiden van de baggerspecie, die vrijkomt bij het onderhoudsbaggerwerk in de havens die in open verbinding staan met de Waddenzee.

Bij het baggeren wordt gestreefd naar minimalisatie van de hoeveelheid baggerwerk, onder andere door bij het vaargeulonderhoud de natuurlijke morfologische ontwikkelingen van de geulen te volgen. In principe heeft een techniek die de natuurlijke situatie van sedimenttransport zo goed mogelijk benadert de voorkeur, omdat dan de impact op de morfologie van habitattype ‘permanent overstroomde zandbanken’ zo klein mogelijk is en er tevens minder negatieve gevolgen zijn voor vogels, zeezoogdieren en vissen die afhankelijk zijn van een ongestoorde Waddenzee. In situaties met een sterke stroom- en dieptegradiënt (sommige havens zijn gelegen aan diep vaarwater) kan, met de huidige kennis, het opwoelen van bagger (door agiteren, injecteren) en vervolgens verspreiden door het (direct) op stroom zetten in een (semi-) permanente situatie een geschikte techniek zijn die de natuurlijke situatie van slibtransport benadert.

Ten slotte dient de te verspreiden specie te voldoen aan de kwaliteitseisen volgens het Besluit Bodemkwaliteit. Het huidige beleid waarbij zand dat vrijkomt bij het vaarwegonderhoud mag worden onttrokken aan de Waddenzee en Noordzeekustzone en ter beschikking mag komen voor de zandhandel wordt voortgezet, maar wel beperkt in volume. Het beleid “geen zand onttrekken uit het kustfundament” wordt hierbij vastgehouden. De Waddenzee/Noordzeekustzone is een zandimporterend systeem en de zandonttrekking wordt vereffend door (extra) suppletie in de Noordzeekustzone.

Baggerwerken hebben mogelijk een effect op de habitattypen ‘permanent overstroomde zandbanken’ en ‘slik- en zandplaten’ door veranderende abiotische processen zoals sedimentatie. Er kan geringe verstoring optreden van schelpdieretende duikeenden, zichtjagende viseters en op platen foeragerende steltlopers en de voedselbeschikbaarheid voor deze groepen soorten zou kunnen afnemen door bedekking van voedsel met sediment. De effecten op (broed-)vogels zijn uitgesloten of verwaarloosbaar, doordat ze beperkt, lokaal

en tijdelijk zijn. Ook de som van de verstoring en de vertroebeling (effect op zichtjagers) leidt tot een verwaarloosbaar resteffect op vogels als sterns en duikende eenden.

Om negatieve effecten te beperken kunnen baggerwerken alleen onder voorwaarden worden vrijgesteld van vergunningplicht. In bijlage 3 (B4.3.1) is een overzicht van alle voorwaarden voor deze activiteit opgenomen. De vrijstelling (voor Nbw-vergunningplicht) geldt alleen voor die baggeractiviteiten die tijdens de toetsing werden uitgevoerd door of in opdracht van: RWS (vaarwegen), Vermiljoen (geul naar gaswinlocatie) en alle beheerders van havens (met toegangsgeulen) die in open verbinding staan met de Waddenzee

De voorwaarden in bijlage 3 komen voort uit reeds bestaande vergunningsvoorschriften. Hiermee worden significant negatieve effecten uitgesloten en resteffecten beperkt.

4.4.2
Kustsuppleties

Langs de zandige kust van de Waddeneilanden worden regelmatig kustsuppleties uitgevoerd om de basiskustlijn te handhaven. De suppleties vinden plaats onder water waar het kan en op het strand waar het moet, om reden van veiligheid of uitvoeringstechnische aard. De suppleties vinden voor verreweg het grootste deel plaats in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Op enkele koppen van Waddeneilanden ligt de basiskustlijn binnen het Natura 2000-gebied Waddenzee, nabij de diepe zeegaten tussen de eilanden.
Binnen de Waddenzee wordt alleen regelmatig gesuppleerd op het havenstrand van de oostkop van Vlieland op het strand en in de vooroever van de westkop van Ameland, overeenkomstig het meerjaren suppletieprogramma van Rijkswaterstaat. Op het havenstrand van Vlieland is de hoeveelheid circa 25.000 m3, met een frequentie van ongeveer eens per drie jaar. Op de westkop van Ameland gaat het om circa 750.000 m3 met een frequentie van ongeveer eens per drie jaar. Deze suppleties vallen onder dit voorwaardenkader.

Effecten op de Waddenzee kunnen optreden door verandering van sedimentstromen, sedimentatie van slib en zand op daarvoor gevoelige habitattypen (‘permanent overstroomde zandbanken’, ‘slik- en zandplaten’, ‘zilte pioniergroeiingen’, ‘buitendijkse schorren en zilte graslanden’, ‘embryonale duinen’, ‘witte duinen’, ‘grijze duinen’ en ‘vochtige duinvalleien’) en verstoring van soorten door transport- en graafwerkzaamheden. Ook langs de Noordzee kunnen diverse habitattypen en soorten worden door suppleties worden beïnvloed.

In bijlage 3 (B3.3.2) is een overzicht van alle voorwaarden voor deze activiteit opgenomen. De voorwaarden in bijlage 3 zijn grotendeels gebaseerd op recente vergunningsvoorschriften. Met deze voorwaarden worden significant negatieve effecten uitgesloten en resteffecten beperkt.

4.4.3
Onderhoud kabels en leidingen

Het onderhoud aan kabels en leidingen betreft eigenlijk vooral onderhoud aan de diepteligging en de gronddekking. Kabels en leidingen dienen voldoende bodemdekking te hebben, maar door bodemerosie komen ze wel eens vrij te liggen. Het dieper leggen van kabels en leidingen gebeurt veelal door middel van inspuiten. Hierbij wordt de onder de kabel of leiding liggende bodem 'weggeblazen' waardoor de kabel of leiding naar beneden zakt. Er is geen vast onderhoudsprogramma, want de frequentie en omvang van onderhoudswerkzaamheden hangt volledig af van de snelheid waarmee het sediment zich verplaatst waardoor de kabels en leidingen door erosie vrij kunnen komen te liggen. Daardoor is er vaak een spoedeisend belang. Onderhoud en reparatie vinden plaats om de opgetreden en/of dreigende schade en overtreding van de regels (bijvoorbeeld dekkingseisen) volgens de vergunning van de Waterwet te elimineren. Het Besluit bodemkwaliteit en de Waterwet stellen eisen aan deze werken. Voor wat betreft de Waterwet worden momenteel de vergunningen gemoderniseerd en wordt er meer rekening gehouden met ecologische belangen.

Onderhoud van kabels en leidingen heeft effect op trekvissen via vertroebeling, op open water foeragerende vogels (in het bijzonder eider) via geluid en silhouetwerking en op het habitattype permanent overstroomde zandbanken' via bodemberoering. De effecten van dit onderhoud komen incidenteel en relatief lokaal voor.
De voorwaarden in bijlage 3 komen voort uit reeds bestaande vergunningsvoorschriften. Hiermee worden significant negatieve effecten uitgesloten en resteffecten beperkt.

Planmatige reconstructies of vernieuwingen van (bestaande) kabels en leidingen worden beschouwd als nieuwe activiteiten die niet onder dit kader vallen en dus op mogelijke Nb-wetvergunningplicht dienen te worden beoordeeld. Voordat gestart wordt met een werk dient contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag Nb-wet (provincie) om te bepalen of de activiteit onder normaal onderhoud valt of onder planmatige reconstructie/vernieuwing. De Beheerverordening voorziet derhalve niet in de aanleg van nieuwe leidingen.

4.5
Beroepsvisserij

In de bestemming Water is Beroepsvisserij inclusief garnalenvisserij, mosselzaadwinning en schelpenwinning in de bestemming begrepen. In de Waddenzee vindt mosselzaadvisserij, -kweek en -invang plaats. In de kustzone (Noordzee en Waddenzee), wordt met behulp van de garnalenkor op garnalen gevist. De garnalenvisserij vindt het hele jaar door plaats. Door het vissen wordt de bodem van 'permanent overstroomde zandbanken' beïnvloed. Hierdoor neemt

mogelijk de hoeveelheid garnalen en ook overige bodemfauna af. Daarnaast is er bijvangst van jonge vis en mogelijk ook trekvissen. De afname van biomassa bodemfauna heeft mogelijk een negatieve invloed op de voedselbeschikbaarheid van vogels. Vogels (met name duikeenden) kunnen daarnaast tijdelijk verstoord worden door de aanwezigheid van schepen.

In de Waddenzee worden op duurzame wijze schelpen gewonnen. De schelpen die gewonnen worden, bestaan uit fossiele schelpen van bijvoorbeeld kokkels, mosselen, nonnetjes en gapers. In de Waddenzee wordt gebruik gemaakt van steekzuigers. Door bodemberoering wordt het habitattype 'permanent overstroomde zandbanken' aangetast en kan vertroebeling optreden. De aantasting van de zandbanken is lokaal en tijdelijk en vindt plaats over een gering oppervlakte. Visetende broedvogels en niet-broedvogels zoals sterns kunnen tijdens het foerageren verstoord worden. Langs de Noordzee vindt plaatselijk schelpdierwinning voor consumptie plaats (Spisula).

De beroepsvisserij wordt in landelijke afspraken geregeld en tevens middels Nb-wet vergunningen. In bijlage 3 zijn voorwaarden opgenomen. Middels de landelijke afspraken vergunningen en voorwaarden worden significant negatieve effecten voorkomen en resteffecten beperkt.

4.6
Militaire activiteiten en luchtvaart

De kaart militair gebruik en burgerluchtvaart heeft verder geen betekenis voor de verordening (relatie Barro – artikel 2.6). Het militair gebruik wordt apart geregeld en hierover worden afspraken gemaakt met Rijk en provincies. Rijk en provincies stellen voorwaarden op waarmee significant negatieve effecten worden voorkomen. Voor de overige luchtvaart worden in bijlage 4 voorwaarden gesteld waarmee significant negatieve effecten kunnen worden voorkomen.
Bij sommige oefeningen ten aanzien van calamiteitenbestrijding en SAR worden helikopers ingezet. De helikopters vliegen dan doorgaans boven de betonde vaargeulen en vermijden hoogwatervluchtplaatsen. Door de oefeningen kunnen vogels en zeehonden worden verstoord. Deze activiteit is vergunningplichtig. Het bevoegd gezag maakt afspraken en stelt in de vergunning voorwaarden op waarmee significant negatieve effecten worden voorkomen. In de Beheersverordening is de aanvliegtunnel voor de SAR helikopter opgenomen.

4.7
Licht en duisternis

Duisternis vraagt geen regeling in de beheersverordening, omdat nieuwe bebouwing en bedrijvigheid niet zal worden toegestaan. De installaties ten be-

hoeve van olie- en gaswinning staan op het vasteland. Een toename van lichtuitstraling ten gevolge van de scheepvaart is niet te verwachten.

4.8
Stikstof

In onderstaande tabel is de meest kritische depositiewaarde voor stikstof per Natura 200-gebied weergegeven. Voor het zeegebied (Noord- en Waddenzee) ligt overal de achtergronddepositie fors onder de kritische depositiewaarde (RIVM 2013). Op sommige Waddeneilanden ligt, ten gevolge van de eigen veehouderijen, de achtergronddepositie boven de kritische depositiewaarde. De beheersverordening maakt geen ontwikkelingen mogelijk die een toename van de depositie zullen genereren. De intensiteit van het scheepvaartverkeer is niet in de beheersverordening te regelen. Ten gevolge van de autonome ontwikkelingen kan echter een lichte toename van de scheepvaart worden verwacht. Het RIVM voorspelt de komende jaren een daling van de achtergronddepositie van stikstof (RIVM, 2014). De verwachte toename ten gevolge van de intensivering van de scheepvaart is veel lager dan de te verwachte afname in het kader van het landelijke generieke beleid. De scheepvaart zal dus geen toename van de depositie tot gevolg hebben.

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde (mol N/ha/jaar)
Waddenzee	940
Noordzeekust	1.390
Duinen Ameland	770
Duinen Vlieland	940
Duinen Terschelling	830
Duinen Schiermonnikoog	700
Duinen en Lage land Texel	770
IJsselmeer	1.200
Lauwersmeer	n.v.t.

Kritische depositiewaarde van Natura 2000-gebieden

5 Slotconclusie

Samenvattend kan worden gesteld dat de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden die in het kader van de beheersverordening Waddenzee en Noordzee mogelijk worden gemaakt en die uitsluitend kunnen worden uitgevoerd als aan de in de beheersverordening genoemde voorwaarden wordt voldaan, niet leiden tot (significant) negatieve effecten op de Waddenzee en de Noordzeekustzone, alsmede de in hoofdstuk 3 genoemde omliggende Natura 2000-gebieden.

B i j l a g e n

Bijlage 1. Natura 2000-gebied Waddenzee instandhoudingsdoelen

Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee
(bron: Essentietabel Waddenzee, website ministerie van EZ)

		doelstellingen			draagkracht	
		oppervlakte	**kwaliteit**	**populatie**	**aantal vogels**	**aantal paren**
habitattypen						
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1320	Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
H2120	Witte duinen	=	=			
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	=	=			
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=		
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	=	>		
broedvogelsoorten						
A034	Lepelaar	=	=			430
A063	Eider	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	=	=			3
A132	Kluut	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	=	=			60
A138	Strandplevier	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	=	=			19000
A191	Grote stern	=	=			16000
A193	Visdief	=	=			5300

		doelstellingen			draagkracht	
		oppervlakte	kwaliteit	populatie	aantal vogels	aantal paren
A194	Noordse Stern	=	=			1500
A195	Dwergstern	>	>			200
A222	Velduil	=	=			5
niet-broedvogelsoorten						
A005	Fuut	=	=		310	
A017	Aalscholver	=	=		4200	
A034	Lepelaar	=	=		520	
A037	Kleine Zwaan	=	=		1600	
A039b	Toendrarietgans	=	=		geen	
A043	Grauwe Gans	=	=		7000	
A045	Brandgans	=	=		36800	
A046	Rotgans	=	=		26400	
A048	Bergeend	=	=		38400	
A050	Smient	=	=		33100	
A051	Krakeend	=	=		320	
A052	Wintertaling	=	=		5000	
A053	Wilde eend	=	=		25400	
A054	Pijlstaart	=	=		5900	
A056	Slobeend	=	=		750	
A062	Toppereend	=	>		3100	
A063	Eider	=	>		90000-115000	
A067	Brilduiker	=	=		100	
A069	Middelste Zaagbek	=	=		150	
A070	Grote Zaagbek	=	=		70	
A103	Slechtvalk	=	=		40	
A130	Scholekster	=	>		140000-160000	
A132	Kluut	=	=		6700	
A137	Bontbekplevier	=	=		1800	
A140	Goudplevier	=	=		19200	
A141	Zilverplevier	=	=		22300	
A142	Kievit	=	=		10800	
A143	Kanoet	=	>		44400	
A144	Drieteenstrandloper	=	=		3700	
A147	Krombekstrandloper	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	=	=		206000	
A156	Grutto	=	=		1100	
A157	Rosse grutto	=	=		54400	
A160	Wulp	=	=		96200	
A161	Zwarte ruiter	=	=		1200	
A162	Tureluur	=	=		16500	
A164	Groenpootruiter	=	=		1900	
A169	Steenloper	=	>		2300-3000	
A197	Zwarte Stern	=	=		23000	

= : behoudsdoelstelling

> : verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

=(<) : Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering

Bijlage 2. Natura 2000-gebied Noordzeekustzone instandhoudingsdoelen

Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone
(bron: Essentietabel Noordzeekustzone, website ministerie van EZ)

		doelstellingen			draagkracht	
		oppervlakte	kwaliteit	populatie	aantal vogels	aantal paren
habitattypen						
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)	=	>			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
habitatsoorten						
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1351	Bruinvis	=	>	=		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	=	=		
broedvogelsoorten						
A137	Bontbekplevier	=	=			20
A138	Strandplevier	>	>			30
A195	Dwergstern	>	>			20
niet-broedvogelsoorten						
A001	Roodkeelduiker	=	=		behoud	
A002	Parelduiker	=	=		behoud	
A017	Aalscholver	=	=		1900	
A048	Bergeend	=	=		520	
A062	Toppereend	=	=		behoud	
A063	Eider	=	=		26200	
A065	Zwarte zee-eend	=	=		51900	
A130	Scholekster	=	=		3300	
A132	Kluut	=	=		120	
A137	Bontbekplevier	=	=		510	
A141	Zilverplevier	=	=		3200	
A143	Kanoet	=	=		560	
A144	Drieteenstrandloper	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	=	=		7400	
A157	Rosse grutto	=	=		1800	

A160	Wulp	=	=	640
A169	Steenloper	=	=	160
A177	Dwergmeeuw	=	=	behoud

= : behoudsdoelstelling

> : verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

=(<) : Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft “ten gunste van” formulering

Bijlage 3. Voorwaarden, ter vrijstelling van vergunning-plichtige activiteiten

Uit: Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Waddenzee, periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015

Bijlage 3 Voorwaarden, ter vrijstelling van vergunningplichtige activiteiten (categorie 2)

B3.1 Beroepsmatige visserij

B3.1.1 Voorwaarden vaste vistuigenvisserij (diverse vormen); subparagraaf 7.3.1

1. Eventuele in het net geraakte vogels en zeehonden dienen onmiddellijk te worden verwijderd. Alle bijvangsten dienen in een maandelijks overzicht of via elektronisch logboek gemeld te worden;
2. In geval van visserij na zonsondergang wordt uitsluitend de wettelijke verplichte en voor de visserij benodigde verlichting met een niet groter dan noodzakelijke sterkte gevoerd. De verlichting dient uitsluitend op het visvak gericht te zijn. Overige (niet wettelijk verplichte) lampen dienen te worden uitgeschakeld;
3. De netten dienen dagelijks (tij) te worden geleegd;
4. Er vindt uitbreiding plaats van inwinning van gegevens over het gebruik van vaste vistuigen. Ten aanzien van de registratie vaste vistuigen zal gebruik worden gemaakt van een aanvullende module in het elektronisch logboek, specifiek gericht op de vislocatie (per kombergingsgebied), vangsten per soort, bijvangsten van trekvissoorten, vogels, zeehonden en het gebruikte vistuig (soort, afmeting, aantal) en vangstgegevens, een en ander in nader overleg uitgewerkt tussen betrokken partijen. Met deze gegevens zullen de provincies en vissers na evaluatie zo nodig gezamenlijk afspraken maken om te voorkomen dat er significant negatieve effecten plaatsvinden. Drie jaar na inwerking treden van aanvullende module zal een tussen-evaluatie plaatsvinden.

Algemeen:
Gebieden c.q. visplaatsen voor de visserij met vaste vistuigen kunnen worden gesloten indien de instandhouding van de visvoorraden of de bescherming van natuurdoelen daarvoor aanleiding geven.

B3.1.2 Voorwaarden (extra) staandwantvisserij; subparagraaf 7.3.1

1. De maximale lengte van staandwant in de Waddenzee is 2500 meter;
2. Staandwant dient, om verstrikking te voorkómen, te worden voorzien van zogenaamde drijvers, zodat het vistuig bij laagwater naar de bodem zakt. Het vissen met een staandwant, dat tijdens laagwater ‘overeind’ blijft staan, is verboden.

B3.1.3 Voorwaarden (extra) fuiken- en overige vaste vistuigenvisserij; subparagraaf 7.3.1

1. Fuiken dienen te worden uitgevoerd met een gekwalificeerd keerwant (maaswijdte 14 centimeter, aangebracht in de voorste hoepel waarbij elke maas van iedere rand van het keerwant dusdanig aan het basisnet is bevestigd, dat alle organismen in de fuik door de mazen van het keerwant heen moeten kunnen komen).

Bovenstaande voorwaarden ten aanzien van vrijstelling van de vergunningplicht Nb-wet gelden alleen voor de bedrijven of personen genoemd in onderstaande tabel met (voormalige) vergunninghouders. Andere initiatiefnemers moeten contact opnemen met het bevoegde gezag (provincie Fryslân) voor deze vergunningplichtige activiteit.

Tabel B3.1. Bedrijven of personen die uitgesteld zijn van Nb-wetvergunningplicht.

Standaardvergunning	**Maximaal 180 schietfuiken/kubben, een ankerkuil, een weer en 1000 haken hoekwant in de Waddenzee**			
Naam vergunninghouder	**Nr. vergunninghouder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
J.e. Vegter	1194	Dr C. Hofstede de Grootkade 18-a	9718 KA	Groningen
Vof Sportvisserijbedrijf A.H.H. de Groot & zn.	50847	Gemeenelandsweg 50	1777 NN	Hippolytushoef
Vof P.J. en N. Schagen	52631	De Ruyterstraat 28	1792 AH	Oudeschild
Visserijbedrijf Won 4	53937	Turfmarkt 89	8754 CJ	Makkum Fr.
Jan Rotgans	52563	Koningsweg 20	1778 JM	Westerland
Vof TX ELAN	52633	Loodssingel 11	1792 BG	Oudeschild
Firma Willeboordse & zoon	54115	Gasthuisweg 7	1779 AH	Den Oever
Visserijbedrijf D. Visser bv	240	De Buorren 14	9136 PV	Paesens
W. Smit Visserij cv	52860	Churchillweg 39	9974 PA	Zoutkamp
Barbé Schepen bv	3180	Postbus 61	4400 AB	Yerseke
G. de Vries	225	Wadwerderweg 13	9988 ST	Usquert
Vis-vaarbedrijf fa. J. Zoeteweij & zoon	2235	Irenestraat 26	4401 EN	Yerseke
Fa. Kaptein vof	3488	Enkhuizerzand 45	8321 ZK	Urk
Jac. Vlaming & zonen bv	2305	Achtertune 26	1794 BM	Oosterend NH
C.j. Brouwer en zoon	52508	Vlamkast 3	1792 CR	Oudeschild
Vof Pieter wouda	52652	Schans 29	8715 JP	Stavoren
A.a. Blom	461	Stoompoort 2	1792 CT	Oudeschild
Wr 16	53963	Molgerdijk 33	1779 GA	Den Oever
Gebroeders Kaij	1741	Noorderdijkweg 27	1771 MJ	Wieringerwerf
Fa. Kaptein vof	3488	Enkhuizerzand 45	8321 ZK	Urk
Palingvisserij visser	2132	Julianakade 72	1972 PN	IJmuiden
Jan Rotgans	1661	Koningsweg 20	1778 JM	Westerland
Visserij- en reparatiebedrijf Max	53777	Westerstraat 31	8861 XJ	Harlingen
Harder	3289	Middenweg 27	8899 BA	Vlieland
Niek Helsloot bv	3274	Molgerdijk 85	1779 GB	Den Oever
Visserijbedrijf Audacious	54124	De Schans 13	9974 PK	Zoutkamp
Ts 31 - internos	3129	Groenelaan 1005	9892 TH	Feerwerd
Visserijbedrijf van Malsen	53709	Workumerdijk 17	8754 EX	Makkum Fr.
J.C. Rotgans	53972	Industriestraat 2	1779 AR	Den Oever
Maatschap A. Toering en zn.	53986	Hendstehof 22	8861 TT	Harlingen
Visserijbedrijf T & S Wigbout	2028	Zwinstraat 67	1779 BE	Den Oever
Legenda kleuren:				
	Reserve/ingebracht ten behoeve van project geintegreerde visserij			

Vervolg Tabel B3.1.

Zegen	**Maximaal 1500 meter zegen in de Waddenzee**			
Naam vergunninghouder	**Nr. vergun-ninghouder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
Visserijbedrijf D. Visser bv	240	De Buorren 14	9136 PV	Paesens
Jan Rotgans	1661	Koningsweg 20	1778 JM	Westerland
Visserijbedrijf T & S Wigbout	2028	Zwinstraat 67	1779 BE	Den Oever
Palingvisserij Visser	2132	Julianakade 72	1972 PN	IJmuiden
Vof Mossel- en kokkelvisbedrijf KIK	3082	Dorpsweg 4-a	4311 AH	Bruinisse
Niek Helsloot bv	3274	Molgerdijk 85	1779 GB	Den Oever
Fa. Kaptein vof	3488	Enkhuizerzand 45	8321 ZK	Urk
Vof P.J. en. N. Schagen	52631	De Ruyterstraat 28	1792 AH	Oudeschild
Vof Tx ELAN	52633	Loodssingel 11	1792 BG	Oudeschild
De grijze kokkel bv	53664	Buorren 26	8857 BL	Wijnaldum
De grijze kokkel bv	53664	Buorren 26	8857 BL	Wijnaldum
De Bock en Braaksma vof	53896	Elzenhof 3	1775 GG	Middenmeer
Wr 16	53963	Molgerdijk 33	1779 GA	Den Oever
Visserijbedrijf Audacious	54124	De Schans 13	9974 PK	Zoutkamp
Firma A.- en H.K. Poepjes	54130	It Ferset 58	8754 LC	Makkum Fr.
Legenda kleuren:				
	Reserve			

Vervolg tabel B3.1

Staandwant	**Maximaal 2500 meter staandwant in de Waddenzee**			
Naam vergunninghouder	**Nr. vergun-ninghouder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
A.A. Blom	461	Stoompoort 2	1792 CT	Oudeschild
Gebroeders Kaij	1741	Noorderdijkweg 27	1771 MJ	Wieringerwerf
Palingvisserij visser	2132	Julianakade 72	1972 PN	IJmuiden
TS 31 – Internos	3129	Groenelaan 1005	9892 TH	Feerwerd
Fa. Kaptein vof	3488	Enkhuizerzand 45	8321 ZK	Urk
Vof Sportvisserijbedrijf A.H.H.de Groot & zn.	50847	Gemeenelandsweg 50	1777 NN	Hippolytushoef
Jan Rotgans	52563	Koningsweg 20	1778 JM	Westerland
Vof Pieter Wouda	52652	Schans 29	8715 JP	Stavoren
W. Smit Visserij cv	52860	Churchillweg 39	9974 PA	Zoutkamp
Visserij- en reparatiebedrijf Max	53777	Westerstraat 31	8861 XJ	Harlingen
Wr 16	53963	Molgerdijk 33	1779 GA	Den Oever
Firma A.- en H.K. Poepjes	54130	It Ferset 58	8754 LC	Makkum Fr.
Visserij- en bergingsbedrijf D. Meijer	54255	Schoolstraat 86	9981 AR	Uithuizen
Legenda kleuren:				
	Maximaal 1000 meter			
	Maximaal 500 meter			
	Reserve			

Vervolg tabel B3.1.

Huurovereenkomsten vaste vistuigen	**Diverse verschillende specifieke voorwaarden**			
Naam vergunninghouder	**Nr. vergunning-houder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
Stichting Koninklijk Nederlands Instituut voor Zeeonderzoek	54305	Postbus 59	1790 AB	Den Burg
Joldersma Erwin	53842	Bassingracht 49	1781 CH	Den Helder
J.C. Rotgans	53972	Industriestraat 2	1779 AR	Den Oever
C.J. Wagemaker	53795	Gesterweg 4	1779 EH	Den Oever
Harder	3289	Middenweg 27	8899 BA	Vlieland
Gebrs. J. en D. de Haan	612	It String 2	8754 GS	Makkum
Visserijbedrijf van Malsen	53709	Workumerdijk 17	8754 EX	Makkum Fr.
G. de Vries	225	Wadwerderweg 13	9988 ST	Usquert
Visserijbedrijf van Malsen	53709	Workumerdijk 17	8754 EX	Makkum Fr.
Jan Rotgans	1661	Koningsweg 20	1778 JM	Westerland
C.V. J. Poortman	3328	Slingerweg 87	1777 AH	Hippolytushoef
Wr 16	53963	Molgerdijk 33	1779 GA	Den Oever
Gebroeders Kaij	1741	Noorderdijkweg 27	1771 MJ	Wieringerwerf
A. Koornstra	616	Aakweg 27	8754 AL	Makkum
Vof Sportvisserijbedrijf A.H.H. de Groot & zn.	50847	Gemeenelandsweg 50	1777 NN	Hippolytushoef
J. Heijligenberg	725	Akkerweg 19-a	1779 GJ	Den Oever
Niek Helsloot bv	3274	Molgerdijk 85	1779 GB	Den Oever
Jorna Visserij bv	3138	Wierbalgstraat 4	1779 XK	Den Oever
H. Tot	50306	Westerbuurtstraat 8	8881 AD	Terschelling-West
Visserijbedrijf Won 4	53937	Turfmarkt 89	8754 CJ	Makkum Fr.
Firma Willeboordse & zoon	54115	Gasthuisweg 7	1779 AH	Den Oever
W. Smit Visserij cv	52860	Churchillweg 39	9974 PA	Zoutkamp

Publieke vaste vistuigen derden	D**iverse verschillende voorwaarden**			
Naam vergunninghouder	**Nr. vergun-ninghouder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
Anguilla Fishing	54051	Begraafplaatslaan 1	8861 JD	Harlingen
K. Meijer	500	Wadwerderweg 52	9988 SZ	Usquert
Slik Beheer bv	53700	Loodssingel 11	1792 BG	Oudeschild
Visserijbedrijf van Malsen	53709	Workumerdijk 17	8754 EX	Makkum Fr.
Maatschap Dijker	53693	Rozendijk 26	1791 PE	Den Burg
G. de Vries	225	Wadwerderweg 13	9988 ST	Usquert

Eems				
Naam vergunninghouder	**Nr. vergun-ninghouder**	**Adres**	**Postcode**	**Plaats**
J.E. Vegter	1194	Dr C Hofstede de Grootkd 18-a	9718 KA	Groningen
T.K.J. Westerhuis	PM	PM	PM	PM

B3.2 Recreatie

B3.2.1 Voorwaarden robbentochten; subparagraaf 7.3.2

Onder robbentochten wordt hier alleen verstaan de tochten die per schip worden uitgevoerd. Voor tochten per voet wordt verwezen naar subparagraaf 7.5.1 en bijlage B4.1.3 ('Wadlopen, zwerftochten en excursies op wad en kwelder').

Gedragsregels, specifiek ter voorkoming van verstoring van de zeehonden
De schipper van het excursieschip (vaartuig) is verantwoordelijk voor het naleven van de gedragsregels

1. Het is verboden zonder vergunning in het kader van de Nb-wet zich te bevinden in een gesloten gebied zoals genoemd in artikel 20 lid 3;
2. De rustplaatsen van zeehonden mogen alleen zodanig benaderd worden door het schip dat de zeehonden niet verstoord worden. Als indicatie van verstoring wordt verwezen naar de 'vuistregels' in onderstaand kader. Dit betekent dat voorkomen moet worden dat:
    a. de zeehonden in het water vluchten;
    b. de mogelijke vluchtroute van de zeehonden naar open water geblokkeerd wordt of dreigt te worden;
    c. de opvarenden van het excursieschip lawaai maken (luid praten, schreeuwen, muziek en/of gsm) en veel en/of plotseling bewegen (rennen, armbewegingen etcetera).
3. Stil liggen binnen 100 meter van een zeehondenpopulatie (of een zeehondenrustplaats) is verboden;
4. Rond de rustplaats van zeehonden mag maar één vaartuig tegelijkertijd aanwezig zijn voor bezichtiging. Meerdere schepen alleen toegestaan indien deze in trein-vorm rustig (maximaal 6 kilometer per uur) achter elkaar voortbewegen. Zigzaggend op de zeehonden afvaren, een vaarsnelheid van meer dan 6 kilometer per uur, versnellen, afremmen en achteruit varen is verboden. In alle gevallen zal de motor moeten blijven draaien;
5. Voeren van de zeehonden is verboden;
6. Geluidsapparatuur alleen gebruiken voor communicatiedoeleinden en veiligheid; er mag voor het informeren van de deelnemers van de robbentocht geen gebruik worden gemaakt van geluidsapparatuur in de directe nabijheid van de zeehondenpopulaties of hun rustplaatsen (dit geldt dus niet tijdens het varen naar de locatie en terugkeer naar de haven);
7. Exploitanten die bezoekers van het wad meebrengen op hun excursieschip, zijn verplicht om een jaarlijkse opgave te doen vóór 1 februari aan het bevoegd gezag waarin in ieder geval is opgenomen het aantal tochten per bezochte locatie. Met deze gegevens zullen de provincies en exploitanten gezamenlijk afspraken maken om de robbentochten indien nodig te reguleren en te voorkomen dat de zeehondenpopulatie significant negatieve gevolgen ondervindt van de robbentochten.

Wanneer wordt een zeehond verstoord?
Als indicatie van verstoring van de zeehonden gelden de volgende vuistregels:
1. de kop omhoog richten en de bron van onrust proberen te lokaliseren;
2. zich naar de waterkant keren en er naartoe schuifelen;
3. te water gaan.

Punt 1 wordt als indicatie gezien dat men te dicht bij de groep komt
Punt 2 wordt als verstoring gezien in de zin van het gestelde en moet zeker worden voorkomen.
Punt 3, het te water gaan van de zeehonden, wordt beschouwd als een ernstige verstoring Vooral de aanwezigheid van een zeehond met een jong dient tot grote voorzichtigheid en grotere afstand te leiden.

B3.2.2 Voorwaarden demonstratievisserij; subparagraaf 7.3.2

1. Eventuele toepassing van sleepnet alleen voor demonstratie-doeleinden, dat wil zeggen van kleine afmeting, over korte afstand en zonder wekkerketting;
2. Het bemonsteringsmateriaal (gevangen vis en bodemfauna) mag alleen gebruikt worden voor educatieve en recreatieve doeleinden. Indien blijkt dat dit materiaal toch op professionele schaal gebruikt kan worden dan is er een vergunning op grond van de Visserijwet benodigd;
3. Het niet nader te gebruiken bemonsteringsmateriaal dient zo spoedig mogelijk weer in zee te worden teruggezet. Ook het bemonsteringsmateriaal dat tijdelijk ter bestudering in aquaria worden ondergebracht, dient na bestudering in zee te worden teruggezet;
4. Excursies met groepen mensen groter dan 7 personen buiten de in het kader van de provinciale Wadloopverordening aangewezen natuureducatieve excursiegebieden blijven beperkt tot een afstand van 500 meter vanaf het drooggevallen of geankerde schip;
5. Bij gebruik van vaste vistuigen voor demonstratie-doeleinden geleden tevens de voorwaarden onder vaste vistuigenvisserij in bijlage B3.1.1.

B3.2.3 Voorwaarden evenementen; subparagraaf 7.3.2

Bestaande evenementen op de Waddeneilanden zijn vrijgesteld van de Nb-wet vergunningplicht. Deze evenementen zijn behandeld en opgenomen in de beheerplannen van de Waddeneilanden. De bepalingen en afspraken m.b.t. bestaande evenementen in die beheerplannen zijn ook van toepassing op dit beheerplan(voor zover gelegen in het Natura 2000-gebied Waddenzee)
Onderstaande voorwaarden zijn van toepassing op toekomstige nieuwe evenementen.

1. Voor (toekomstige) evenementen zal de initiatiefnemer een melding moeten doen aan het bevoegd gezag in het kader van de Nb-wet (de provincie). Vervolgens zal, indien het bevoegd gezag dat nodig acht, de initiatiefnemer een plan moeten opstellen met daarin beschreven waar, hoe en wanneer het evenement plaatsvindt;
2. Dit plan moet minimaal drie maanden voor de uitvoering ter goedkeuring worden voorgelegd aan de desbetreffende provincie en de natuurbeheerder van het betreffende gebied. Het op te stellen plan heeft zorg en aandacht voor het milieu en de natuur en is gericht op het voorkomen/verminderen van negatieve effecten. Afhankelijk van de aard, locatie en timing van het evenement moet in het plan aandacht zijn voor de zaken onder de volgende punten 3 tot en met 6:

3. Milieu: Er mogen geen schadelijke stoffen in de Waddenzee terecht komen (denk aan o.a. olie uit aggregaten en machines). Licht- en geluidseffecten moeten zoveel mogelijk voorkomen worden;
4. Vogels: Er moet in de broedperiode voldoende afstand (500 meter) worden houden tot broedlocaties (kolonies). Er moet voldoende afstand (500 meter) worden houden tot foeragerende vogels en vogelconcentraties op hoogwatervluchtplaatsen;
5. Zeehonden: Er moet voldoende afstand (1500 meter) worden gehouden tot rust- en zoogplaatsen van zeehonden;
6. Varen, rijden en vliegen: Bij gebruik van vaartuigen mag er niet sneller dan 20 kilometer/uur worden gevaren, uitgezonderd voor transport in de hoofdvaargeulen waar dat wel is toegestaan (zie bijlage B4.2.2, Scheepvaart). Bij gebruik van auto's/rijtuigen op de oevers en stranden, mag er niet sneller worden gereden dan 25 kilometer/uur. Op het strand zal bij langstransport tot op maximaal 50 meter boven de vloedlijn worden gereden. Bij gebruik van vliegtuigen mag er niet onder de 450 meter gevlogen worden;
7. Evaluatie: Ter bepaling van het bevoegd gezag in het kader van de Nb-wet (provincie) zal binnen 1 maand een evaluatiegesprek plaatsvinden met alle betrokken partijen. Zo mogelijk zal ten behoeve van de evaluatie monitoring van het evenement plaatsvinden.

B3.2.4 Voorwaarden kitesurfen; subparagraaf 7.3.2

Kitesurfen is alleen toegestaan op onderstaande locaties, meestal gedurende een beperkte periode van het jaar, aangegeven tussen haken:

1. Dijkmanshuizen, gemeente Texel (van 1 april tot 1 oktober);
2. Groene Strand, gemeente Terschelling (van 1 april tot 1 november);
3. Westzijde veerdam Nes, gemeente Ameland (het gehele jaar);
4. Westerzeedijk, gemeente Harlingen (vanaf 1 april tot 1 september);
5. Hoek van de Bant, gemeente Dongeradeel (van 1 juni tot 1 oktober);
6. Strand bij Delfzijl, Eems-Dollard-estuarium (het gehele jaar);
7. Strand bij Termunterzijl, Eems-Dollard-estuarium (het gehele jaar).

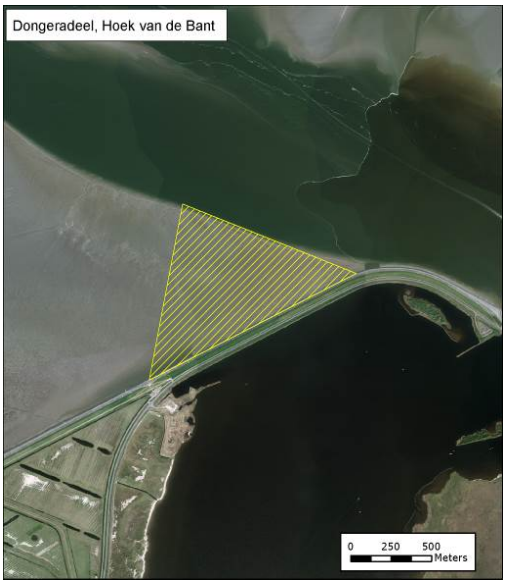
Op kaart 3 ('Recreatie') zijn de zeven kitesurflocaties globaal aangeduid. Hieronder (figuur B3.1 a tot en met g) zijn de locaties langs de vastelandskust bij Harlingen en Hoek van de Bant en langs de Waddeneilanden bij Dijkmanshuizen – Texel, Groene Strand – Terschelling en Nes – Ameland, in detail op in de figuur weergegeven. De twee locaties langs de Eems (Delfzijl en Termunterzijl) zijn indicatief weergegeven.

Texel, Dijkmanshuizen
0 250 500
Meters

Terschelling, Groene Strand
0 250 500
Meters

Ameland, Nes
0 250 500
Meters

Harlingen
0 250 500
Meters

Figuur B3.1 a tot en met g. Recreatieve activiteiten: kitesurflocaties Dijkmanshuizen (Texel), Groene Strand (Terschelling), Nes (Ameland), Harlingen, Hoek van de Bant, Delfzijl en Termunterzijl.

B3.3 Civiele werken en overige (economische) activiteiten

B3.3.1 Voorwaarden baggerwerken (onderhoud); subparagraaf 7.3.3

Het voorwaardenkader volgt het beleidskader Structuurvisie Derde Nota Waddenzee (voorheen PKB) en de algemene principes Natura 2000. Daarbij is de huidige situatie van baggerwerkzaamheden als uitgangspunt genomen (bestaande en regelmatig terugkerende onderhoudsbaggeractiviteiten), ongeacht of er sprake is van gebruik met of zonder bestaande Nb-wetvergunning. Nieuwe plannen of projecten op het gebied van baggerwerkzaamheden worden niet onder autonome ontwikkeling geschaard en vallen buiten beschouwing van dit voorwaardenkader. Nieuwe plannen en projecten blijven vergunningplichtig. Voor nieuwe plannen of projecten vormt het voorwaardenkader wel een toetselement voor zowel bevoegd

gezag als initiatiefnemer: is er een Nb-wetvergunning nodig of wordt er voldaan aan de voorwaarden voor vrijstelling. Voor ontwikkelingen die niet binnen het gestelde voorwaardenkader vallen, blijft het vergunningentraject van toepassing. Het voorwaardenkader wordt in de planperiode herzien als wijzigingen in de technieken of kennis – gericht op beter behalen van de doelen – daartoe aanleiding geven.
De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

1. In de Waddenzee mag alleen baggerspecie worden verspreid uit de vaargeulen van de Waddenzee en de rechtstreeks daarmee in verbinding staande havens.
2. Bij verspreiding van baggerspecie die wordt gelost door middel van bodemdeuren of een kraan, moet worden verspreid op de op kaart aangegeven permanente en relatief diepe locaties (geulen waar weinig bodemfauna aanwezig is) met relatief hoge stroomsnelheden (voor optimale verspreiding) en waar de speciespreiding niet in conflict komt met ander beheer;
3. Bij verspreiden van de specie zo weinig mogelijk verspreidingslocaties gebruiken om verstoring in ruimtelijke zin te beperken;
4. Bij slibhoudende baggerspecie (vooral in havens) vindt het baggeren en verspreiden bij voorkeur plaats tijdens de winterperiode (in verband met een lagere primaire productie in deze periode). Wanneer het om nautische- of veiligheidsreden niet mogelijk is om de werkzaamheden in deze periode uit te voeren kan het werk buiten deze periode uitgevoerd worden. Ook wanneer baggeren, indien geconcentreerd in een (winter)periode, zou leiden tot toename van de hoeveelheid baggerspecie kan van bovenstaande regel worden afgeweken;
5. De maximum jaarlijks aan de Waddenzee te onttrekken hoeveelheid zand bij het onderhoudsbaggerwerk is vastgesteld op 0,5 miljoen m^3;
6. Bagger mag niet worden verspreid:
    a. binnen 1000 meter van gebieden met rijke flora en fauna, waaronder mossel-, oester- en kokkelbanken en mosselpercelen;
    b. binnen 500 meter van vogelbroedgebieden en hoogwaterrustplaatsen;
    c. binnen 1500 meter van rust- en zoogplaatsen van zeehonden;
    d. op locatie P1 in het Randzelgat in de periode tussen 15 mei en 1 september i.v.m. mogelijke aanwezigheid zeehonden(pups);
    e. bij voorkeur niet tijdens de kentering.
7. Steekzuigen is niet toegestaan in verband met het ontstaan van grote putten in de bodem;
8. Transport naar verspreidingslocaties met een persleiding alsmede ‘rainbowen’ worden nu niet toegepast en zijn niet toegestaan binnen dit kader. Mocht er gezien de bereikbaarheid van de locatie behoefte aan zijn, dan dient de vergunningprocedure gevolgd te worden;
9. Het opwoelen en ‘op stroom zetten’ voor verspreiding van baggerspecie (agiteren, ploegen) is toegestaan, maar mag niet leiden tot transport van het opgewoelde sediment naar aangrenzende baggerlocaties;
10. Ten behoeve van afstemming werkzaamheden vindt minstens éénmaal per jaar overleg plaats in het eerste kwartaal tussen Nb-wet bevoegd gezag vergunningverlening (ministerie van EZ) en een vertegenwoordiger van de vaarweg- en havenbeheerders;

11. Jaarlijks wordt bekeken of er een tussentijdse aanpassing van de vastgestelde verspreidingslocaties (zie deelkaarten B3.2a tot en met B3.2e in deze bijlage) nodig en wenselijk is (door middel van een quickscan). Eenmaal per 3 jaar wordt het gebruik van de verspreidingslocaties op alle facetten geëvalueerd en afgestemd op de natuurlijke dynamiek, kwetsbare locaties (schelpdierbanken, foerageergebieden van vogels en rustplaatsen van zeehonden) en voortschrijdend inzicht. Over deze evaluatie en eventuele aanpassing van de verspreidingslocaties vindt afstemming plaats met EZ;
12. Jaarlijks worden de baggeractiviteiten geregistreerd door de beheerders en doorgegeven aan het ministerie van EZ. Daarbij worden de volgende aspecten geregistreerd:
    a. hoeveelheid gebaggerd materiaal;
    b. kwaliteit (voldoen aan eisen Besluit Bodemkwaliteit);
    c. samenstelling van het sediment;
    d. verspreidingslocatie, -periode en –diepte;
    e. monitoring effecten verspreidingslocaties (zie punt 11, nader uit te werken);
    f. motivering baggeren en verspreiden buiten winterperiode.
13. Toezicht zandonttrekking: Alle vaar- en werktuigen betrokken bij het onttrekken van zand moeten zijn voorzien van een registratiesysteem. Daarbij wordt ondermeer de registratie van varen, zuigen/ploegen, storten en stilliggen onderscheiden;
14. Van opgetreden incidenten, waaronder alle gebeurtenissen waarbij schadelijke stoffen vrijkomen dan wel waardoor anderszins schade aan het betrokken beschermde gebied kan worden toegebracht, dient onverwijld melding te worden gedaan aan de ministeries van EZ en IenM onder overlegging van alle relevante gegevens.

De tabellen B3.2a tot en met B3.2e geven het overzicht van ondermeer de baggerslocaties, verspreidingslocaties, de verwachte baggervolumes en de maximale baggerdieptes in de kombergingsgebieden van de zeegaten: a. Marsdiep; b. Vlie; c. Zeegat van Ameland; d. Friesche Zeegat; e. Lauwers en Eems (zeewaarts Eemshaven).

Per baggerlocatie is genoemd:
- de verwachte baggerfrequentie;
- het verwachte baggervolume;
- de soort specie;
- de aan de baggerlocatie gekoppelde verspreidingslocatie(s);
- de beheerder;
- de baggerdiepte.

Bij de in het **rood** aangegeven onderdelen wordt een deel van het zand dat vrijkomt bij het vaargeulonderhoud uit het systeem onttrokken.

Verwachte baggervolume per jaar (x 1000 m^3 , gebaseerd op de gerapporteerde maxima in de afgelopen 10 jaar, waarmee rekening wordt gehouden met de variatie in de baggervolumes, zoals die per locatie kunnen optreden. De baggervolumes zijn aangegeven in ‘beunkuubs’, dat wil zeggen de volumes in (de beun van) het baggerschip. Onder ‘baggerdiepte’ wordt verstaan de maximale diepte tot waar gebaggerd mag worden.

De locaties waar ‘p.m.’ is ingevuld zijn de afgelopen jaren niet of nauwelijks gebaggerd. Er is geen verwachting opgenomen, omdat op deze locaties incidentele verondiepingen (drempels) aanleiding kunnen zijn voor het uitvoeren van baggerwerkzaamheden, of omdat de locaties achter de hand blijven voor een geulwisseling (bijvoorbeeld Schuitengat). De reden om voor deze locaties geen vergunning aan te vragen is dat ze cruciale punten zijn voor de begaanbaarheid van de vaargeulen. Mocht het nodig zijn om deze locaties te verdiepen voor de huidige scheepvaart dan kunnen baggerwerkzaamheden direct gestart worden. Op de vijf deelkaarten in deze bijlage (B3.3) zijn de baggerlocaties alsmede de verspreidingslocaties in detail aangegeven.

Tabel B3.2a. Kombergingsgebied Marsdiep (Den Helder-Texel).

Bagger-locatie	**Verspreidings-locatie**	**Frequentie**	**Volume 1000m^3**	**Soort specie**	**Beheer**	**Baggerdiepte in m t.o.v. NAP**
Havens						
Gemeentelijke haven Oude Schild (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Oudeschild-Noord en -Zuid	8 weken per jaar	85	Zanderig slib	Gemeente Texel	-5,00
Jachthaven Oudeschild	Binnen/ omgeving werkgebied Oudeschild-Noord en -Zuid	Per 7 jaar	10		Gemeente Texel	-4,00
Veerhaven Texel (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Texelstroom-1, en -3	4 weken per jaar	40	Zanderig slib	RWS	Variabel van 0,00 tot -8,00
Mokbaai, Texel	Binnen/ omgeving werkgebied, Texelstroom-1 en - 3	5 weken per jaar	50		Ministerie van Defensie	Variabel van -4,00 tot -5,00
NIOZ haven, Texel	Binnen/ omgeving werkgebied, Texelstroom-1, en -3	Per 2 jaar	55		Koninklijk NIOZ	-5,50
Veerhaven Den Helder (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Texelstoom-2	4 weken per jaar	20	Zanderig slib	RWS	Variabel van -6,00 tot -11,70

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
Gemeentelijke havens Den Helder	Binnen/ omgeving werkgebied en Marsdiep	1 maal per 5 jaar	20	Slib		Variabel van -4.0 tot -9.0
Marine Havens, Den Helder	Marsdiep	20 weken per jaar (okt-feb)	1500		Ministerie van Defensie	Variabel van -7,00 tot -12.00
Havens Den Oever (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Malzwin	6 maanden per jaar	150	Slib	RWS	Variabel van -3,20 tot -4,40
Haven Breezanddijk (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Breezanddijk	3 maanden per jaar	5	Slib	RWS	-3,90
Havens Kornwerderzand (inclusief toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Afsluitdijk, tussen 14-18 km	10 maanden per jaar	350	Slib	RWS	Variabel van -3,50 tot -4,40
Vaargeulen						
Visjagersgaatje	Binnen/ omgeving werkgebied Malzwin	Gehele jaar p.m.	100	Zand	RWS	-4,00

Tabel B3.2b. Kombergingsgebied Vlie (Vlieland-Terschelling).

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
Havens						
Veerdam Vlieland	Binnen/ omgeving werkgebied, Vliesloot-1, en -2	2 weken per jaar	2	Zanderig slib	RWS	Variabel van -4,25 tot -5,25
Aanloophaven Vlieland	Binnen/ omgeving werkgebied	Per 1 jaar	9		Gemeente Vlieland	-4,00

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m^3	Soort specie	Beheer	Bagger-diepte in m t.o.v. NAP
Gemeente-haven Terschelling <Voor-malige Rijkshaven>	Binnen/ omgeving werkgebied, Schuitengat	3 weken per jaar	20	Zanderig slib	Gemeente Terschel-ling	-5,00
Gemeenteha ven Terschelling 1	Schuitengat	Per 2 jaar	60		Gemeente Terschel-ling	
Jachthaven Terschelling	Schuitengat	Per 2 jaar	15		Gemeente Terschel-ling	-4,00
Haven van Harlingen	Kimstergat, Pollendam	Heel jaar	1400		Gemeente Harlingen	Variabel van -2,80 tot -8,00
Vaargeulen						
Vaargeul langs Pollendam	Binnen/ omgeving werkgebied Kimstergat-1, en -2, Blauwe Slenk	6 maanden per jaar	40	Zanderig slib	RWS	-8,00
Blauwe Slenk (drempel BS 18/BS 20)	Binnen/ omgeving werkgebied Kimstergat-1, en -2, Blauwe Slenk	Gehele jaar	230	Zand	RWS	-8,00
Blauwe Slenk (drempel BS 12/BS12A)	Binnen/ omgeving werkgebied, Blauwe Slenk	P.m.	P.m.	Zand	RWS	-8,00
Blauwe Slenk/ Pannengat (drempel BS 2/BS 6)	Binnen/ omgeving werkgebied, Vliestroom-1	Gehele jaar	25	Zand	RWS	-8,00
Inschot - Zuidwal	Binnen/ omgeving werkgebied	Doorgaan s 2 x 2 weken, periode oktober t/m februari	20	Zand met daarbo-ven slib	Vermilion	Variabel van -3,50 tot -4,00
Vliesloot	Strand-suppletie Vlieland,	P.m.	P.m.	Zand	RWS	-5,00[1)]

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
	Stortemelk, Vliesloot-1					
Schuitengat	Binnen/ omgeving werkgebied, Schuitengat-2, Vliestroom-2 en-3	P.m.	P.m.	Zand	RWS	-5,50[2)]
Slenk (evt. inclusief klein deel Meep)	Binnen/ omgeving werkgebied, Schuitengat -2, NO Meep -1, en -2	Gehele jaar	400	Zand	RWS	-5,50
Boontjes	Binnen/ omgeving werkgebied, Kimstergat-1, en -2, Boontjes	P.m.	20	Zanderig slib	RWS	-4,30

[1)]Voldoet van nature
[2)]Wordt sinds 1992 niet meer gebruikt, zal alleen weer in gebruik worden genomen als deze van nature zou voldoen aan de minimale eisen

Tabel B3.2c. Kombergingsgebied Zeegat Ameland (Terschelling-Ameland).

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
Havens						
Veerdam Holwerd	Binnen/ omgeving werkgebied, Scheepsgat, Zuiderspruit	2 maanden per jaar	50	Slib	RWS	Variabel van -3,00 tot -4,00
Veerdam Nes	Binnen/ omgeving werkgebied, Kikkertgat, Molengat	2 maanden per jaar	40	Slikkig zand	RWS	Variabel van -2,50 tot -4,00
Veerdam Nes (inclusief jachthaven)	Binnen/ omgeving werkgebied	Per 1 jaar	10		Gemeente Ameland	Variabel van -2,50 tot -3,00

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
Oude veerdam Nes (toegangsgeul 't Leye gat)	Binnen/ omgeving werkgebied, Kikkertgat, Molengat	2 weken per jaar	4	Zanderig slib	RWS	-2,50
Vaargeulen						
Veerboot-route Ameland	Binnen/ omgeving werkgebied, Scheepsgat, Zuiderspruit	Gehele jaar	1100	Slib	RWS	-4,00
Veerbootroute Ameland (o.a. drempel VA5/VA7)	Binnen/ omgeving werkgebied, Scheepsgat, Zuiderspruit	P.m.	P.m.	Zand	RWS	-4,00
Reegeul	Binnen/ omgeving werkgebied, Kikkertgat Reegeul-1, en - 2	1 maand per jaar	30	Zanderig slib	RWS	-4,00
Ballumerbocht (loswal en toegangsgeul)	Binnen/ omgeving werkgebied, Molengat/ Ballbocht	1 maand per jaar	30	Slib	RWS	-3,00
Ballumer-bocht	Binnen/ omgeving werkgebied	1 maand per jaar	1	Slib	Gemeente Ameland	-3,00

Tabel B3.2d. Kombergingsgebied Friese Zeegat (Ameland-Schiermonnikoog).

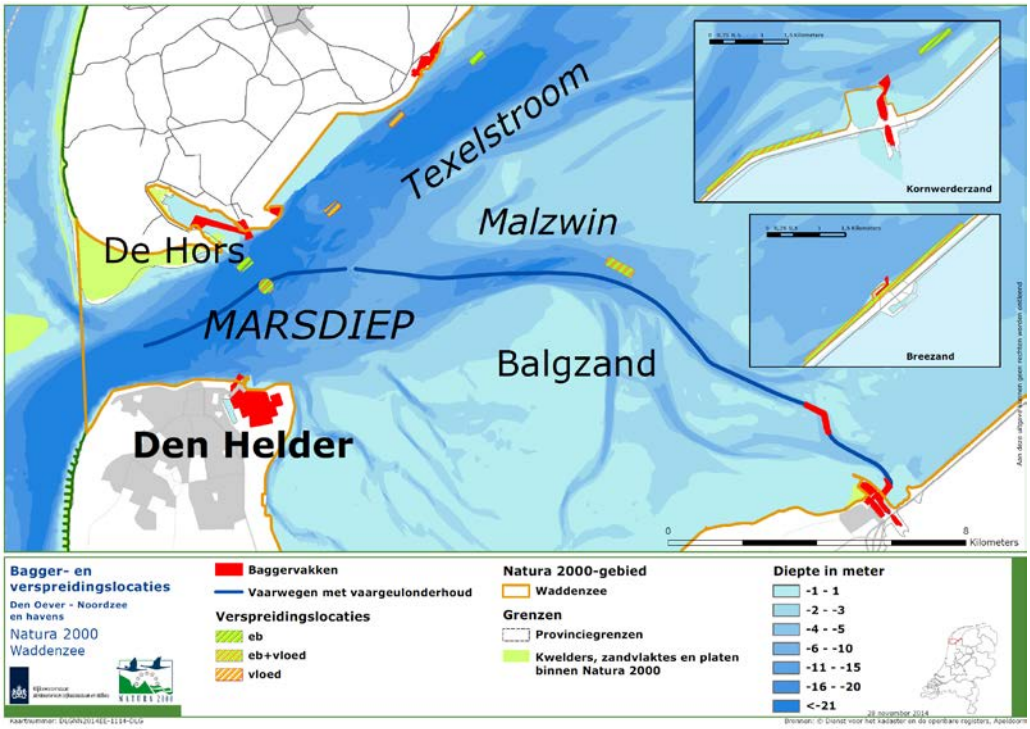
Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Baggerdiepte in m t.o.v. NAP
Havens						
Veerhaven Lauwersoog	Binnen/ omgeving werkgebied, Oort/ Lutjewad2	1 maand per jaar	7	Slib	RWS	-4,00
Jachthaven Schier-monnikoog	Gat van Schier-monnikoog1, Gat van Schier-monnikoog2	Per 1 jaar	10		Gem. Schier-monnikoog	-2,20

Bagger-locatie	Verspreidings-locatie	Frequentie	Volume 1000m³	Soort specie	Beheer	Bagger-diepte in m t.o.v. NAP
Veerdam Schier-monnikoog	Binnen/ omgeving werkgebied, Gat van Schier-monnikoog-1, en -2	2 maanden per jaar	50	Slib	RWS	Variabel van -3,50 tot -4,00
Drempel Lauwersoog	Binnen/ omgeving werkgebied, Zoutkamper-laag1, Oort/ Lutjewad2	P.m.	P.m.	Zand	RWS	-3,50 tot -4,00[1)]
Vissershaven Lauwersoog (inclusief. Toegangs-geul naar de sluis)	Binnen/ omgeving werkgebied, Oort, Ludjewad 2	5 weken per jaar	200		Exploitatie haven-bedrijf Lauwersoog	-6,00
Vaargeulen						
Glinder	Binnen/ omgeving werkgebied, Zoutkamper-laag -1 en -2, Gat van Schier-monnikoog-1, en -2	Gehele jaar	60	Zand	RWS	-4,00
Groote Siege	Binnen/ omgeving werkgebied Gat van Schier-monnikoog-1, en -2, Gr. Siege- 1, -2, -3 en -4	Gehele jaar	80	Zand	RWS	-4,00

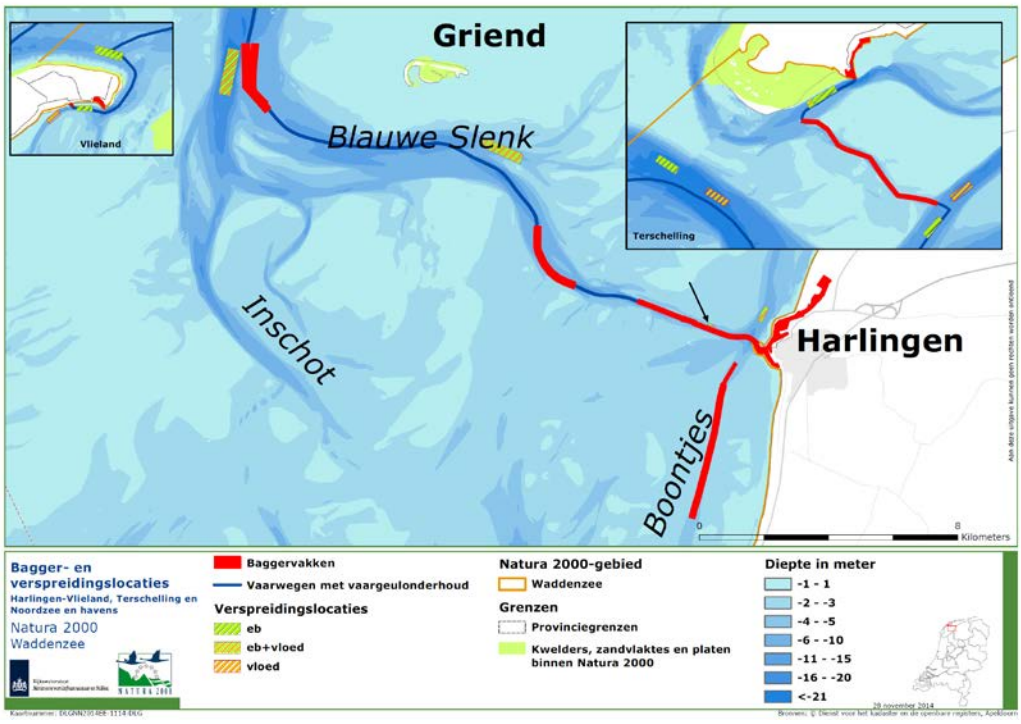
[1)]Voldoet van nature

Tabel B3.2e. Kombergingsgebieden Eems (deelgebied Eemshaven – Doekegat) en Lauwers.

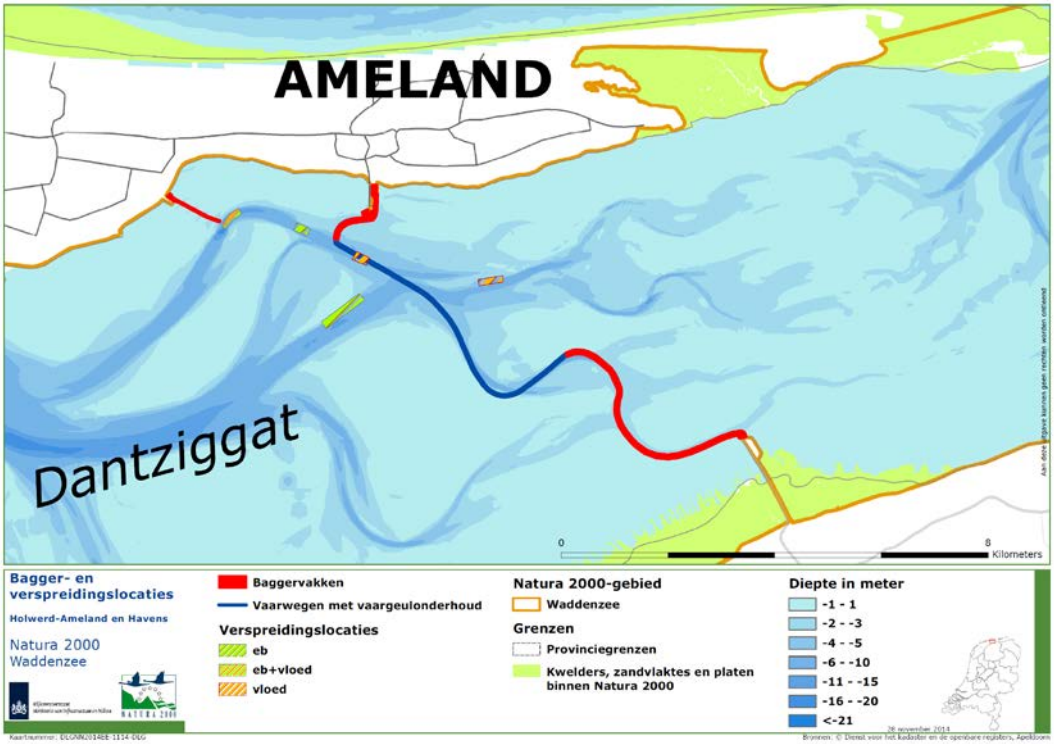
Bagger-locatie	**Verspreidings-locatie**	**Frequentie**	**Volume 1000m3**	**Soort specie**	**Beheer**	**Baggerdiepte in m t.o.v. NAP**
Havens						
Eemshaven(s): Doekegat-kanaal, Beatrixhaven, Julianahaven, Emmahaven en Wilhelmina-haven	Oude Westereems en Doekegat, locaties P5, P5A en P6	2 x per jaar, ged. 3 – 4 weken	1500 (incl. 280 uit verlengde Wilhelmina-haven en koelwater-intrek)	slib	Groningen Seaports	Variatie van -9,00 tot -17,90
Vaargeulen						
Toegangsgeul Eemshaven – hoofdvaar-water Doekegat	Klapstelle P1 in Randzelgat	4x per jaar	180	Zand	RWS	-13,0
Toegangsgeul van Lauwers naar Noordpolder-zijl	Binnen / omgeving werkgebied, Zuidoost-Lauwers	1 maand per jaar	7	Slib	Gem. Eems-mond	- 0,85

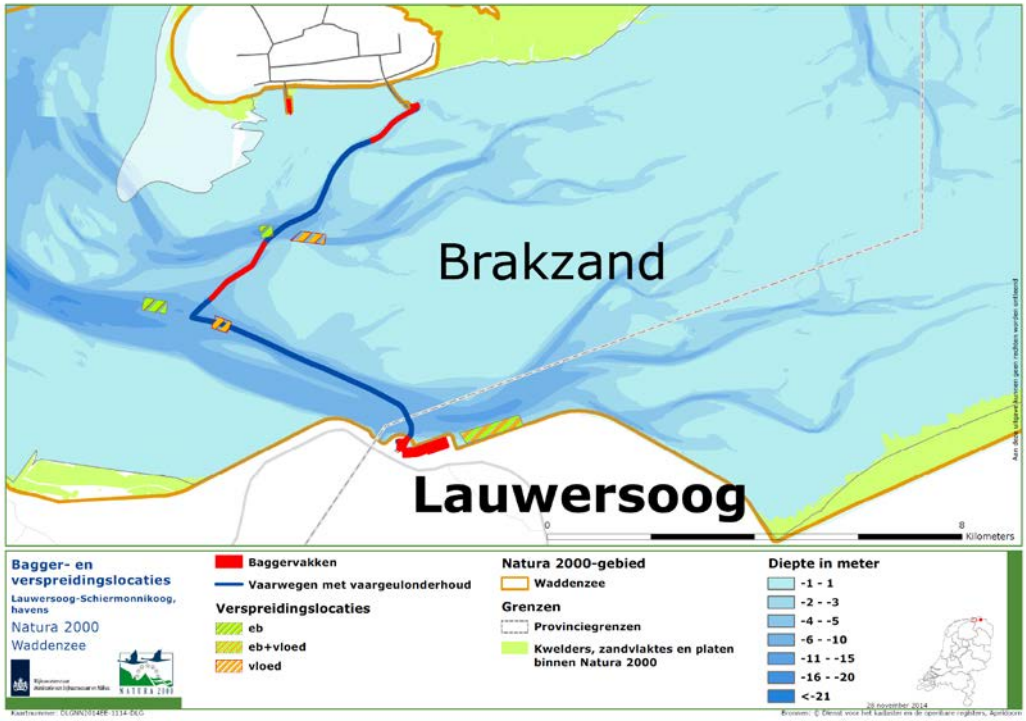
Kaart B3.2a. Bagger- en verspreidingslocaties voor het kombergingsgebied Marsdiep (Den Helder-Texel).

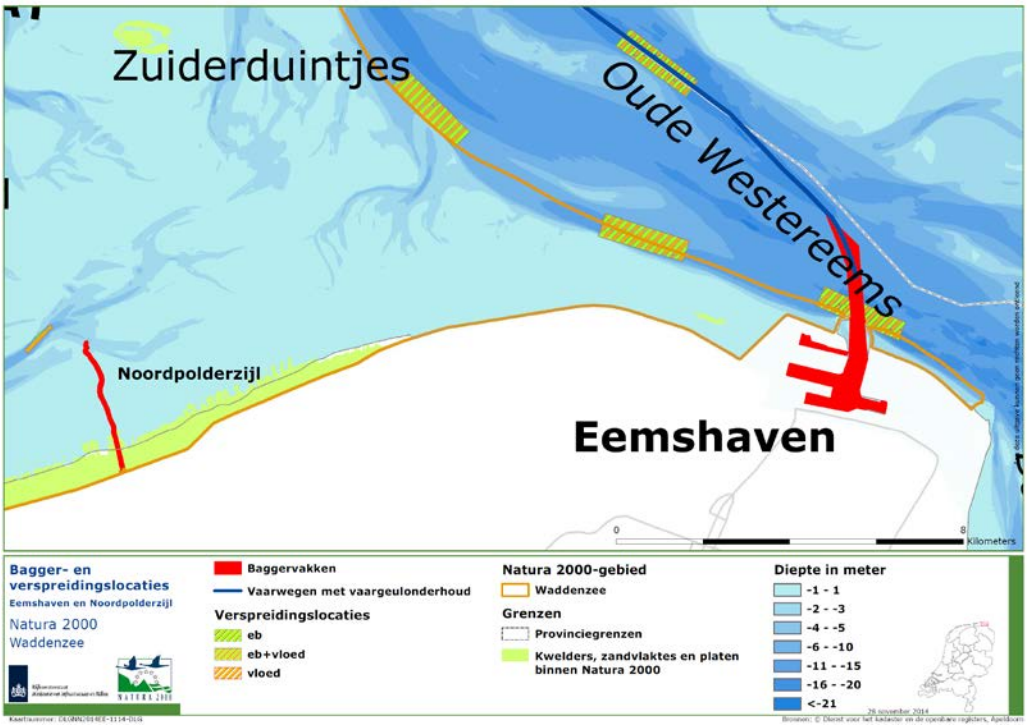
Kaart B3.2b. Bagger- en verspreidingslocaties voor het kombergingsgebied Vlie (Vlieland-Terschelling).

Kaart B3.2c. Bagger- en verspreidingslocaties voor het kombergingsgebied Zeegat Ameland (Terschelling-Ameland).

Kaart B3.2d. Bagger- en verspreidingslocaties voor de kombergingsgebieden Friese Zeegat (Lauwersoog-Schiermonnikoog).

Kaart B3.2e. Bagger- en verspreidingslocaties voor de kombergingsgebieden Eems (deelgebied Eemshaven – Doekegat) en Lauwers.

Tabel B3.3. Afmetingen van frequent optredende knelpunten in de vaarroutes: dimensies bodembreedte en diepte.

Knelpunten in de vaarroutes	Minimum bodem-breedte	Maximum bodem-breedte	Streefdiepte (= minimum diepte)	Baggerdiepte (= maximum diepte)
Visjagersgaatje	100 m	120 m	-3,5 m	-4 m
Pollendam	125 m	140 m	-7,5 m	-8 m
Blauwe Slenk	200 m	220 m	-7,5 m	-8 m
Pannengat	200 m	220 m	-7,5 m	-8 m
Slenk vanaf 1 april 2010	120 m	130 m	-5 m	-5,5 m
Veerbootroute naar Ameland vanaf Holwerd t/m VA 25	50 m	60 m	-3,8 m	-4 m
Reegeul	50 m	60 m	-3,8 m	-4 m
Glinder	55 m	60 m	-3,5 m	-4 m
Groote Siege	45 m	50 m	-3,5 m	-4 m
Inschot – Zuidwal	50 m	100 m	-3,5 m	-4 m
Boontjes	100 m	100 m	-3,8 m	-4,3 m
Toegangsgeul Eemshaven	286 m	300 m	-12,0 m	-13,0 m

B3.3.2 Voorwaarden reguliere kustsuppleties basiskustlijn; subparagraaf 7.3.3

De in deze bijlage genoemde vrijstellingsvoorwaarden voor de zandsuppleties in de Waddenzee in het kader van Kustlijnzorg gelden voor de in voorwaarde 1 genoemde locaties. Aangezien in de Waddenzee alleen strandsuppleties plaatsvinden, wordt in dit beheerplan niet ingegaan op onderwatersuppleties en de daaraan gekoppelde voorwaarden. Onderstaande voorwaarden zijn afgestemd met die in het Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone.

Locaties zandsuppleties

1. De suppletielocaties waar de vrijstelling van toepassing is, met wijze van suppleren, staan genoemd in tabel 1. Deze locaties zijn tevens globaal weergegeven op kaart 5.

Tabel B3.4. Potentiële suppletielocaties in de Waddenzee tot en met winter 2019/2020 (beheerplanperiode 2014-2020).

Suppletielocatie	Wijze van suppleren	Paalnummers
Vlieland-Oost (inclusief Havenstrand)	Strandsuppletie	54,60 – 45,00
Ameland-Noordwest	Strandsuppletie	4,00 – 48,00

De meest actuele informatie over de projecten uit het programma kustonderhoud is te vinden op: www.rijkswaterstaat.nl en zoek op ‘planning en aanpak kustonderhoud’.

Uitvoering zandsuppleties

Zilte pionierbegroeiingen, schorren en zilte graslanden:

2. Suppleties die worden uitgevoerd binnen 1 kilometer van ‘zilte pionierbegroeiingen’, ‘schorren en zilte graslanden’ zijn alleen toegelaten als Rijkswaterstaat aantoont dat de suppletie geen negatieve effecten veroorzaakt op deze habitattypen.

Embryonale duinen:

3. Suppleties die een oppervlak van meer dan 1 hectare ‘embryonale duinen’ bedekken, zijn alleen toegelaten als Rijkswaterstaat aantoont dat dit habitattype rondom het suppletiegebied zich positief ontwikkelt en dat er geen negatieve gevolgen optreden voor dit habitattype als gevolg van de suppletie.

Witte duinen, grijze duinen, vochtige duinvalleien:

4. De samenstelling en korrelgrootte van het zand bij strandsuppleties komt zo veel mogelijk overeen met het zand van het strand dat grenst aan de suppletielocatie. Toelichting: De aanwezige bodemfauna en het herstel na de suppletie is ondermeer gerelateerd aan de korrelgrootte van het aanwezige zand. Voor het Besluit bodemkwaliteit worden zandmonsters genomen in het wingebied. De gegevens daarvan zullen bij de beoordeling van de geschiktheid van de samenstelling en korrelgrootte van het zand betrokken worden, in combinatie met gegevens over de sedimentverdeling langs de kust;
5. Bij kalkarme duingebieden wordt het zand op het strand niet hoger aangebracht dan +3 meter NAP.

Grijze en gewone zeehond:

6. Schepen die zand suppleren houden minimaal 1500 meter afstand van het deel van de zandplaat(platen) waarop zich grijze of gewone zeehonden bevinden;
7. Het suppleren vanuit schepen op kortere afstand dan 1500 meter is toegestaan als Rijkswaterstaat aantoont dat wegens fysieke omstandigheden (zoals de ligging van vaargeulen en ondieptes op de route van suppletievaartuigen) niet aan die afstandsvereiste kan worden voldaan en er geen negatieve gevolgen zijn voor zeehonden ten aanzien van het gebruik van de betreffende zeehondenligplaats(en);
8. Bij het vóórkomen van zeehonden met pups op zandplaten en bij de suppletielocatie is uitvoering van suppleren conform voorwaarde 7 alleen toegestaan buiten de onderstaande werp- en zoogperioden van zeehonden:
    a. bij grijze zeehonden: tussen 1 december en 31 januari;
    b. bij gewone zeehonden: tussen 1 mei en 31 juli;
9. Voor schepen genoemd onder voorwaarde 6, gelden de volgende aanvullende voorwaarden:
    a. Geen bemanning aan dek, tenzij dit strikt noodzakelijk is;
    b. Geen andere verlichting dan navigatieverlichting, behoudens noodgevallen;
    c. Geen geluidsproductie anders dan die uit technische- (motor) of veiligheidsoverwegingen (scheepshoorn) noodzakelijk is.

Bontbekplevier, strandplevier en dwergstern (broedvogels):

10. Strandsuppleties worden tijdens het broedseizoen niet uitgevoerd op locaties die door de beheerder zijn afgesloten of gemarkeerd als broedgebied voor bontbekplevier, strandplevier of dwergstern;
11. Indien Rijkswaterstaat een broedgeval vaststelt buiten de in voorwaarde 10 vermelde broedgevallen binnen 500 meter van de voorgenomen suppletielocatie, neemt Rijkswaterstaat een afstand van minimaal 350 meter in acht tussen de nestplaats(sen) en de grens van het werkgebied van de strandsuppletie.

Topper en eider:

12. Schepen die zandsuppleren, houden minimaal 500 meter afstand van vogelconcentraties van topper en eider.

Zandtransport van winlocatie naar suppletielocatie

Grijze en gewone zeehond:

13. Op schepen die zand transporteren zijn de voorwaarden opgenomen in de voorwaarden 6 tot en met 9 overeenkomstig van toepassing, met dien verstande, dat voor de term ’suppleren’ de term ‘transporteren’ moet worden gelezen.

Topper en eider:

14. Schepen die zand transporteren, houden minimaal 500 meter afstand tot vogelconcentraties van topper en eider.

Zandwinning

15. Zandwinningen gelegen nabij Natura 2000-gebieden in de Noordzeekustzone zijn toegelaten op een afstand van minimaal 900 meter buiten het Natura 2000-gebied. Winningen op locaties waar dieper dan 2 meter in de bodem zand gewonnen wordt, zijn toegelaten op een afstand van minimaal 2000 meter van het Natura 2000-gebied.

Melding aan, en afstemming met het bevoegd gezag en het publiek

16. Voorgenomen zandsuppleties worden door Rijkswaterstaat tenminste drie maanden voorafgaand aan de uitvoeringsperiode gemeld bij het bevoegd gezag. Bij de melding worden tevens de locatie, wijze van uitvoering, hoeveelheden zand en maatregelen ter voorkoming of beperking van negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden weergeven. Dat geldt onder andere voor gegevens over 'zilte pioniersbegroeiingen' (voorwaarde 2), 'embryonale duinen' (voorwaarde 3), de samenstelling van suppletiezand (voorwaarde 4), de aanwezigheid van zeehonden nabij suppleties en transport (voorwaarden 8 en 13);
17. Twee weken voor uitvoering van de werkzaamheden meldt Rijkswaterstaat bij het bevoegd gezag de aanwezigheid van broedgevallen van strandbroeders bij de strandsuppletielocatie (voorwaarde 11);
18. Gelijktijdig met de melding aan het bevoegd gezag, doet Rijkswaterstaat publieke mededeling van de voorgenomen suppletie. Bij deze melding geeft Rijkswaterstaat aan op welke wijze de gegevens beschikbaar worden gesteld aan het publiek.

B3.3.3 Voorwaarden onderhoud kabels en leidingen; subparagraaf 7.3.3

1. Het bedrijf dient het 'incident' waarbij sprake is van het niet meer voldoen aan de dekkingseisen, te melden bij het bevoegd gezag Nb-wet (ministerie van EZ of provincie) en Rijkswaterstaat (Waterwet) en een plan van aanpak (uitvoeringsplan) in te dienen. In dit plan dient in ieder geval te worden aangegeven de locatie (kaartje), contactpersoon, omvang 'reparatie' in lengte en/of hoeveelheid en eventueel aanwezige natuurwaarden;
2. Indien nodig de kabel of leiding afdekken met gebiedseigen bodemmateriaal. Bij afwijking dient dit te worden gemotiveerd (bijvoorbeeld. om civieltechnische reden) in het plan;
3. Werkzaamheden niet uitvoeren op locaties met ruiende bergeenden (in zomerperiode); Bij ligplaatsen van groepen zeehonden het werk uitvoeren buiten de gesloten perioden en overigens in afstemming met de Waddenunit van EZ;
4. Na afloop van de 'reparatie' een melding en in uitzonderlijke gevallen een korte evaluatie toezenden aan het bevoegd gezag Nb-wet (ministerie van EZ of provincie)

De globale ligging van kabels, leidingen en leidingstraten is weergegeven op kaart 5 ('Civiele werken en economisch gebruik').

B3.3.4 Voorwaarden onderhoud waterbouwkundige constructies, (veer-) havens en andere dergelijke constructies; subparagraaf 7.3.3

1. Onderhoud van oevers en dergelijke in en nabij hoogwatervluchtplaatsen niet uitvoeren tijdens hoogwater, indien alternatieve hoogwatervluchtplaats in de omgeving als uitwijkmogelijkheid ontbreekt;
2. Onderhoud in/nabij broedlocaties uitvoeren buiten het broedseizoen;
3. Open steenconstructies van dammen, dijken en oeververdedigingen zo veel mogelijk handhaven en bij reconstructies toepassen, onder andere in verband met voedselbeschikbaarheid steenloper. Bovendien zorgen voor voldoende passeerbaarheid van de constructies voor (jonge) vogels in situaties waar dat relevant is;
4. Incidenteel (niet-regulier) onderhoud melden aan bevoegd gezag Nb-wet (provincie).

B3.3.5 Voorwaarden diepe delfstofwinning: 'oudere' gaswinningen Slochteren en Ameland-Oost; subparagraaf 7.3.3

1. De monitoring en evaluatie van de effecten van bodemdaling op en rond Oost-Ameland door de NAM (de gemeten bodemdaling, de ontwikkelingen in de kustlijn, de aanslibbing van het wad, de plantengroei van duinen en kwelders, de vogelaantallen en het broedsucces op de kwelders) dient te worden voortgezet. Wanneer hieruit eventuele schade aan de natuurwaarden blijkt, dienen maatregelen te worden getroffen om die te herstellen dan wel verdere schade te voorkomen;
2. De maatregelen ter voorkoming en/of beperking van de effecten van bodemdaling in de Groninger kwelderwerken (maatregelen aan de dammen voor de instandhouding van de sedimentatie in de vakken zeewaarts van de kwelder- en kwelderpionierzone) dienen te worden gecontinueerd.

B3.3.6 Voorwaarden monitoring- en onderzoeksactiviteiten (regulier); subparagraaf 7.3.3

1. Voordat gestart wordt met een nieuw onderzoek dient contact te worden opgenomen met het bevoegd gezag op grond van de Nb-wet (provincie) om te kijken of de activiteit onder reguliere monitoring en onderzoek valt of onder projectmatige monitoring en onderzoek. De laatste categorie is wel vergunningplichtig (zie paragraaf 7.2.3);
2. Het verontrusten en/of verstoren van (broed)vogels dient zoveel mogelijk vermeden te worden; het doorkruisen van broedkolonies is niet toegestaan. Van broedende vogels mogen geen nesten worden verstoord en/of vertrapt en/of eieren worden meegenomen;
3. Verstoring van groepen vogels moet worden voorkómen, dit geldt voor de foerageerplaatsen, de slaapplaatsen en de hoogwatervluchtplaatsen;
4. Veldbezoeken dienen alleen plaats te vinden onder daartoe gunstige weersomstandigheden om extreme afkoeling of (over)verhitting van legsels te voorkómen;
5. Uitzwermen dient te worden voorkómen;
6. Het meenemen van honden is niet toegestaan;
7. Gebruik van geluidsapparatuur, anders dan voor communicatiedoeleinden en de veiligheid, is niet toegestaan;
8. Er mag geen afval en dergelijke worden achtergelaten in het gebied;
9. Verstoring van groepen zeehonden op zeehondenligplaatsen moet worden voorkómen. Hiertoe wordt een zodanige afstand in acht genomen dat rustende zeehonden niet worden verstoord (een afstand van 1500 meter tot zeehonden is hiertoe voldoende);
10. Onderzoeksmaterialen dienen na afloop van het onderzoek weer verwijderd te worden uit het veld;
11. Tijdens het onderzoek wordt geen gebruik gemaakt van gemotoriseerde, rijdende voertuigen;
12. Het is niet toegestaan om bij het onderzoek materialen te gebruiken die een verontreinigend effect hebben op de omgeving;
13. Er dient overeenstemming te zijn met de terreinbeheerder en/of eigenaar over de toegang en wijze van uitvoering.
14. Het is verboden om met motorboten sneller te varen dan 20 kilometer/uur, behalve overdag in de hoofdvaargeulen en veerbootroutes waar dat wel is toegestaan (zie bijlage B4.2.2, Scheepvaart);

15. Monitoring en onderzoek waarbij er laaggevlogen wordt, dient tevens rekening te houden met het kader voor laagvliegen.

Aanvullende vrijstellingsvoorwaarden voor het Rijk met betrekking tot reguliere monitoring specifiek in artikel 20-gebieden:
16. In gebieden met een beperkte periode van sluiting vinden de monitoringstaken plaats buiten de gesloten periode(n);
17. Rijkswaterstaat dient elk jaar een planning in (met periode, locatie, middelen) van de voorgenomen metingen in de permanent gesloten artikel 20-gebieden bij het bevoegd gezag Nb-wet, de desbetreffende provincie;
18. De provincie dient van te voren in te stemmen met de jaarplanning van de metingen in deze gebieden, in afstemming met de toezichthouders (Waddenunit) van het ministerie van EZ;
19. Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat voor de gebieden met particulier eigendom en/of beheer tevens de toestemming nodig van de betreffende eigenaar/beheerder.

B3.3.7 Voorwaarden oefeningen calamiteitenbestrijding (regulier); subparagraaf 7.3.3

De voorwaarden zijn gebaseerd op de KNRM-gedragscode (Koninklijke Nederlandse Reddings Maatschappij). Niet-reguliere oefeningen blijven vergunningplichtig in het kader van de Nb-wet, zie paragraaf 7.4. De oefeningen worden vastgelegd in een jaarlijks oefenplan van het CRW (Coördinatie Rampenbestrijding Waddenzee).

1. Voldoende afstand houden (> 500 meter) van hoogwatervluchtplaatsen van vogels;
2. Voldoende afstand houden (> 500 meter) van broed– en foerageergebieden van vogels;
3. Oefen niet nabij, maar op voldoende afstand (>1500 meter) van ligplaatsen van zeehonden;
4. Gebruik geen ‘KNRM-vuurwerk’ ’s nachts bij rust-, broed- of foerageergebieden van vogels of zeehonden ligplaatsen;
5. Snelvaren (> 20 kilometer/uur) alleen op de aangegeven (en door het bevoegd gezag Nb-wet mee ingestemde) plaatsen, in bijzondere situaties of bij noodzakelijke oefeningen;
6. Pas bij oefeningen de snelheid aan de omstandigheden aan. Verstoor geen op het water rustende of foeragerende groepen vogels en matig de snelheid in nauw of ondiep water. Zie voor het snelvaren bij oefeningen ook de voorwaarde in bijlage B4.2.2 (Scheepvaart), sub 1, met betrekking tot een jaarlijks oefenplan;
7. Draai geen diepe putten in de bodem met schroeven of waterjets;
8. De grote oefeningen aanmelden en afmelden bij het bevoegd gezag Nb-wet.

De volgende voorwaarden 9 tot en met 26 gelden alleen voor de inzet van helikopters bij multidisciplinaire oefeningen van de Hulpverleningsdienst Fryslân (Waddex).
Aantal en duur van de vluchten:
9. Per kalenderjaar mogen maximaal twee multidisciplinaire oefeningen met inzet van een laagvliegende (beneden de 1.500 ft.) helikopter binnen het Natura 2000-gebied 'Waddenzee' plaatsvinden;
10. Bij de 'wadloopoefening' mag maximaal één helikopter worden ingezet; bij de 'veerbootoefening' en de 'schip in nood-oefening' mogen maximaal twee helikopters worden ingezet.

11. Maximale aanwezigheid van de helikopter(s) op of in de nabijheid van de oefenlocatie is 15 minuten in totaliteit. Direct na evacuatie van de 'slachtoffers' en/of het afzetten van hulpverleners dient de betreffende helikopter c.q. helikopters op minimaal 450 meter hoogte te gaan vliegen.

Lokalisering laagvlieg locaties:

12. De exacte oefenlocatie wordt bepaald aan de hand van een aantal vooraf vastgestelde verstoringscirkels (horizontaal) met helikopters en verticale verstoringsafstand met betrekking tot het vliegen met helikopters. Er wordt een dimensionale verstoringskoepel over de beoogde oefenlocatie gelegd. Als binnen deze koepel geen zeehondenligplaatsen, hoogwatervluchtplaatsen of broedgebeiden voorkomen, kan significante verstoring worden uitgesloten;
13. Er wordt niet laaggevlogen boven dan wel in de directe nabijheid van de op grond van artikel 20 van de Nb-wet 1998, gesloten gebieden. Er wordt een minimale horizontale afstand van 1.500 meter tussen de oefenlocatie en het betreffende artikel 20-gebied en een minimale vlieghoogte van 450 meter boven het betreffende artikel 20-gebied aangehouden;
14. Er wordt niet laaggevlogen gedurende drie uur voor tot drie uur na hoogwater in de nabijheid van hoogwatervluchtplaatsen. Binnen dit tijdsvenster wordt een minimale horizontale afstand van 1.500 meter tussen de oefenlocatie en de betreffende hoogwatervluchtplaats en een minimale vlieghoogte van 450 meter boven de betreffende hoogwatervluchtplaats aangehouden;
15. Er wordt niet laaggevlogen boven broedlocaties van de relevante beschermde vogelsoorten;
16. Er wordt niet laaggevlogen boven en/of in de nabijheid van zeehondenligplaatsen. De oefenlocatie wordt zodanig gekozen dat er minimaal een horizontale afstand van 1.500 meter en een minimale vlieghoogte van 450 meter blijft bestaan tussen de oefenlocatie en de dichtstbijzijnde zeehondenligplaats.
17. Op de aan- en afvliegroute van de in te zetten helikopter(s) mag uitsluitend boven 450 meter worden gevlogen en direct na het evacueren van de 'slachtoffers' of het afzetten van hulpverleners dient de helikopter weer deze minimale vlieghoogte te gebruiken;
18. Van en naar het oefengebied dient de vliegroute zo gekozen te worden dat er zo kort mogelijk boven het wad en hoofdzakelijk boven de betonde (hoofd)vaargeulen gevlogen wordt;

Moment van uitvoering:

19. Ingeval de wolkenbasis zo laag is of slecht zicht het vliegen boven 450 meter belet, dient in alle gevallen de vliegroute te worden aangepast. Daarbij geldt een minimum vlieghoogte van 300 meter of zoveel hoger als mogelijk en dient boven de (betonde vaargeulen) te worden gevlogen;
20. Ingeval van langdurig koud weer, een verhoging van de waterstand met + 0,5 meter of meer en/of een hoge zeegang kan het laagvliegen geen doorgang vinden ter voorkoming van te veel energieverlies bij de beschermde relevante vogelsoorten en zeehonden;
21. Er mag per kalenderjaar slechts één oefening in hetzelfde (zoek)gebied georganiseerd worden.

Meldingsverplichtingen voorafgaand en na afloop van de oefening:

22. De definitieve keuze van de laagvlieglocatie(s), de aan- en afvliegroute(s)- en het tijdsvenster waarbinnen (laag)gevlogen wordt bij een oefening, dient uiterlijk twee weken voorafgaand aan de betreffende oefening te worden afgestemd met het Nb-wetteam Noord. Waddex brengt van deze keuze tevens de betreffende provincie, de betreffende gemeente(n) alsmede de Waddenvereniging op de hoogte;

23. Nadere operationele draaiboeken van elk van de oefeningen en de helikopterinzet daarbinnen, dienen uiterlijk één week vóór een oefening te worden toegezonden aan het ministerie van EZ;
24. Het startmoment van een oefening alsmede de contactgegevens van de helikopterbemanning dient uiterlijk één werkdag daaraan voorafgaand, aan de bemanning van het in het gebied werkzame surveillanceschip van de Waddenunit van het ministerie van EZ te worden gemeld. Wijzigingen in het startmoment op de oefendag zelf, dienen onverwijld telefonisch aan het relevante surveillanceschip te worden gemeld;
25. Jaarlijks dient het Oefenjaarplan uiterlijk op 1 januari van het jaar waarop het betrekking heeft, aan het ministerie van EZ te worden overlegd;
26. Waddex dient van de helikopterinzet een beknopte rapportage op te stellen. Deze rapportage dient uiterlijk één maand na de oefening aan het ministerie van EZ toegezonden te worden en kan aanleiding geven tot een evaluerend beraad.

B3.3.8 Voorwaarden luchtvaart (laagvliegen gelimiteerde doelgroep); subparagraaf 7.3.3

Onderstaande voorwaarden zijn alleen van toepassing op de hierbij genoemde organisaties en bedrijven. Andere initiatiefnemers moeten contact opnemen met het bevoegde gezag (provincie Fryslân) voor deze vergunningplichtige activiteit. Van de voorwaarden met betrekking tot aan te houden vlieghoogtes mag alleen worden afgeweken in situaties, waarin lager vliegen vanuit operationeel of veiligheidsoogpunt noodzakelijk is.

Algemene voorwaarden voor alle laagvliegactiviteiten, met uitzondering van militaire laagvliegactiviteiten

1. Voorafgaande aan iedere vlucht dient de vlucht te worden gemeld aan bevoegd gezag (provincie Fryslân) en de door de provincie gegeven aanwijzingen dienen te worden opgevolgd;
2. Jaarlijks dient in januari een overzicht van de gemaakte vluchten in het afgelopen kalenderjaar aan het bevoegd gezag (provincie Fryslân) te worden gezonden;
3. Laagvliegen (beneden 450 meter) boven alle gebieden die op basis van artikel 20 Nb-wet zijn gesloten, is verboden (gedurende de afgesloten periode). Zie hiervoor de meest recente Hydrografische kaarten (1811 en 1822).

Rijkswaterstaat Noord-Nederland: inspectievluchten voor controle vergunningen, monitoring, opsporing, calamiteiten

4. Maximaal 35 inspectievluchten per jaar plus 2 milieu-inspectievluchten tijdens de milieuestafette. De milieu-inspectievluchten dienen plaats te vinden na het beëindigen van het broedseizoen en voordat de eerste grote concentraties overwinterende vogels zich in de gebieden vestigen (juli, augustus en september);
5. De inspectievluchten zijn uitsluitend toegestaan boven de gebieden op de door bevoegd gezag geaccordeerde kaart, met helikopters van het type Eurocopter 120 of een type met een vergelijkbaar of lager geluidsniveau;
6. Indien Rijkwaterstaat voornemens is te vliegen met een type helikopter met een hoger geluidsniveau dan de Eurocopter 120 dient hij dit voornemen van tevoren te melden aan bevoegd gezag, onder vermelding van het type en opgave van reden;
7. Tijdens de inspectievluchten dient er gevlogen te worden op een hoogte van minimaal 150 meter. Alleen in geval van waarneming van zaken die afwijken

van de normale situatie mag incidenteel lager gevlogen worden, zij het nooit lager dan 60 meter;
8. Er mag uitsluitend gevlogen worden binnen de volgende tijden: tussen 1 oktober en 30 april: van 9.00 tot 16.00 uur, tussen 1 mei en 30 september: van 7.00 tot 19.00 uur;
9. Inspectie van de dijken dient plaats te vinden door alleen bij laag water langs de kwelders en aan de binnenkant van de dijken te vliegen;
10. Bij hoogwater mag niet laag gevlogen worden boven of op een afstand minder dan 1200 meter van hoogwatervluchtplaatsen voor vogels of kwelders;
11. Bij laagwater mag niet laag gevlogen worden boven of op een afstand minder dan 1500 meter van zeehondenligplaatsen;
12. Het is niet toegestaan tijdens het broedseizoen (15 maart - 15 juli) boven of op een afstand minder dan 1000 meter van broedgebieden te vliegen;
13. Het is niet toegestaan om in de periode dat er jonge grijze zeehonden, (januari - februari) of jonge gewone zeehonden juni/juli) zijn boven of op een afstand minder dan 1500 meter van zeehondenligplaatsen te vliegen.

Civiele SAR-helikopter trainingsvluchten: Bristow Helikopters LTD

14. De algemene oefenonderdelen van de trainingsvluchten dienen buiten de Waddenzee plaats te vinden. Specifiek plaatsgebonden onderdelen kunnen (in beperkte mate) in de Waddenzee plaatsvinden. Er dient vrijstelling te zijn verleend op grond van artikel 45 of 51 van het Luchtverkeersreglement;
15. De voorwaarden gelden voor de inzet van twee toestellen van het type S-GI Sea King met de registratie G-BPWB en G-BIMU. Gebruik van een ander toestel dient vroegtijdig te worden gemeld aan het ministerie van EZ;
16. Maximaal 10 trainingsvluchten per jaar. Indien er getraind wordt tijdens hoogwater, dan dienen de trainingslocaties zorgvuldig uitgekozen te worden en in ieder geval op ruim water, op een afstand van meer dan 1.500 meter van op basis van artikel 20 Nb-wet gesloten gebieden;
17. De vliegroute naar de trainingslocaties dusdanig kiezen dat boven vaargeulen gevlogen wordt, en de vlucht zo inrichten dat de verstoring zo gering mogelijk is;
18. Trainingsvluchten uitvoeren buiten de broedperiode van vogels (april - juni) en buiten de zoogperioden van gewone zeehonden (mei – juli) en grijze zeehonden (december – januari). In de periode met jonge zeehonden de ligplaatsen zoveel mogelijk vermijden;
19. Bristow Helikopters LTD doet een afzonderlijke rapportage over de looptijd van het beheerplan (met registratie etcetera van het aantal vliegbewegingen van zowel opsporings- en reddingsvluchten als trainingsvluchten) toekomen aan het ministerie van EZ, uiterlijk in 2018.

Skypictures: foto-, inventarisatie- en inspectievluchten (in opdracht van Imares voor schelpdierinventarisatie)

20. Op de weg naar de te fotograferen (scheeps-)locaties en op de weg terug boven de 450 meter vliegen;
21. Maximaal circa 20 fotovluchten per jaar en circa 6 inspectievluchten per jaar;
22. Verstoring van groepen vogels of zeehonden dient te worden voorkómen door niet onder de 450 meter te vliegen in de nabijheid van zeehondenligplaatsen of hoogwatervluchtplaatsen voor vogels;

Flying focus: fotovluchten van schepen (in opdracht van scheepswerven voor nieuwbouwschepen)

23. Op de weg naar de te fotograferen (scheeps-)locaties en op de weg terug boven de 450 meter vliegen;
24. Maximaal circa 12 vluchten per jaar, niet seizoensgebonden;
25. Laagvliegen ten behoeve van fotografie is in de volgende gebieden onder voorwaarden toegestaan: Eems, Vlierede en Texelstroom/Marsdiep.

IMARES, vliegtellingen duikeenden

26. De vluchten uitvoeren in de maanden november, december en februari tijdens hoogwater en op een hoogte van minimaal 150 meter;
27. Uitvoeren met het toestel Cessna 172 in circa 3 dagen;
28. Boven de randen van kwelders, kwelderwerken en de eilanden mag alleen gevlogen worden boven de 450 meter;
29. De vluchten worden ten minste 1 dag van te voren via een e-mail gemeld bij de terreinbeheerders, de bemanningen van de schepen van het ministerie van EZ en provincie Fryslân.

Rijkswaterstaat, vliegtellingen overwinterende zee-eenden (in het kader van Nationaal Netwerk Ecologische Monitoring

30. In een periode van twee dagen vliegen in alle telgebieden op een constante hoogte van 150 meter;
31. De vluchten uitvoeren in de maanden januari of februari en alleen tijdens hoogwater;
32. Boven hoogwatervluchtplaatsen en zeehondenligplaatsen Griend, Richel, Het Rif, Engelsmanplaat, Simonszand, Rottumeroog, Rottumerplaat en de bewoonde eilanden dient op een hoogte boven 450 meter (of helemaal niet) te worden gevlogen.

Zeehondencrèche 't Hart, zeehondentellingen

33. De minimale toegestane vlieghoogte is 150 meter; waar mogelijk dient hoger gevlogen te worden. De eerste telling vindt plaats zo snel mogelijk na de piek in het geboorteseizoen van de zeehond;
34. De tweede telling vindt ruim een maand later plaats, tijdens het verharingsseizoen;
35. Voor de tellingen wordt gebruik gemaakt van de route welke is ingetekend op de door bevoegd gezag geaccordeerde kaart;
36. Verstoring van de in het gebied aanwezige groepen zeehonden en (foeragerende) vogels dient zoveel mogelijk te worden vermeden; zwangere of zogende dieren dienen zoveel mogelijk te worden ontzien.

B3.3.9 Voorwaarden activiteiten Defensie: beproevingen munitie Breezanddijk

1. Er zijn maximaal 60 schietdagen per jaar;
2. In de periode van december tot en met februari worden geen schietdagen ingepland, tenzij dit noodzakelijk is. Indien het noodzakelijk is in deze periode schietoefeningen uit te voeren, is het streefaantal maximaal 5 schietdagen per maand.

Verwezen wordt naar de kaart 6 ('Militair gebruik en burgerluchtvaart').

B3.3.10 Voorwaarden activiteiten Defensie: zoekacties munitieresten op wad bij Marnewaard; subparagraaf 7.3.3

1. Uitsluitend zoekacties binnen de aangegeven onveilige zone;
2. De zoekacties mogen niet langer duren dan strikt noodzakelijk;
3. Verstoring van de in het gebied aanwezige fauna dient tot een minimum te worden beperkt. Groepen vogels mogen niet dichter dan tot een afstand van 500 meter benaderd worden; zeehonden dienen niet dichter dan tot een afstand van 1500 meter benaderd te worden;
4. Het is niet toegestaan om in het seizoen met jonge gewone zeehonden, dat wil zeggen in juni en juli, op of in de nabijheid van zeehondenligplaatsen munitie te rapen.
5. Van opgetreden incidenten, waaronder verstaan worden alle gebeurtenissen waarbij onbedoeld schadelijke stoffen vrijkomen, dan wel waardoor anderszins schade aan de betrokken beschermde gebieden kan worden toegebracht, dient onverwijld melding te worden gedaan aan de regiodirecteur Noord, onder overlegging van alle relevante gegevens;
6. Binnen 1 maand na afloop van elk kalenderjaar dient Defensie een overzicht van de gehouden acties in het afgelopen jaar toe te sturen aan het ministerie van EZ.

Verwezen wordt naar de kaart 6 (‘Militair gebruik en burgerluchtvaart’).

B3.4 Natuurbeheer en agrarisch gebruik

B3.4.1 Voorwaarden schadebestrijding (vossenbestrijding); subparagraaf 7.3.4

1. Vossenbestrijding vindt in beginsel plaats in de periode van 1 februari tot 15 maart;
2. Alleen bij uitzondering en zeer lokaal eerder vanaf 1 januari en ook later in de aansluitende periode tot 1 mei, na schriftelijke toestemming van het bevoegd gezag (de provincie);
3. Vossenbestrijding vindt niet plaats in en rond gebieden waar wintergasten foerageren of rusten, waarbij een minimale afstand van 500 meter in acht zal worden genomen;
4. Vossenbestrijding vindt alleen plaats tussen zonsopkomst en zonsondergang;
5. Vossenbestrijding vindt niet plaats in de periode van 2 uur voor hoogwater tot 2 uur na hoogwater;
6. Gevangen vossen zullen ter plaatse in de directe nabijheid van vangplek worden gedood;
7. De afschot-maatregel is kortdurend en blijft lokaal beperkt tot vier maal per week (in verband met geluidsverstoring);
8. De maatregelen en vangmiddelen voldoen aan de eisen conform de ontheffing Flora- en faunawet.

Bijlage 4. Mitigerende maatregelen en gedragsregels ten aanzien van activiteiten die niet-vergunning-plichtig zijn

Uit: Concept ontwerpplan Natura 2000-beheerplan Waddenzee, Periode 2015-2021, versienummer 8.0, 16 februari 2015

Bijlage 4 Mitigerende maatregelen en gedragsregels ten aanzien van niet-vergunningplichtige activiteiten (categorie 4)

B4.1 Recreatie

B4.1.1 Waterrecreatie algemeen ('Erecode'); subparagraaf 7.5.1

Erecode voor Wadliefhebbers

De 'Erecode voor Wadliefhebbers' geldt voor iedereen die vaart of loopt op het wad. Uitgangspunt van deze Erecode is de verantwoordelijkheid en het inzicht van de wadliefhebbers. Deze code (juni 2014) is opgesteld en vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het Toeristisch Overleg Waddenzeegebied.

Als u zich aan de Erecode houdt:

- kunnen vogels voldoende eten en rusten om gezond te blijven, voldoende jongen te krijgen en groot te brengen en voldoende vetreserves op te doen voor de lange trekreizen;
- kunnen zeehonden voldoende rusten om gezond te blijven, te verharen en hun jongen groot te brengen;
- kunt u blijven genieten van al die rijke en unieke natuur in deze laatste wildernis van Nederland, het Werelderfgoed Waddenzee!

Vogels

- Vaar niet te dicht langs hoogwatervluchtplaatsen;
- Anker op voldoende afstand van hoogwatervluchtplaatsen;
- Ga pas van boord als vogels die op de waterlijn foerageren zijn verdwenen;
- Loop niet naar groepen vogels toe;
- Blijf als groep(je) dicht bij elkaar en waaier niet uit;
- Houd extra afstand tot grotere vogels, zoals wulp en lepelaar;
- Houd afstand tot broedende vogels en vogels met jongen;
- Zorg dat u bij opkomend water weer op tijd aan boord bent, zonder de vogels te verstoren;
- Weet dat als de eerste vogels opvliegen, u te dichtbij komt.

Zeehonden

- Vaar niet te dicht langs oevers waar zeehonden rusten;
- Ga niet ankeren of droogvallen in de buurt van rustende zeehonden;
- Loop er zeker nooit naar toe;
- Weet dat zodra een zeehond zijn kop opsteekt, u te dicht bij de groep komt.

Wat vanzelf spreekt

- Vaar zonder hoge hekgolven;
- Vaar niet sneller dan de wettelijk toegestane snelheid van 20 km per uur (snelvaren is alleen toegestaan in de betonde geulen tussen zee en havens en in de veerbootroutes);
- Gooi geen afval overboord;
- Vermijd harde muziek, luide radio of marifoon;
- Gebruik geen onnodige felle verlichting;
- Houd uw hond aangelijnd;

- Werk niet aan het schip met verf, olie, diesel, oplosmiddelen;
- Ga niet vliegeren. Wadvogels denken dat een vlieger een roofvogel is;
- Kitesurf alleen in de daartoe aangewezen kitesurfgebieden. Deze staan op de hydrografische kaart en zijn gemarkeerd met boeien;
- Probeer niet met motorgeweld los te komen.

Tenslotte

- Goed zeemanschap gaat boven alles;
- Vaar met een actuele hydrografische kaart;
- Blijf uit gebieden die gesloten zijn op grond van artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 en andere regelgeving;
- De schipper is en blijft verantwoordelijk voor het gedrag van zijn opvarenden.
- Val niet te lang achter elkaar op dezelfde plaats droog: maximaal twee of drie tijen;
- Bij een wandeling op het Wad geldt de Provinciale Wadloopverordening, ook bij wandelingen vanaf een schip. Groepen groter dan 7 personen mogen niet verder van hun boot gaan dan 500 meter zonder vergunning.

B4.1.2 Snelle recreatievaart; subparagraaf 7.5.1

Gebaseerd op de Regeling Snelle Motorboten 1995 en PKB Waddenzee:

1. Snelvaren (>20 kilometer/uur) is alleen overdag toegestaan in hoofdvaarroutes en veerbootroutes (zie voor nadere uitwerking onder bijlage B4.2.2 bij Scheepvaart);
2. Waterskiën, waterscooters en dergelijke is alleen toegestaan in het snelvaargebied bij Oudeschild.

Op deze vorm van recreatie zijn ook de gedragregels uit de ‘Erecode voor Wadliefhebbers’ van toepassing. Deze zijn opgenomen in B4.1.1.

B4.1.3 Wadlopen, zwerftochten en excursies op wad en kwelder (inclusief lokale betreding); subparagraaf 7.5.1

1. De gids zorgt er voor dat de groep bij elkaar blijft, uitzwermen moet worden voorkómen;
2. Het meenemen van honden is niet toegestaan;
3. Geluidsapparatuur, anders dan voor communicatiedoeleinden en de veiligheid, is niet toegestaan;
4. Er mag geen afval en zwerfvuil in het gebied worden achtergelaten
5. In de broedperiode (1 april – 15 juli) worden broedkolonies op de kwelders gemeden en van solitair broedende vogels mogen geen nesten worden verstoord en/of vertrapt;
6. In de periode 15 april – 15 juli mag de eilandkwelder op Schiermonnikoog niet worden betreden;
7. Verstoring van groepen vogels moet worden voorkómen, dit geldt zowel op de foerageerplaatsen, de slaapplaatsen als op de hoogwatervluchtplaatsen;
8. Tot zeehondenligplaatsen wordt een afstand van minimaal 1500 meter in acht genomen;
9. Mosselbanken dienen, daar waar wadlooptechnisch mogelijk, te worden gemeden;

10. Vertrek – en aanlandinglocaties zijn in overeenstemming bepaald met de terreinbeheerder en over gewenste veranderingen van deze locaties zal overleg plaatsvinden tussen wadlooporganisaties en terreinbeheerders, met als doel beperking van verstoringen op de natuurwaarden, met name vogels;
11. Verstoring in de vastelandskwelders dient tot een uiterste te worden beperkt door:
    a. waar mogelijk gebruik te maken van de werkpaden van Rijkswaterstaat;
    b. de begroeide kwelder zoveel mogelijk te doorkruisen via een lijn loodrecht op de dijk;
12. Voor het houden van natuureducatieve tochten zijn locaties (ontheffingsgebieden) aangewezen;
13. Degene die wadlooptochten organiseert dient deze tochten te registreren en jaarlijks door te geven aan het bevoegde gezag (provincie Fryslân). De registratie dient de volgende elementen te bevatten: het aantal gehouden tochten, het aantal deelnemers per tocht en de gelopen route.

De indicatieve wadlooproutes en zwerftochten, alsmede de locaties voor natuureducatieve tochten zijn weergegeven op de kaart 3 (‘Recreatie’).

B4.1.4 Betreding van (hooggelegen) zandplaten; subparagraaf 7.5.1

1. Recreanten dienen (periodiek) gesloten artikel 20-gebieden niet te betreden;
2. Verstoring dient te worden voorkómen, door niet te verblijven nabij (>500 meter) hoogwatervluchtplaatsen van vogels en nabij (> 1500 meter) rustplaatsen van zeehonden;
3. Verblijf op een vastgestelde ‘puntlocatie’ wordt aanbevolen: dat wil zeggen op een locatie van geringe omvang waar de fauna niet wordt verstoord. Niet uitzwerven over de zandplaat kan veel verstoring voorkómen. Deze locatie dient te worden bepaald door de beheerder in overleg met de kanoverenigingen en zonodig te worden gemarkeerd (maatwerk).

B4.1.5 Recreatie op en onderhoud van kunstmatige stranden (Oude Schild, Harlingen, Delfzijl, Termunterzijl); subparagraaf 7.5.1

1. Geen toegang voor gemotoriseerd verkeer, tenzij ten behoeve van verkeer en exploitatie;
2. Honden aan de lijn houden;
3. Geen waterscooters, snelle motorboten en vergelijkbare gemotoriseerde activiteiten langs het strand;
4. Geen verstoringsgevoelig licht gebruiken;
5. De gemeente of strandexploitant wijst recreanten op algemene gedragsregels, bijvoorbeeld via bebording, om verstoring van de natuurwaarden en het milieu te beperken;
6. Onderhoud kunstmatig strand: opspuiten strand bij voorkeur met zand uit de Waddenzee vrijkomend bij onderhoudsbaggerwerk, uitvoering binnen de bestaande locatie van het strand en buiten het broedseizoen.

De beheerder of exploitant van het strand is verantwoordelijk voor informatie aan de recreanten. Op kaart 3 (‘Recreatie’) zijn de vier strandlocaties globaal weergegeven.

B4.1.6 Gedragsregels zeehengelen (recreatief, inclusief charters); subparagraaf 7.5.1

Algemeen: Ken de regels, zie www.sportvisserijnederland.nl, en klik op 'Vispas' en daarna op 'Visserijwet en regels'.

Hiervan worden de volgende specifiek genoemd in relatie tot het Natura 2000-beheerplan:

1. Probeer te vissen met loodvervangers en het verlies van lood waar mogelijk te voorkómen;
2. Zet ondermaatse vis en beschermde vissoorten meteen terug.

Ook de generieke visserijvoorwaarden zijn deels van toepassing. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.

B4.1.7 Steken zeeaas voor eigen gebruik; subparagraaf 7.5.1

1. Het steken van zeeaas (pieren en zagers) in en om (zone van 40 meter rondom) zeegrasvelden is verboden;
2. Het steken van zeeaas (pieren en zagers) op litorale mosselbanken is verboden;
3. Er mag geen verstoring plaatsvinden van concentraties vogels (vooral scholeksters) en zeehonden;
4. Alleen spitten tussen 1 uur voor zonsopgang en 1 uur na zonsondergang;
5. Optie (geen mitigatie): reguleren steken zeeaas in mosselbank bij West-Terschelling, met monitoring en toezicht.

Ook de generieke visserijvoorwaarden zijn deels van toepassing. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.

B4.1.8 Kleinschalig (historisch) medegebruik (rapen schelpdieren, snijden zeekraal, recreatief staandwant); subparagraaf 7.5.1

(Handmatig) rapen schelpdieren voor eigen gebruik:

1. Maximaal 10 kilogram bruto gewicht schelpdieren per dag per persoon;
2. Er mag geen verstoring plaatsvinden van concentraties vogels (vooral scholeksters, kanoeten) en zeehonden;
3. Alleen tussen1 uur voor zonsopgang en 1 uur na zonsondergang.

Snijden zeekraal in pionierzone kwelders

1. Snijden/oogsten van zeekraal tot een totaal van maximaal 2,5 kilogram per persoon per dag, uitsluitend ten behoeve van eigen gebruik;
2. Uitsluitend in de periode van 1 juni tot en met 10 augustus;
3. Uitsluitend in de tijd van drie uur voor en drie uur na laag water en tussen zonsopgang en zonsondergang;
4. Niet snijden/oogsten als de verwachting is dat er sprake zal zijn van een waterstandsverhoging van 1 meter of meer.

Recreatief staandwant

1. Maximale netlengte 100 meter en op specifieke locaties een maximum van 30 meter (op aanwijzing van gemeenten);
2. Niet meer dan 1 net per persoon per woonplaats;
3. Registratie (en handhaving) door gemeenten.

B4.2 Civiele werken en overige (economische) activiteiten

B4.2.1 Activiteiten voor beheer, toezicht, inspectie en opsporing; subparagraaf 7.5.2

Gedragscode inspecteurs, toezichthouders en handhavers

Algemeen uitgangspunt is:

1. Relevante wet- en regelgeving zijn ook op beheermedewerkers, inspecteurs, toezichthouders en opsporingsambtenaren van toepassing;
2. Verstoringen en aantastingen van het milieu en de bijbehorende flora en fauna moeten worden voorkomen;
3. In een aantal gevallen moet direct en afwijkend van de gedragscode worden opgetreden, dat een verstoring door betreding van een gesloten gebied tot gevolg kan hebben, maar het middel (handhaving, beheer) mag niet erger zijn dan de kwaal (de verstoring, de verontreiniging, de stranding, de losliggende kabel, enz.). Er moet een afweging worden gemaakt of de gevolgen van het corrigerend optreden niet groter zijn dan de verstoring als gevolg van de overtreding waar de handhavings- of beheeractiviteit zich op richt;
4. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet vooral worden gelet op kwetsbare zaken.

Beheermedewerkers, inspecteurs, toezichthouders en opsporingsambtenaren hanteren bij hun werk de volgende gedragsregels:

5. Afgesloten gebieden (artikel 20 Nb-wet) worden zoveel mogelijk gemeden;
6. Werkzaamheden in artikel 20-gebieden worden in beginsel buiten de gesloten periode van die gebieden gepland;
7. Rustende zeehonden worden niet dichter benaderd dan tot 1500 meter en vogels tot 500 meter (uitgezonderd in de bebakende geulen die dichter langs de gebieden lopen waar zeehonden of vogels verblijven;
8. Er wordt niet sneller gevaren dan 20 kilometer per uur (uitgezonderd in de toegestane aangewezen betonde vaargeulen, bij daadwerkelijke reddings-, bergings-, opsporings- en patrouilleoperaties, alsmede de hiermee verband houdende oefeningen. Hiervoor wordt verwezen naar B4.2.2 (‘Scheepvaart’), na sub 1e;
9. Er wordt geen afval achtergelaten;
10. Heli- of andere inspectievluchten worden in beginsel niet uitgevoerd in de periode rond (indicatief 3 uur voor en 2 uur na) hoogwater boven de eilanden en kwelders (grote vogelconcentraties aldaar) en niet boven zeehondenligplaatsen;
11. Vluchten worden uitgevoerd op minimaal 450 meter hoogte tenzij er een ontheffing is afgegeven voor de vlucht en lager vliegen bij die vlucht noodzakelijk is voor het uitvoeren van de taak;
12. Er wordt niet drooggevallen met het schip in de buurt van zeehonden en groepen vogels;
13. Beheermedewerkers, inspecteurs, toezichthouders en opsporingsambtenaren nemen zelf geen zeehonden mee uit de Waddenzee, ook al zijn ze ziek. De zeehonden die door derden worden aangeboden kunnen wel worden meegenomen voor de zeehondenopvangcentra;

Melding:

14. Geconstateerde verstoringen worden gemeld aan de Centrale Meldpost Waddenzee;
15. Als zich in het kader van de taakuitoefening situaties voordoen waarin moet worden gehandeld in afwijking van de gedragscode wordt dit in beginsel gemeld aan het direct betrokken gezag Nb-wet (provincie of ministerie EZ) en de Centrale Meldpost Waddenzee.

B4.2.2 Scheepvaart ; subparagraaf 7.5.2

1. Snelvaren (> 20 kilometer per uur) binnen de vaarwegmarkeringen is alleen overdag toegestaan in hoofdvaarroutes en veerbootroutes. Op basis van de Regeling snelle motorboten Rijkswateren 1995 (valt onder Binnenvaartpolitiereglement) is overdag een snelheid groter dan 20 kilometer per uur toegestaan binnen de betonning in de vaargeulen van:
    a. Zee naar de havens van Den Helder, Oude Schild en Den Oever via respectievelijk het Marsdiep, de Texelstroom en het Visjagersgaatje;
    b. Den Helder naar de havens Kornwerderzand en Harlingen via de Texelstroom, Doove Balg en Boontjes;
    c. Zee naar de havens van Harlingen via de Vliestroom en de Blauwe Slenk;
    d. Zee naar de haven Lauwersoog via de Zoutkamperlaag;
    e. De veerbootroutes van en naar de Waddeneilanden;

Een uitzondering geldt ten aanzien van daadwerkelijke reddings-, bergings-, opsporings- en patrouilleoperaties, alsmede voor de hiermee verband houdende oefeningen. Voor delen van de Waddenzee die vanwege hun natuurwetenschappelijke waarden in het bijzonder moeten worden ontzien, kunnen verdere vaarbeperkingen worden ingesteld (Lit. 51). In verband hiermee zal bij het oefenen naast de nautische veiligheid ook rekening worden gehouden met de ecologische aspecten, waarvoor zonodig beperkingen met betrekking tot het snelvaren in bepaalde geultrajecten kunnen worden ingesteld ter beoordeling van het bevoegd gezag (Nb-wet). Het daadwerkelijk oefenen vooraf melden bij de Centrale Meldpost Waddenzee (CMW). Voor het trainen van snelvaren door het Ministerie van Defensie gelden de gedragsregels onder bijlage B4.2.5.

2. Luchtkussenvaartuigen mogen volgens de beleidskeuzen in de huidige PKB niet worden gebruikt in de Waddenzee. De effecten van mogelijk toekomstig gebruik van dit soort vaartuigen dient te worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen;
3. De geluidsproductie van hoge-snelheidsvaartuigen is bepalend voor de toelating op de Waddenzee, waarbij de provinciale milieuverordeningen dienen als toetsingsinstrument.

B4.2.3 Burgerluchtvaart; subparagraaf 7.5.2

1. Boven de Waddenzee geldt een minimumvlieghoogte voor de burgerluchtvaart van 450 meter;
2. Alleen in expliciet benoemde omstandigheden zijn uitzonderingen mogelijk. Als de wolkenbasis of slecht zicht het vliegen boven 450 meter belet mag in de corridors naar de vliegvelden van Texel en Ameland een minimum vlieghoogte van 300 meter of zoveel hoger als mogelijk worden aangehouden. Zie toelichtende kaart 6 (‘Militair gebruik en burgerluchtvaart’);
3. Van bovenstaande voorwaarden met betrekking tot ‘de aan te houden vlieghoogtes mag alleen worden afgeweken in situaties, waarin lager vliegen vanuit operationeel of veiligheidsoogpunt noodzakelijk is

4. Er mogen boven de Waddenzee en het overige waddengebied, met uitzondering van het landgedeelte van de vastelandsgemeenten, geen reclamesleepvluchten worden uitgevoerd, met uitzondering van vluchten vanaf het luchtvaartterrein Texel rechtstreeks naar het vasteland en *vice versa*.

B4.2.4 Activiteiten Defensie: amfibische oefeningen ; subparagraaf 7.5.2

1. Door in de planning rekening te houden met de aanwezigheid van aalscholvers op de slaapplaats ten oosten van Den Oever dient verstoring van grote aantallen vogels voorkómen worden. De oefeningen dienen dan in de periode 1 november tot en met 15 maart gepland te worden;
2. Tijdens de oefeningen geen gebruik maken van lichtkogels, rotjes en oefenmunitie. Het weglaten van een van deze middelen heeft naar verwachting geen effect gezien de vergelijkbare geluidsproductie van de middelen die dan nog wel gebruikt worden.

Voor voorwaarden die betrekking hebben op amfibische oefeningen die plaatsvinden binnen de contouren van het eiland Texel (inclusief de Mokbaai en de Hors) wordt verwezen naar het deelbeheerplan Texel.

B4.2.5 Activiteiten Defensie: trainingen snelvaren; subparagraaf 7.5.2

1. Het oefenen met snelvaren (meer dan 20 km per uur) is in de maanden juli en augustus (ruiperiode eiders) alleen overdag toegestaan in de hoofdvaarroutes en veerbootroutes als genoemd in bijlage B4.2.2 (Scheepvaart), sub 1 a tot en met e (Regeling snelle motorboten Rijkswateren 1995). De activiteit vindt hoofdzakelijk plaats in de westelijke Waddenzee (vanaf de vaargeul Harlingen – Noordzee) en zeer incidenteel meer naar het oosten.

Voor de periode september tot en met juni (buiten ruiperiode eiders) gelden de volgende mitigerende maatregelen:

3. Het oefengebied is beperkt tot de westelijke Waddenzee tot en met de hoofdvaargeul Harlingen – Noordzee. Zeer incidenteel zijn trainingen snelvaren toegestaan in de Waddenzee ten oosten hiervan. Deze laatste trainingen aan- en afmelden bij het ministerie van EZ (Waddenunit);
4. Het trainen zoveel mogelijk (als passend in het lesprogramma) binnen de hoofdvaargeulen waar snelvaren algemeen is toegestaan (Regeling snelle motorboten Rijkswateren 1995);
5. Het trainen zoveel mogelijk (als passend in het lesprogramma) tussen zonsopgang en zonsondergang;
6. Het snelvaren beperken tot de (overige) geultrajecten als aangegeven op een door het ministerie van EZ (bevoegd gezag Nb-wet) beschikbaar gestelde (digitale) kaart. Deze kaart zal regelmatig worden geactualiseerd. Bij het aanwijzen van niet te gebruiken geultrajecten spelen de volgende factoren een belangrijke rol en waarvoor verstoringsafstanden worden gehanteerd:
    a. Zeehondenligplaatsen;
    b. Vogelconcentraties op hoogwatervluchtplaatsen en in ruigebieden;
    c. Foerageergebieden van eiders (concentraties op mosselkweekpercelen) en andere watervogelsoorten.

Verwezen wordt naar de kaart 6 (‘Militair gebruik en burgerluchtvaart’).

B4.3 Natuurbeheer en agrarisch gebruik

B4.3.1 Onderhoud vastelandskwelders; subparagraaf 7.5.3

1. Streven naar een zo natuurlijk mogelijke afwatering van de kwelder, met minimaal onderhoud;
2. Onderhoud begreppeling (detailontwatering, diepte circa 0,2 meter) beperken tot de omvang en intensiteit die nodig is voor het mogelijk maken en houden van beweiding met vee;
3. Geen begreppeling in pionierzone (zeekraal) van kwelders;
4. Voldoende verspreiding van uitkomend slib uit de watergangen, of toepassen voor hergebruik;
5. Maaien, greppelen en ander planbaar onderhoud in de kwelders uitvoeren buiten de broedperiode (15 maart – 15 juli);
6. Indien realiseerbaar, kunnen de effecten van maaien nog verder worden beperkt door alleen rond laag water te maaien, wanneer de aantallen vogels op de kwelder lager zijn;
7. Uitvoering van maatregelen om broedkolonies en de verspreid broedende vogels te beschermen tegen predatie door de vos en tegen vertrapping door vee, door middel van afrasteringen, watergangen of afgestemd weidebeheer. Vossenbestrijding alleen inzetten als bescherming van de broedplekken onvoldoende werkt of niet haalbaar is.

B4.3.2 Betreding en openstelling buitendijkse gebieden; subparagraaf 7.5.3

De praktijk van zonering van toegang tot de kwelders e.d. wordt voortgezet, op basis van algemene richtlijnen in subparagraaf 7.5.3.
Aanvullende maatregelen:

1. Actief beheer schor Den Oever voor een optimale hoogwatervluchtplaats- en broedfunctie, met publieksgeleiding door zonering in tijd en ruimte;
2. Jaarrond afsluiting Koffiebonenplaat als hoogwatervluchtplaats voor steltlopers (o.a. kanoet en scholekster), met verwijzing naar het Beheerplan Terschelling;
3. Bescherming tegen verstoring van broedlocatie(s) bontbekplevier langs de wad-rand van de kwelder Neerlands Reid, nader uitgewerkt in het Beheerplan Ameland.

B4.3.3 Onderhoud kwelderwerken (houten dammen); subparagraaf 7.5.3

1. De kwelderwerken blijven beperkt tot de huidige gebiedsomvang;
2. In de Friese kwelderwerken uitvoering van een meer flexibel dammenonderhoud ten behoeve van een meer natuurlijke situatie in de kwelder, met name aan de west- en oostzijde;
3. Aanvoer van bouwstoffen via de wadzijde;
4. Tussen 15 april en 15 mei mag het werkgebied en de landwaarts gelegen kwelder niet worden betreden;
5. Tussen 15 mei en 15 juli geen transport materieel via de kwelder;
6. De kortste route nemen over de paden/gronddammen in de kwelder, zo nodig in overleg met de terreinbeheerder;
7. Toepassing van duurzaam vulhout (lange levensduur) en onbehandelde palen in de dammen;
8. Afvoeren van verwijderd oud draad, afkomstig van de dammen.

B4.3.4 Beheer en onderhoud Rottum; subparagraaf 7.5.3

Onderstaande mitigerende maatregelen zijn ontleend aan de beheerregeling Rottum.

1. Opruimen van aangespoeld plastic, glas en andere milieuvreemde materialen van het strand, alleen vóór en zo nodig na het broedseizoen;
2. Opruimen van los en/of kapot geraakt gaas en filterdoek van de (niet-functionele) kustverdedigingsconstructies, alleen vóór en zo nodig na het broedseizoen;
3. Geen actief onderhoud van duin en kwelder.

Bijlage 5. Erecode voor Wadliefhebbers

De ‘Erecode voor Wadliefhebbers’ geldt voor iedereen die vaart of loopt op het wad. Uitgangspunt van deze Erecode is de verantwoordelijkheid en het inzicht van de wadliefhebbers. Deze code (juni 2014) is opgesteld en vastgesteld onder verantwoordelijkheid van het Toeristisch Overleg Waddenzeegebied.

Als u zich aan de Erecode houdt:
kunnen vogels voldoende eten en rusten om gezond te blijven, voldoende jongen te krijgen en groot te brengen en voldoende vetreserves op te doen voor de lange trekreizen;
kunnen zeehonden voldoende rusten om gezond te blijven, te verharen en hun jongen groot te brengen;
kunt u blijven genieten van al die rijke en unieke natuur in deze laatste wildernis van Nederland, het Werelderfgoed Waddenzee!

Vogels

- Vaar niet te dicht langs hoogwatervluchtplaatsen.
- Anker op voldoende afstand van hoogwatervluchtplaatsen.
- Ga pas van boord als vogels die op de waterlijn foerageren zijn verdwenen.
- Loop niet naar groepen vogels toe.
- Blijf als groep(je) dicht bij elkaar en waaier niet uit.
- Houd extra afstand tot grotere vogels, zoals wulp en lepelaar.
- Houd afstand tot broedende vogels en vogels met jongen.
- Zorg dat u bij opkomend water weer op tijd aan boord bent, zonder de vogels te verstoren.
- Weet dat als de eerste vogels opvliegen, u te dichtbij komt.

Zeehonden

- Vaar niet te dicht langs oevers waar zeehonden rusten.
- Ga niet ankeren of droogvallen in de buurt van rustende zeehonden.
- Loop er zeker nooit naar toe.
- Weet dat zodra een zeehond zijn kop opsteekt, u te dicht bij de groep komt.

Wat vanzelf spreekt

- Vaar zonder hoge hekgolven.
- Vaar niet sneller dan de wettelijk toegestane snelheid van 20 km per uur (snel-varen is alleen toegestaan in de betonde geulen tussen zee en havens en in de veerbootroutes).
- Gooi geen afval overboord.
- Vermijd harde muziek, luide radio of marifoon.
- Gebruik geen onnodige felle verlichting.
- Houd uw hond aangelijnd.
- Werk niet aan het schip met verf, olie, diesel, oplosmiddelen.
- Ga niet vliegeren. Wadvogels denken dat een vlieger een roofvogel is.

- Kitesurf alleen in de daartoe aangewezen kitesurfgebieden. Deze staan op de hydrografische kaart en zijn gemarkeerd met boeien.
- Probeer niet met motorgeweld los te komen.

Ten slotte

- Goed zeemanschap gaat boven alles.
- Vaar met een actuele hydrografische kaart.
- Blijf uit gebieden die gesloten zijn op grond van artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 en andere regelgeving.
- De schipper is en blijft verantwoordelijk voor het gedrag van zijn opvarenden.
- Val niet te lang achter elkaar op dezelfde plaats droog: maximaal twee of drie tijen.
- Bij een wandeling op het Wad geldt de Provinciale Wadloopverordening, ook bij wandelingen vanaf een schip. Groepen groter dan 7 personen mogen niet verder van hun boot gaan dan 500 meter zonder vergunning.

Colofon

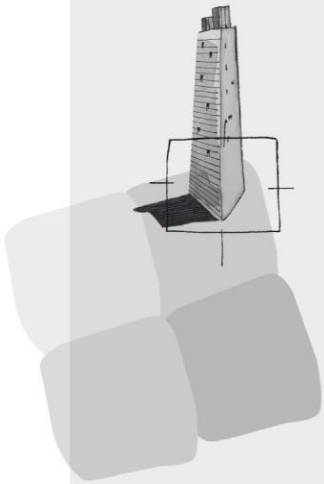
Opdrachtgever
De Waddeneilanden

Contactpersoon
De heer drs. A.J. Zijlstra

Rapport
De heer drs. A. Brouwer (ecoloog)
De heer ing. D. Venema (ecoloog)

Projectleiding
De heer ir. D. Terpstra

Projectnummer
550.42.50.00.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Reactienota Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

BügelHajema

Plek voor ideeën

Reactienota Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Inhoud

Notitie + bijlage

3 mei 2015
Projectnummer 550.42.50.00.01

Ideeën voor een plek

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5

2 Overzicht ingekomen reacties 7

3 Aanpassing op hoofdlijnen 9
3.1 Toegestaan gebruik en bouwen 9
3.2 Kitesurflocaties Noordzee 10

4 Reacties van instanties 11
4.1 Ministerie van Defensie 11
4.2 Rijkswaterstaat Noord-Nederland 12
4.3 Provincie Fryslân 12
4.4 Provincie Groningen 15
4.5 Wetterskip Fryslân 16
4.6 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 16
4.7 Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed 17

5 Reacties van rechtspersonen en natuurlijke personen 19
5.1 De Waddenvereniging 19
5.2 Watersportverbond – Regioteam Wadden 22
5.3 Indiener A 25
5.4 Indiener B 26
5.5 Indiener C 27
5.6 Indiener D 27

6 Ambtelijke aanpassingen 29

Bijlage

1 Inleiding

Algemeen

De *"Beheersverordening Waddenzee en Noordzee"* is opgesteld door 13 samenwerkende Waddengemeenten. Deze deelnemende gemeenten zijn: Ameland, Delfzijl, Dongeradeel, Eemsmond, Ferwerderadiel, Harlingen, het Bildt, Hollands Kroon, Oldambt, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Vlieland.

Vorengenoemde gemeenten hebben met het opstellen van de beheersverordening het initiatief genomen om meer sturing over het eigen grondgebied te krijgen en te houden, te midden van de bestaande complexe regelgeving over de Waddenzee en Noordzee. Tevens leidt dit gezamenlijk optrekken tot een kostenbesparing en eenduidigheid in regelgeving.

De beheersverordening is sober en doelmatig en vervangt de bestaande gemeentelijke ruimtelijke plannen voor het gebied. In plaats van 13 verschillende bestemmingsplannen zal sprake zijn van één beheersverordening. Hiermee wordt de bestaande situatie vastgelegd voor zover die niet valt onder regelingen van andere overheden, zoals de planologische kernbeslissing Waddenzee of de aanwijzing als Natura 2000-gebied.

De overige vier Waddengemeenten Den Helder, De Marne, Súdwest-Fryslân en Franekeradeel doen niet mee. Deze gemeenten hebben er voor gekozen hun deel van het Wadden- dan wel Noordzeegebied op te nemen in een andere ruimtelijke planvorm, zoals een eigen gemeentelijk bestemmingsplan.

Terinzagelegging

Rondom de Waddenzee en Noordzee zijn veel partijen actief. In dat kader is er voor gekozen om met de beheersverordening toch een inspraakproces te doorlopen, ondanks het feit dat een dergelijke procedure voor een beheersverordening wettelijk niet verplicht is voorgeschreven.

Het ontwerp van de beheersverordening heeft in alle 13 gemeenten aan de balie van het gemeenteloket ter inzage gelegen vanaf 4 december 2014 gedurende een periode van zes weken.

Nadere informatie kon worden verkregen via www.waddenzee.nl en worden opgevraagd bij alle deelnemende gemeenten.

Reacties

Tijdens de termijn van terinzagelegging is het voor iedereen mogelijk geweest om op de beheersverordening te reageren. Dit kon schriftelijk (zowel per brief

als per mail) dan wel mondeling bij de verschillende colleges van burgemeester en wethouders van de bij de beheersverordening betrokken gemeenten.

Welgeteld zijn in totaal 13 reacties ontvangen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de ontvangen reacties. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de algemene aanpassing op hoofdlijnen van de beheersverordening. Hoofdstuk 4 en 5 omvatten vervolgens de behandeling van de ontvangen reacties; een samenvatting van de reacties is opgenomen en vervolgens van een reactie voorzien. Na de beantwoording van iedere reactie is in de daaropvolgende conclusie aangegeven of er ook aanleiding heeft bestaan om de beheersverordening aan te passen.

2 Overzicht ingekomen reacties

In onderstaande tabel is aangegeven van welke partijen een reactie op de beheersverordening is ontvangen. De lijst correspondeert in chronologische volgorde met de in de bijlagen opgenomen, originele reacties.

		Verwijzing	**Betrokken gemeente(n)**
1.	Ministerie van Defensie	§ 4.1	Alle + Texel, Vlieland
2.	Rijkswaterstaat Noord-Nederland	§ 4.2	Alle + Texel
3.	Provinsje Fryslân	§ 4.3	Texel, Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Harlingen, het Bildt, Ferwerderadiel, Dongeradeel
4.	Provincie Groningen	§ 4.4	Eemsmond, Delfzijl
5.	Wetterskip Fryslân	§ 4.5	Vlieland
6.	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	§ 4.6	Texel, Hollands Kroon
7.	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed	§ 4.7	Alle
8.	De Waddenvereniging	§ 5.1	Alle
9.	Watersportverbond - Regioteam De Wadden	§ 5.2	Alle
10.	Indiener A	§ 5.3	Terschelling
11.	Indiener B	§ 5.4	Texel
12.	Indiener C	§ 5.5	Ferwerderadiel
13.	Indiener D	§ 5.6	Eemsmond

De ingekomen reacties onder 1 tot en met 7 zijn afkomstig van overheidsinstanties. De overige ingekomen reacties zijn van rechtspersonen dan wel natuurlijke rechtspersonen. In de tabel zijn de verwijzingen opgenomen naar de paragraaf waarin de reacties in hoofdstuk 4 en 5 zijn behandeld. Tevens is aangegeven op welke betrokken gemeente de reactie in zijn geheel of gedeeltelijk van toepassing is.

3 Aanpassing op hoofdlijnen

3.1 Toegestaan gebruik en bouwen

Uit diverse ingekomen reacties op de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee blijkt dat het niet geheel duidelijk is wat de uitgangspunten zijn voor het toegestane gebruik en bouwen op basis van de regels van de beheersverordening. Onduidelijkheid heerst er met name over de beperkte ontwikkelmogelijkheden op basis van de beheersverordening.

Naar aanleiding van het bovenstaande worden in de vast te stellen beheersverordening de volgende aanpassingen in de bestemming 'Water' voorgesteld:

Gebruik:

1. Toegestane vergund gebruik is toegestaan. Hiervoor is een specifieke bijlage opgenomen die gedetailleerd inzicht geeft in het vergunde gebruik. Aangesloten is bij de inventarisatie die is uitgevoerd in het kader van het Natuurbeheerplan Waddenzee. Deze bijlage betreft bijlage 1 bij de regels van de vast te stellen beheersverordening.
2. Voorst is aangesloten bij het gebruik dat op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is toegestaan dan wel moet worden geregeld. Het betreft met name de militaire aangelegenheden en cultuurhistorie.
3. Tot slot is het specifiek vergunde gebruik opgenomen in de beheersverordening. Dit betreft het vergund gebruik dat past binnen de voorheen geldende planologische regime.
4. Met het oog op de eventueel gewenste verruiming van de gebruiksmogelijkheden is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Hierbij is de relatie met het ontwikkelen van de natuurlijke waarden van het getijdengebied zoals beschreven in een Beheerplan gelegd. Het betreft dan ook een zeer beperkte mogelijkheid voor nieuw gebruik.

Bouwen

1. Uitgangspunt van de beheersverordening is dat in beginsel de bestaande bouwwerken zijn toegestaan. Qua bouwmogelijkheden is een aantal algemene regels opgenomen, waardoor er voor het vergunde gebruik beperkte bouwwerken kunnen worden opgericht. Het gaat hierbij om geringe bouwwerken, van ondergeschikte aard en omvang, begrensd in bouwhoogte. Hieronder valt onder meer het bouwen van (aanleg)steigers (al dan niet

drijvend), kaden en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het kustbeheer, de scheepvaart en/of de zeeveiligheid.
2. Ten aanzien van de bouwmogelijkheden zijn enkele afwijkingen opgenomen. Deze afwijkingen zijn grotendeels in overeenstemming met het Barro, zoals de wadwachtposten, nieuwe bouwwerken ten behoeve van het kustbeheer, de zeeveiligheid en/of veiligheid en nieuwe tijdelijke bouwwerken ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring.

Op grond van bovenstaande is een overzichtelijk geheel aan activiteiten in de beheersverordening opgenomen. Ook is duidelijk welke beperkte ontwikkelmogelijkheden zijn toegestaan op basis van de beheersverordening. Het een en ander is beoordeeld in de Voortoets. Daarin is beoordeeld of de ontwikkelingen passen binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998.

In de regels is een zogenoemde vangnetbepaling opgenomen. Deze bepaling maakt deel uit van de beheersverordening om te voorkomen dat vergund gebruik onbedoeld niet onder de werking van de beheersverordening valt.

3.2
Kitesurflocaties Noordzee

Langs de Noordzee zijn kitesurflocaties aanwezig. Deze locaties dienen, anders dan de locaties op de Waddenzee, geregeld te worden op grond van de beheersverordening. Voor de Waddenzee geldt het Binnenvaartpolitiereglement (Bpr) waarin eigen regels voor deze vorm van watersport zijn opgenomen, maar voor de Noordzee geldt deze niet. Hier gelden de Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaring op zee. Daarin is geen aandacht besteed aan Kitesurfen. De kitesurflocaties langs de Noordzee zijn in de vast te stellen beheersverordening op de verbeelding aangeduid.

4 Reacties van instanties

4.1
Ministerie van Defensie

Samenvatting

Redactionele aanpassingen

1. Gevraagd wordt tweemaal tekstueel in de toelichting na Den Helder: *"Marine vliegkamp De Kooy"* toe te voegen alsook *"luchtvaartterrein Den Helder"* te vervangen door *"Marine vliegkamp De Kooy bij Den Helder"*. ALGEMEEN

Militaire luchtvaartterreinen

2. Opgemerkt wordt dat het luchtvaartterrein op Texel niet in beheer of gebruik is bij het Ministerie van Defensie en dan ook ten onrechte als militair luchtvaartterrein is aangeduid. TEXEL

3. In overweging wordt gegeven te vermelden dat door het Ministerie van Defensie is besloten om het patiëntenvervoer door de Search and Rescue helikopters van de Koninklijke Luchtmacht vanaf luchtvaartterrein Vlieland medio 2015 te beëindigen. Het vervoer zal door een civiele instantie worden overgenomen. In dit kader wordt de militaire aanwijzing van het luchtvaartterrein in de loop van 2015 ingetrokken en zal de Provinsje Fryslân de landingsplaats als burgerluchtvaartterrein aanwijzen. VLIELAND

Beantwoording

Ad. 1. De voorgestelde redactionele aanpassingen worden verwerkt in de beheersverordening.

Ad. 2/3. Beide opmerkingen worden verwerkt in de beheersverordening.

Conclusie

De toelichting van de beheersverordening zijn naar aanleiding van de ingediende opmerkingen van het Ministerie van Defensie aangepast.

4.2

Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Samenvatting

Redactionele aanpassingen

ALGEMEEN **4.** Om de tekst in de toelichting enigszins scherper te formuleren worden de volgende tekstuele suggesties gedaan:

- Invoegen tekstdeel: Deze aanleiding is nog eens versterkt door de recent *"voor een groot deel"* gedecentraliseerde – en vaak provinciegrens overstijgende… Dit omdat niet alle aspecten gedecentraliseerd zijn zoals het aspect natuur in geval van de Wadden.
- Naast het Beheer – en Ontwikkelingsplan ook een verwijzing naar de samenwerkingsagenda opnemen.

TEXEL
- Locatie h. Ceres (gemeente Texel) is geen aangewezen locatie voor kitesurfen.
- De looptijd van het beheerplan voor de Waddenzee is 2015-2021.
- De term *"waterstaatkundig beheer"* wijzigen in *"waterbeheer"*.

Beantwoording

Ad. 4. De voorgestelde redactionele aanpassingen worden verwerkt in de toelichting van de beheersverordening.

Conclusie

De toelichting van de beheersverordening is aangepast naar aanleiding van de ingediende opmerkingen van Rijkswaterstaat Noord-Nederland.

4.3

Provincie Fryslân

Samenvatting

Voortoets, opgenomen vormen van gebruik

5. De voortoets is grotendeels gebaseerd op de teksten van het concept beheerplan Natura 2000 Waddenzee. De provincie heeft de indruk dat daarbij geen gebruik is gemaakt van de laatste versie. Als gevolg hiervan maakt de provincie een aantal opmerkingen. Ook vraagt de provincie om aandacht voor de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden die mogelijk worden gemaakt in de beheersverordening. De voortoets dient hierin explicieter te worden gemaakt.

Algemeen

6. **D**e provincie adviseert om de teksten in de toelichting definitief te maken en inzicht te geven in de concrete beperkte ontwikkelingsruimte.

Verordening

7. De tekst in de toelichting, paragraaf 2.2.3, aangaande de nu van toepassing zijnde provinciale Verordening Romte Fryslân 2014 is niet geheel correct en compleet. De provincie adviseert om dit te actualiseren.

Regeling bestaand gebruik

8. De provincie verzoekt de wijze en status van de gemeentelijke inventarisaties, in het licht van de formele vergunde situatie, te verduidelijken.

Vangnetbepaling/overgangsrecht

9. De provincie adviseert nadere uitleg en verduidelijking van de systematiek ten aanzien van de noodzaak van de vangnetbepaling en het ontbreken van het overgangsrecht in de toelichting op te nemen.

Inventarisatie

10. De provincie geeft aan dat de inventarisatiegegevens op onderdelen onduidelijk zijn.

Gasleidingen

11. Afgevraagd wordt of de weergave van de gasleidingen in de tabel op blz. 40 van de toelichting volledig en correct is.

Haven Harlingen

12. De haven van Harlingen heeft een apart afwegingskader in het Barro gekregen. Voorgesteld wordt om dit te verwerken in de tabel van blz. 31 toelichting.

Ontwikkeling meerboeien en steigers

13. De regeling van artikel 5.3, onder b en c, die respectievelijk de bouw van nieuwe meerboeien en aanlegsteigers ten behoeve van de verblijfsrecreatie mogelijk maakt, roept de vraag op op grond waarvan deze ontwikkeling kan worden gemotiveerd en of deze nog is aan te merken als behorende bij beheer en/of ‘beperkte ontwikkelingsruimte’. Deze ontwikkeling is in de voortoets niet beschreven.

Regeling winning diepere delfstoffen

14. De regeling inzake de winning van diepere delfstoffen niet geheel duidelijk. Onduidelijk is of beoogd is om met deze bepaling ook de zoutwinning als gebruik te regelen, zoals die vanaf de wal zal kunnen gaan plaatsvinden.

Pierenstekerij

15. De provincie merkt op dat er twee concessiehouders in Noord Holland zijn die bedrijfsmatig mechanisch pierensteken en vraagt zich af of dit niet moeten geregeld.

Beantwoording

Ad. 5. Bij het opstellen van de vast te stellen beheersverordening, inclusief voortoets, zal de laatste versie van het beheerplan Natura 2000 Waddenzee worden betrokken. Daar waar noodzakelijk zal de voortoets worden aangepast aan het beheerplan. De overige door de provincie aangegeven aandachtspunten zullen worden doorgenomen en daar waar nodig worden verwerkt in de definitieve voortoets. Gebruik zal worden gemaakt van de volgende informatiebron: http://www.waddenzee.nl/Bibliotheek.2607.0.html

Ad. 6. Er zal tegemoet worden gekomen aan het advies van de provincie. De toelichting zal worden opgesteld als definitief exemplaar en inzicht zal worden gegeven in de beperkte ontwikkelmogelijkheden.

Ad. 7. De tekst in de toelichting, paragraaf 2.2.3, zal worden geactualiseerd aan de hand van de Provinciale Verordening Romte 2014.

Ad. 8. De in de beheersverordening opgenomen gemeentelijke inventarisaties zien uitsluitend op de door die gemeenten vergunde situaties. Zie ook paragraaf 5.2 van de toelichting van de beheersverordening.

Ad. 9. De vangnetbepaling is opgenomen voor vergund gebruik en vergunde bouwwerken die, tegen de bedoeling van de diverse gemeenten in, per abuis niet in de beheersverordening terecht is gekomen. Op deze wijze wordt voorkomen dat vergunde rechten onbedoeld teniet worden gedaan. De vangnetbepaling functioneert op niet op gelijke wijze als het overgangsrecht. Immers, het doel van het plaatsen van vergund gebruik en bouwen onder de werking van het overgangsrecht is gericht op beëindiging. In het voorliggende geval is dat niet aan de orde.

Ad. 10. Daar waar mogelijk zullen de inventarisatiegegevens als opgenomen in de beheersverordening worden verduidelijk, door bijvoorbeeld te verwijzen naar coördinaten. Ook zal worden aangesloten bij de inventarisatie voor het bestaand gebruik, zoals geïnventariseerd voor het beheerplan Waddenzee.

Ad. 11. De tabel op blz. 40 van de toelichting zal worden doorgenomen en daar waar nodig worden aangepast.

Ad. 12. De haven van Harlingen zelf maakt geen deel uit van het plangebied van de beheersverordening. Wel is zeewaartse uitbreiding van de haven, onder voorwaarden, mogelijk. Het advies van de provincie wordt overgenomen en de toelichting aangevuld.

Ad. 13. De beheersverordening die is aangeboden voor advies betreft de basisverordening en is nog niet voor iedere gemeente specifiek gemaakt. In de definitieve beheersverordening zal worden beschreven welke beperkte ontwikkelingsruimte mogelijk wordt gemaakt. Hiervan zal een vertaling worden gemaakt naar de regels. Overigens zal voor alle deelnemende gemeenten de beheersverordening bestaan uit een gezamenlijke toelichting en een specifieke op de gemeente gericht regeldocument met bijbehorende kaarten. De voortoets zal, indien nodig, worden aangevuld op het punt van de beperkte ontwikkelingsruimte. Zie ook paragraaf 3.1 van de voorliggende reactienota.

Ad. 14. De regeling zal worden uitgelegd in de definitieve beheersverordening. De gekozen diepte van 50 m ziet op de diepste zeebodem. Gezien de dynamiek in de bodem is ervoor gekozen om een diepte op de nemen in de regels. Hiermee is uitdrukkelijk niet bedoeld om de winning van diepe delfstoffen te regelen. Voor de winning van diepe delfstoffen dient een eigen, zelfstandig, planologisch kader te worden opgesteld. Dit uiteraard voorzover het een gebruik betreft dat niet is genoemd in bijlage 1 van de regels van de vast te stellen beheersverordening. Zie ook paragraaf 5.1 van de toelichting van de vast te stellen beheersverordening.

Ad. 15. De beheersverordening staat vergunde activiteiten toe. Vergund bedrijfsmatig mechanistisch pierensteken dient dan ook mogelijk te zijn binnen de werkingssfeer van de beheersverordening. De activiteit maakt deel uit van bijlage 1 bij de regels van de vast te stellen beheersverordening.

Conclusie

De toelichting, regels en bijlagen (voortoets en inventarisatiegegevens) van de beheersverordening worden naar aanleiding van de ingediende opmerkingen van de Provinsje Fryslân aangepast.

4.4

Provincie Groningen

Samenvatting

Aardkundige (landschappelijke) waarden

16. De provincie geeft te kennen dat in het plangebied aardkundige waarden aanwezig zijn die geen beschermende regeling kennen. De provincie adviseert om hier alsnog een regeling voor op te nemen.

Waterkeringszone

17. De provincie stelt voor om de term ‘vrijwaringszone’ te wijzigen in de term ‘waterkeringszone’. Op deze wijze is de terminologie in overeenstemming met de provinciale verordening.

Beantwoording

Ad. 16. De provincie heeft een uitvoerig tekstvoorstel meegestuurd over de Punt van Reide en Rottumeroog en –plaat. Van deze teksten zal gebruik worden gemaakt. Tevens zal een passende juridische regeling worden opgenomen voor de aardkundige waarden in het plangebied.

Ad. 17. Van belang is dat de opgenomen regeling geen inhoudelijke strijdigheden bevat in relatie tot de provinciale verordening. De provincie maakt hiervan geen melding. Om deze reden wordt ervoor gekozen om de terminologie in de beheersverordening niet aan te passen.

Conclusie

De toelichting van de beheersverordening wordt naar aanleiding van de ingediende opmerkingen van de Provincie Groningen aangepast.

4.5

Wetterskip Fryslân

Samenvatting

VLIELAND

18. Wetterskip Fryslân heeft kennisgenomen van het ontwerp van de beheersverordening voor Vlieland. De beheersverordening geeft het Wetterskip geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Beantwoording

Ad. 18. Onder dankzegging wordt dit bericht van Wetterskip Fryslân voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De beheersverordening hoeft niet aangepast te worden.

4.6

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Samenvatting

TEXEL, HOLLANDS KROON

19. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (Vr NHN) constateert dat de beheersverordening conserverend van aard is waardoor kan worden geconcludeerd dat er geen toename van risico’s op het gebied van externe veiligheid bestaan voor de betrokken gemeenten Texel en Hollands Kroon.

Beantwoording

Ad. 19. Onder dankzegging wordt dit bericht van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De beheersverordening hoeft niet aangepast te worden.

4.7

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

Samenvatting

20. De regeling ten behoeve van de bescherming van de archeologische waarden in de Wadenzee dient toe te zien op het aspect archeologie. De termen archeologie en cultuurhistorie worden echter door elkaar gebruikt. Voorgesteld wordt om dit aan te passen.

21. Afgevraagd wordt of de standaardformulering ten behoeve van archeologisch onderzoek wel is toegepast.

22. Gevraagd wordt op welke wijze moet worden omgegaan met de bekende puntlocaties. Deze locaties worden niet openbaar gemaakt. Gekozen moet worden voor één duidelijke lijn: of opnemen of niet noemen van de puntlocaties. Voor de beheersverordening is een attenderende werking ten aanzien van puntlocaties voldoende. Dit betreft in elk geval het rijksmonument Burgzand.

Beantwoording

Ad. 20. Het gebruik van de termen archeologie en cultuurhistorie zal niet worden aangepast. De regels zijn afgestemd op de terminologie uit het Barro.

Ad. 21. De standaardformulering is als basis genomen voor de regeling die nu in de beheersverordening is opgenomen.

Ad. 22. De puntlocaties zullen niet op de plankaart worden geplaatst. Rijksmonument Burgzand zal in de toelichting worden benoemd.

Conclusie

De toelichting zal worden aangepast.

5 Reacties van rechtspersonen en natuurlijke personen

5.1 De Waddenvereniging

Samenvatting

Algemeen

23. De Vereniging tot behoud van de Waddenzee (kortweg: Waddenvereniging) heeft grote waardering voor het initiatief om de ruimtelijke regelgeving van de gemeenten gezamenlijk op te pakken. Graag had de Waddenvereniging gezien dat was gekozen voor een ruimtelijk instrument waarin relevante ontwikkelingen ten gunste van de hoofddoelstelling natuur en werelderfgoedstatus tot hun recht zouden komen.

Voortoets, Natura 2000

24. De conclusie als opgenomen in de voortoets dat geen kans is op significante effecten door het gebruik dat de beheersverordening mogelijk maakt, is onvoldoende onderbouwd. De effectbeoordeling moet plaatsvinden aan de hand van de maximale mogelijkheden van het plan. Ook dienen activiteiten die niet eerder zijn beoordeeld in het kader van de natuurbeschermingswet 1998 in volle omvang worden betrokken bij de effectbepaling van het plan. De beoordeling als opgenomen in de voortoets moet dan ook worden aangevuld op diverse punten, wil de in de voortoets getrokken conclusie gerechtvaardigd zijn.

Erecode

25. Ten aanzien van de als bijlage bij de regels opgenomen erecode wordt geadviseerd een juridisch sluitende formulering op te stellen. Hiervoor dient de geactualiseerde erecode als basis te dienen.

Rechtszekerheid, locatie- en gebiedsgebonden activiteiten

26. De Waddenvereniging stelt dat plaatsgebonden en gebiedsgebonden activiteiten op de verbeelding moeten worden opgenomen. Dit vanuit het oogpunt van rechtszekerheid.

Kitesurfen

27. Kitesurflocaties gelegen aan de Noordzeestranden dienen expliciet in de beheersverordening te worden geregeld, omdat het Binnenvaartpolitiereglement hierop niet van toepassing is.

Landschappelijke waarden

28. De bescherming van landschappelijke waarden krijgt meer inhoud naarmate de aanwezige waarden meer geconcretiseerd worden. De Waddenvereniging vraagt hiervoor aandacht. Ook wordt gevraagd hoe de gemeenten denken zorg te dragen voor de aantasting van de landschappelijke waarden van de Waddenzee als gevolg van activiteiten buiten het gebied.

Handhaving

29. De Waddenvereniging vraagt inzicht te verkrijgen op de wijze waarop de gemeenten zorg gaan dragen voor de handhaving van de beheersverordening.

Specifieke opmerking op regels

30. De Waddenvereniging geeft een aantal gedetailleerde opmerkingen over de tekst van de beheersverordening.

Beantwoording

Ad. 23. Ten aanzien van het gekozen ruimtelijk instrument wordt opgemerkt dat de gezamenlijke ruimtelijke aanpak van het gebied vraagt om een strategische aanpak. Gekozen is voor het uitgangspunt dat de bestaande situatie ruimtelijk beheerd moet worden, vanuit een eensluidende juridische regeling. Via zelfstandige ruimtelijke procedures is ruimte voor ontwikkelingen.

Ad. 24. Door de Waddenvereniging is geconstateerd dat kennelijk sprake van een discrepantie tussen de beoordeling van activiteiten in de voortoets en de planologische mogelijkheden in de beheersverordening. Beide genoemde documenten zullen naast elkaar worden gelegd en nadere afstemming zal plaatsvinden. Daar waar noodzakelijk zullen de documenten worden aangepast dan wel aangevuld.

Ad. 25. Deels wordt de erecode gebruikt als afwegingskader bij een te verlenen omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Hiervoor is het niet noodzakelijk om een juridische regeling op te stellen. De erecode waarborgt voorts een wijze van omgaan met het Wad, onder meer door recreanten. De erecode in de vorm zoals deze is opgenomen als bijlage bij de regels, betreft een werkbaar praktijkdocument. Ten aanzien van de handhaving op basis van de erecode wordt gesteld dat de handhaving vooral via de sectorwetgeving (zoals de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet

1998) plaatsvindt. Er bestaat dan ook geen noodzaak om de erecode te juridificeren.

Ad. 26. Juist uit oogpunt van rechtszekerheid is ervoor gekozen om plaatsgebonden en gebiedsgebonden activiteiten niet vast te leggen op de verbeelding. De voorliggende beheersverordening omvat een groot gebied waarbinnen vergunde activiteiten zijn toegestaan. De omvang en het detailniveau van het plangebied maakt het lastig om vergunde activiteiten op een locatie vast te leggen. Voorkomen dient te worden dat activiteiten wellicht niet meer zijn toegestaan, omdat het aangeduide gebied niet overeenkomt met de vergunde locatie. Plaatsgebonden en gebiedsgebonden activiteiten worden dan ook niet aangeduid op de verbeelding.

Ad. 27. De beheersverordening is opgesteld vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Nu de kitesurflocaties langs de Noordzeestranden niet via het Binnenvaartpolitiereglement worden geregeld (het BPR heeft hierop geen betrekking) en Zeeaanvaringsreglement hierover niks regelt, zullen de locaties in de beheersverordening worden geregeld.

Ad. 28. De natuurwetgeving is het geëigende instrument op basis waarvan de landschappelijke waarden gedetailleerd beschermd moeten worden. De handhaving op het punt van de landschappelijke waarden is een punt van uitvoering van de regels in de beheersverordening. Daarover is op voorhand geen uitspraak te doen.

Ad. 29. In de toelichting zal een paragraaf worden opgenomen die inzicht geeft in de wijze waarop de handhaving in het plangebied zal worden uitgevoerd.

Ad. 30.

Artikel 1 onder 16	Hetgeen in het Barro is aangegeven is geregeld. Daarnaast is het vanuit planologisch oogpunt wenselijk om hierop een aanvulling te doen.
Artikel 3, lid 3.3	Het verbod ten behoeve van inpolderen en/of bedijken dan wel het ontpolderen van zomerpolders vloeit voort uit het Barro.
Artikel 5, lid 5.1	In de vast te stellen beheersverordening wijzigt de bestemmingsomschrijving, waardoor een aantal opmerkingen niet meer aan de orde zijn.
Artikel 5, lid 5.2, onder 3 en 6	Het is vanuit planologisch oogpunt wenselijk om hier niet te spreken van bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde en niet aan te

	sluiten op het Barro.
Artikel 5, lid 5.3, onder c	Het vanuit planologisch oogpunt wenselijk om een aanvulling op het Barro te doen.

Conclusie

De toelichting, regels en verbeelding van de beheersverordening worden naar aanleiding van de ingediende opmerkingen door de Waddenvereniging aangepast.

5.2
Watersportverbond – Regioteam Wadden

Samenvatting

Geen kaart en begrenzing, ontbreken van enkele gemeenten

31. Het watersportverbond verzoekt een overzichtskaart in de beheersverordening op te nemen, zodat inzicht wordt verkregen in het plangebied. Ook wordt gevraagd waarom niet alle gemeenten deelnemen in het project 'beheersverordening Waddenzee'. Een aantal zaken is hierdoor niet goed te interpreteren.

Bestaand gebruik en bestaande bouwwerken

32. Verzocht wordt om meer duidelijkheid te bieden over datgene wat op basis van de beheersverordening is toegestaan. Betreft het uitsluitend de bestaande situatie? Hoe verhoudt zich dit tot lokale, vaak niet vergunde activiteiten, kwelderherstel e.d.? Welke beperkte ontwikkelmogelijkheden zijn er in de beheersverordening mogelijk?

Geluid door wadgebruikers

33. Afgevraagd wordt of in de paragraaf over de geluidshinder nog iets moet worden toegevoegd over geluid van nachtvaarten van watertaxi's en andere geluidsoverlast door wadgebruikers.

Begrippenlijst

34. Het Watersportverbond mist een omschrijving van beroepsscheepvaart, recreatievaart en kitesurfgebieden. Een helder onderscheid tussen beroepsscheepvaart en recreatievaart geeft de (door gewenste) mogelijkheid het verbod op snelvaren door de beroepsscheepvaart buiten de vaargeulen op te nemen.

Overtijen/overnachten op het Wad

35. Het Watersportverbond wijst erop dat de buitendelta's, waaronder de Razende Bol, nu ook binnen het plangebied vallen en dat gebruiksgroepen ook hier kunnen overtijen of overnachten. Afgevraagd wordt hoe hiermee zal worden omgegaan?

Meerboeien en drijvende steigers voor recreatievaart

36. De mogelijkheid tot realisatie van meerboeien en drijvende steigers voor recreatievaart is op verzoek van de gemeente Vlieland opgenomen. Afgevraagd wordt of deze bouwmogelijkheid voor het gehele plangebied moet gelden.

Begrenzing dagrecreatief en educatief medegebruik

37. Het lijkt het Watersportverbond zinvol om een begrensd gebruik voor dagrecreatief en educatief medegebruik aan te geven in de beheersverordening. Dit in verband met de rust op het Wad. Ook wordt gevraagd of evenementen wel verboden zijn.

Eenduidigheid over kitesurflocaties

38. Aangegeven wordt dat niet duidelijk is hoeveel kitesurflocaties er nu daadwerkelijk zijn. In de toelichting worden verschillende aantallen genoemd.

Vooraf toetsen aan waarden t.b.v. bouwwerken

39. De afwijkingsmogelijkheid voor wadwachtposten bevat onduidelijke voorwaarden. Graag zou het Watersportverbond hierover een nadere uitleg willen. Het Watersportverbond is voorstander van een toetsing vooraf, zodat alle gemeente een gelijkluidend afwegingskader gebruiken en ook op dezelfde wijze toepassen.

Positief over opnemen van erecode

40. Het Watersportverbond is positief over het opnemen van 'inachtneming van de erecode' bij diverse bestemmingen en afwijkingen van de regels. Hierdoor wordt verantwoord gedrag gekoppeld aan bestemmingen en toegestaan gebruik.

Beantwoording

Ad. 31. De beheersverordening die is aangeboden voor advies betreft de basisverordening en is nog niet voor iedere gemeente specifiek gemaakt. In de definitieve beheersverordening zal per gemeente een overzichtskaart van het betreffende plangebied worden opgenomen. De deelname in het project beheersverordening Waddenzee en Noordzee is uiteraard op vrijwillige basis. Enkele gemeenten geven de voorkeur aan een eigen planologisch regiem. Zij nemen dan ook geen deel in het voorliggende project. In de toelichting van de definitieve beheersverordening zal inzicht worden gegeven in de beperkte ontwikkelmogelijkheden.

Ad. 32. In de toelichting van de definitieve beheersverordening zal inzicht worden gegeven in de beperkte ontwikkelmogelijkheden. Tevens zal inzicht worden gegeven in datgene wat op basis van de beheersverordening is toegestaan. Zie ook paragraaf 3.1 van de voorliggende reactienota.

Ad. 33. De beheersverordening is niet het geschikte instrument om geluid van nachtelijke wadtaxi's en gebruikers van het wad te toetsen. Hiervoor bieden de wet milieubeheer en de Wet geluidhinder het kader.

Ad. 34. Naar aanleiding van de aanpassing zoals beschreven in paragraaf 3.1 is het opnemen van de voorgestelde begrippen niet langer noodzakelijk.

Ad. 35. De beheersverordening regelt gebruik en bouwen dat planologisch gewenst is. Uiteraard is het zo dat, indien het nieuw gebruik betreft, eerst een vergunning door het betreffende bevoegd gezag moet worden verleend. Ook moet de erecode in acht worden genomen. Dit instrument regelt het gebruik van het Wad op informele wijze en biedt hiermee de nodige vrijheid om handhavend op te treden. Daarnaast zijn de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet de meest passende kaders om te handhaven in verband met de natuurbelangen. Indien gebruik als niet wenselijk wordt geacht, kan het bevoegd gezag het gebied aanwijzen als stiltegebied op basis van artikel 20 Nb-wet 1998.

Ad. 36. De beheersverordening die is aangeboden voor advies betreft de basisverordening en is nog niet voor iedere gemeente specifiek gemaakt. In de definitieve beheersverordening zal per gemeente een juridische regeling gaan gelden. Uiteraard zal hierbij een keuze worden gemaakt ten aanzien van de gewenste bouwmogelijkheden.

Ad. 37. Gezien de natuurlijke dynamiek in het plangebied zal geen begrenzing van dagrecreatief en educatief medegebruik worden opgenomen. In het begrip dagrecreatief medegebruik, artikel 1 onder 17, zijn evenementen uitgesloten, tenzij ze vallen onder het bestaande gebruik.

Ad. 38. Het aantal kitesurflocaties zal worden nagelopen en zullen op de verbeelding worden aangegeven. De kitesurflocaties in de Noordzee worden aangeduid. Zie ook paragraaf 3.2 van de voorliggende reactienota.

Ad. 39. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) biedt de mogelijkheid om in de Waddenzee wadwachtposten te bouwen. De voorwaarden zoals die aan de afwijkingsmogelijkheid zijn gekoppeld, vloeien voort uit het Barro. Getracht is een zo duidelijk mogelijke regeling op te nemen, waarbij is voldaan aan de vereisten uit het Barro. Toetsing vooraf is mogelijk als op voorhand duidelijk is waar wadwachtposten gebouwd zullen worden. In de beheersverordening is dan een rechtensregeling opgenomen en in de toelichting is inzicht gegeven de gemaakte afweging ten aanzien van de gestelde voor-

waarden aan wadwachtposten. In het voorliggende geval is echter niet duidelijk waar mogelijk een wadwachtpost wordt gebouwd, toetsing vooraf kan dan ook niet plaatsvinden.

Ad. 40. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. Ook wordt verwezen naar de beantwoording in ad 22, een juridische vertaling van de erecode.

Conclusie

De toelichting en regels van de beheersverordening worden naar aanleiding van de ingediende opmerkingen van het Watersprotverbond aangepast.

5.3

Indiener A

Samenvatting

De Kom en Groene Strand aanwijzen als natuurgebied TERSCHELLING

41. In hoofdzaak wordt door indiener bepleit dat de Kom (gedeeltelijk) de bestemming 'Natuur' zal krijgen, evenals het gebied bij het Groene Strand.

Verder worden de volgende opmerkingen gemaakt:

42. Indiener is het niet eens met de keuze voor een beheersverordening in plaats van een bestemmingsplan.

43. Indiener meent dat er bij de aanwijzingsbesluiten tot Natura 2000-gebieden (Waddenzee en Duinen Terschelling) fouten zijn gemaakt. De Kom had ook als beschermd natuurgebied aangewezen moeten worden.

44. Indiener draagt voorts alternatieven aan voor ontwikkelingen in de Kom (zoals het gebied bij het bedrijventerrein).

45. Van veranderingen in de Kom denkt indiener overlast (grote schade) te zullen ondervinden. Bovendien zouden deze veranderingen leiden tot strijdigheden met Europese wet- en regelgeving.

Beantwoording

Ad. 41. Het gebied bij het Groene Strand valt buiten de beheersverordening.

Ad. 42. Wij delen deze mening niet. De beheersverordening maakt enkel de bestaande planologisch-juridische situatie mogelijk. Dit is een situatie die eerder al voor het inspraakproces ter discussie is gesteld. Het is ook niet voor niets dat de wetgever in het kader van een beheersverordening geen eisen aan het inspraakproces heeft gesteld. Wij zijn tevens niet van mening dat de rechtszekerheid met het vaststellen van een beheersverordening wordt geschonden. Er zijn geen nieuwe planologisch-juridische situaties aan de orde. Bovendien is wel de mogelijkheid geboden om een reactie te kunnen indienen terwijl dit wettelijk niet verplichtend is voorgeschreven.

Ad. 43. De inhoud van aanwijzingsbesluiten door het Rijk kan niet met een beheersverordening van gemeentewege worden gewijzigd. De ingediende opmerking wordt dan ook voor kennisgeving aangenomen.

Ad. 44. De Kom valt buiten de beheersverordening.

Ad. 45. De Kom valt buiten de beheersverordening.

Conclusie

De beheersverordening hoeft naar aanleiding van de ingekomen reactie van indiener A niet aangepast te worden.

5.4

Indiener B

TEXEL

Samenvatting

Gebruik tijdelijke ankerplaatsen

46. Indiener geeft aan dat locaties langs de dijk ten oosten/noorden van Texel van oudsher door kleine bootjes worden gebruikt als tijdelijke ankerplaats. Indiener is een dergelijk gebruik niet tegengekomen in het ontwerp van de beheersverordening maar geeft aan daar wel graag gebruik van te kunnen blijven maken.

Beroepsmatige pierenwinning

47. Het lijkt er op dat pierenwinning in de beheersverordening bij visserij is ingedeeld, waarbij echter geen beroepsvisserij is genoemd. Hierdoor zou 'pierenwinning' gemakkelijk kunnen worden verward met 'het steken van pieren voor eigen gebruik'. Dit is een wezenlijk verschil met de beroepsmatige pierenvisserij. Mocht de beroepsmatige activiteit voor pierenwinning inderdaad niet zijn bedoeld, dan ziet indiener de eigen beroepsmatige activiteit voor pierenwinning conform de meegestuurde Nb-vergunning van Provincie Noord-Holland graag nog ingevoegd.

Beantwoording

Ad. 46. Gebruik dat is genoemd in bijlage 1 en/of 2 bij de regels is toegestaan. Voor al het gebruik dat is niet genoemd, maar wel vergund, is de vangnetbepaling als opgenomen in artikel 9 van toepassing.

Ad. 47. Het door de indiener genoemd gebruik is toegestaan op basis van bijlage 1 van de vast te stellen beheersverordening.

Conclusie

De beheersverordening hoeft naar aanleiding van de ingekomen reactie van indiener B niet aangepast te worden.

5.5

Indiener C

Continuering agrarisch en recreatief gebruik buitendijks percelen FERWERDERADIEL

48. Indiener geeft aan er voor zijn buitendijks gelegen percelen (kadastrale gemeente Ferwerderadiel, sectie C, nummers 309 t/m 314 en 494) van uit te gaan dat het eerder in het ter plaatse geldende bestemmingsplan vastgelegde gebruik in de beheersverordening gecontinueerd wordt. In dit geval zou dat gaan om activiteiten in brede zin behorende bij het agrarisch gebruik betreffende akkerbouw en veehouderij, alsook dagrecreatie in verband met een minicamping.

Beantwoording

Ad. 48. Nagelopen is of de betreffende percelen inderdaad agrarisch zijn bestemd**.** In de bestemming 'Agrarisch' is het agrarisch gebruik van gronden toegestaan, alsook dagrecreatief- en educatief medegebruik. Het gebruik van gronden als minicamping is niet toegestaan op grond van de beheersverordening. Echter, de minicamping is niet gelegen in het plangebied van de beheersverordening.

Conclusie

De beheersverordening hoeft naar aanleiding van de ingekomen reactie van indiener C niet aangepast te worden.

5.6

Indiener D

Medegebruik niet juridisch onderbouwd EEMSMOND

49. Indiener geeft aan dat de term 'medegebruik' in de begrippenlijst niet juridisch is onderbouwd. De in Van Dale opgenomen omschrijving gaat uit van *"het gebruik van iets door een andere belanghebbende dan de eigenaar"*. Hierdoor zou de mogelijkheid worden geopend dat medegebruik door derden van de gronden van eigenaar (in dit geval een kwelder; Kadastrale gemeente Usquert, sectie A, nummer 1280) plaatsvindt zonder dat daarvoor toestemming is verleend. Indiener ziet dit als een ongeoorloofde uitholling van eigendomsrechten door de gemeente, omdat een ieder die zegt belanghebbende te zijn nu toegang zal hebben tot deze eigendommen.

Beantwoording

Ad. 49. Met de regels van de beheersverordening wordt toegezien op de (publiekrechtelijk) juridisch-planologisch toegelaten gebruiks- en bouwmogelijkheden. De verordening ziet niet toe op het vastleggen

van (privaatrechtelijke) eigendomsrechten en de toegankelijkheid hiervan door anderen. De ingediende reactie is in het kader van de beheersverordening dan ook niet relevant.

Conclusie

De beheersverordening hoeft naar aanleiding van de ingekomen reactie van indiener D niet aangepast te worden.

6 Ambtelijke aanpassingen

Gemeente Delfzijl merkt op dat het begrip kwelderherstel eerder als een ontwikkeling werd beschouwd, terwijl er toch meer sprake is van het opnieuw realiseren van afgeslagen of afgevlakte kwelders. In dat verband zou het meer als onderhoud beschouwd moeten worden. Deze opmerking is in de beheersverordening vertaald door het kwelderherstel te definiëren en niet langer als afwijking van het bestaande gebruik te beschouwen. Derhalve is het kwelderherstel in de bestemmingsomschrijving opgenomen als toegelaten gebruik en is het tegelijkertijd geschrapt uit de afwijkingsbepaling voor gebruik.

Bijlage

Ingekomen reacties

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van uw onderstaande email, bericht ik u dat de ontwerp-beheersverordening Waddengemeenten mij aanleiding geeft tot het maken van enkele opmerkingen namens het Ministerie van Defensie.

Redactioneel:

- Blz 11, 2.1.4, 10 regel: toevoegen na Den Helder: “Marine vliegkamp De Kooy”
- Blz 42, 4.3, 6e regel: toevoegen na Den Helder: “Marine vliegkamp De Kooy”
- Blz 43, 4.1, 5e regel: “luchtvaartterrein Den Helder” vervangen door “Marine vliegkamp De Kooy bij Den Helder”

Inhoudelijk:

- Blz 11, 2.1.4, 10e regel en blz 42, 4.3, 6e regel: Het luchtvaartterrein op Texel is ten onrechte aangeduid als militair luchtvaartterrein. Het betreffende vliegveld is evenwel niet in beheer of gebruik bij het Ministerie van Defensie.
- Blz 11, 2.1.4, 11e regel en blz 42,4.3 , 6e regel : In de toelichting is terecht vermeld dat de Luchthaven Vlieland een militair luchtvaartterrein is. Dit luchtvaartterrein wordt momenteel nog in hoofdzaak gebruikt door de Search and Rescue helicopters van de Koninklijke Luchtmacht voor het patiëntenvervoer van en naar de Waddeneilanden. De Minister van Defensie heeft evenwel besloten dat het Ministerie van Defensie deze taak medio 2015 zal beëindigen. Het patiëntenvervoer zal dan worden overgenomen door een civiele instantie. In verband hiermee zal in de loop van 2015 de militaire aanwijzing van het luchtvaartterrein worden ingetrokken en zal de Provincie Fryslân de landingsplaats aanwijzen als burgerluchtvaartterrein. Ik geef u in overweging dit in de Toelichting te vermelden.

met vriendelijke groet,

drs. M.H. (Rien) Mudde
.....
Cluster Ruimte I Sectie Beheer & Omgevingsmanagement

Afdeling Expertise & Realisatie Defensie I Directie Vastgoedbeheer
Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Dr. Stolteweg 40 | 8025 AX Zwolle
Postbus 90004 | 3509 AA Utrecht| MPC 55A
.....
T 06 533 620 85 | 038 4572338
mh.mudde@mindef.nl
W http://www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Het Rijksvastgoedbedrijf is een uitvoeringsdienst van het Rijk die op 1 juli 2014 is ontstaan uit een fusie van vier vastgoeddiensten: de Dienst Vastgoed Defensie, de Rijksgebouwendienst, het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf en de directie Rijksvastgoed.

Beste,

De beheersverordening Waddenzee heeft de afgelopen weken ter inzage gelegen. Als Rijkswaterstaat Noord Nederland hebben we geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om formeel in te spreken op de beheersverordening. Er zijn echter wel een aantal tekstuele opmerkingen die ik u wil toezenden. Dit zijn met name opmerkingen om de teksten iets scherper te formuleren. Mocht u vragen hebben neemt u dan contact op met ons

2.2.1 de zin: 'Deze aanleiding is nog eens versterkt door de recent voor een groot deel gedecentraliseerde – en vaak provinciegrensoverschrijdende enz…' Graag eenzelfde soort tekst invoegen omdat niet alle aspecten geheel gedecentraliseerd zijn. In het geval van de Wadden is het aspect Natuur niet geheel gedecentraliseerd.
H3 pag 24 . vijfde tekstblok: Graag naast het Beheer- en Ontwikkelingsplan een verwijzing opnemen naar de samenwerkingsagenda.
H3 pag 29 tekstblok kitesurfen: Locatie h. Ceres (gemeente Texel) is geen aangewezen locatie voor kitesurfen.
4.5 vierde tekstblok: Looptijd beheerplan is tegenwoordig 2015 – 2021.
4.6 eerste zin: waterstaatkundig beheer wijzigen in: waterbeheer.

Met vriendelijke groet

Richard Pool
Adviseur omgevingsmanagement

.....
Afdeling Netwerkontwikkeling en Visie (NOV)
Rijkswaterstaat Noord-Nederland
Zuidersingel 3 | 8911 AV Leeuwarden | 2e etage
Postbus 2301 | 8901 JH Leeuwarden
algemeen: Telefoon 06-21 58 48 69 Fax (058) 234 41 23
.....
richard.pool@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Mijnheer/mevrouw,

Hierbij stuur ik, in telefonisch overleg met Albert Jan Zijlstra, de reactie van Gedeputeerde Staten van Fryslân op de Ontwerp beheersverordening Waddenzee en Noordzee.
De brief komt a.s. dinsdag 20 januari nog in het college, waarna de schriftelijke versie volgt.
De ambtelijke dienst is gemandateerd tot het indienen van een zienswijze, zoals deze.
U mag aannemen dat de schriftelijke reactie van GS ongewijzigd zal zijn.

Met vriendelijke groet,
Anne van Dijk

Coördinator plannen en projecten
Afdeling Stêd en Plattelân,
Team Algemeen beleid
058 2925536
a.h.vandijk@fryslan.nl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (besikersadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
www.fryslan.nl

provinsje fryslân
provincie fryslân

provinsje fryslân

De Waddeneilanden
Postbus 203
8860 AE Harlingen
t.a.v. de heer A.J. Zijlstra

Leeuwarden, 20 januari 2015
Verzonden,

Ons kenmerk	:	01179967
Afdeling	:	Stêd en Plattelân
Behandeld door	:	A.H. van Dijk / (058) 292 55 36 of a.h.vandijk@fryslan.nl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	Reactie ontwerp beheersverordening Waddenzee

Geacht college,

Op 27 december 2014 is bovengenoemde verordening ontvangen. Hoewel de wet formeel niet voorziet in de mogelijkheid van advies over of bezwaar (zienswijze) tegen een beheersverordening, stelt u ons in de gelegenheid om een reactie te geven. Wij maken daarvan graag gebruik.
Wij reageren achtereenvolgens op de Voortoets en op de ontwerp-Beheersverordening.

1. Voortoets
Beheerplan Natura 2000
De toets is grotendeels gebaseerd op de teksten van het concept beheerplan Natura 2000 Waddenzee. Wij hebben de indruk dat daarbij geen gebruik is gemaakt van de laatste versie daarvan. Daardoor zijn voor sommige vormen van 'gebruik', zoals robbentochten (bijlage 4, 4.2.1) en kitesurfen (bijlage 4, 4.2.4), niet de met dat beheerplan gelijkluidende voorwaarden opgenomen. Overigens komen de kitesurflocaties in de Voortoets ook niet geheel overeen met die op blz. 29 van de toelichting op de verordening.

Bijlagen
De bijlagen 4 en 5 zijn afgeleid van of komen voort uit het concept-beheerplan Natura 2000 en uit andere regels en afspraken. Wij adviseren om in de bijlage expliciet te verwijzen naar de bron.

Beperkte ontwikkelingsmogelijkheden
Hoewel in de inleiding staat dat alle nieuwe ontwikkelingen buiten de verordening worden gehouden, staat in de aanloop van hoofdstuk 2 en in de slotconclusie dat er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden. Dat lijkt tegenstrijdig. In de toets is ook niet hel-

der waarop die beperkte ontwikkelingsmogelijkheden betrekking zouden hebben en hoe deze dan beoordeeld zijn in de toets. Wellicht wordt gedoeld op de bouw van vogelkijkhutten en wadwachtposten, alsmede de activiteit kwelderherstel. Wellicht wordt ook slechts gedoeld op de gebruiksruimte die besloten ligt in het toegestane bestaande gebruik binnen de bestaande gedragsregels. Wij adviseren om dit explicieter te maken. Zie hierna ook de opmerking over het Barro.

Tenslotte
Tenslotte merken we bij paragraaf 4.8 op dat de eilandhabitats gevoeliger zijn voor stikstof dan de habitats Waddenzee en Noordzeekust, ook vanwege andere bronnen dan de lokale veehouderij. Voor de effectbeschrijving van de verordening heeft dit overigens geen gevolgen.

2. Beheersverordening
Algemeen
De tekst van paragraaf 1.1 en 1.2 in de toelichting maakt een voorlopige indruk. Wij adviseren om die tekst definitief te maken, zodat helderheid ontstaat over de werkwijze en ook over de gehanteerde systematiek van inventarisatie door de gemeenten in het voortraject.

Enkele keren wordt in referentie aan het Barro opgemerkt dat enige ontwikkelruimte daaraan zou zijn ontleend. Onduidelijk is waar op wordt gedoeld. Graag expliciet benoemen.

Verordening Romte Fryslân 2014
De tekst in de toelichting paragraaf 2.2.3. aangaande de nu van toepassing zijnde provinciale Verordening Romte Fryslân 2014 is niet geheel correct en compleet. Het lijkt erop dat deels de tekst van de oude verordening uit 2011 is aangehouden.

- Anders dan gesteld bevat de verordening voor de Waddenzee juist geen bouw- en gebruiksbepalingen die direct doorwerken naar gemeentelijke ruimtelijke plannen, omdat deze in het Barro staan.
- Terecht wordt gesteld dat reserveringszones voor versterking van een primaire waterkering buiten aaneengesloten bebouwd gebied in een ruimtelijk plan moeten worden opgenomen. Dat geldt echter ook voor de buitendijkse reserveringszones binnen aaneengesloten bebouwd gebied.
- Wij merken op dat de Waddenzee in de verordening op de kaart natuur is aangewezen als onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur. Wij adviseren u om dit aan te vullen. Met de regeling in de beheersverordening wordt op zichzelf aan de daarbij behorende bepalingen voldaan.
- Hangend aan onze Structuurvisie Grutsk is ook het hoofdstuk ruimtelijke kwaliteit van toepassing (art. 2.1.1).

Regeling bestaand gebruik
De toelichting beschrijft dat alleen bestaand gebruik en bestaande bebouwing is toegestaan binnen de verordening, inclusief hetgeen door de gemeenten is geïnventariseerd. Er mag dus vanuit worden gegaan dat in die inventarisatie geen zaken zijn opgenomen, en toegestaan in de verordening, die - voor zover daarvoor een vergunning nodig was - niet eerder vergund zijn. Dan zou impliciet ook sprake zijn van strijd met de begripsbepaling van artikel 1, onder 9. Verzocht wordt om de wijze en status van inventarisatie, in het licht van de formele vergunde situatie, te verduidelijken.
Voor zover toch ook niet vergunde activiteiten en bouwwerken zijn meegenomen, waarvoor wel een vergunning nodig was en is, dient de toelichting daarvan een verantwoording

te bevatten en te motiveren dat die activiteiten en bouwwerken alsnog in de verordening gelegaliseerd kunnen worden.

Vangnetbepaling / Overgangsrecht
In dat licht vraagt ook de vangnetbepaling (algemene gebruiksregel) van artikel 8 om nadere toelichting, in samenhang met de toelichting daarop, blz. 58. Het kan, gelet op strekking en reikwijdte van een beheersverordening, daarbij niet gaan om bestaand gebruik dat niet deel uitmaakt van de inventarisatie en bovendien in strijd zou zijn met bestaande regelgeving. Als dat niet het geval is, is die vangnetbepaling in wezen overbodig, omdat onder bestaand gebruik, 'in ieder geval', dus niet 'uitsluitend' wordt begrepen, het al geïnventariseerde bestaande gebruik.
In de regels is daarentegen geen overgangsrecht opgenomen. Op zichzelf denkbaar, als in het plangebied slechts sprake is van legaal bestaand gebruik en alle bestaande, legale gebruik en bebouwing in de bestemmingsregeling is toegestaan. Meestal wordt evenwel toch gekozen voor een overgangsbepaling, als vangnet. Zie bijvoorbeeld de ontwerpbeheersverordening voor het aangrenzende Havengebied Terschelling.
Wij adviseren nadere uitleg en verduidelijking van de systematiek, de noodzaak van deze vangnetbepaling en het ontbreken van overgangsrecht.

Inventarisatie
De inventarisatiegegevens roepen op onderdelen vragen op, mede omdat deze deels onduidelijk zijn weergegeven:
- In de bijlage 'gemeentelijke inventarisatie' bij de regels staan twee locaties bij Texel waar tot en met 2009 experimentele MZI 's zijn gelegen. Deze kaarten zijn kennelijk niet meer actueel. In hoeverre betreft dit bestaand gebruik en is deze duiding van bestaand geïnventariseerd gebruik nodig?
- De bijlagekaart gemeente Ameland is onduidelijk naar ligging, aard en functie van de vaste meetpalen.
- Toelichting/achtergrond/legenda met betrekking tot steiger en ankerboeien bij Vlieland zijn onduidelijk.

Wij vragen ons ook af of de weergave van de gasleidingen in de tabel op blz. 40 van de toelichting volledig is en correct is.

Haven Harlingen
De haven van Harlingen heeft een apart afwegingskader in het Barro gekregen. Dat ware aan te vullen in de tabel van blz. 31 toelichting.

Ontwikkeling meerboeien en steigers
De regeling van artikel 5.3, onder b en c, die respectievelijk de bouw van nieuwe meerboeien en aanlegsteigers ten behoeve van de verblijfsrecreatie mogelijk maakt, roept de vraag op op grond waarvan deze ontwikkeling kan worden gemotiveerd en of deze nog is aan te merken als behorende bij beheer en/of 'beperkte ontwikkelingsruimte'. Deze ontwikkeling is in de Voortoets niet beschreven. Ook in de toelichting wordt telkens gesteld dat qua bouwwerken en voorzieningen is afgesproken uitsluitend het bestaande toe te staan in de beheersverordening. Alleen voor bouwwerken ten behoeve van kustbeheer, de (niet recreatieve) zeevaart en zeeveiligheid wordt volgens de afspraken een uitzondering gemaakt, zo blijkt uit de tabellen met gemeentelijke wensen. In die lijn zou het schrappen van deze bepaling van artikel 5.3, ondere b en c, consistent zijn.

Regeling winning diepere delfstoffen
Wij vinden de regeling inzake de winning van diepere delfstoffen niet geheel duidelijk. Artikel 5.1, onder m (bestemming 'Water') staat bestaande delfstoffenwinning toe, waaronder het winnen van zand en schelpen. Niet duidelijk is allereerst waarom alleen en specifiek deze vormen van winning zijn benoemd. Daarbij is vervolgens bepaald (slotregel 5.1) dat het gebruik van de diepe ondergrond (dieper dan Normaal Amsterdams Peil - 50 m) in deze bestemming niet is begrepen, met uitzondering van bestaand gebruik. In de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Water' is de winning van delfstoffen uitgesloten, eveneens met uitzondering van het toegestane gebruik zoals bedoeld in 5.1 onder m.
Onduidelijk is of beoogd is om met deze bepaling ook de zoutwinning als gebruik te regelen, zoals die vanaf de wal zal kunnen gaan plaatsvinden. Door in de verordening de winning van delfstoffen in de diepere ondergrond als vorm van gebruik te regelen, zou de winning van zout, voor zover verleende vergunningen nog niet onherroepelijk zijn, alsnog een nieuwe planologische procedure vergen. Vraag is of dat de bedoeling is, dan wel of de regeling inzake zoutwinning wordt overgelaten aan andere regelgeving, voor zover daarvoor in het plangebied van de verordening zelf geen fysieke ingrepen en gebruiksactiviteiten boven de diepere ondergrond nodig zijn.

Pierenstekerij
Als strijdig gebruik wordt in artikel 5.4 aangemerkt de mechanische pierenstekerij. Volgens ons zijn er twee concessiehouders in Noord Holland voor deze bedrijfsmatige activiteit. Wij vragen ons af of daarvoor een uitzondering moet worden gemaakt via aanduiding op de verbeelding.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

A.J. van den Berg, secretaris

- Clusterleider	:	Gedeputeerde(n)	
- Afdelingshoofd	:	H. Konst	:
- Bedrijfskundig Adviseur	:		:
- Divisie/Algemeen Directeur	:		:

provincie groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

De Waddeneilanden
T.a.v. A. Zijlstra
Postbus 203
8860 AE HARLINGEN

Datum	:	9 januari 2015
Briefnummer	:	2014-52174
Zaaknummer	:	550602
Behandeld door	:	Kooi E.J. van der
Telefoonnummer	:	(050) 3164817
Antwoord op	:	uw e-mailbericht van 3 december 2014
Bijlage	:	4
Onderwerp	:	**reactie op de beheersverordening Waddenzee en Noordzee**

Geacht heer Zijlstra,

U heeft bij e-mailbericht van 3 december de provincie om een vooroverlegreactie gevraagd met betrekking tot het bovengenoemde beheersverordening.

Het beoordelingskader voor de beoordeling van de beheersverordening is de Omgevingsverordening provincie Groningen (hierna: verordening). Hierin zijn regels gesteld, die tot doel hebben de doorwerking van het provinciaal beleid in gemeentelijke plannen en projecten te borgen.

Het voorontwerp van de beheersverordening geeft de provincie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

<u>Landschapswaarden</u>

De beheersverordening is in overeenstemming met de regels ter bescherming van provinciale landschapswaarden in titel 4.5 van de verordening. Binnen het besluitgebied zijn niettemin aardkundige waarden aanwezig die geen beschermende regeling kennen in de beheersverordening. Ik adviseer u om dat wel te doen. De provincie heeft in 2010 een inventarisatie uitgevoerd naar de aardkundige waarden in de provincie. Binnen het besluitgebied betreft het de Punt van Reide en Rottumeroog en –plaat (zie bijlagen). Rottum is van grote aardkundige waarde en van nationaal belang.

<u>Water</u>

waterkeringszone
Op pagina 14 in de toelichting wordt aangegeven dat artikel 4.10 (Waterkeringszone) van de provinciale verordening van toepassing is. In artikel 9.4 van de beheersverordening wordt de term vrijwaringszone gebruikt. Voorgesteld wordt om de juiste term waterkeringszone te gebruiken.

De provincie Groningen werkt volgens normen die zijn vastgelegd in een handvest voor dienstverlening. Dit handvest vindt u op onze website.
BTW: NL0019.32.822.B01 / KvK: 1182023 / IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91 / BIC: ABNANL2A

149. Punt van Reide

Beschrijving ontstaanswijze:
De Punt van Reide is van oorsprong een oeverwal, gevormd langs de Eems, die zeewaarts stroomde in een venige getijde landschap; het Reiderland. Ten zuiden van de huidige Punt van Reide kwamen de riviertjes de Tjamme en de Westerwoldse Aa bij elkaar en stroomden vervolgens noordwaarts om, net te oosten van de Punt van Reide, in de Eems uit te monden. De Eems vormde een klein estuarium op de plek waar hij toen in de Waddenzee uitmondde. Vanaf 2000 voor Chr. slibde het estuarium dicht en nam de invloed van zee verder af, waarbij het zilte milieu veranderde in een brakwater situatie. Nog later ging dit over in een zoetwater situatie, waardoor volop veen kon groeien. Dit proces van veenvorming ging door tot aan de Middeleeuwen. Het gebied werd bewoond, waarschijnlijk woonde men op wierden. Het veen werd steeds sterker gedraineerd, waardoor het inklonk. Het gebied kwam hierdoor steeds lager te liggen en werd zowel vanuit de Eems als vanuit zee bedreigd. De oeverwal heeft een belangrijke zeekerende functie gehad, waarbij de plek waar de Westerwoldse Aa in de Eems stroomde een zwakke schakel vormde. Eind veertiende eeuw ontstonden de eerste overstromingen, en rond 1500 had de Dollard de grootste uitbreiding. De punt van Reide heeft deze overstromingen kunnen doorstaan.

Vormen en patronen:
De Punt van Reide is een landtong met een lengte van twee kilometer en een breedte van ongeveer 500 meter. Hij heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en steekt dwars de Dollard in.

Aardkundige waarde:
Het is een aardkundig waardevol element, dat een bijzondere periode uit de recente geologische geschiedenis in deze regio vertegenwoordigt. Het element is daarom van regionale betekenis.

Huidige processen:
De processen die de oeverwal hebben gevormd zijn nu niet meer actief, de hoofdstroom van de Westerwoldse Aa en van de Eems ligt nu ook op een andere locatie. Het gebied is geheel omdijkt en ingepolderd. Er vindt wel een sterke erosie plaats, met name op de meest oostelijke punt, doordat er enkele geulen van de Dollard vlak onder langs lopen.

Relatie bodem, geologie en geohydrologie:
Door de relatief hoge ligging, en mogelijk ook de kleiige samenstelling van de oeverwal, was het mogelijk dat de oeverwal zich heeft gehandhaafd in tijden van forse overstromingen.

Relatie met andere landschappelijke waarden:
Op de relatief hoog gelegen oeverwal was al vroeg bewoning, waarbij men op wierden woonden. Rond 1300 waren er zelfs twee dorpen, Westerreide en Oosterreide, die aan weerszijde van de uitmonding van de Westerwoldse Aa lagen en werden gescheiden door de Reiderzijl(en). In de Tachtigjarige oorlog speelde Reide een strategisch belangrijke rol. Op Reide zijn in de jaren 1580-1594 daarom twee schansjes opgeworpen. Na 1615 is de strategische rol van Reide uitgespeeld, door de overstromingen zijn de dorpen verlaten en grotendeels weggespoeld. De kleine wierde op de oostpunt (+ 3,9 m N.A.P.) is een overblijfsel van de versterkte schans van Westerreide. De Punt van Reide is min of meer bewoond gebleven, in 1865 woonden er nog één of twee boerengezinnen.
In de jaren 1960-1970 werd een sluizencomplex aangelegd, maar door wijzigingen van de plannen was die niet meer nodig en werd het complex weer afgebroken. De Punt van Reide is tegenwoordig natuurgebied en in beheer bij Het Groninger Landschap. Zij beheren het kweldergebied waar een zoutwater vegetatie groeit met kweldergras, zeealsem, Engels slijkgras en hier en daar wat zeekraal.

Literatuur:
Beusekom E. van; 2007. Bewogen Aarde Erfgoed van Nederland. Ministerie van LNV.
Brood, P. (red.); 1999. Nieuwe Groninger Encyclopedie.
Duijvendak, M.G.J. (red.); 2001. Geschiedenis van Groningen, deel II, Nieuwe Tijd.
Gronggrijp G.; 1979. Gea objecten van Groningen RIN-rapport 79-17.
Paris, P.; 2003. In Vogelvlucht - De Punt van Reide. Noorderbreedte 88.
Schroor M. en J. Meijering; 2007. Golden Raand, Landschappen van Groningen Stichting Groninger Landschap.

www.natuurkaart.nl/kvn.landschappen/natuurkaart.nl/i000672.html (bron: Groninger Landschap)

143. Rottum

Beschrijving ontstaanswijze:
Rottum bestaat uit de eilandjes Rottumerplaat in het westen en Rottumeroog in het oosten. Mariene en eolische processen hebben hun invloed gehad op de vorming van de eilanden Rottumeroog en Rottumerplaat. Strandwalafzettingen vormen de kern van Rottumeroog, terwijl Rottumerplaat een zandplaat is. Over de ouderdom is weinig bekend, maar het is duidelijk dat ze tot de reeks kustduinen behoren die ontstaan zijn tijdens het begin van het Holoceen. Rottumerplaat ligt net even boven NAP en loopt alleen bij hoge stormvloeden gedeeltelijk onder water. In de loop van de eeuwen hebben Rottumeroog en Rottumerplaat zich evenals de andere Waddeneilanden onder invloed van kustdrift (het evenwijdig, longitudinaal verplaatsen van zand langs de kust) en sterke getijdenstromingen geleidelijk naar het oosten verplaatst en zijn voortdurend van vorm en grootte veranderd. Dit betekent dat Rottumeroog ter zijner tijd hoogst waarschijnlijk in de Oude Wester Eems zal verdwijnen.

Vormen en patronen:
Het huidige landschap van Rottumeroog wordt gekenmerkt door een grote standvlakte met kleine oppervlakten begroeide strandduintjes die nog steeds aan vervorming onderhevig zijn. Vanaf de middeleeuwen is er tot voor kort bewoning geweest op dit eiland. Het eiland heeft hierdoor ook meer antropogene invloeden gehad. Op het centrale deel liggen dan ook verscheidene stuifdijken. De invloed van de natuurlijke processen zijn het grootst aan de randen van het eiland; hier vindt nog steeds duinvorming plaats. Rottumerplaat wordt eveneens gekenmerkt door een grote strandvlakte waarop zich spontaan duinen hebben gevormd. De mens heeft hier toch ook zijn invloed laten gelden door op het oostelijk deel een stuifdijk aan te leggen. Ook nu nog vindt primaire duinvorming plaats.

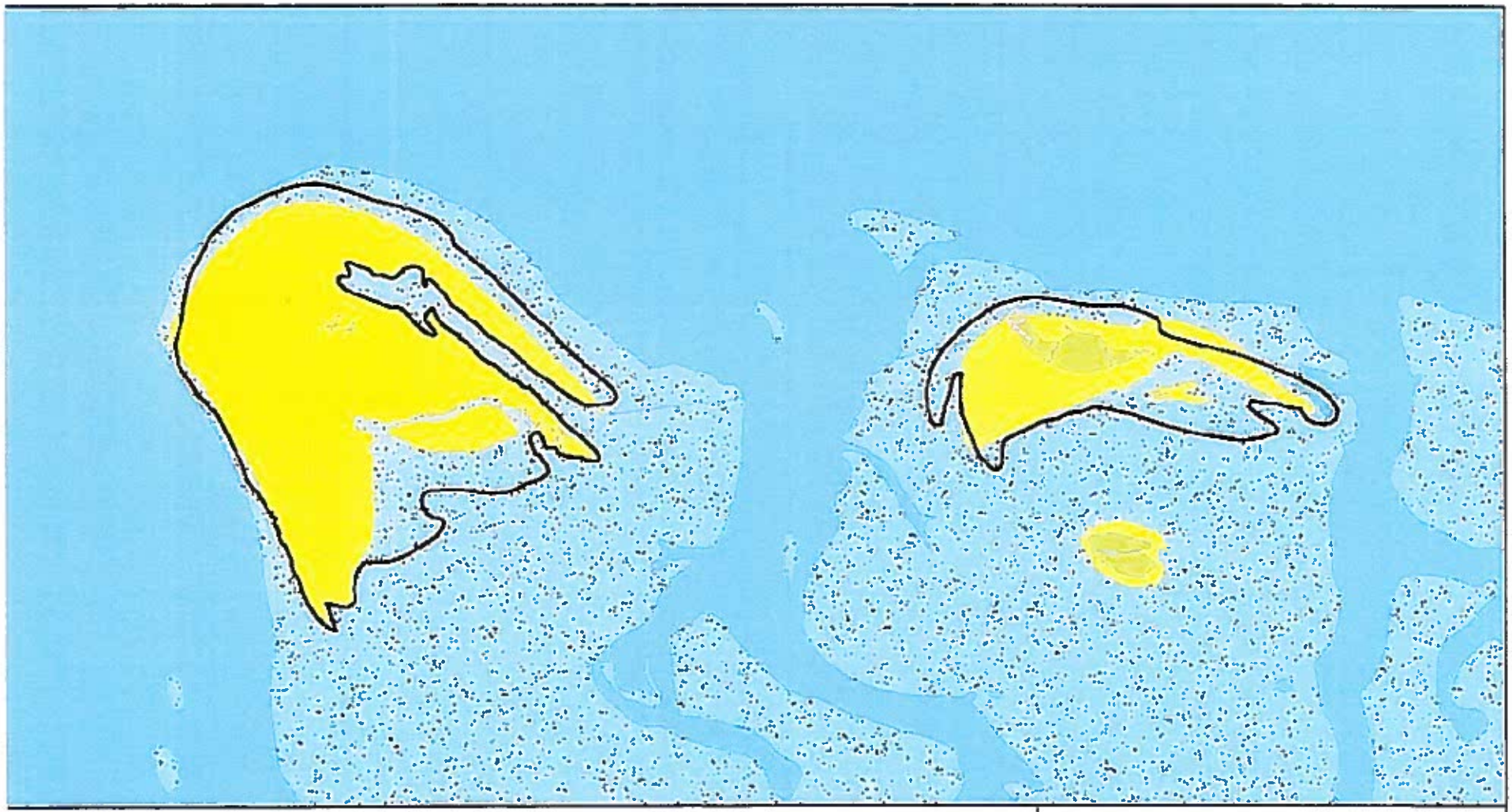
Aardkundige waarde:
Rottumerplaat is een nog redelijk gave plaat en Rottumeroog een nog redelijk gaaf eiland, door het nagenoeg ontbreken van menselijke activiteiten. Duinvorming, mariene erosie en sedimentatie spelen een actieve rol, die mede zorgen voor de grote aardkundige waarde van nationaal belang.

Huidige processen:
Rottumeroog is door het ontbreken van omvangrijke menselijke activiteiten een nog redelijk gaaf eiland, terwijl menselijke activiteiten op Rottumerplaat nagenoeg ontbreken. Hierdoor hebben verscheidene natuurlijke processen zoals duinvorming, mariene erosie en sedimentatie nog vrij spel.

Relatie met bodem, geologie, geohydrologie:
De oppervlaktegeologie van Rottum wordt gekenmerkt door Jonge Duin- en Strandafzettingen die deels de Oude Duin- en Strandafzettingen overdekken. Rottumeroog en Rottumerplaat bestaan totaal uit duin- en vlakvaaggronden. Dit zijn zandgronden zonder veel sporen van bodemvorming of moerige bovengronden. De strandvlakten zijn daarbij evenals op de andere Waddeneilanden kalkhoudend en de duinen kalkloos. Uiteraard zal de grondwaterstand op de strandvlakten hoog zijn en in de duinen laag.

Relatie met andere landschappelijke waarden:
Het landschapsbeeld van Rottum wordt bepaald door de strandvlakten en duinen zonder noemenswaardige opgaande begroeiing. Het hele eiland heeft een zeer open structuur.
De beide eilanden vormen een belangrijk vogelgebied. Er broeden onder andere dwergsterns, noordse sterns, visdiefjes, strandplevieren, eidereenden en bergeenden. Veel trek- en wadvogels gebruiken de eilanden als rustplaats. Rottumerplaat is van groot belang voor de zeehonden die ongestoord kunnen rusten op het eiland. Ook komt er op dit eiland op beperkte schaal groei van interessante pioniersoorten voor.

Literatuur:
Bron: *www.aardkunde.nl*

Object 143: Rottum

Top10 NL

28 juni 2010

Schaal 1:50.000

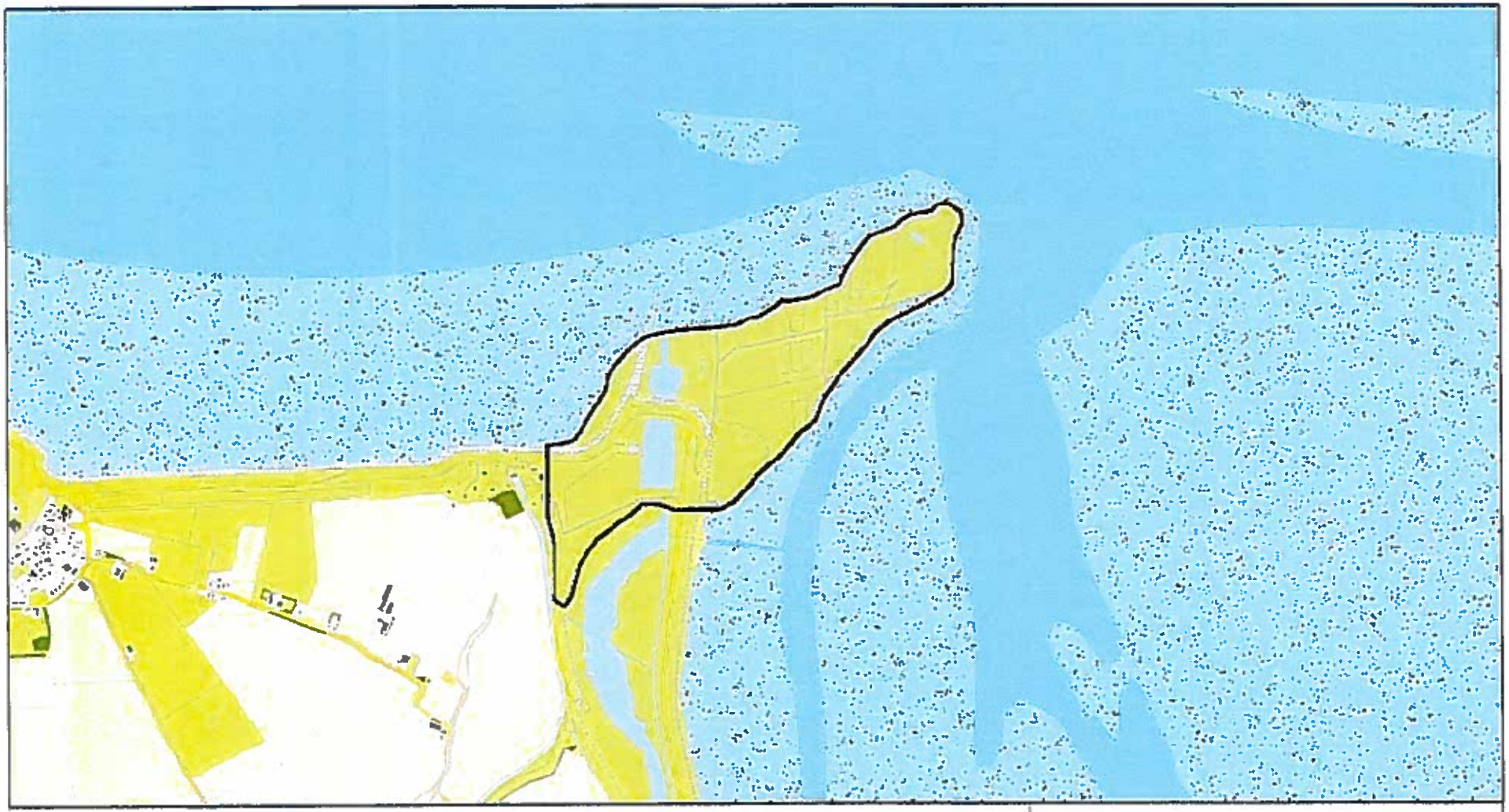
Legenda

- Geselecteerd aardkundig object
- Overige aardkundige objecten

0 250500 Meters

Kaart © Landschapsbeheer Groningen
Top10 nl © Province Groningen

Landschapsbeheer Groningen

Object 149: Punt van Reide

Top10 NL

12 juli 2010

Schaal 1:20.000

Legenda

Geselecteerd aardkundig object

Overige aardkundige objecten

0 250 500 Meters

Landschapsbeheer Groningen

Van: Jelly van der Kloet [mailto:jvanderkloet@wetterskipfryslan.nl]
Verzonden: donderdag 11 december 2014 12:02
Aan: Verheij, Bianca
CC: Jan van der Velde
Onderwerp: Reactie op beheersverordening Waddenzee

Geachte mevrouw Verheij,

Op 27 november ontvingen wij de bekendmaking van de terinzagelegging van de ontwerp beheersverordening Waddenzee van de gemeente Vlieland. Dit plan geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Mei freonlike groetnis, met vriendelijke groet,

Jelly van der Kloet
Medewerker Cluster Plannen
Werkdagen: ma | di | wo | do

Wetterskip Fryslân
Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
T 058 – 292 2612 | F 058 – 292 2223 | E jvanderkloet@wetterskipfryslan.nl | www.wetterskipfryslan.nl

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Wetterskip Fryslân staat niet in voor een correcte, tijdige overbrenging van dit bericht. E-mail wordt door Wetterskip Fryslân niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen, tenzij dit expliciet schriftelijk is overeengekomen. Aan persoonlijke opvattingen van medewerkers kunnen geen rechten worden ontleend.

Veiligheidsregio
Noord-Holland Noord

De Waddeneilanden
De heer A.J. Zijlstra
Postbus 203
8860 AE HARLINGEN

Datum	16 december 2014	**Telefoon**	06 1942 9646
Onze referentie	U2014/657/PME	**E-mail**	pmeijer@veiligheidsregio-nhn.nl
Uw referentie	e-mail	**Bijlagen**	-
Uw bericht van	4 december 2014	**Onderwerp**	Advies externe veiligheid op de ontwerp beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Geachte heer Zijlstra,

Op 4 december 2014 heeft de Afdeling Risicobeheersing van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (verder VR NHN) van u per email, ter advies, de ontwerp beheersverordening Waddenzee en Noordzee ontvangen. Bijgaand treft u ons advies.

VR NHN heeft, conform artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) een wettelijke adviesrol bij ruimtelijke plannen waar externe veiligheid een rol speelt. Zij toetst of is voldaan aan de verantwoording van het groepsrisico en brengt advies uit ten aanzien van de voorbereiding op grootschalige rampen/incidenten en de bestrijding daarvan.

De beheersverordening is conserverend van aard waardoor er geen toename is van risico's op het gebied van externe veiligheid. Onze conclusie is dat er geen sprake is van (toenemende) relevante risico's ten aanzien van externe veiligheid voor de in de beheersverordening genoemde gemeenten Texel en Hollands Kroon.

Met vriendelijke groet,

Peter Meijer
specialist risicobeheersing

Gezien : 16 december 2014
Naam : Jaap Water
Paraaf :

Hertog Aalbrechtweg 5, 1823 DL Alkmaar, Postbus 416, 1800 AK Alkmaar, (072) 567 5010, info@veiligheidsregio-nhn.nl, www.veiligheidsregio-nhn.nl
KvK: 37158900, BTW: 8125.77.176, Bank: BNG 28 51 08 050, IBAN: NL83 BNGH 0285 1080 50, BIC: BNGH NL 2G

Waddenvereniging

Aan de gemeenteraden van de Waddenzeegemeenten
p/a Samenwerkingsverband de Waddeneilanden
Postbus 203
8860 AE HARLINGEN

Datum: 13 januari 2015 Kenmerk: AWo/15007

Betreft: Zienswijze ontwerp beheersverordening Waddenzee en Noordzee

Geachte heer, mevrouw,

De Waddenvereniging doet u hierbij, mede namens Stichting De Noordzee, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer (hierna Waddenvereniging e.a.), een zienswijze toekomen naar aanleiding van het ontwerp voor een beheersverordening voor de Waddenzee en de Noordzee in de gemeenten Eemsmond, Delfzijl, Oldambt, Harlingen, het Bildt, Ferwerderadiel, Dongeradeel, Hollands Kroon, Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

Algemeen
De Waddenvereniging e.a. hebben grote waardering voor het initiatief om de ruimtelijke regelgeving van de gemeenten gezamenlijk op te pakken. Wij zien dat als een kleine stap in de richting van de ene beheerder van het waddengebied. Die ene beheerder achten wij dringend noodzakelijk om de natuur van het waddengebied te kunnen herstellen en te voorzien in de economische ontwikkelingen binnen de ruimte die de natuur biedt.
Jammer is het, dat niet alle zeventien waddengemeenten zich hierbij hebben aangesloten. Het is niet duidelijk, waarom de vier overige gemeenten, Sudwest-Fryslan, De Marne, Den Helder en Franekeradeel zich hierbij niet hebben kunnen aansluiten. Wellicht dat u dat nog kunt verduidelijken.

Op dit moment is het ministerie van Infrastructuur en Milieu ook doende om de voormalige PKB derde nota Waddenzee, nu structuurvisie Waddenzee, te evalueren. De Waddenvereniging e.a. gaan er van uit, dat u er voor zult zorgdragen dat de ontwikkeling van de beheersverordening van uw gemeenten ook bij die evaluatie zal worden betrokken.

Ondanks die grote waardering voor het initiatief hebben de Waddenvereniging e.a. een aantal opmerkingen, die hierna worden toegelicht.

Door te kiezen voor een beheersverordening in plaats van een volwaardig bestemmingsplan laten de gezamenlijke gemeenten een aantal kansen liggen om ruimtelijke relevante ontwikkelingen te regelen ten gunste van de hoofddoelstelling van de Waddenzee, namelijk natuur. Hetzelfde geldt voor de werelderfgoedstatus van het gebied. Dit nog even los van het

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C021795

feit, dat de keus voor een beheersverordening de rechtsbescherming onnodig beperkt.
Daar kan nog aan worden toegevoegd, dat binnen enkele jaren de Omgevingswet van kracht zal zijn en dat dan de gemeenten alsnog een omgevingsplan (de opvolger van het huidige bestemmingsplan) zullen moeten maken, omdat naar verwachting de Omgevingswet niet meer zal voorzien in het instrument beheersverordening.

Natura 2000

De verordening is, ondanks de naam, een plan en dient op grond van artikel 19j van de Wet natuurbescherming 1998 (hierna Nbwet) getoetst te worden aan de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden, zoals de Waddenzee, Noordzeekustzone en de duinen van de Waddeneilanden. De voortoets die daarvoor is opgesteld en die als bijlage bij de verordening is gevoegd, concludeert dat het bestaande gebruik (in de zin van de Nbwet) geen kans geeft op significante effecten omdat voor verschillende soorten van gebruik mitigerende maatregelen gelden die als bijlage bij de voortoets zijn opgenomen. Die mitigerende maatregelen zijn echter niet in de verordening zelf opgenomen. Wil de conclusie getrokken kunnen worden, dat de verordening voldoet aan artikel 19j, Nbwet, dan zullen die bijlagen met mitigerende maatregelen deel uit moeten maken van de verordening zelf. Het is niet voldoende dat deze bijlagen bij de voortoets zijn gevoegd, omdat die voortoets geen juridische status heeft en niet handhaafbaar is.
Om een tweetal redenen is de conclusie, dat er geen kans is op significante effecten door het gebruik dat de verordening mogelijk maakt, onvoldoende onderbouwd.
Ten eerste geldt op grond van constante jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de afdeling) dat bij de beoordeling van de effecten van een bestemmingsplan uitgegaan moet worden van de maximale mogelijkheden die dat plan biedt. Mutatis mutandis geldt dat ook voor de beheersverordening. Doordat het gebruik in de verordening in zeer algemene termen is omschreven zijn de maximale gebruiksmogelijkheden op grond van deze verordening oneindig. Wil de conclusie gerechtvaardigd zijn dat dit gebruik dankzij de mitigerende maatregelen geen significante effecten kan opleveren, dan zal het gebruik waarop dat gebaseerd is ook concreet moeten worden omschreven en beperkt.
Ten tweede geldt volgens jurisprudentie van de afdeling ook, dat activiteiten die nog nimmer formeel zijn beoordeeld in het kader van de Nbwet, bijvoorbeeld bij een vergunning op grond van die wet, in hun volle omvang moeten worden meegenomen bij de effectbeoordeling van het plan.
Op grond van bovenstaande redenen schiet de beoordeling in de voortoets van onder andere de effecten van stikstof op de eilanden, het plukken, rapen of winnen van pieren en schelpdieren, het niet-beroepsmatig vissen en de geluidszones van industrieterreinen te kort. Wij verzoeken u dan ook om de voortoets op grond van het bovenstaande aan te vullen voordat de gemeenteraden tot vaststelling van de verordening over gaan.

Erecode

De Waddenvereniging e.a. waarderen het zeer, dat de erecode deel zal gaan uitmaken van de verordening. Echter, de formulering van de erecode zoals nu in de bijlage is opgenomen is niet opgesteld als juridisch document en daardoor onvoldoende handhaafbaar. We adviseren om op basis van de huidige tekst een juridisch sluitende formulering als bijlage bij de verordening op te nemen. In het kader van het Natura 2000 beheerplanproces voor de Waddenzee zijn bovendien afspraken gemaakt over een actualisatie van de erecode. Het

verdient aanbeveling om die geactualiseerde versie te gebruiken bij de hiervoor genoemde juridische formulering.
Terzijde merken we op, dat de tekst als bijlage bij de verordening op een paar punten afwijkt van de tekst bij de voortoets. Ook om die reden is verheldering geboden.

Rechtszekerheid
Op grond van de rechtszekerheid dienen plaatsgebonden of gebiedsgebonden activiteiten als zodanig op de verbeelding te worden opgenomen. Nu zijn alleen leidingstraten op de verbeeldingen terug te vinden, waarbij veel leidingen op het gebied van telefonie en water ook niet zijn opgenomen. Dat geldt ook voor locatie gebonden activiteiten of installaties als kitesurfen, mechanische pierenwinning, mosselkweekpercelen en mosselzaadinvanginstallaties. Voor zover mosselzaadinvanginstallaties bouwwerken zijn, dienen die zeker ook als zodanig bestemd te worden en deel uit te maken van de verbeelding. Daarbij verdient het aanbeveling om uit te gaan van de meest recente gegevens voor de plaatsing van mosselzaadinvanginstallaties en dient in de verordening in ieder geval de maximale oppervlakte hiervan opgenomen te worden.

Kitesurfen
Naast de vermelding van de kitesurflocaties op de verbeelding merken we nog het volgende op. In de toelichting bij de verordening staat, dat kitesurflocaties via andere regelgeving i.c. het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) zijn geregeld. Voor de Waddenzee is dit inderdaad zo. Echter, het BPR is op de Noordzee niet van kracht. De kitesurflocaties aan de Noordzeestranden dienen daarom expliciet in deze verordening geregeld te worden.

Landschappelijke waarden
In artikel 1, onder 29, zijn de landschappelijke waarden van de Waddenzee en Noordzeekustzone in zijn algemeenheid gedefinieerd. De bescherming van die waarden krijgt meer inhoud als deze waarden meer geconcretiseerd worden en zo nodig ook per plaats of gebied gedifferentieerd. Bij de belangenafweging tussen economische activiteiten en algemeen gedefinieerde landschappelijke waarden blijken de landschappelijke waarden te vaak het onderspit te delven.
Deze waarden zijn onder de huidige Nbwet maar zeer beperkt beschermd en de bescherming van landschappelijke waarden op grond van de natuurwetgeving, zoals de rust, ruimte, weidsheid en duisternis van de Waddenzee, dreigt onder de komende Wet natuurbescherming (TK 33348) helemaal te verdwijnen.
De bedreigingen van de landschappelijke kwaliteiten van vooral de Waddenzee vinden veelal plaats net buiten het gebied. Onder de Nbwet was die externe werking tot voor kort nog beschermd maar nu ook niet meer. Hoe denken de gemeenten er voor te zorgen, dat de aantasting van de landschappelijke waarden van de Waddenzee door activiteiten net buiten dat gebied wordt voorkomen?

Handhaving
De toelichting bij de verordening ontbeert een handhavingsparagraaf. Daardoor blijft de vraag liggen hoe de gemeenten, al dan niet gezamenlijk, zorgdragen dat de regels uit deze verordening ook daadwerkelijk gehandhaafd kunnen worden. Gaan de gemeenten bijvoorbeeld de boswachters, wadwachten en andere (semi-)overheidsdienaren aanstellen als onbezoldigd handhaver (BOA)? Zonder goede handhaving heeft het opstellen van een

verordening (of bestemmingsplan) weinig zin.

Verordening

Onderstaand een aantal meer detaillistische opmerkingen over de tekst van de verordening.

- Artikel 1, onder 9: De status van bijlage 1 is onduidelijk. Uit een oogpunt van rechtszekerheid dienen bouwwerken en het toegestane gebruik expliciet opgenomen te worden (zie ook hiervoor).
- Artikel 1, onder 16: Deze tekst komt niet geheel overeen met de tekst van de betreffende bepaling van het Barro (artikel 2.5.2). Dit verschil is niet nader toegelicht.
- Artikel 3, lid 3.1, onder d: Het agrarisch gebruik dient beperkt te worden tot extensieve vormen van begrazing ten dienste van de natuurlijke ontwikkeling van de kwelders.
- Artikel 3, lid 3.3: Het is niet duidelijk, niet nodig en niet toegelicht waarom het ontpolderen van zomerpolders (bijvoorbeeld in het kader van het tegengaan van de veroudering van de kweldernatuur) niet is toegestaan. Als deze bepaling gehandhaafd wordt, dan dient er in ieder geval een ontheffingsmogelijkheid in de verordening te worden opgenomen.
- Artikel 5, lid 5.1, onder g: Beroepsvisserij is niet gedefinieerd. Zie ook het volgende punt.
- Artikel 5, lid 5.1, onder i: Het winnen ten behoeve van eigen gebruik is beperkt tot 10 kg per persoon per dag (artikel 1, onder 19). Zodra het lucratief dreigt te worden kunnen zeer veel mensen ook binnen die 10 kg per persoon per dag veel schade aan de natuur toebrengen terwijl op het criterium 'eigen gebruik' niet te controleren is. Het is ons bijvoorbeeld bekend, dat op deze wijze veel op zeebaars wordt gevist. Hoe denken de gemeenten te voorkomen dat onder het mom van 'eigen gebruik' in feite beroepsmatig wordt gevist en daarmee significante effecten op de natuur niet kunnen worden uitgesloten?
- Artikel 5, lid 5.1, onder m: Bestaande delfstoffenwinning dient concreter omschreven te worden. Het winnen van zand ten behoeve van vaargeulonderhoud is geen juiste omschrijving van de activiteit: het gaat om zand dat vrijkomt bij het reguliere vaargeulonderhoud. De Waddenvereniging e.a. zijn tegen het winnen van schelpen op de wijze zoals dat nu gebeurt.
- Artikel 5, lid 5.2, onder b, sub 1: Deze tekst lijkt een tautologie en overlapt met lid 5.2, onder c.
- Artikel 5, lid 5.2, onder b, sub 3: Hier ontbreekt ten onrechte de bepaling, dat het om bestaande bouwwerken moet gaan.
- Artikel 5, lid 5.2, onder b, sub 6: Op grond van het Barro (artikel 2.5.11, lid 2) dienen overige bouwwerken beperkt te worden tot bouwwerken, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de veiligheid van het scheepvaartverkeer in de Waddenzee, voor alternatieve mosselzaadbronnen, voor een adequate afwatering van het vasteland of wadwachtposten, voor zover het een locatie betreft die niet vanaf het vaste land of een Waddeneiland bewaakt kan worden.
- Artikel 5.3, onder c: Het Barro (en de voormalige PKB) voorzien niet in het bouwen van drijvende stijgers ten behoeve van jachthavens. Deze ontheffingsmogelijkheid dient daarom niet in de verordening te worden opgenomen.
- Artikel 5.4, 5e gedachtenstreepje: Bestaande parkeerlocaties voor offshore bestaan volgens ons niet meer. En als ze wel bestaan, dienen deze uit een oogpunt van rechtszekerheid expliciet omschreven te worden en in de verbeelding te worden opgenomen.

- Artikel 5.5, laatste alinea: Inpolderen – ook bij ontheffing – is strijdig met het Barro.
- Verbeelding Schiermonnikoog blad 1-1: Doordat de grens bij de haven van Schiermonnikoog ruimer om die haven heen is gelegd ontstaat op deze plek een verschil in de grens van de verordening en de grens van de voormalige PKB respectievelijk het Barro. Dat komt de duidelijkheid niet ten goede, omdat de grens van het Barro bepalend is voor de rijksregels in het gebied. De argumentatie om die grens te laten afwijken schiet tekort.

Conclusie
De Waddenvereniging e.a. verwachten dat u rekening zult houden met de hierboven gemaakte opmerkingen alvorens tot vaststelling van de beheersverordening over te gaan. Graag vernemen wij ook hoe u met onze zienswijzen bent omgegaan.

Hoogachtend,
Waddenvereniging,
mede namens Stichting De Noordzee, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer,

Arjan Berkhuysen
Directeur

Van Watersportverbond – Regioteam Wadden

Betreft: Reactie Ontwerp Beheersverordening Waddenzee en Noordzee

12 Januari 2015

Aan de gemeenteraden,

Het Watersportverbond maakt met dit schrijven graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de ter visie liggende Ontwerp Beheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Algemeen
Allereerst merken wij op dat er (nog) geen kaart en begrenzing is opgenomen. Dat maakt het geheel voor de relatieve buitenstaander een beetje een 'zoekplaatje'. In de lijst gemeentes ontbreken o.a. Den Helder en De Marne als gemeentes met een substantieel grondgebied in het plangebied. Wij zouden graag vernemen of deze afzijdigheid betekent dat in deze gemeentes wel ontwikkelingen worden voorzien, waardoor een Beheerverordening niet het relevante instrument kan zijn.
Een aantal zaken in deze verordening is hierdoor niet goed te interpreteren.
Zo heeft de gemeente Den Helder bij het rijk een uitzonderingspositie voor uitbreiding/verplaatsing van de haven bewerkstelligd, terwijl deze verordening niet in enige ontwikkeling van havens voorziet. Over de uitzondering Den Helder wordt niets gezegd. Anderzijds wordt het parkeren van offshore installaties in de verordening niet toegestaan, met uitzondering van de bestaande locaties; maar liggen die laatste niet op het grondgebied van Den Helder?
En we lezen dat het tracé vaargeul(verruiming) Eemshaven – Noordzee uit het plangebied is gehaald. Op zich terecht gezien de ontwikkelingen, maar hoe valt dit dan te rijmen met de hier aanwezige 'Transportroutes gevaarlijke Stoffen', waar volgens deze verordening belemmeringen gelden voor het oprichten van kwetsbare objecten?

Bestaand gebruik en bestaande bouwwerken
Als wij het goed begrijpen is de interpretatie van 'bestaand' de kern van deze beheerverordening. Daarbij gaat het om vergunde bouwwerken en activiteiten èn de inventarisatie van de gemeentes zelf. Illegale situaties worden niet gelegaliseerd, zo wordt gesteld. Onduidelijk is echter of de gemeentelijke inventarisatie altijd vergunde situaties aangeeft. Als voorbeeld geldt een aanlegsteiger, een boothelling en de kwelderontwikkeling bij Terschelling. Wij zouden deze toetsing graag terugzien in de verordening.

In dit verband verwijzen wij ook naar enige onduidelijkheid in de tekst van de publicatie en de tekst van de Ontwerp Beheersverordening zelf. 'De beheersverordening legt de bestaande situatie vast', zo lezen we in de publicatie. Tegelijkertijd 'regelt' deze verordening lokale gebruiken, herstel en onderhoud van kwelders en het aanbieden van ankerplaatsen. Naar ons weten zijn dit (vaak) geen vergunde situaties. En in de verordening zelf wordt gesproken over gebieden 'waar nauwelijks ontwikkelingen zijn voorzien'. Kennelijk kunnen er wel enige ontwikkelingen in worden vastgelegd. Wij verzoeken u hieromtrent duidelijker te zijn.

Geluid
In paragraaf 4.7 wordt ingegaan op geluid. Hier wordt alleen ingegaan op geluidszones rond industriegebieden, wegen en spoorlijnen (in het kader van de Wet geluidshinder). Echter geluidshinder is niet wenselijk in grote delen van het waddengebied; vooral gedurende de nacht. Wij vragen ons in dit kader af of het mogelijk is in deze verordening iets te doen tegen de geluidshinder van nachtvaarten van watertaxi's en andere geluidsoverlast door wadgebruikers.

Begrippen (art. 1)
Wij missen hier een omschrijving van beroepsscheepvaart, recreatievaart en kitesurfgebieden. Een helder onderscheid tussen beroepsscheepvaart en recreatievaart geeft de (door ons gewenste) mogelijkheid het verbod op snelvaren door de beroepsscheepvaart *buiten de vaargeulen* op te nemen.

Specifiek

a. Wij staan positief tegenover de mogelijkheid voor kanovaarders en wadlopers te overtijen, eventueel met kleine tenten en met inachtneming van de erecode. Wel wijzen wij erop dat de buitendelta's, waaronder de Razende Bol, nu ook binnen het plangebied vallen en dat deze gebruiksgroepen ook hier kunnen overtijen of overnachten. Wij zijn benieuwd naar de manier waarop dit bijvoorbeeld op de Razende Bol gehandhaafd gaat worden, gezien de vele 'kleine' bootjes die hier met rustig weer naar toe varen.
b. In art. 5.3 wordt, onder voorwaarden, een afwijking van de bouwregels mogelijk gemaakt voor moorings/meerboeien en drijvende steigers voor de recreatievaart. Vlieland heeft hierom gevraagd en daar is het o.i. gewenst en nuttig.
   Wij vragen ons wel af of het nodig en wenselijk is deze afwijking in een keer mogelijk te maken voor de omgeving van elke haven in het plangebied. Dit vereist een betere onderbouwing en afweging per locatie.
c. In z'n algemeenheid wordt dagrecreatief en educatief medegebruik in gebieden met de bestemmingen Water en Agrarisch toegestaan. Het lijkt ons zinvol hier toch enige grens aan te stellen t.a.v. maximale aantallen en specifieke locaties, zoals (niet) in de omgeving van broedkolonies. Daarnaast is in het begrippenkader wel het begrip 'evenement' opgenomen, maar we hebben (een verbod op) evenementen niet teruggevonden in de bestemmingsregels.
d. Kitesurflocaties worden niet in deze beheerverordening geregeld, maar door andere wet- en regelgeving, i.c. het BPR. Verwarring kan echter ontstaan over het aantal door RWS aangewezen locaties. Wij dachten 4, op pag. 28/29 van de verordening staat 5, maar er worden er 8 met name genoemd. Wij verzoeken u hierover een eenduidige en correcte zinsnede op te nemen.
e. In gebieden met bestemming 'Water' wordt o.a. afgeweken van de bouwregels – als geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden – ten behoeve van het oprichten van bouwwerken voor wadwachtposten. Op pag. 35 wordt deze afwijkingsmogelijkheid gelieerd aan het mogelijk maken van 'menselijke ingrepen gericht op de waarborging van de menselijke veiligheid voor de bewoners en gebruikers van het waddengebied'; bovendien niet aangemerkt als 'ruimtelijk relevant'. Het klinkt niet logisch eerst mensen (wadwachten) naar kennelijk onveilige plekken te brengen en ze dan te moeten beschermen met (wel degelijk ruimtelijk relevante) bouwwerken. Ook is niet duidelijk hoe de 'noodzaak voor de realisatie van een wadwachtpost' moet worden aangetoond. Bovendien zien wij niet in hoe een bouwwerk op de platen in het getijdengebied 'goed in het landschap kan worden ingepast'. **Kortom, wij zijn voorstander van een toets aan de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden vooraf.** Op die manier gebeurt de toetsing eenduidig in alle betrokken gemeentes.
f. Tenslotte zijn wij positief over het opnemen van 'inachtneming van de erecode' bij diverse bestemmingen en afwijkingen van de regels. Hierdoor wordt verantwoord gedrag gekoppeld aan bestemmingen en toegestaan gebruik.

Tot zo ver onze opmerkingen.
Hoogachtend,

Anky Woudstra
Lid Regioteam Wadden van het Watersportverbond

ARAG
Goed voor elkaar

Gemeenteraad van Terschelling
P/a Samenwerkingsverband De Waddeneilanden
Postbus 203
8860 AE Harlingen

Tevens per email:
inspraak@dewaddeneilanden.nl

Ons kenmerk	2012044800-01	*Doorkiesnummer*	(033) 43 42 563
Uw kenmerk		*Faxnummer*	(033) 43 42 170
Behandeld door	dhr. mr. R.J. van Rijn	*E-mail*	rj.van.rijn@arag.nl

Onderwerp: **Reactie ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee**

Leusden, 12 januari 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens mevrouw I. Wiegman, Willem Barentszkade 1 te West-Terschelling, dien ik hierbij bijgevoegde reactie in gericht tegen de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Zoals u ziet is cliënte in het geheel niet gelukkig met de terinzage liggende ontwerpverordening. Wij hopen dan ook dat u tot heroverweging komt.

Een machtiging voeg ik bij.

Hoogachtend,
ARAG Rechtsbijstand

Dhr. mr. R.J. van Rijn
Medewerker Rechtshulp

De gemeenteraad

P/a Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Postbus 203

8860 AE Harlingen

West-Terschelling, 3-1-2015

Betreft: Reactie ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.
Zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee (projectnummer 550.42.50.00.01 inzage 5-12-2014 t/m 15-1-2015). Dit zijn vanwege de samenhang tevens zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Havengebied (projectnummer 550.05.12.00.00 inzage: 5-12-2014 t/m 15-1-2015). Ook houden de zienswijzen een verzoek in tot het aanwijzen van de Kom (gedeeltelijk) als beschermd natuurgebied, ecologische hoofdstructuur en als Natura 2000-gebied en een verzoek tot wijziging van de begrenzing en wijziging van het besluit Natura 2000-gebied Waddenzee of eventueel het besluit Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. De zorgplicht jegens de Kom dient in acht genomen te worden. Ook houden de zienswijzen mede een verzoek tot herziening in. Verder dienen de overheid en de gemeente alsnog de Europese feitelijke doelen en cijfers te behalen en fouten recht te zetten.

Geachte gemeenteraad en leden van de gemeenteraad,

Ik woon aan de Willem Barentszkade 1 in West-Terschelling. Ik ben direct aanwonende en omwonende van het natuurgebied De Kom. Ik heb ook zicht op de Kom. Verder word ik rechtstreeks in mijn belangen geraakt, waaronder bijvoorbeeld door hinder en de toename van de verkeersintensiteit op de weg en de omgeving door de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee, de besluiten en de veranderingen. Ik ben dan ook belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht en de Wabo.

Ik breng deze zienswijzen naar voren op de ontwerpbeheersverordening Wadden- en Noordzee (projectnummer 550.42.50.00.01). Ook zijn de zienswijzen bedoeld voor andere samenhangende besluiten en regelgeving zoals bijvoorbeeld voor de ontwerpbeheersverordening Havengebied (projectnummer 550.05.12.00.00). Ook zijn de zienswijzen van belang voor het besluit tot aanwijzing van de Kom (gedeeltelijk) als beschermd natuurmonument en het besluit tot aanwijzing als ecologische hoofdstructuur en het besluit tot aanwijzing als Natura 2000-gebied. De zienswijzen zijn ook in zijn algemeenheid en voor de zorgplicht van de overheid relevant. De zienswijzen zijn ook van belang voor herziening. Verder zijn deze zienswijzen relevant in het kader van het beheerplan Waddenzee, ter uitwerking van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Ook zijn de zienswijzen van belang voor het behalen van de doelen en het uitwerken van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.

Ik wil met deze zienswijzen bereiken dat de Kom (gedeeltelijk) de bestemming water met het beperkte gebruik, voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder kwelderherstel is begrepen, krijgt in de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Verder dient de Kom (gedeeltelijk) als strand worden aangewezen. Ook wil ik bereiken dat er maatregelen onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee worden genomen tot behoud, herstel en ontwikkeling van de Kom. Verder wil ik bereiken dat de Kom (gedeeltelijk) de bestemming natuur in de ontwerpbeheersverordening Havengebied krijgt. Het is onjuist en onbegrijpelijk dat de Kom de bestemming water in de onwerpbeheersverordening Havengebied heeft. Ook is het onbegrijpelijk dat er geen aandacht en maatregelen onder de onwerpbeheersverordening Wadden en Noordzee worden genomen tot behoud, herstel en ontwikkeling van de Kom. Ik wil bereiken dat de haven in de Kom niet wordt uitgebreid en dat er niet meer steigers en activiteiten in de Kom komen. Verder wil ik dat er geen vergunningen worden afgegeven die de Kom vernietigen of beschadigen, zoals de vergunning tot baggeren of een extra steiger. Er mogen geen handelingen plaatsvinden waardoor de Kom verdwijnt of beschadigd wordt. Er vindt door uitbreiding en verandering van inrichting onevenredige aantasting plaats van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied. Ook zijn de genoemde activiteiten/handelingen niet passend in het kader van de ontwikkeling van de natuurlijke waarden van het getijdengebied zoals beschreven in een Beheerplan als bedoeld in artikel 19a van de Natuurbeschermingswet 1998. Verder wil ik bereiken dat de Kom (gedeeltelijk) als beschermd natuurmonument, ecologische hoofdstructuur en Natura 2000-gebied wordt aangewezen.

De haven van Terschelling is de enige natuurlijke haven van Nederland.

Een natuurlijke oplossing moet er voor de Kom komen. Zodat het verlande gedeelte, het getijdengebied en de oeverlijn behouden blijven. Ook wil ik bereiken dat er steigers en boten uit de Kom verdwijnen. Dus dat er weer meer ruimte voor de natuur komt en dat wellicht het eilandje met bijbehorende soorten dat er vroeger was weer terug komen.

Allereerst een opmerking over het gebruik van het instrument beheersverordening in plaats van een bestemmingsplan op gemeentelijk niveau. In een beheersverordening wordt voor een gebied waarvoor geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien, het beheer van dit gebied overeenkomstig het bestaande gebruik geregeld.

Voor de interpretatie van bestaand gebruik ga ik ervan uit dat datgene wat feitelijk aanwezig is, het bestaand gebruik is, en niet het rechtens toegestane gebruik ofwel gebruik overeenkomstig de tot de beheersverordening geldende bestemming.

Anders zijn toch nog allerlei ontwikkelingen mogelijk. Een tweede argument is dat er anders geen verschil is met een gewoon bestemmingsplan. Het enige verschil zou dan zijn dat er bij de beheersverordening geen rechtsbescherming is. Men kan geen bezwaar meer maken of in beroep bij de rechter zoals dat bij een bestemmingsplan wel kan. Zie ook de afscheidsrede van Professor P.J.J. van Buuren, Is er toekomst voor het bestemmingsplan?, afscheidsrede, 2011 en J. Struiksma, Het systeem van het ruimtelijk ordeningsrecht, derde druk, 2007, p. 80 en P.J.J. van Buuren, De beheersverordening, TBR 2009/2, pp. 3-10.

Dat kan niet de bedoeling van de wetgever en het recht geweest zijn. Dit mede bezien vanuit het Europees recht en het E.V.R.M.

Voor mij is de keuze voor het instrument de beheersverordening gunstig aangezien ik de bestaande situatie wil behouden dan wel dat er minder ontwikkelingen, boten, steigers en activiteiten in de toekomst gaan plaatsvinden.

Mijn vader is 25-9-2009 overleden. De mogelijkheden om zienswijzen in te dienen en bezwaar te maken tegen de aanwijzingsbesluiten Waddenzee en Duinen Terschelling in het kader van Natura 2000 waren al enkele jaren voor mijn vaders dood. Ik ben indertijd niet in de gelegenheid geweest om zienswijzen in te dienen, bezwaar te maken en beroep in te stellen. Ik woonde toen nog niet op de Willem Barentszkade 1. Mijn vader woonde toen op de Willem Barentszkade 1. Het is vanuit het oogpunt van de mensenrechten, de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en ander Europees recht onbegrijpelijk waarom deze rechten maar 6 weken geldend gemaakt zouden kunnen worden in de bezwaarfase of zienswijzefase van een besluit.

Bovendien zijn er bij de aanwijzing menselijke fouten gemaakt, die rechtgezet moeten kunnen worden. Fouten door gebrek aan feitelijke kennis en door gebrek aan wetenschappelijke kennis.

Bij de Kom is er een fout gemaakt en er is verder bijvoorbeeld ook een andere fout gemaakt. Het Seinpaalduin behoort bijvoorbeeld niet bij het gebied Duinen Terschelling. Er wordt gesproken over het stukje bos dat een uitloper is van een groter boscomplex door de minister (toentertijd nog de Minister van Landbouw, Natuur en Visserij) in de beslissing op bezwaar (beslissing op bezwaar 26 maart 2004 TRCJZ/2004/1725 11 en beslissing op bezwaar 4-4-2005 DRR&R/2005/1065 11). Reden dat het Seinpaalduin buiten de aanwijzing van Duinen Terschelling is gehouden zou zijn dat het om bosperceel zou gaan. Maar het is het hoogste duin van Terschelling waar ook bomen op groeien.

Deze beslissing is volstrekt onbegrijpelijk en daar kan men niet in redelijkheid toe komen. Het is dan ook aan te merken als een menselijke fout die alsnog hersteld moet kunnen worden.

Op grond van gegevens van SOVON en RAVON blijkt verder dat de soorten op Terschelling (en elders in Nederland) drastisch teruglopen. Er is zelfs sprake van een significante afname. Er zijn te weinig soorten en de soorten verdwijnen. Dat betekent dat de maatregelen niet voldoende zijn.

Er zou dus zeker geen gebied zoals de Kom mogen verdwijnen. Er zouden betere maatregelen moeten komen en meer gebied voor de soorten. De terugloop van de soorten en weinig soorten en het niet behalen van de doelstellingen en doelen is in strijd met Europees recht, de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn.

Ook dient de overheid adequaat in te grijpen op grond van de zorgplicht van de overheid conform artikel 2 van de Flora- en Faunawet juncto artikel 19l van de Natuurbeschermingswet juncto artikel 1.1a van de Wet Milieubeheer.

Ook is het voorzorgbeginsel erg belangrijk. Dit brengt verschillende taken en zorgplichten voor de overheid met zich mee mede vanuit Europees perspectief. Het brengt verder bijvoorbeeld mee dat er wetenschappelijke zekerheid en bewijs omtrent de schadelijkheid voor het milieu en gezondheid van een activiteit moeten zijn. Bij twijfel mag de activiteit niet doorgaan.

Verder is er ook de soortenbescherming los van de aangewezen gebieden. Conform artikel 12 van de Habitatrichtlijn is verboden het opzettelijk verstoren van die soorten. Ook de artikelen 5, 6 en 9 van de Vogelrichtlijn regelt de losse soortenbescherming voor vogels. Ook is de Flora- en Faunawet van belang.

De Waddenzee is ook werelderfgoed. Daar valt de Kom ook onder.

Verder is de Kom beschermd op grond van de overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis (RAMSAR) en internationale afspraken over wetlands.

De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben directe (rechtstreekse) werking.

Ook is artikel 4 van de Vogelrichtlijn rechtstreeks van toepassing, omdat bijvoorbeeld de Kom een kwalificerend gebied is en aangewezen had moeten worden als Natura 2000-gebied. Nu het gebied niet is aangewezen als beschermd gebied, is het strengere regime van artikel 4 lid 4 van de Vogelrichtlijn rechtstreeks van toepassing in plaats van het beschermingsregime opgenomen in artikel 6 tweede tot en met vierde lid van de Habitatrichtlijn, zie hiervoor de Leyburchtzaak d.d. 7-12-2000 van het Europese Hof van Justitie. Vervuiling, verslechtering of verstoring kan niet worden gerechtvaardigd door economische of sociale belangen, maar slechts door belangen die van hogere orde zijn dan het natuurbeschermingsbelang, bijvoorbeeld bescherming van de menselijke gezondheid. Bij de Kom is niet een belang dat van hogere orde is als een natuurbeschermingsbelang betrokken.

De Kom dient als natuurgebied en/of Natura 2000-gebied aangewezen te worden.

De Kom kwalificeert zich zelfstandig als speciale beschermingszone.

De Kom heeft ook dezelfde natuurwaarden als het Groene Strand. De Kom is mooi.

Het Groene Strand is Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebied Waddenzee. De duinen op het Groene Strand vallen gedeeltelijk onder Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en onder de ecologische hoofdstructuur.

Ook is er landschappelijke samenhang.

De samenhang van de Kom, het Groene Strand en de Waddenzee is zo groot dat het als een natuurgebied aangewezen moet worden ofwel als een Nederlands beschermd natuurgebied en ook als het Natura 2000-gebied Waddenzee.

De Kom kwalificeert ook mee met het Natura 2000-gebied de Waddenzee

De Kom heeft jarenlang feitelijk als natuurgebied gediend. Het is jarenlang als natuurgebied ingericht geweest. Ook eilanders en toeristen hebben er jarenlang van kunnen genieten. De Kom is jarenlang feitelijk natuurgebied geweest en daar dient nu officieel recht aan gedaan te worden.

De Kom heeft ook als bufferzone gediend. In het rapport Het bestemmingsplan van West-Terschelling in relatie tot natura 2000 en de Flora- en Faunawet. Een voortoets door P.J. Zumkehr. wordt geconcludeerd dat als gevolg van de aanwezigheid van de bufferzones uitgesloten is dat er significante negatieve effecten van het bestemmingsplan op de instandhoudingsdoelstellingen zijn. Als de bufferzone wegvalt, zal er een nieuwe toetsing moeten komen en zullen er wel significante negatieve effecten gevonden worden.

Ook is de Kom vergelijkbaar met de andere kant van de natuurlijk ontstane baai. Deze inham/kom is wel ecologische hoofdstructuur en beschermd natuurmonument en Natura 2000-gebied. Terwijl de Kom unieker is en naast een nog kwetsbaarder gebied ligt, het Groene Strand en de duinen. Het gebied aan de andere kant van de haven ligt naast grasland en industrieterrein.

Ook is de Kom vergelijkbaar met de Plaat. Maar de Kom is unieker. De Plaat is echter wel beschermd natuurmonument en Natura 2000-gebied en de Kom niet.

Dit bovenstaande is in strijd met het gelijkheidsbeginsel op grond waarvan gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden.

De Kom bestaat uit het habitattype slik en zandplaten. Ook is het habitattype zilte pionierbegroeiing er aanwezig. De Kom is een getijdengebied. De Kom is ook een schor of kwelder. Ook is er embryonale duinvorming.

De Kom is een hoogwatervluchtplaats.

De kwelder de Kom is een waardevolle biotoop voor vogels. De zouttolerante vegetaties in de Kom zijn een belangrijke voedselbron voor plantenetende soorten, als eendensoorten. Zie hiervoor p. 66 van de Havenvisie Wadden, 2010. De Kom is vanwege zijn hoge voedselrijkdom biomassa aan bodemfauna zeer belangrijk als foerageergebied. Ook vindt in de Kom door eb en vloed voortdurende verversing, aanvoer en uitwisseling met de Waddenzee plaats.

Bij een aantal soorten zoals de eider, scholekster en de kluut is de reden van de terugloop van de soort, die er nog steeds is, het gebrek aan foerageergebied. De Kom moet behouden blijven als foerageergebied. Zie hiervoor p. 63 van de Havenvisie Wadden, 2010.

Ook is de Kom belangrijk als rustgebied.

De eider, de scholekster, de bruine kiekendief, de blauwe kiekendief, de strandplevier, de kievit, de tureluur en de dwergstern en de kleine mantelmeeuw zijn bijvoorbeeld in de Kom aanwezig. Verder bijvoorbeeld de steltlopers: de kluut, de zilverplevier, de kanoetstrandloper, de bonte strandloper, de grutto, de rosse grutto en de wulp. Ook zijn er beschermde trekkende vogelsoorten in de Kom.

Ook zijn er reigers.

De grutto en de tureluur staan bijvoorbeeld op de rode lijst.

Op grond van de Vogelrichtlijn wordt bijvoorbeeld de kiekendief, de dwergmeeuw, de dwergstern, de kluut, het nonnetje, de reiger, de rosse grutto, de strandplevier, de grote mantelmeeuw, de kleine mantelmeeuw en de zwartkopmeeuw beschermd.

In de Kom zijn ook verschillende soorten kokkels, schelpdieren en dunschalen aanwezig. Alleen al op grond van de aanwezigheid van de soorten in relatie met het ecosysteem en de dam moet de Kom als natuurgebied behouden blijven. Het totale aantal kokkels is afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Bryologisch-Lichenologische Werkgroep (BLWG), een landelijke organisatie die mossen en korstmossen onderzoekt, heeft geconcludeerd dat zeer bijzondere mossen en korstmossen met uitsterven worden bedreigd als de Kom gereconstrueerd wordt.

De westelijke dam is dè plek in Nederland voor korstmossen en ook een landelijk net voor onderzoek dat door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is opgezet. Er komen 58 verschillende soorten korstmossen voor. Voor de zeeachterlichtmos en de korstmossen melig kusttakmos en donkere zeestippelkorst is het zelfs de enige vindplaats in Nederland. Van de gevonden mossen en korstmossen staan er 23 op de rode lijst van bedreigde planten. De havendam is ruim 250 jaar oud en is aangemerkt als waterstaatkundig monument. Ook groeit er kusttakmos en

zeedakpanmos die slechts op drie plekken in Nederland voorkomen. Het zeldzame kusttakmos groeit op de granieten blokken rond de havenkom. Uniek is dat in de Kom al die soorten in een klein gebied bij elkaar groeien. Bij verkeerde aanpak van de Kom sterven de soorten in Nederland uit, aldus de Werkgroep.

De Kom dient dus de bestemming natuur te krijgen. De Kom dient als beschermd natuurmonument en Natura 2000-gebied aangewezen te worden. De Kom dient ook onderdeel van de ecologische hoofdstructuur te worden.

In de Kom komt verder de strikt beschermde rugstreeppad voor. De rugstreeppad staat op de rode lijst en is strikt beschermd door o.a. de Habitatrichtlijn, bijlage 4 en door de Conventie van Bern. De rugstreeppad staat in tabel 3 van de Flora- en Faunawet. Op Europees niveau gaat de soort sterk achteruit.

In de Kom zit de bruine kikker. De bruine kikker wordt in de Habitatrichtlijn, bijlage 5 beschermd. Ook wordt hij in de Conventie van Bern in appendix 3 beschermd. Verder is de bruine kikker een beschermde soort op grond van de Flora- en Faunawet, tabel 1, en staat hij op de lijst van amfibieën.

Ook vliegen er vleermuizen in de Kom. Vleermuizen zijn strikt beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de Flora- en Faunawet (zie ook het rapport van Zumkehr, een voortoets, 2011).

Ook leven er beschermde vissen in de Kom. Verder zijn er ook krabben.

Ook zijn er libellen en slakken.

Verder groeit er bijvoorbeeld lamsoor, zeekraal en beschermde planten en vegetatie.

Er komen ook heel veel soorten dagvlinders in de Kom voor. Zie ook hiervoor Dagvlinders van Terschelling, Piet Zumkehr, Drukkerij uitgeverij van Gorcum en Comp, Assen, 1994. Uiterst zeldzame vlinders bevinden zich in de Kom.

In de Kom komt de zilveren maan, de grote parelmoervlinder en de duinparelmoervlinder voor.

De populatie van de duinparelmoervlinder in de Kom is van nationale betekenis. De vlinder is zeldzaam.

De populatie zilveren maan in de Kom is van nationale betekenis. De enige vitale populatie in de Nederlandse duinen vinden we op Terschelling.

De grote parelmoervlinder is sterk achteruitgegaan. De soort is zeldzaam.

De zilveren maan, de grote parelmoervlinder en de duinparelmoervlinder zijn rode lijstsoorten.

In de Kom komen verder onder andere voor het zwartsprietdikkopje, het groot koolwitje, het klein koolwitje, het icarusblauwtje, de kleine parelmoervlinder en het hooibeestje.

Alleen al vanwege het feit dat de Kom onmisbaar is als habitat voor vlinders mag de Kom niet worden aangetast. Dit komt vanwege zijn unieke samenstelling en ligging. Er zijn altijd opvallend veel vlinders aanwezig.

Andere havengedeeltes zijn verder wel aangewezen als Natura 2000-gebieden. In Nederland vormen de haven van Nes en ook specifiek Ballumerbocht op Ameland en de haven van Den Oever voorbeelden. Ook de Plaat die gelegen is in het havengebied van Terschelling vormt een voorbeeld.

Op grond van onder andere het gelijkheidsbeginsel dienen gelijke gevallen gelijk behandeld te worden. De Kom had net zo als de andere havengedeeltes als Natura 2000-gebied en/of ecologische hoofdstructuur en/of beschermd natuurmonument moeten worden aangewezen. Er is sprake van een ongerechtvaardigd onderscheid.

Opvallend is dat Terschelling in vergelijking met andere (wadden)eilanden een heel groot havengebied heeft. Een uitbreiding van de haven, meer boten, meer steigers en meer activiteiten zijn niet nodig. Ook zou er een gedeelte van de ruimte voor het havengebied af kunnen en als natuurgebied gebruikt kunnen worden, zoals het behoort. Bij havens van andere (wadden)eilanden is er aan het natuurbelang meer waarde gehecht en is er meer ruimte voor de natuurwaarden.

De Kom vormt een integraal onderdeel van het wadden-ecosysteem en fungeert onder andere als voedselgebied en rustplaats voor diverse wadvogels, zoals behoorlijke aantallen grutto's en scholeksters. De grond is bijzonder en heel erg voedingsrijk. Er werden en worden bijvoorbeeld in de Kom pieren gestoken.

De Kom vormt een integraal onderdeel van het ecosysteem van de Waddenzee en de Kom maakt landschapsecologisch gezien onlosmakelijk deel uit van het intergetijdengebied van de Waddenzee zie ook RvS 16-3-2011 200902398/1/r2.

De Kom heeft betekenis voor de beschermde soorten en er zijn beschermde habitattypen aanwezig. De Kom draagt bij aan de instandhoudingsdoelstelling. De Kom behoort tot het leefgebied en landschapstypen van bijvoorbeeld vogels waarvoor de Waddenzee is aangewezen.

De Kom vormt een geheel met de Waddenzee. De komt vormt ook een geheel met het Groene Strand.

Als je verder kijkt vormt het ook een geheel met Duinen Terschelling. Dit mede bezien de embryonale duinen(vorming) die in de Kom aanwezig is.

Er wordt gecombineerd gebruik van de Kom, het Groene Strand en de Waddenzee gemaakt door dezelfde vogels en andere diersoorten. Er is een uitwisseling van diersoorten. De aangrenzende gebieden De Kom, het Groene Strand en de Waddenzee zijn met verschillende landschapstypen te zien als een landschapsecologische eenheid. De Kom is een geografisch en geomorfologisch hetzelfde gebied als de Waddenzee. De Kom heeft zelfs dezelfde landschapstypen als de Waddenzee.

De Kom behoort tot de vijf belangrijkste gebieden voor meerdere soorten. Dit geldt voor verschillende vogels. Dit geldt voor de aanwezigheid van kokkels, schelpdieren en dunschalen. Ook geldt dit voor de vlinders de zilveren maan, de grote parelmoervlinder en de duinparelmoervlinder. Bovenal is de Kom het belangrijkste gebied van mossen en korstmossen in Nederland en ook van het buitenland. De dam en de Kom is de enige vindplaats in Nederland voor zeeachterlichtmos en de korstmossen melig kusttakmos en donkere zeestippelkorst. Ook groeit er kusttakmos en zeedakpanmos dat maar op drie plekken in Nederland voorkomt.

Daarnaast kwalificeert de Kom mee omdat het bij het gebied de Waddenzee hoort.

Ook broedt, ruit, foerageert of rust 1 % of meer van de biografische populatie van een soort of ondersoort van een (trekkende) watervogel en andere soorten regelmatig in de Kom.

Voor de aanwijzing spelen alleen wetenschappelijke ornithologische en andere ecologische waarden een rol. Deze ornithologische waarden zijn in de Kom aanwezig. De kom moet worden aangewezen. De Kom kwalificeert zich wel.

Ook is de Kom een uitloopgebied van de Waddenzee.

De Kom en de Waddenzee zijn geografisch homogeen.

Gezien het bovenstaande had de Kom als gebied onder de Vogelrichtlijn en ook onder de Habitatrichtlijn en ook onder de Nederlandse wetgeving aangewezen moeten worden.

De aanleg van meer steigers en nieuwe andere ontwikkelingen brengt mee dat beschermde soorten en habitattypen bedreigd zullen worden.

Door uitbreiding van de haven, (bedrijfsmatige)activiteiten en steigers zijn er onaanvaardbare verstoringen van habitattypen en soorten.

In het rapport van P.J. Zumkehr, Het bestemmingsplan West-Terschelling in relatie tot natura 2000 en de Flora- en Faunawet. Een voortoets, oktober 2011 en het rapport van Buro Oranjewoud d.d. 15 juli 2011, is de omgeving van het zeeliedenmonument aan de Willem Barentszkade met aangrenzend de Noordsvaarder en het Groene Strand, aangemerkt als een kwetsbaar gebied (zie pp. 69-70 van het rapport). Er staat dat langs de rand van het Natura 2000-gebied Waddenzee in beginsel is aangegeven dat een aantal afwijkingen van de gebruiksregels en wijzigingsbevoegdheden als gevolg van een toename van het aantal bezoekers kunnen leiden tot negatieve effecten. Het betreft de omgeving van het Zeeliedenmonument (zie pp. 63, 64 en 67 van het rapport).

De Kom ligt op een kwetsbare plek langs de rand van de Natura 2000-gebieden. Het grenst direct aan Natura 2000-gebied Waddenzee.

De betredingsdruk van de Kom, van het Groene Strand en van de Noordsvaarder zal bijvoorbeeld toenemen.

Tijdens de aanlegfase en gebruiksfase worden soorten vernietigd.

Er zullen vertroebeling en veranderingen in de waterkwaliteit zijn en er zullen extra baggerwerkzaamheden zijn. Er zijn hoge baggerkosten en de Kom heeft een onbeschermde ligging.

Door het baggeren worden soorten definitief vernietigd.

Er zal verder verstoring door licht op het Groene Strand, de Waddenzee en voor individuele beschermde soorten komen.

Er zal een toename zijn van het aantal vaarbewegingen. Dit leidt tot verstoring en negatieve effecten op vogels, met name van de eider en de aalscholver en zeehonden.

Lichte verstoring houdt bijvoorbeeld in dat vogels en zeehonden hun oorspronkelijk gedrag onderbreken als gevolg van de aanwezigheid van een verstoringsbron. Ernstige verstoring houdt bijvoorbeeld in dat vogels en zeehonden opvliegen of te water gaan. De dosis-effect relaties van verschillende activiteiten op de ecologie zijn op dit moment nog niet in beeld (zie p. 12 van de Havenvisie Wadden Verantwoord varen op het Wad).

Als soorten, bijvoorbeeld vogels, verstoord worden is er ook tijdelijk sprake van een verminderde voedselopname of rust. Dit kan tot de dood leiden.

Deze verstoringen kunnen er verder voor zorgen dat vogels het gebied verlaten.

Ook is de Kom integraal onderdeel van/met de dam. De kokkels en schelpdieren bevinden zich ook in de Kom. En korstmossen en mossen zijn afhankelijk van de Kom. Bij een wijziging van het gebruik in de Kom worden de natuurlijke omstandigheden anders waardoor de mossen en korstmossen uitsterven.

Verder wordt bij de dam veel slib afgezet hierdoor wordt de Kom snel ondiep. Er is een heel groot risico van verschuiving en beschadiging van de dam bij het baggeren. Er mogen niet meer steigers, meer boten en activiteiten in de Kom komen en ook mag er niet gebaggerd worden gezien het genoemde en ook vanuit cultuurhistorisch en landschappelijk perspectief vormt de dam een element dat vraagt om behoud, zie hiervoor ook p. 21 van de Structuurvisie Havengebied Terschelling.

Ook worden vissen verstoord. Er zal bijvoorbeeld een toename zijn van het onderwatergeluid en dit heeft een slecht effect op vissen.

Er zal verlies zijn van habitattypen en verlies aan oppervlakte leefgebied voor soorten door de uitbreiding en/of verandering van de inrichting. Fysiek habitatverlies vindt plaats door het baggeren en de verandering van de inrichting en het gebruik.

Als de Kom wordt uitgebaggerd en er meer activiteiten zullen zijn zal dit significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van de Waddenzee, habitattypen en soorten en is er bijvoorbeeld een significante aantasting van het leefgebied van de steenloper en scholekster. Zie hiervoor een vergelijkbare toetsing van Buro Oranjewoud, Memo Amendement havendam-consequenties Natura 2000, d.d. 23 mei 2012.

Er ontstaat een zodanige verslechtering dat de gunstige staat van instandhouding van de Waddenzee en de soorten daarmee in gevaar komt.

Ook zijn verder negatieve effecten op de natuur niet uit te sluiten. Dit betekent dat de activiteit niet ondernomen mag worden mede vanuit het perspectief van Europees recht en het voorzorgbeginsel.

Op grond van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn zijn de negatieve effecten ook verboden.

De soorten mogen niet verstoord worden en hun biotoop mag niet worden aangetast op grond van de Flora- en Faunawet. Er zijn andere bevredigende oplossingen.

Opzettelijk verstoren van de soorten is verder op grond van artikel 12 van de Habitatrichtlijn verboden. De maatregelen ter bescherming van soorten zijn geregeld in de artikelen 12 tot en met 16. Dat geldt dus ook voor de soorten die zich niet in een aangewezen Natura 2000-gebieden bevinden.

De Kom veranderen tast de wezenlijke kenmerken en waarden van de Waddenzee aan en dit is verboden op grond van de Planologische Kernbeslissing Waddenzee 111, er vindt namelijk een netto verlies aan wezenlijke waarden plaats.

Ook staat in het aangepast kabinetstandpunt na behandeling in de Tweede Kamer op de PKB 3^{e} nota Waddenzee over nieuwe havens en havenuitbreidingen op het Wad: 3.2.f. Er mogen geen nieuwe havens en bedrijventerreinen worden aangelegd in of direct grenzend aan de Waddenzee. Er mogen dus geen havenuitbreiding, meer steigers, meer boten en activiteiten in de Kom komen.

In de Nota van Toelichting bij de PKB-Waddenzee staat als doelstelling het behouden van een groot areaal aan natuurlijke kwelders.

Het dempen en veranderen van de Kom is in strijd met de PKB-Waddenzee.

Ook in het gepubliceerde ontwerp-beheerplan Waddenzee, ter uitwerking van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, worden behoud van slikken en hoge zandplaten, behoud van dynamische kwelders en behoud van rust, openheid en donkerte, als kernopgaven voor de Waddenzee genoemd.

Ook wordt in het provinciale plan Grutsk op 'e Romte aangegeven dat kwelders behouden moeten worden.

De gemeente van Terschelling heeft ook in verschillende plannen aangegeven dat de cultuurhistorisch waardevolle (dorps)gedeeltes bewaard moeten blijven.

Ook is de Kaderrichtlijn water van belang in verband met de vervuiling die extra boten en activiteiten met zich meebrengen. Er is strijd met de Kaderrichtlijn water, omdat de verontreiniging toeneemt en de waterkwaliteit in de kust van Terschelling aan het Groene Strand op dit moment al onvoldoende is en hierdoor nog slechter wordt. Ook is er strijd met de Waterwet, omdat de verontreiniging toeneemt en de waterkwaliteit in de kust van Terschelling aan het Groene Strand op dit moment al onvoldoende is en hierdoor nog slechter wordt. In de Waddenzee en de kust van Terschelling, in het bijzonder de kust aan het Groene Strand, is de waterkwaliteit volgens (Europese) eisen onvoldoende. Dit behoort de overheid te voorkomen en te herstellen.

Er vindt door uitbreiding en verandering van inrichting onevenredige aantasting plaats van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied. Ook zijn de genoemde activiteiten/handelingen niet passend in het kader van de ontwikkeling van de natuurlijke waarden van het getijdengebied zoals beschreven in een Beheerplan als bedoeld in artikel 19a van de Natuurbeschermingswet 1998.

De Kom (gedeeltelijk) mag gezien het bovenstaande onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee niet bestemd en gebruikt worden voor: de beroepsvaart, de beroepsvisserij, de recreatiescheepvaart (inclusief de verblijfsrecreatie) en de scheepvaart ten behoeve van kustbeheer en zeeveiligheid. Ook mag de Kom (gedeeltelijk) onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee niet bestemd en gebruikt worden voor het lozen van afvalstoffen en het onderhoud en beheer van bestaande vaargeulen, waaronder baggeren tot de vergunde diepten is begrepen. De Kom (gedeeltelijk) dient bestemd en gebruikt te worden voor het behoud, herstel en ontwikkeling van natuurlijke waarden.

Voor handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren of planten in een beschermd natuurmonument mag conform artikel 16 van de Natuurbeschermingswet een vergunning alleen verleend worden indien met zekerheid vaststaat dat ze de natuurlijke kenmerken van het beschermde natuurmonument niet aantasten. Er mag geen vergunning tot extra steigers worden verleend. Ook noodzaakt een zwaarwegend openbaar belang niet tot verlening van de vergunning.

Ingevolge artikel 1 onder b van de Natuurbeschermingswet dient als beschermd natuurmonument te worden aangemerkt terreinen en wateren welke van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of vanwege hun natuurwetenschappelijke betekenis. De Kom voldoet hieraan gezien het bovenstaande.

Er zijn verder alternatieven.

Aan de andere kant van de natuurlijk ontstane haven uitbreiden en/of meer steigers, meer boten en meer activiteiten aanleggen is beter. Het Groene Strand, duinen en specifiek de Noordsvaarder als naastliggend gebied van de haven is veel kwetsbaarder dan een stuk polder en industrieterrein als naastgelegen gebied. Meer steigers, boten en activiteiten zijn passender bij een industrieterrein en een stuk polder. De uitbreiding van haven en ook de uitbreiding van steigers in de Kom zal significante negatieve effecten op het Groene Strand en de duinen hebben.

Er kan worden uitgebreid richting het bedrijventerrein Nieuwe Dijk.

Er zou bijvoorbeeld ook meer oostelijk op het eiland of bij het bedrijventerrein Nieuwe Dijk een nieuwe vrachthaven gemaakt kunnen worden (zie bijvoorbeeld p. 19 van de structuurvisie haven Terschelling, december 2005, Grontmij).

Ook zou daar een andere soort haven kunnen worden gemaakt.

Een alternatief, dat ook een oplossing is, is dat de haven in Harlingen wordt uitgebreid (zie p. 38 Havenvisie Wadden. Verantwoord varen op het Wad).

Ook hoeven er niet meer stijgers te komen. Door het sturen van het gedrag van mensen en dat de mensen zich bijvoorbeeld houden aan de erecode voor het Wad kan ook de oplossing bereikt worden.

Er zijn bij uitbreiding van de haven, meer steigers en verandering van gebruik geen dwingende redenen van groot openbaar belang aanwezig. Inrichting van de Kom als havengebied in plaats van als natuurgebied is niet noodzakelijk. Een eventuele uitbreiding past beter ergens anders.

Het in stand laten van een gedeelte van de Kom is al een mitigerende/verzachtende maatregel. Het eilandje met de soorten is al weggebaggerd.

Compenserende maatregelen zijn niet mogelijk. De Kom ligt niet voor niets op dat punt en is op die manier opgebouwd. Het vervult zijn taak binnen het ecosysteem. Er zijn bijzondere soorten, habitattypen en er is een bijzondere voedingsrijke bodem.

De natuur van de Kom is vanwege zijn aard en unieke karakter en onderlinge samenhang en afhankelijkheid van het totale ecosysteem niet elders met een ander stuk natuur te compenseren.

Ook dient het gebied aangrenzend aan het Groene strand en het Seinpaalduin als natuur bestemd te worden in de ontwerpbeheersverordening Havengebied (het gebied ligt tussen het Seinpaalduin en het Groene Strand en ook voor de Walvis). Ik heb dit ook als zienswijze naar voren gebracht bij de ontwerpbeheersverordening Havengebied die van 5 december 2014 tot en met 15 januari 2015 bij de Gemeente Terschelling ter inzage ligt. Ik noem het in deze zienswijzen ook, omdat er (significante) onaanvaardbare negatieve effecten op de soorten en habitats van het Natura 2000-gebied Waddenzee optreden. Ook is het van invloed op de waterkwaliteit van de Waddenzee. De overheid en de gemeente dienen de maatregelen te nemen om de Waddenzee effectief te beschermen. De gemeente Terschelling dient in dezen ook aangespoord te worden tot het bestemmen van het gebied aan het Groene Strand tot natuur in de ontwerpbeheersverordening Havengebied. Het gebied dient als onderdeel van de Waddenzee beschermd te worden.

Ik woon aan de Willem Barentszkade 1 in West-Terschelling. Ik ben in dezen ook direct aanwonende en omwonende van het gebied aan het Groene Strand. Ik heb ook zicht op het gebied aan het Groene Strand. Verder word ik rechtstreeks in mijn belangen geraakt, waaronder bijvoorbeeld door hinder en de toename van de verkeersintensiteit op de weg en de omgeving door het besluit en de veranderingen en vernietiging van het gebied. Ik ben dan ook in dezen belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht en de Wabo.

Het gebied is door het Rijk als ecologisch hoofdstructuur (ehs) aangewezen. Ook heeft de provincie de ecologische hoofdstructuur en dit gebied verder uitgewerkt in haar regelgeving.

Verder heeft het gebied natuurschoon en zijn er soorten en habitats die beschermd worden aanwezig. Er zijn beschermde soorten en habitats aanwezig in het gebied aan het Groene Strand zelf. Het zijn bijvoorbeeld ook dezelfde soorten die ook op het Groene Strand en in de Duinen Terschelling voorkomen. Deze soorten worden beschermd door bijvoorbeeld de Flora en Faunawet, de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet. Ook heeft de aanleg van wegen en parkeerplaatsen onaanvaardbare negatieve effecten op zijn omgeving, natuurgebieden en ook op Natura 2000-gebieden. Ook zal door verlichting van de wegen en parkeerplaatsen onaanvaardbare lichtverstoring en negatieve schadelijke effecten optreden voor soorten, habitats en omwonenden. De gemeente behoort in de ontwerpbeheersverordening Havengebied de bestemming natuur vast te leggen.

Bovendien wordt het gebied op dit moment feitelijk gebruikt als natuurgebied. Het gebied is ook niet toegankelijk voor verkeer. Het gebied is afgesloten. Het is verboden om het gebied in te rijden. Dit wordt onder andere aangegeven door verkeersborden (verbodsborden). Er is enkel een fietspad aanwezig. De gemeente had de juridische status van de ecologische hoofdstructuur moeten volgen en had aan het gebied de bestemming natuur moeten toekennen.

In casu zullen verkeer ,parkeerplaatsen en wegen de ecologische hoofdstructuur en het natuurgebied zelf vernietigen. Ook zullen verkeer, parkeerplaatsen en wegen rechtstreeks aan het Groene Strand en de Duinen Terschelling significante negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling en ook zullen de habitats en soorten verslechteren in de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling en daarbuiten. Er zullen verder onaanvaardbare negatieve effecten door de vernietiging van de ecologische hoofdstructuur en ook zullen er onaanvaardbare negatieve effecten zijn door verkeer, wegen, activiteiten en mensen in het gebied zelf en op de omliggende omgeving. Bovendien zijn er ook alternatieven om elders parkeerplaatsen en wegen aan te leggen. Deze aanleg behoort niet plaats te vinden in een stiltegebied en een natuurgebied. Ook zijn er geen zwaarwegende dwingende redenen van groot openbaar belang aanwezig. Verder is deze natuur qua aard en unieke karakter niet elders te compenseren. Het Groene Strand en de Noordsvaarder zijn uniek. Een vergunning of ontheffingen op grond van de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet dienen te worden geweigerd. Verder is het gebied ecologische hoofdstructuur en dit brengt mee dat nu er alternatieven zijn en de ingreep niet van groot openbaar belang is, er geen ingreep in een ehs-gebied mag plaatsvinden. Misschien was er in dit geval wel ook sprake van een gewone menselijke fout. En misschien heeft de gemeente ook niet opgemerkt dat het gebied ecologische hoofdstructuur was. Deze fout moet nog rechtgezet kunnen worden. Het gebied dient als natuur te worden en blijven bestemd en er dient geen vergunning tot vernietiging en beschadiging van de natuurwaarden of een vergunning tot de aanleg van een weg, parkeerplaatsen te worden afgegeven

Ook kwalificeert het gebied grenzend aan het Groene Strand en het Seinpaalduin mee met de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling en Waddenzee (het gebied ligt tussen het Seinpaalduin en het

Groene Strand en ook voor de Walvis). Het gebied dient als natura 2000-gebied te worden aangewezen. De ornithologische waarden zijn aanwezig. Ook heeft het gebied natuurschoon en wetenschappelijke betekenis.

Ook is artikel 4 van de Vogelrichtlijn rechtstreeks van toepassing, omdat een gebied een kwalificerend gebied is en aangewezen had moeten worden als Natura 2000-gebied en dit niet gebeurd is. Nu het gebied, zoals bijvoorbeeld het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin, niet is aangewezen als beschermd gebied, is het strengere regime van artikel 4 lid 4 van de Vogelrichtlijn rechtstreeks van toepassing in plaats van het beschermingsregime opgenomen in artikel 6 tweede tot en met vierde lid van de Habitatrichtlijn, zie hiervoor de Leyburchtzaak d.d. 7-12-2000 van het Europese Hof van Justitie. Vervuiling, verslechtering of verstoring kan niet worden gerechtvaardigd door economische of sociale belangen, maar slechts door belangen die van hogere orde zijn dan het natuurbeschermingsbelang, bijvoorbeeld bescherming van de menselijke gezondheid. Dat is bij het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin niet het geval.

De verandering van de Kom, meer steigers, meer boten en activiteiten in de Kom en de aanleg van wegen en parkeerplaatsen in het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin is ook in strijd met de mensenrechten en het Europese recht. Zie hiervoor bijvoorbeeld ook de Brochure over mensenrechten & milieu. uvrmuit de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, de Raad van Europa en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en het Ministerie van Buitenlandse zaken en bijvoorbeeld ook het rapport Europeanisering van de Nederlandse ruimtelijke ordening. Bevindingen, Planbureau voor de leefomgeving, David Evers en Joost Tennekes, Den Haag, 2014 en bijvoorbeeld ook het boek Europees milieurecht in Nederland, J.H. Jans, H.G. Sevenster, H.H.B. Vedder, Boom Juridische Uitgevers, Den Haag, 2000.

Het omgevingslawaai is in strijd met Europees recht. Ook dienen er regels te zijn om omgevingslawaai te voorkomen.

De uitbreiding van de haven, meer steigers, meer boten en (haven)activiteiten veroorzaken overlast. Er zal lang en permanent overlast komen. Er zullen verschillende soorten overlast komen, zoals geluidsoverlast, verkeershinder, gewone hinder, uitzichtverlies, industriële activiteiten, vervuiling en watervervuiling. Ook zullen verschillende flora en fauna en habitats beschadigd en vernietigd worden. Meer boten, steigers en (industriële haven) activiteiten zullen ontstaan in een rustige woonwijk en natuurgebied. Er gaat veel en harde overlast en lawaai geproduceerd worden. Ook door de aanleg van parkeerplaatsen en wegen aan het Groene Strand zal er veel, harde en permanente overlast ontstaan. Ook ontstaan er vele soorten van overlast en vervuiling, zoals verkeershinder, geluidsoverlast, luchtverontreiniging, waterverontreiniging, meer activiteiten en uitzicht verlies. Ook worden verschillende soorten en habitats vernietigd en beschadigd.

De gezondheid van mij en ander bewoners wordt ook door meer activiteiten, meer boten en meer steigers geschaad. Ook zijn er onaanvaardbare negatieve effecten voor het milieu. Ook veroorzaakt de aanleg van parkeerplaatsen en wegen gezondheidsschade, door onder andere de verkeershinder en de luchtverontreiniging en de overlast van activiteiten.

Ook leiden meer steigers, meer boten en activiteiten in de Kom tot grote waardedaling van mijn woning. Ook leiden de aanleg van wegen en parkeerplaatsen in de ecologische hoofdstructuur aan het Groene Strand tot grote waardedaling van mijn woning.

Ik lijd gezien het bovenstaande grote schade.

De bovengenoemde inmengingen zijn niet bij wet voorzien en de inmengingen dienen geen legitiem doel en de inmengingen zijn ook niet proportioneel. Ook zijn de besluiten niet zorgvuldig genomen en zijn alle belangen niet afgewogen. Ook is de belangenafweging niet juist gebeurd. Het eindoordeel en de besluiten zijn dan ook onbegrijpelijk.

De overheid moet ervoor zorgen dat zodanige maatregelen worden getroffen dat de door het EVRM beschermde rechten, zoals bijvoorbeeld de rechten genoemd in artikel 8 EVRM, worden gewaarborgd.

In dit geval is er dus ook strijd met het recht op leven. Dit recht staat bijvoorbeeld in artikel 2 van het EVRM. Ik word in mijn leven aangetast en beperkt door de uitbreiding van de haven en verandering van inrichting van de Kom. Er ontstaat verder een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit geldt ook voor de aanleg van wegen en parkeerplaatsen in de ecologische hoofdstructuur aan het Groene Strand.

Verder zijn (industriële) activiteiten, meer boten en meer steigers gevaarlijk voor de gezondheid, het milieu en het leven. Er gaan gevaarlijke activiteiten plaatsvinden en die moeten voorkomen worden. Ook levert de aanleg van wegen en parkeerplaatsen op het gebied aan het Groene Strand gevaarlijke verkeer(activiteiten) op.

Ook is er strijd met het recht op eerbiediging van de woning genoemd in artikel 8 EVRM. Volgens het Hof van Justitie houdt het recht van eerbiediging van de woning behalve het recht op de feitelijke fysieke ruimte, ook het ongestoorde genot daarvan in. Lawaai, havenactiviteiten, stank, vervuiling en dergelijke zijn een inbreuk. Ook wordt mijn persoonlijke levenssfeer ongerechtvaardigd beperkt en inbreuk op gemaakt.

Bij milieukwesties kan het EHRM toetsen of de overheid het probleem met de nodige zorgvuldigheid heeft aangepakt en alle concurrerende belangen in haar afweging heeft meegenomen. In dit geval dient een toetsing plaats te vinden omdat het besluit om de Kom te veranderen en het besluit voor het gebied aan het Groene Strand niet zorgvuldig zijn en ook zijn niet alle concurrerende belangen afgewogen.

Verder dienen voorschriften voor lawaai effectief door de overheid te worden gesteld en te worden gehandhaafd op grond van het EVRM, zoals bijvoorbeeld artikel 8 EVRM, en Europees recht. Dat is bij de Kom en het gebied aan het Groene Strand niet gebeurd.

Er is strijd met mijn recht op eigendom. Artikel 1 Eerste Protocol van het EVRM noemt bijvoorbeeld dat iedere natuurlijke persoon recht heeft op ongestoord genot van zijn eigendom. Mijn gebruik, recht en ervaring en waarde van mijn eigendom wordt aangetast door extra steigers en een veranderde inrichting en activiteiten in de Kom. Ik kan niet meer ongestoord gebruik maken van mijn eigendom, omdat ik door activiteiten, zicht en vervuiling beperkt word. Het eigendom van mijn woning en grond wordt negatief beïnvloed door verandering van de Kom en het gebied aan het Groene Strand. Een waardedaling is een beperking van het eigendom en is een beperking van het recht op eigendom van artikel 1 Eerste Protocol van het E.V.R.M. In de uitspraak Papastavrou e.a. tegen Griekenland heeft het Hof verder geconcludeerd dat de overheid geen zorgvuldige belangenafweging had gemaakt tussen het algemeen belang en de rechten van klagers. Daarom was er sprake van een schending van artikel 1 van het Eerste Protocol van het E.V.R.M. Dit is ook het geval bij verandering van de Kom en bij verandering en vernietiging het gebied aan het Groene Strand.

Er is in casu ook strijd met mijn recht op privacy. Zie hiervoor ook bijvoorbeeld artikel 8 EVRM. Er ontstaat ernstige inkijk en zicht in mijn woning op mijn terrein door nieuwe activiteiten, steigers en meer boten in de Kom. Het recht op privacy omvat ook de kwaliteit van het privéleven. De kwaliteit van leven gaat is slecht door het zicht, gezondheidsschade, milieuschade, waardedaling, vervuiling en overlast .Verder is er een ongerechtvaardigde inbreuk door de toename van het verkeershinder en geluidsoverlast.

Er is ook strijd met het recht op een leefbaar milieu. Er ontstaat door meer boten, activiteiten en steigers een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit geldt ook voor parkeerplaatsen en wegen aan het Groene Strand. Er ontstaat onaanvaardbare vervuiling, hinder, lichthinder, visuele hinder, overlast en geluid. Verder worden beschermde soorten en habitats definitief vernietigd en beschadigd door verandering van de Kom en verandering van het gebied aan het Groene Strand.

Er is verder strijd met het recht op een schoon milieu. Er ontstaat onaanvaardbare vervuiling, hinder, vaarbewegingen, activiteiten, visuele hinder, overlast en geluid. Dit geldt voor verandering van de Kom en ook voor de aanleg van parkeerplaatsen en wegen aan het Groene Strand.

Er is verder een recht voor compensatie van slachtoffers. Ik heb schade door aantasting van het milieu en daaruit voortvloeiend aantasting van mijn grond, woning en gezondheid.

Er is strijd met het recht op veiligheid. Er kan een ongeluk in de Kom gebeuren op de kwetsbare plek aan het natuurgebied het Groene Strand en aan een rustige woonwijk. Ook leveren extra steigers, boten en activiteiten onaanvaardbare negatieve effecten op. Ook ontstaat er door de aanleg van wegen en parkeerplaatsen verkeersonveiligheid.

Ook is er strijd met het recht op familieleven. Dit recht wordt bijvoorbeeld ook genoemd in artikel 8 EVRM. Door de verandering van de Kom word ik beperkt in het optimaal kunnen genieten van een familieleven. Ik word gehinderd door uitzicht verlies, inkijk, waardedaling, overlast, vervuiling en gezondheidsschade. Het gebruik en de gezondheid worden verder hierbij beperkt.

Er is strijd met het recht op bescherming tegen de willekeur van de staat. Het besluit tot meer steigers, boten en activiteiten is gezien alle rechten en belangen willekeurig tot stand gekomen aangezien een redelijk staatsorgaan niet tot dit besluit zou komen. Dit geldt ook voor het besluit ten aanzien van het Groene Strand.

Er is strijd met mijn zelfbeschikkingsrecht. Door de verandering van de Kom en het Groene Strand word ik beperkt in de dingen die ik kan doen.

Er is strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM en het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en met het Internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten. Verder bevat het Europees Sociaal Handvest verplichtingen op het gebied van de mensenrechten en de bescherming van het milieu. Het Europees Comité inzake Sociale Rechten heeft bijvoorbeeld artikel 11 ESH over het recht op bescherming van de gezondheid, uitgelegd als een waarborg van het recht op een gezond leefmilieu.

Op grond van bijvoorbeeld artikel 93 Grondwet zijn verdragen voor de Nederlandse wet bindend.

In de artikelen 174 en 175 en 176 EG-verdrag en artikel 95 EG-verdrag worden onder andere de maatregelen en doelstellingen van het communautaire milieubeleid geformuleerd.

Er is sprake van strijd met Europese rechtsbeginselen.

Er is in casu strijd met algemene rechtsbeginselen.

Er is strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. De Kom wordt altijd al als natuurgebied gebruikt en is zo ingericht geweest en nu ineens zou er een industrieel havengebied moeten komen. Ook is het gebied aan het Groene Strand ecologische hoofdstructuur en behoort dit zo te blijven en dient dit niet ineens te worden vernietigd door de aanleg van wegen en parkeerplaatsen. Er is bij het gebied ook sprake van strijd met andere regelgeving en kaarten van het Rijk en de provincie Friesland.

Ook is er strijd met het motiveringsbeginsel. Er is motivering waarom de Kom als water bestemd dient te worden aanwezig. Ook is er niet gemotiveerd waarom de ecologische hoofdstructuur aan het Groene Strand aangewezen is als verkeer verblijfsgebied.

Ook is er strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. De juiste informatie en belangen zijn niet verzameld. Ook zijn de besluiten niet zorgvuldig voorbereid. De belangen zijn niet goed op een rij gezet en afgewogen.

Ook is er strijd met het verbod van willekeur. In redelijkheid kan de overheid niet tot de besluiten tot verandering van de Kom en het Groene Strand komen en tot de genoemde bestemming. De belangen en feiten hadden verzameld moeten worden en anders en juist beoordeeld dienen te worden. Dat is hier niet gebeurd. Er had bijvoorbeeld een groter belang aan mijn individueel belang en het milieu belang gegeven moeten worden.

Ook is er strijd met het gelijkheidsbeginsel. Gelijke gevallen dienen gelijk behandeld te worden. Andere soortgelijke gebieden zijn wel als natuur bestemd. Ook zijn soortgelijke gebieden als de Kom wel als ecologische hoofdstructuur en beschermd natuurmonument aangemerkt. Soortgelijke gebieden als de Kom en het gebied bij het Groene Strand en het Seinpaalduin zijn wel aangemerkt als Natura 2000-gebieden. De Kom en het gebied aan het Groene Strand hadden dus ook aangewezen en als natuur bestemd moeten worden. Er is ook sprake van ongerechtvaardigd onderscheid. Ook is er gezien het bovenstaande strijd met het verbod op discriminatie genoemd in bijvoorbeeld artikel 14 van het EVRM.

Ook is er strijd met het evenredigheidsbeginsel. Ik lijd onevenredige schade en mijn belangen worden onevenredig geschaad. Ik moeten onevenredige lasten dragen.

Ook is er strijd met het beginsel van goed bestuur. Het besluit en de voorbereiding tot meer steigers, boten, andere inrichting en andere activiteiten is niet zorgvuldig voorbereid en tot stand gekomen en afgewogen. Dit geldt ook voor het besluit(en) ten aanzien van het gebied aan het Groene Strand.

Verder is er strijd met het effectiviteitsbeginsel. De maatregelen die genomen worden zijn niet effectief om de problemen op te lossen.

Ook is er strijd met het voorzorgbeginsel. Bij twijfel over de schadelijkheid voor het milieu en de gezondheid mag de activiteit niet ondernomen. En negatieve effecten voor het milieu moeten voorkomen worden. De verandering van de Kom en de aanleg van parkeerplaatsen en wegen zijn schadelijk voor het milieu en de gezondheid en mogen dus niet ondernomen worden.

Ook is er strijd met het Verdrag van Aarhuis. Dit verdrag is juridisch bindend. In het bijzonder is er strijd met de vereiste toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden. Het limitatief stelsel van de Wabo en de Awb is een te beperkte toegang tot de rechter. Hierdoor wordt niet aan het recht getoetst, maar kan er alleen aan de limitatieve genoemde gronden van de Wabo worden getoetst, zoals bijvoorbeeld het bouwbesluit 2012. Ook is een handeling of nalaten niet het voorwerp van de toetsing in de Awb en de Wabo, maar een besluit, waardoor bepaalde handelingen niet getoetst

kunnen worden en geen toegang tot de rechter mogelijk is. Ook brengen de termijn waarin bezwaar en beroep respectievelijk 6 en 8 weken tegen een besluit moet worden ingesteld tegen rechtsschendingen bijvoorbeeld een ongeoorloofde beperking van de toetsing en toegang tot de rechter met zich mee. Een rechtsschending of/en een criminal charge moeten ten allen tijde getoetst kunnen worden. Er is hier dus sprake van schending van het Verdrag van Aarhuis. En ook is hier sprake van schending van artikel 6 EVRM en in het bijzonder van het recht van behandeling van zijn zaak en het recht op tot toegang tot de rechter. Verder is er sprake van schending van artikel 13 EVRM omdat er geen daadwerkelijk rechtsmiddel tegen de genoemde schendingen van de rechten en vrijheden uit het EVRM is en hier een ieder wel recht op heeft.

Ook is er strijd met de Europese Mer-richtlijn. Bij projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben dient een beoordeling van hun effecten plaats te hebben voordat een vergunning wordt verleend. De verandering van de Kom kan een aanzienlijk milieueffect hebben en een beoordeling van alle effecten dient er te zijn.

Verder is er strijd met de Kaderrichtlijn water. Het water en het gebied aan het water mag niet vervuild en beschadigd worden. De waterkwaliteit van de kust van Terschelling aan de kant van de Kom en het Groene Strand en de Waddenzee is al onvoldoende, zie hiervoor het rapport De Europeanisering van de Nederlandse ruimtelijke ordening Bevindingen, Planbureau voor de leefomgeving, David Evers en Joost Tennekes, Den Haag, 2014. Door meer steigers, meer boten en activiteiten verslechtert de waterkwaliteit nog meer en is de waterkwaliteit onvoldoende. Ook is er strijd met de nationale Waterwet. De vaarbewegingen, uitstoot, meer boten en activiteiten leveren een onaanvaardbare waterkwaliteit en vervuiling op. Door meer steigers, meer boten en activiteiten verslechtert hier ook de waterkwaliteit nog meer en is de waterkwaliteit onvoldoende. Ook levert de aanleg van wegen en parkeerplaatsen aan het Groene Strand onaanvaardbare watervervuiling op door bijvoorbeeld uitstoot van het verkeer en activiteiten. De waterkwaliteit verslechtert en voldoet nog meer niet aan de kwaliteitseisen.

De luchtkwaliteit die veroorzaakt zal gaan worden door de (industriële) havenactiviteiten is in strijd met Europees recht. Ook is er strijd met Richtlijn 96/62 inzake de beoordeling en het beheer van de luchtkwaliteit. De lucht wordt door de verandering van de Kom en de aanleg van wegen en parkeerplaatsen onaanvaardbaar vervuild. De activiteiten en het verkeer zullen onaanvaardbare verontreiniging uitstoten.

Verder is er strijd met de Vogelrichtlijn en met de Habitatrichtlijn.

Ook is de Kom een plek die bepalend is voor het aanzicht van het dorp West-Terschelling. De locatie is mede het visitekaartje van het eiland, de eerste indruk als je naar Terschelling komt wordt erdoor bepaald. De Kom is waardevol voor Terschelling, eilanders en recreanten. De Kom, met vroeger het eilandje, is karakteristiek voor Terschelling.

Er is door verandering van de Kom een onevenredige aantasting van mijn woon- en leefklimaat en van de andere bewoners.

Een rustige woonwijk wordt tot havengebied verandert.

De haven krijgt een groter ruimtebeslag. En er zullen ook meer activiteiten en mensen zijn. Ook zal het licht en het negatieve effect lichtverstoring met zich meebrengen (zie bijvoorbeeld bijlage 3: Relatie vaarrecreatie met ecologie van de Havenvisie Wadden, 2010).

Er is visuele aantasting. De ruimte wordt door andere objecten ingenomen.

De Kom heeft cultuurhistorisch waarde en geeft een mooie horizon. De beeldkwaliteit van de omgeving wordt slecht door verandering van inrichting van de Kom. Er vindt een verslechtering van de openbare ruimte en het ruimtelijk beeld plaats door meer steigers, activiteiten en boten. Er ontstaat horizonvervuiling.

Ook wordt de woonbeleving ter plaatse negatief beïnvloed.

Ook wordt mijn uitzicht ontnomen.

Door de inrichting van de Kom te veranderen ontstaat hinder. Er ontstaat ook extra verkeershinder. Er ontstaat bijvoorbeeld geluid.

Bij bedrijfsmatige activiteiten moet de milieuzonering in acht worden genomen.

Door de herinrichting van de haven wordt mijn privacy aangetast.

Doordat er steigers bijkomen, ontstaat er te veel drukte en te veel gevaar.

Bedrijfsmatige havenactiviteiten leiden tot significante negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Waddenzee en op Het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling en tot onaanvaardbare negatieve effecten.

Er ontstaat meer milieuvervuiling en gezondheidsschade.

Ook is de Inrichting van de Kom als havengebied in strijd met een doelmatige ordening van de haven en levert het ongewenste verkeersstromen op.

De Willem Barentszkade kan ook de extra auto's en het aan- en afrijden van de grotere vrachtwagens niet aan.

Het bestemmen tot natuur van de Kom is noodzakelijk in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

De inrichting van de Kom als Haven, meer steigers en activiteiten leiden ook tot waardedaling van mijn woning en van de andere woningen die aan de Kom zijn gelegen.

Door uitbreiding van de haven en meer steigers en activiteiten lijd ik verschillende soorten schade.

In de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee dient door de gemeente en overheid de bestemming water, met het beperkte gebruik voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder kwelderherstel is begrepen, aan het gebied de Kom (gedeeltelijk) te worden gegeven. Ook dient de gemeente en overheid onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee alle maatregelen te nemen tot behoud, herstel en ontwikkeling van de Kom. Ook dient de gemeente en overheid in de ontwerpbeheersverordening Havengebied de bestemming natuur aan de Kom (gedeeltelijk) te geven. De gemeente en overheid dienen verder de Kom (gedeeltelijk) als natuurgebied en natuur in te richten. Verder dient de Kom (gedeeltelijk) beschermd natuurmonument en Natura 2000-gebied te worden.

De gemeente en overheid hadden bij de afweging van de belangen een groter gewicht aan de Kom en de natuurwaarden en hinder moeten toekennen. De gemeente en overheid kunnen zich gezien het bovenstaande niet in redelijkheid op het standpunt stellen en tot het besluit komen dat er meer steigers in de Kom kunnen komen en dat er meer boten en activiteiten kunnen komen. Ook kan de gemeente en overheid niet in redelijkheid tot het besluit komen om de Kom niet rechtens te beschermen door het niet nemen van de juiste maatregelen onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee. Ook kan de gemeente niet in redelijkheid tot het besluit komen om de Kom als alleen water te bestemmen in de ontwerpbeheersverordening Havengebied. Ook is gezien het bovenstaande de Kom meer dan alleen maar water. De Kom dient (gedeeltelijk) bestemd te worden als natuur in de ontwerpbeheersverordening Havengebied in plaats van enkel de bestemming water. Verder dient de Kom als natuurgebied te worden ingericht.

Het gebied moet op een zorgvuldige wijze worden ingericht. Uitbreiding van de haven, meer boten en activiteiten is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Ook is niet bestemmen van de Kom als natuurgebied in strijd met het zorgvuldigheidbeginsel.

De overheid en de gemeente dienen zich te houden aan de algemene uvrmvan behoorlijk bestuur.

Ten slotte is een natuurlijke oever mooi en past een natuurlijke Kom binnen verschillende projecten en ook binnen het Waddenfonds. Het Waddenfonds noemt de natuurlijke oever/overgang expliciet in zijn mogelijkheden voor subsidie.

In zijn algemeenheid dient de overheid schadelijke handelingen en activiteiten waardoor de Kom en de bijbehorende soorten verdwijnen of beschadigd worden te voorkomen en/of handelingen te verrichten waardoor de Kom en de bijbehorende soorten toenemen of herstellen.

Gezien het bovenstaande hadden er maatregelen voor de Kom getroffen moeten worden onder de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee om de Kom rechtens en feitelijk te beschermen. De Kom dient de bestemming water met het beperkte gebruik voor het behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied van de Waddenzee en Noordzee, waaronder is gelegen kwelderherstel, moeten krijgen. Verder dient de Kom (gedeeltelijk) als strand worden aangewezen. Ook had de Kom (gedeeltelijk) als natuur bestemd dienen te worden in de ontwerpbeheersverordening Havengebied en ook had de Kom (gedeeltelijk) als beschermd natuurmonument en als Natura 2000-gebied moeten worden aangewezen. De natuurwaarden zijn aanwezig. Ook zijn er cijfers dat de soorten in de Kom en op Terschelling (en elders in Nederland) nog steeds drastisch teruglopen. Er zijn te weinig soorten en de soorten verdwijnen. Dus de doelen van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden niet gehaald. Dit verslechtert nog meer als een belangrijk (feitelijk) natuurgebied als de Kom verdwijnt. Ik neem aan dat er een fout is gemaakt bij het verkrijgen van de informatie over de natuurgebieden die aangewezen en beschermd moesten worden en dat vooralsnog niemand geageerd heeft tegen het niet aanwijzen en beschermen van de Kom (dit is bijvoorbeeld ook het geval bij het Seinpaalduin. Een medewerker van de gemeente Terschelling heeft dit ook tegen mij gezegd). De fout kan nu nog worden rechtgezet.

Ik verzoek u om de Kom (gedeeltelijk) alsnog als beschermd natuurmonument aan te wijzen en om de Kom (gedeeltelijk) alsnog als Natura 2000-gebied aan te wijzen en/of dat de begrenzing aangepast wordt en dat het besluit Natura 2000-gebied Waddenzee of eventueel het besluit Natura 2000-

gebied Duinen Terschelling alsnog aangepast worden. Ik verzoek u ook om uw besluiten te herzien. Er is sprake van nieuw gebleken feiten en er is ook sprake van veranderende omstandigheden, gezien het bovenstaande, die bij eerdere beslissingen niet bekend waren en/of zijn de feiten niet juist beoordeeld. Ik verzoek u ook om de zorgplicht jegens de Kom in acht te nemen. De Kom (gedeeltelijk) dient verder de bestemming natuur te krijgen in de ontwerpbeheersverordening Havengebied. De Kom behoort ook rechtens beschermd te worden door de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee. De Kom behoort alsnog rechtens en feitelijk beschermd te worden.

Graag zou ik mijn zienswijzen nader (mondeling) willen toelichten.

Ik wacht uw reactie af.

Hoogachtend,

Ida Wiegman

Willem Barentszkade 1

8881 BC West-Terschelling

Tel: 0562442879

E-mailadres: I.Wiegman1@gmail.com

Machtiging

Hierbij machtig ik, Ida Wiegman, wonende te West-Terschelling aan de Willem Barentszkade 1 mr. R.J. van Rijn (ARAG SE), om mij en/~~of~~ nvt ..... in rechte te vertegenwoordigen.

(Handtekening)

12-1-2015, [redacted]

(Datum)

ARAG
Goed voor elkaar

Gemeenteraad van Terschelling
P/a Samenwerkingsverband De Waddeneilanden
Postbus 203
8860 AE Harlingen

Tevens per email:
inspraak@dewaddeneilanden.nl

Ons kenmerk	2012044800-01	*Doorkiesnummer*	(033) 43 42 563
Uw kenmerk		*Faxnummer*	(033) 43 42 170
Behandeld door	dhr. mr. R.J. van Rijn	*E-mail*	rj.van.rijn@arag.nl

Onderwerp: **Aanvullende reactie ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee**

Leusden, 14 januari 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

Namens mevrouw I. Wiegman, Willem Barentszkade 1 te West-Terschelling, dien ik hierbij bijgevoegde aanvullende reactie in gericht tegen de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Naar ons oordeel voldoet de ontwerpbeheersverordening niet aan het conserverende karakter dat het naar de aard der zaak zou moeten hebben.

Hoogachtend,
ARAG Rechtsbijstand

Dhr. mr. R.J. van Rijn
Medewerker Rechtshulp

De gemeenteraad

P/a Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Postbus 203

8860 AE Harlingen

West-Terschelling, 14-1-2015

Betreft: aanvulling op de zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee die ik reeds aan u verstuurd heb. Reactie ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee. Zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee (projectnummer 550.42.50.00.01 inzage 5-12-2014 t/m 15-1-2015). Dit zijn vanwege de samenhang tevens zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Havengebied (projectnummer 550.05.12.00.00 inzage: 5-12-2014 t/m 15-1-2015). Ook houden de zienswijzen een verzoek in tot het aanwijzen van de Kom (gedeeltelijk) als beschermd natuurgebied, ecologische hoofdstructuur en als Natura 2000-gebied en een verzoek tot wijziging van de begrenzing en wijziging van het besluit Natura 2000-gebied Waddenzee of eventueel het besluit Natura 2000-gebied Duinen Terschelling. De zorgplicht jegens de Kom dient in acht genomen te worden. Ook houden de zienswijzen mede een verzoek tot herziening in. Verder dienen de overheid en de gemeente alsnog de Europese feitelijke doelen en cijfers te behalen en fouten recht te zetten.

Geachte gemeenteraad en leden van de gemeenteraad,

Ik wil dit nog toevoegen aan mijn zienswijzen op de ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.

In de ontwerpbeheersverordening Havengebied is het gebied aan het Groene Strand en aan het Seinpaalduin (en voor de Walvis) bestemd als verkeer verblijfsgebied. Dit is een nieuwe bestemming die nog nooit op het gebied gerust heeft. Dit is in strijd met het recht.

In het thans vigerende bestemmingsplan ofwel in het bestemmingsplan Natuurgebieden is de bestemming van het gebied natuur en natuurgebied.

Ook is er een verandering van de begrenzing van de beheersverordeningen en bestemmingsplannen. Het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin valt en viel voorheen onder het bestemmingsplan Natuurgebieden. En nu gaat met de inwerkingtreding van de ontwerpbeheersverordening Havengebied het gebied onder de ontwerpbeheersverordening Havengebied vallen.

De bestemming wordt dus verandert van natuur naar verkeer verblijfsgebied.

Bovenstaande is mede bezien wat ik al beschreven heb in de zienswijzen over het gebied aan het Groene Strand en de beheersverordening onbegrijpelijk en onredelijk en dient niet plaats te vinden. Het gebied is, bijvoorbeeld, zoals beschreven in de zienswijzen, ecologische hoofdstructuur en feitelijk in gebruik als natuurgebied. Er zijn beschermde soorten en habitats in het gebied aanwezig.

Ook mag men het gebied niet met de auto en gemotoriseerd verkeer inrijden. Er staan verbodsborden. Het gebied dient niet bestemd te worden als verkeer verblijfsgebied.

Ook valt het gebied niet onder het nu geldende of vigerende bestemmingsplannen voor het Havengebied, zoals het plan van uitbreiding of plan in hoofdzaak (Terschelling). De bestemmingplannen zullen worden vervangen door de ontwerpbeheersverordening Havengebied zegt de toelichting bij de ontwerpbeheersverordening Havengebied en het gebruik van het instrument beheersverordening. De ontwerpbeheersverordening Havengebied gaat echter over een ander gebied, in begrenzing en oppervlakte, en bestemd anders en een ander gebied dan voorheen de bestemmingsplannen voor het Havengebied doen en deden.

Er is in dit geval dus sprake van twee veranderingen een in begrenzing en oppervlakte en een in bestemming. Dit zijn nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Deze nieuwe ontwikkelingen zijn op grond van bijvoorbeeld artikel 3.38 lid 1 Wro niet toegestaan bij het instrument de beheersverordening. Zie hiervoor bijvoorbeeld de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en de bijbehorende toelichting. Er is dus strijd met onder ander de Wro. Het bestaand gebruik in de zin van artikel 3.38 lid Wro dient te worden geregeld. Hiervan is in dit geval geen sprake. Ook word er in de wetenschap en literatuur veel geschreven over de beheersverordening, bestaand gebruik en het verkeerd gebruik van de beheersverordening, zie bijvoorbeeld Professor P.J.J. van Buuren. Op grond van de wetenschap en literatuur is de bestemming en het gebruik van het instrument beheersverordening in dit geval niet mogelijk en in strijd met het recht.

Ik ga uit van bestaand gebruik beperkt uitgelegd. Het moet gaan om de feitelijke bestaande situatie. Daarvan is hier geen sprake. Ook is er van eventueel ander bestaand gebruik geen sprake.

Ook is er is hier wel degelijk sprake van ruimtelijke ontwikkelingen in de zin van artikel 3.38 lid 1 Wro.

Ook is hier sprake van ruimtelijke ontwikkelingen die worden voorzien in de zin van artikel 3.38 lid 1 Wro.

Er is hier dus geen sprake van beheer maar van gebruik. Er is sprake van ontwikkeling.

Bij deze nieuwe ontwikkelingen dient een bestemmingsplan te worden opgesteld en dient een bestemmingsplan te worden gebruikt als instrument.

Ook is de bestemming verkeer verblijfsgebied en het gebruik van het instrument beheersverordening in dit geval niet voldoende gemotiveerd in de toelichting bij de ontwerpbeheersverordening Havengebied.

Gezien het bovenstaande had het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin als natuur bestemd dienen te blijven en te worden. De natuurwaarden zijn aanwezig. Ook dient de Kom rechtens beschermd te worden.

Het gebied aan het Groene Strand en het Seinpaalduin dient de bestemming natuur te behouden en te krijgen.

Graag zou ik mijn zienswijzen nader (mondeling) willen toelichten.

Ik wacht uw reactie af.

Hoogachtend,

Ida Wiegman

Willem Barentszkade 1

8881 BC West-Terschelling

Tel: 0562442879

E-mailadres: I.Wiegman1@gmail.com

Aan: Gemeenteraad Texel
Betreft: Reactie Ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee
Datum: 14 januari 2015

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij willen wij met twee vragen/opmerkingen reageren op bovengenoemd ontwerpbeheersbesluit.

1. Tijdelijke ankerplaats langs de dijk ten oosten en/of noorden van Texel voor visboten en dergelijke. Van oudsher worden kleine boten op genoemde locaties verankerd omdat daar geen havens zijn. Dit gebruik zijn wij niet tegengekomen in het ontwerpbeheersbesluit en wij willen erg graag van deze mogelijkheid van ankeren gebruik blijven maken. Mocht deze activiteit wel genoemd zijn, dan is onze vraag overbodig.
2. Omdat de activiteiten ''pierenwinning en pieren steken'' vrij veel verwarring opleveren, stellen wij deze vraag. Onze activiteit pierenwinning wordt genoemd, met vergunning, onder de activiteit visserij en wordt als ondergeschikt gebruik aan de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'water' genoemd. Bij de bestemmingsomschrijving ''water'' zijn meerdere activiteiten daaraan ondergeschikt te vinden. De lijstjes volgend lijkt de pierenwinning bij de visserij ingedeeld te zijn, maar daarbij wordt geen beroepsvisserij genoemd. Het kan zo makkelijk verward worden met 'het steken van pieren voor eigen gebruik', een wezenlijk verschil met de beroepsmatige pierenvisserij. Wij gaan ervan uit dat hier de beroepsmatige activiteit bij de (beroeps)visserij bedoeld wordt voor de pierenwinning. Mocht de pierenwinning niet bij de (beroeps)visserij ingedeeld zijn dan zien wij dat graag alsnog ingevoegd.

Met vriendelijke groet,

MH, hierbij een reactie op ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee. Ik ben eigenaar van de volgende percelen ferwerderadeel buitendijks C309 t/m C314 en C494. Op het moment geldt hiervoor bestemmingsplan ferwerderadeel buitendijks ,met als bestemming agrarisch. uitgezonderd C314 .Zo is mij verteld door een ambtenaar van het gemeentehuis in ferwert. Er wordt gesteld dat in de nieuwe verordening wordt vastgelegd wat er al gebeurd. Dat houdt voor mij in veehouderij en akkerbouw gebruik in de ruimste zin van het woord. Waaronder beweiden met vee, groenvoederwinning, bemesten met organische mest en kunstmest, sproeien met gewasbeschermingsmiddelen en bodembewerkingen (ploegen, eggen, frezen etc). Daarnaast aardappelteelt met als doel aardappelrassen te selecteren welke zoutminnend zijn. Als ook dagrecreatie i.v.m. minicamping. Bovenstaande lijst is niet compleet maar geeft een redelijk beeld. Ik ga er vanuit dat bovenstaande mogelijk blijft. Zo niet dan maak ik bezwaar en claim tevens waardevermindering en verdere financiele schade. hoogachtend:
Frans Papma, ljouwerterdijk 2, 9172PE Ferwert. E-mail: frans@papma.eu

T.E.Welt

A.E.Welt-Clevering

Streeksterweg 75

9988 RB Usquert

12-01-2015

Onderwerp:

Reactie Ontwerpbeheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Aan de Raad van de gemeente Eemsmond.

In de ontwerpbeheersverordening staat in de Toelichting onder Hoofdstuk 2.3.2.,gemeentelijke wensen Eemsmond (pag. 18):

-Graag ruimte voor beleven van de natuur opnemen binnen het toepassingsbereik van de beheersverordening,waarbij gedacht wordt aan wadlopen,een tocht /pad door de kwelder ect.-

Het antwoord hierop is :- Dagrecreatief medegebruik is toegestaan als ondergeschikt gebruik van de Waddenzee.-

Het woord medegebruik is niet juridisch onderbouwd in de begrippenlijst. Daarom moeten wij ons baseren op Van Dale.

Deze omschrijft dit als:-het gebruik van iets door een ander belanghebbende dan de eigenaar.- Deze definitie opent de mogelijkheid dat bij medegebruik derden zonder toestemming van de eigenaar gebruik kunnen maken van diens eigendom.

Ondergetekenden zijn eigenaar van een kwelder te Usquert, kad no.

A 1280. Wij zien de ontwerpbeheersverordening dan ook als een verklaring van de Gemeente dat een ieder die zegt belanghebbende te zijn, toegang heeft tot deze eigendom. Wij zien dit als een ongeoorloofde uitholling van dit eigendom.

De overheid dient in haar wet- en regelgeving duidelijk te zijn en dat die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is.

Wij verzoeken U daarom de formulering te wijzigen in die zin dat recht wordt gedaan aan het eigendomsrecht van de kwelder wat U in de ontwerp-beheersverordening die ter visie ligt ter discussie stelt.

Getekend,

T.E.Welt

A.E.Welt-Clevering A-E. Welt-Clevering

Colofon

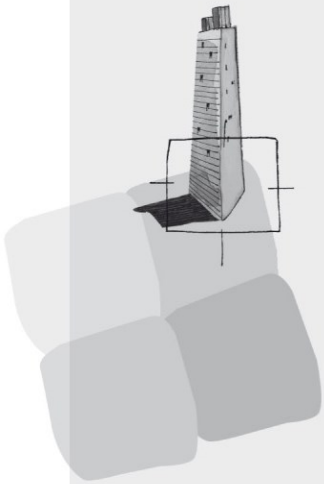
Opdrachtgever
De Waddeneilanden

Contactpersoon
dhr. A.J. Zijlstra

Rapport
BügelHajema Adviseurs bv
mw. mr. M. de Jager
dhr. J.A. van der Ploeg MSc

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs bv
dhr. ir. D. Terpstra

Projectnummer
550.42.50.00.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 2 Archeologische verwachtingenkaart waterbodem

Archeologische
verwachtingen waterbodem

VLIELAND

Eierlandsche Gronden

WAARDGRONDEN

Eierlandsche Duinen

Nationaal Park Duinen Van Texel

Eijerland

VLAKTE VAN KERKEN

TEXELSTROOM

Middelgronden

Doove Balg

BREEZAND

Marsdiep

Malzwin

BALGZAND

Den Helder

Den Oever

Wieringen

Breezanddijk
Breesândyk

Afsluitdijk

Monument

Stevinsluizen

De Cocksdorp
Midden-Eierland
Zuid-Eierland
Oost
Zevenhuizen
Noorderburen
Harkebuurt
Bargen
Oosterend
Molenbuurt
Nieuwesehild
Spang
Tienhoven
Den Burg
Dijkmanshuizen
Driehuizen
De Westen
Westermient
Den Hoorn
't Horntje
Ongeren
De Waal
Waal en Burg
Polder
Koog
Eenumers
Huisduinen
Hoofdweg
Oostoever
De Kooy
Vatrop
Oosterland
Stroe
Smerp
Noordburen

N501
N250
A7
E22

0 2500 5000 7500 10000 m

105000 110000 115000 120000 125000 130000 135000 140000 145000 150000

580000 575000 570000 565000 560000 555000 550000

Archeologische verwachting
- Beschermd gebied
- Zeer kansrijk gebied
- Kansrijk gebied
- Kansarm gebied
- Land of droogvallend

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 beheersverordening:

de beheersverordening Herziening beheersverordening Waddenzee en Noordzee met identificatienummer NL.IMRO.0448.ZEE2021BV0001-on01 van de gemeente Texel;

1.2 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.3 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.4 aanlegplaats:

een ruimte voor het (tijdelijk) afmeren van een vaartuig;

1.5 agrarisch medegebruik:

een agrarisch medegebruik van gronden, waaronder in ieder geval kwelders en zomerpolders, dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit agrarische medegebruik is toegestaan;

1.6 archeologische waarde:

waardering van een terrein of zone op basis van de archeologische verwachting gebaseerd op culturele, landschappelijke en fysische gegevens. De waarde kan van monumentenstatus, zeer hoog, hoog, middel, laag of geen waarde verschillen;

1.7 archeologische begeleiding:

het uitvoeren en registreren van waarnemingen tijdens niet-archeologische bodemverstorende activiteiten, gericht op het vaststellen van aan- of afwezigheid van archeologische waarden op basis van de in het Programma van Eisen verwoorde onderzoeksvra(a)g(en) en onderzoeksdoelstellingen. Archeologische begeleidingen worden verricht door een erkende partij, beschikkend over een opgravingsvergunning ex artikel 45 van de Monumentenwet en uitgevoerd volgens de desbetreffende specificaties in de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). Conform de richtlijnen van de KNA zijn archeologische begeleidingen als alternatief voor proefsleuven of opgravingen alleen toegestaan in een beperkt aantal nauwkeurig omschreven situaties;

1.8 archeologisch monument:

terrein dat op basis van de Erfgoedwet is aangewezen als beschermd archeologisch monument;

1.9 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door een gecertificeerde archeologisch partij, werkend volgens de geldende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA).

Het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit (1) een inventariserend veldonderzoek waterbodems (SIKB Protocol 4103), indien nodig gevolgd door (2) SIKB Protocol 4107, archeologische begeleiding waterbodems of (3) SIKB Protocol 4104, opgraven waterbodems (dan wel de rechtsopvolger van de SIKB Protocollen);

1.10 archeologische verwachting:

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische sporen en relicten;

1.11 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouw zijnde;

1.12 bestaand:

1. bij bouwwerken: een vergund/legaal bouwwerk dat op het tijdstip van het van kracht worden van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning/omgevingsvergunning voor het bouwen;
2. bij gebruik: het vergunde/legale gebruik dat op het tijdstip van het van kracht worden van de beheersverordening bestaat;

waaronder in ieder geval wordt begrepen de bouwwerken en/of het gebruik zoals is aangegeven in de bij deze regels behorende Bijlage 1 Inventarisatie bestaand gebruik en Bijlage 2 Gemeentelijke inventarisatie;

tot bestaande bouwwerken c.q. bestaand gebruik worden niet gerekend de met een tijdelijke omgevingsvergunning vergunde bouwwerken (daaronder begrepen mosselzaadinvanginstalalties) c.q. vergund gebruik.

1.13 bestaande strand:

het legaal aanwezige strand;

1.14 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.15 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.16 bevoegd gezag:

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;

1.17 bodemingrepen:

werken en werkzaamheden waarvan mag worden aangenomen dat zij het bodemarchief kunnen aantasten;

1.18 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk,

1.19 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.20 cultuurhistorische waarde:

de cultuurhistorische kwaliteiten van de Waddenzee worden in ieder geval gekenmerkt door:
1. de in de bodem aanwezige archeologische waarden, en;

2. de overige voor het gebied kenmerkende cultuurhistorische structuren en elementen, bestaande uit:
   a. historische scheepswrakken;
   b. verdronken en ondergeslibde nederzettingen en ontginningssporen;
   c. zeedijken en de daaraan verbonden historische sluizen;
   d. landaanwinningswerken;
   e. stuifdijken;
   f. historische vaar- en uitwateringsgeulen, en;
   g. kapen;

   zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.21 dagrecreatief medegebruik:

een gebruik van gronden, dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit dagrecreatief medegebruik is toegestaan, waarbij dagrecreatief medegebruik staat voor het geheel van ontspannende/recreatieve activiteiten (niet zijnde evenementen) die binnen het verordeningsgebied plaatsvinden, en waarbij geen nachtverblijf plaatsvindt;

1.22 deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg:

een door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen ambtenaar, persoon of organisatie die voldoet aan de binnen de archeologische professie geldende opleidings- en ervaringseisen;

1.23 educatief medegebruik:

een gebruik van gronden, waaronder in ieder geval wordt begrepen rondleidingen, dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit educatieve medegebruik is toegestaan;

1.24 eigen gebruik:

het gebruik voor eigen consumptie dan wel voor de recreatieve sportvisserij, niet zijnde gebruik ten behoeve van bedrijfsmatige en/of commerciële doeleinden, waarbij het rapen van schelpdieren is gebonden aan een maximum van 10 kilogram bruto (dus inclusief schelpen) per persoon per dag;

1.25 evenement:

een vorm van dagrecreatief medegebruik dat een publieke activiteit betreft met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het regulier gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de openlucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, zoals festiviteiten en wedstrijden;

1.26 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.27 gebruiksmogelijkheden

de mogelijkheden om gronden en bouwwerken overeenkomstig de daaraan toegekende bestemming te gebruiken;

1.28 kano:

een handmatig voortgestuwd klein en eenvoudig vaartuig, doorgaans geschikt voor één of twee personen;

1.29 kleine tent:

een tent waarbij in beginsel ruimte voor overnachting wordt geboden aan maximaal drie personen;

1.30 kwelderherstel:

het herstel van een begroeid, zout of brak natuurterrein waarvan grote delen al dan niet als gevolg van het tij overstromen door de zee en dat niet of slechts ten dele tegen het overstromen wordt beschermd. Het herstel richt zich op natuurontwikkeling door middel van het realiseren en het in stand houden van verschillende vegetatiezones, zoals de pionierszone, de lage, de midden- en de hoge kwelder;

1.31 landschappelijke waarden:

de aan een gebied toegekende landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, waarbij de landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee in ieder geval worden gekenmerkt door het zeekarakter met droogvallende platen en eilanden, open horizon, de rust, de weidsheid en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.32 mosselzaadinvanginstallatie:

(tijdelijke) constructie van lijnen en drijvers waarmee mosselzaad wordt ingevangen, veelal verankerd in de zeebodem met palen of ankers;

1.33 meerboei:

een geankerde boei, verbonden via een touw of ketting aan een ankersteen, die vrijliggend in het water een ligplaats voor een boot biedt;

1.34 natuurlijke waarden:

de aan een gebied toegekende de natuurlijke kwaliteiten van de Waddenzee die worden gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

1.35 normaal onderhoud:

een gebruik gericht op het in zodanige conditie houden of brengen van objecten dat het voortbestaan van deze objecten op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt bereikt;

1.36 overtijen:

het gedurende slechts één of ten hoogste twee vloedperioden verblijven op een plaats die tijdens die vloedperiode niet door de zee wordt overstroomd;

1.37 peil:

Normaal Amsterdams Peil;

1.38 staand want-visserij:

alle vismethoden waarbij het vistuig stil staat in het water;

1.39 wadwachtpost:

een bouwwerk of een vaartuig al dan niet droogvallend ten behoeve van het toezicht houden op de om het bouwwerk of vaartuig gelegen natuurwaarden (waarbij dat toezicht vanwege de afstand niet vanaf de vaste wal kan plaatsvinden), en als secundair doel het voorlichting geven aan recreanten met betrekking tot die natuurwaarden;

1.40 windturbine:

een door wind aangedreven bouwwerk waarmee energie wordt opgewekt, inclusief de bij dit bouwwerk behorende infrastructurele voorzieningen;

1.41 zeeveiligheid:

alle werken, bouwwerken en activiteiten die erop zijn gericht om overstromingsgevaar te beperken.

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Water

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het behoud en het herstel van de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder normaal onderhoud is begrepen;
b. de ontwikkeling van de natuurlijke waarden van het getijdengebied Waddenzee en Noordzee, waaronder kwelderherstel en normaal onderhoud is begrepen;
c. bestaand gebruik zoals weergegeven in Bijlage 1 Inventarisatie bestaand gebruik en Bijlage 2 Gemeentelijke inventarisatie behorende bij deze regels, waaronder normaal onderhoud is begrepen;

met daaraan ondergeschikt:

d. verblijfsrecreatie, uitsluitend ten behoeve van het verblijf op of in vaartuigen alsook met inachtneming van de Erecode als opgenomen in Bijlage 3 Erecode dagrecreatief medegebruik behorende bij deze regels;
e. kitesurfen op de Noordzee, uitsluitend op de bestaande kitesurflocaties ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van water - kitesurflocatie Noordzee';
f. agrarisch medegebruik;
g. het lozen van afvalstoffen, afvalwater en/of koelwater (en niet meer dan in overeenstemming met de vergunde hoeveelheid) via de bestaande lozingspunten.

Het gebruik van de diepe ondergrond (dieper dan Normaal Amsterdams Peil (- 50 m) is in deze bestemming niet begrepen, met uitzondering van bestaand gebruik.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Bestaande bouwwerken mogen worden vervangen door bouwwerken van dezelfde afmetingen en op dezelfde locatie.

3.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. uitsluitend bestaande gebouwen zijn toegestaan;
b. de goot- en/of bouwhoogte voor bestaande gebouwen bedraagt ten hoogste de bestaande goot- en/of bouwhoogte;
c. de totale oppervlakte van een bestaand gebouw bedraagt ten hoogste de bestaande oppervlakte.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte voor bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste de bestaande bouwhoogte;
b. de bouwhoogte van (aanleg)steigers (al dan niet drijvend) en kaden bedraagt ten hoogste 15 m;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het kustbeheer, de scheepvaart en/of de zeeveiligheid bedraagt ten hoogste 6 m;
d. er mogen geen windturbines worden gebouwd;
e. de bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 1,5 m.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- de natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied;
- kustveiligheid;
- zeeveiligheid,

bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 3.2.2, voor het bouwen van gebouwen in de vorm van wadwachtposten, met dien verstande dat:
    1. de noodzaak voor de realisatie van een wadwachtpost is aangetoond;
    2. bij realisatie van de wadwachtpost is voorzien in van een goede inpassing in het landschap ter bescherming van de landschappelijke waarden;
    3. bij realisatie en het gebruik van de wadwachtpost de Erecode als opgenomen in Bijlage 3 Erecode dagrecreatief medegebruik behorende bij deze regels, wordt toegepast;
b. lid 3.2.3 sub a, voor het bouwen van nieuwe meerboeien ten behoeve van de verblijfsrecreatie, met dien verstande dat:
    1. een nieuwe meerboei uitsluitend binnen een afstand van 1 km van een bestaande haven of veerdam grenzend aan het beheersverordeningsgebied mag worden gebouwd;
    2. per haven ten hoogste 50 nieuwe meerboeien zijn toegestaan;
    3. een nieuwe meerboei uitsluitend mag worden gebruikt als aanlegplaats;
c. lid 3.2.3 sub a, voor het bouwen van een nieuwe op enigerlei wijze aan de bodem verankerde drijvende steiger ten behoeve van de verblijfsrecreatie, met dien verstande dat:
    1. nieuwe drijvende steigers uitsluitend binnen een afstand van 500 m van een bestaande haven of veerdam grenzend aan het beheersverordeningsgebied mogen worden gerealiseerd;
    2. de gezamenlijke lengte van nieuwe drijvende steigers per haven ten hoogste 100 m mag bedragen;
    3. nieuwe drijvende steigers uitsluitend mogen worden gebruikt als tijdelijke aanlegplaats;
d. lid 3.2.3 sub e, voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een bouwhoogte van ten hoogste 10 m;
e. lid 3.2.2 en 3.2.3, voor het bouwen van nieuwe bouwwerken ten behoeve van het kustbeheer, de zeeveiligheid en/of veiligheid van het scheepvaartverkeer, met dien verstande dat:
    1. de noodzaak voor de realisatie van de genoemde bouwwerken is aangetoond;
    2. bij realisatie van bouwwerken is voorzien in een goede inpassing in het landschap ter bescherming van de landschapswaarden;
f. lid 3.2.2 en 3.2.3, voor het bouwen van nieuwe tijdelijke bouwwerken ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring, met dien verstande dat:
    1. de noodzaak voor de realisatie van de genoemde bouwwerken is aangetoond;
    2. bij realisatie van bouwwerken is voorzien in van een goede inpassing in het landschap ter bescherming van de landschappelijke waarden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het kamperen, met uitzondering van het overtijen van kanoërs en wadlopers waaronder is begrepen het overnachten in kleine tenten, met inachtneming van de Erecode als opgenomen in Bijlage 3 Erecode dagrecreatief medegebruik bij deze regels;
b. het gebruik van gronden ten behoeve van inpolderen en/of bedijken, dan wel het ontpolderen van zomerpolders;
c. het gebruik van gronden ten behoeve van het exploreren en/of het exploiteren van delfstoffen, met uitzondering van het toegestane gebruik als bedoeld in lid 3.1 sub c;
d. het gebruik van gronden ten behoeve van de mechanische kokkelvisserij en/of mechanisch pierenstekerij en/of -winning, met uitzondering van het toegestane gebruik als bedoeld in lid 3.1 sub c;
e. het gebruik van gronden ten behoeve van het tijdelijk parkeren van offshore-installaties;
f. het gebruik van gronden ten behoeve van de opslag, het bewerken en/of verwerken van afval, waaronder radioactief afval;
g. het storten/verspreiden van baggerspecie, anders dan afkomstig uit de Waddenzee en de rechtstreeks daarmee in verbinding staande havens.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het getijdengebied;
- kustveiligheid;
- zeeveiligheid,

bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 3.4, ten behoeve van landaanwinning, inpolderen, en/of bedijken, met dien verstande dat is aangetoond dat de genoemde activiteiten passend zijn in het kader van de ontwikkeling van de natuurlijke waarden van het getijdengebied zoals beschreven in een Beheerplan als bedoeld in artikel 2.3 Wet natuurbescherming, voor zover dat Beheerplan een Natura 2000-gebied betreft dat ligt binnen of (nagenoeg) aangrenzend aan het verordeningsgebied.

Artikel 4 Leiding - Leidingstrook

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Leiding - Leidingstrook’ aangewezen gronden zijn, naast de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding, de bescherming en/of het onderhoud van de bestaande leidingen, met daarbij behorende leidingzone en overige voorzieningen.

4.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden op of in de gronden met de bestemming ‘Leiding - Leidingstrook' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
    1. het uitvoeren van grondwerkzaamheden dan wel het op andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond.
b. Het in sub a genoemde verbod is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
    1. reeds in uitvoering zijn of vergund zijn op het tijdstip van het van kracht worden van de beheersverordening;
    2. het normale onderhoud van de leiding en belemmeringenstrook of van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
    3. grondwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.
c. De in sub a bedoelde omgevingsvergunning wordt slechts verleend nadat vooraf advies is ingewonnen van de leidingbeheerder(s) van de bestaande leidingen binnen de leidingenstrook. Het advies betreft de belangen in verband met de veilige ligging van de bestaande leiding(en) en het voorkomen van schade aan de bestaande leiding(en).

Artikel 5 Waarde - Archeologie 1

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gebieden van zeer hoge archeologische waarde (beschermd gebied).

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

5.2 Bouwregels

Voor het bouwen van bouwwerken is een vergunning van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed noodzakelijk. Een aanvraag daartoe dient bij Burgemeester en Wethouders van de gemeente Texel te worden ingediend.

Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning krachtens de Erfgoedwet een beschermd monument af te breken, te verstoren of in enig opzicht te wijzigen.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Voor het aanleggen van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, is een vergunning van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed noodzakelijk. Een aanvraag daartoe dient bij de gemeente Texel te worden ingediend.

Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning krachtens de Erfgoedwet een beschermd monument af te breken, te verstoren of in enig opzicht te wijzigen.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 2

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (zeer kansrijke gebieden).

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

6.2 Bouwregels

a. Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken - waaronder mosselzaadinvanginstallaties - worden gebouwd, met uitzondering van bestaande bouwwerken.
   Onder bestaande bouwwerken worden niet begrepen tijdelijk vergunde bouwwerken, zoals mosselzaadinvanginstallaties.
b. Het verbod genoemd in sub a geldt niet voor de documentatie van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. In dat geval dient dat te gebeuren conform SIKB Protocol 4107, archeologische begeleiding waterbodems of SIKB Protocol 4104, opgraven waterbodems. Wanneer onderzoek in een bouwkuip plaatsvindt (in den droge) geldt SIKB Protocol 4001 (Programma van Eisen), eventueel gevolgd door Protocol 4002 (Bureauonderzoek). Bij uitvoering van gravend onderzoek gelden Protocol 40003 Inventariserend veldonderzoek, Protocol 4004 Opgraven en Protocol 4006 Specialistisch onderzoek.
   Indien een of meer van bovengenoemde protocollen tijdens de periode dat de beheersverordening van kracht is, worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met het gewijzigde protocol en/of de gewijzigde protocollen.

6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Op of in deze gronden mogen geen werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd.
b. Het verbod genoemd in sub a geldt niet voor de documentatie van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. In dat geval dient dat te gebeuren conform SIKB Protocol 4107, archeologische begeleiding waterbodems of SIKB Protocol 4104, opgraven waterbodems. Wanneer onderzoek in een bouwkuip plaatsvindt (in den droge) geldt SIKB Protocol 4001 (Programma van Eisen), eventueel gevolgd door Protocol 4002 (Bureauonderzoek). Bij uitvoering van gravend onderzoek gelden Protocol 40003 Inventariserend veldonderzoek, Protocol 4004 Opgraven en Protocol 4006 Specialistisch onderzoek.
   Indien een of meer van bovengenoemde protocollen tijdens de periode dat de beheersverordening van kracht is, worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met het gewijzigde protocol en/of de gewijzigde protocollen.

Artikel 7 Waarde - Archeologie 3

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 3' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (kansrijk).

In geval van strijdigheid van regels gaan de regels van dit artikel vóór de regels die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

7.2 Bouwregels

a. Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken - waaronder mosselzaadinvanginstallaties - worden gebouwd, met uitzondering van bestaande bouwwerken.
   Onder bestaande bouwwerken worden niet begrepen tijdelijk vergunde bouwwerken, zoals mosselzaadinvanginstallaties.
b. Het verbod genoemd in sub a geldt niet voor de documentatie van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. In dat geval dient dat te gebeuren conform SIKB Protocol 4107, archeologische begeleiding waterbodems of SIKB Protocol 4104, opgraven waterbodems. Wanneer onderzoek in een bouwkuip plaatsvindt (in den droge) geldt SIKB Protocol 4001 (Programma van Eisen), eventueel gevolgd door Protocol 4002 (Bureauonderzoek). Bij uitvoering van gravend onderzoek gelden Protocol 40003 Inventariserend veldonderzoek, Protocol 4004 Opgraven en Protocol 4006 Specialistisch onderzoek.
   Indien een of meer van bovengenoemde protocollen tijdens de periode dat de beheersverordening van kracht is, worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met het gewijzigde protocol en/of de gewijzigde protocollen.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 7.2, met dien verstande dat niet kan worden afgeweken voor het plaatsen van een mosselzaadinvanginstallatie op een afstand van minder dan 50 m van een bekend wrak, en mits:

a. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, of;
b. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad, of;
c. één of meer van de volgende voorwaarden in acht genomen wordt:
   1. een verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, of;
   2. een verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek door middel van opgravingen, of;
   3. een verplichting de bouw van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de maritieme archeologische monumentenzorg.

Indien er voornemens zijn om aan de afwijking voorwaarden te verbinden, wordt een martitiem archeologisch deskundige om advies gevraagd.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het uitvoeren van alle grondwerkzaamheden;

b. het indrijven van voorwerpen in de grond;
c. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen, drainage en soortgelijke leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het winnen van schelpen.

7.4.2 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 7.4.1 kan slechts worden verleend indien:

a. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, of;
b. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken en/of werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, of;
c. één of meer van de volgende voorwaarden in acht genomen wordt:
    1. een verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, of;
    2. een verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek door middel van opgravingen, of;
    3. een verplichting de werken en/of werkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de maritieme archeologische monumentenzorg.

Indien er voornemens zijn om aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden voorwaarden te verbinden, wordt een martitiem archeologisch deskundige om advies gevraagd.

7.4.3 Uitzondering

Het bepaalde in lid 7.4.1 is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden welke:

a. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van deze beheersverordening;
b. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
c. het normale onderhoud betreffen, waarbij onderhoudsbaggerwerkzaamheden aantoonbaar niet dieper gaan dan de vergunde baggerdieptes en waarbij normale onderhoudswerkzaamheden aan bestaande leidingen niet dieper gaan dan de vergunde leidingdieptes;
d. betreffen de documentatie van archeologische resten uit noodzaak, bedreiging of wens tot wetenschappelijk onderzoek. In dat geval dient dat te gebeuren conform SIKB Protocol 4107, archeologische begeleiding waterbodems of SIKB Protocol 4104, opgraven waterbodems. Wanneer onderzoek in een bouwkuip plaatsvindt (in den droge) geldt SIKB Protocol 4001 (Programma van Eisen), eventueel gevolgd door Protocol 4002 (Bureauonderzoek). Bij uitvoering van gravend onderzoek gelden Protocol 40003 Inventariserend veldonderzoek, Protocol 4004 Opgraven en Protocol 4006 Specialistisch onderzoek.
    Indien een of meer van bovengenoemde protocollen tijdens de periode dat de beheersverordening van kracht is, worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met het gewijzigde protocol en/of de gewijzigde protocollen.

Artikel 8 Waarde - Archeologie 4

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 4' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor gebieden met een lage archeologische verwachtingswaarde (kansarme gebieden).

In geval van strijdigheid van regels gaan de regels van dit artikel vóór de regels die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

8.2 Bouwregels

Het bouwen van gebouwen en bouwwerken, geen gebouw zijnde, is toegestaan conform de regels van de andere daar voorkomende bestemming(en), met dien verstande dat:

a. een mosselzaadinvanginstallatie niet mag worden geplaatst op een afstand van minder dan 50 m van een bekend wrak;
b. op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet een meldingsplicht geldt voor archeologische toevalsvondsten.

8.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden is toegestaan conform de regels van de andere daar voorkomende bestemming(en), met dien verstande dat op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet een meldingsplicht geldt voor archeologische toevalsvondsten.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan, waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene gebruiksregels

De binnen het verordeningsgebied gelegen gronden en bouwwerken mogen, naast het gebruik overeenkomstige de in deze verordening opgenomen bestemmingsregels, tevens worden gebruikt overeenkomstig het bestaand gebruik.

Artikel 11 Algemene aanduidingsregels

11.1 luchtvaartverkeerzone - obstakelbeheergebied

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone – obstakelbeheergebied' zijn, naast de voor die gronden aangewezen bestemming(en), tevens bestemd voor het tegengaan van te hoge bouwwerken in verband met de gebruiksmogelijkheden en veiligheidssituatie van de liggend in de gemeente Vlieland en Maritiem Vliegkamp De Kooy liggend in de gemeente Hollands Kroon, waaronder begrepen het vrijhouden van de invliegfunnel.

11.1.1 Bouwregels

In afwijking van de bouwregels van de onderliggende bestemmingen geldt ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone - obstakelbeheergebied' dat de bouwhoogte bouwwerken de aangegeven bouwhoogte op Bijlage 4 Obstakelbeheer funnel SAR Vlieland en obstakelbeheer Maritiem Vliegkamp De Kooy' behorende bij deze regels niet mag overschrijden. De geldende bouwhoogte dient tussen de bijlagen aangegeven contourlijnen door lineaire interpolatie te worden bepaald.

11.2 veiligheidszone - onveilig gebied

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - onveilig gebied' zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemming(en) (basis-bestemming), tevens bestemd ten behoeve van en voor militaire doeleinden, waarbij het gebruik van het onveilige gebied niet mag worden belemmerd door de basisbestemming.

11.3 vrijwaringszone - dijk

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk' zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemming(en), tevens bestemd voor het onderhoud, de instandhouding, de bescherming en/of de versterking van de functie van de primaire waterkering.

11.4 vrijwaringszone - radarverstoringsgebied

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemming(en), tevens bestemd voor het vrijhouden van een goed radarbeeld van het luchtruim.

11.5 vrijwaringszone - vaarweg

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - vaarweg' zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemming(en), tevens bestemd ten behoeve van het voorkómen van de belemmering van:

a. de doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
b. de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
c. het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
d. de toegankelijkheid van de rijksvaarweg voor hulpdiensten, en
e. het uitvoeren van beheer en onderhoud van de rijksvaarweg.

Hoofdstuk 4 Overgang- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van de beheersverordening, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sub a met maximaal 10%.

c. Het gestelde in sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met de daarvoor geldende beheersverordening, daaronder begrepen de overgangsbepaling van die beheersverordening.

12.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met de beheersverordening strijdige gebruik, bedoeld in sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met de beheersverordening strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;

d. Het bepaalde in sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met de voorheen geldende beheersverordening.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van de beheersverordening Herziening beheersverordening Waddenzee en Noordzee.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Inventarisatie bestaand gebruik

1.1 KWELDERS VASTE LAND

KWELDERS FRYSLÂN

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer, Onderhoud & Agrarisch gebruik	Voorwaarden/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Bemesting grasmat.	Delen van de kwelders en zomerpolders voor een goede grasmat ten behoeve van ganzen. Ruige stalmest en drijfmest, alleen in door It Fryske Gea verpachte gebieden. Niet in het broedseizoen. Bemesting bij particulieren volgens programma beheer.				Mest-wetgeving.	7, 31, 32 & 33
W 3.1	Beweiding door runderen, schapen en/of paarden, met bijbehorende weidebewerking en hooien en kuilen.		Diverse perioden tussen 15 mei en 15 oktober.				7, 31, 32 & 33 + 36
W 3.3	Damonderhoud kwelderwerken, Vulhout aanvullen, bedrading, palen, inclusief vervanging, reconstructie, verlenging en verhoging houten dammen binnen werkgebied. Bestaande gronddammen onderhouden..	Geen verstoring broedvogels en overwinterende fauna. Aanvoer bouwstoffen via zeezijde. Beschadiging kweldervegetatie en bodemstructuur voorkomen. Deze werkzaamheden worden voor het behoud omvang kwelderareaal uitgevoerd. Vervoer palen en vulhout over Waddenzee met pramen met sleepboten, over de wadplaten met ponton getrokken door kranen. De rust van hoogwatervluchtplaatsen en van groepen foerangerende of rustende ganzen dient te worden gewaarborgd. Voorkeur voor gebruik van natuurlijke materialen.	Geen werkzaamheden tussen 15 april en 15 mei. Geen transport van materieel via kwelder van 15 mei tot 15 juli. Verbouw en/ of nieuwbouw dammen na 15 juli.	Circa 24 weken twee pramen in de Waddenzee en twee rupskranen in het gehele Kweldergebied (Groningen + Fryslân). Pramen worden 2 keer per week met sleepboten vervoerd naar laadplaatsen en terug.	Zwarte Haan-Ternaard		16 & 17
W 3.1	Greppelonderhoud.	Beperkt tot noodzaak voor beweiding. Verboden in pionierzones. Buiten het broedseizoen.					7
W 3.1	Maaien en afvoeren maaisel.		Alleen na 15 juni tot 15 september.				7
W 3.1	Onderhoud van bestaande rasters en hekwerken met vervanging van de voorzieningen.	Groot onderhoud buiten het broedseizoen. Overigens geen voorwaarden. Voorafgaand aan inscharing in het broedseizoen.					1 en 36
W 3.1	Onderhoud voor behoud rijpaden, dammen, bruggen, duikers (voor toegankelijkheid)						7
W 3.1	Onderhoud voor behoud voorzieningen drinkwater vee (dobben, waterleiding en drinkbakken).						7
W 3.1	Onderhoud watergangen en slenken en uitvlakken uitkomende specie over de kwelder (na indrogen).	Beperkt tot noodzaak voor afwatering.					7en 36
W 3.1	Onkruidbestrijding (maaien voor zaadzetting, met name distels).	75 meter van particulier eigendom, bloeivrij 6 keer per jaar ook in het broedseizoen (Noorderleeg) Na broedseizoen, 2 a 3 keer in het beweidingsseizoen, pas als de jongevogels geen dekking meer zoeken in de distels, vogels zijn leidend in de keuze voor het maaien. Alleen maaien van distel haarden. Zomerpolders in de verpachte delen bestrijding met MCPA voor 15 juni en mechanisch na 15 juni.	Maaien voor 15 juni.			Ontheffing verplicht in het broedseizoen. Voor gebruik van MCPA van LNV.	7
W 3.1	Opruimen zwerfvuil op zomerkades en op de kwelders			Eén keer per jaar zomerkades voorjaar (april),	.		36
W 3.1	Wildschadebestrijding (kolonievogels).	Als er schade optreedt bij flora en fauna.					7
W 3.1	Zilte landbouw op particuliere grond.				In Noorderleegh		36
W 3.1	Onderhoud zomerkaden (buitendijks) en sluizen /duikers		Hele jaar			Beheersplan	36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Inspectie, hoogte- en vegetatiemetingen kwelderwerken.	Twee personen, lopend. Niet verstorend.	Buiten broedseizoen, najaar.	Jaarlijks.	Kwelderwerken.		17
W 5.2	Monitoring wadvogels door Wadvogelwerkgroep.		Gehele jaar.				
W 5.2	Onderzoeken SOVON: ganzen, midwintertellingen, etc.						
W 5.2	Onderzoeken wadvogelgroep, broedvogels.						
W 5.2	Vegetatiekartering kwelders.	Twee personen, lopend. Niet verstorend.	Buiten broedseizoen, najaar.	Jaarlijks, 4 weken, 2 personen lopend.	Alle kwelders en randgebieden.		7
W 5.2	Inmetingen, waterpassing en GPS metingen		Hele jaar		Overal, ook op het Wad		36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Excursies.			Maandelijks en op aanvraag(50).			
W 3.1	Rondritten met safarikar met tractor.		Mei tot september.	gemiddeld 4 per week, max 40 deelnemers.	Noorderleegh bij Marrum		
W 3.1	Scholenproject, veldwerkdag.		Voorjaar en zomer.				
W 3.1	Wandelen, aangelijnde honden toegestaan.	Op drie gemarkeerde routes, het gehele jaar opengesteld.	Jaarrond op de routes. Gehele gebied buiten de 3 routes opengesteld van 15 juni tot 15 maart.		Wandelroutes ter hoogte van Nieuwe Bildzijl, Marrum en Holwerd.		36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteiten - Overig	Voorwaarde/mitigatie	Periode	Frequentie/intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	bron
W 3.1	Snijden zeekraal (commercieel bedrijf)		20 april tot 20 augustus.	2 personen, 6000 kg per jaar.	Waddenzee. Friese vastelandskwelders.	Natuurbeschermingswet.	10
W 3.1	Snijden zeekraal voor eigen gebruik		20 april tot 20 augustus.	max. 2,5 kg per dag, extensief	lokaal	Natuurbeschermingswet.	36
W 3.1	Muskusrattenbestrijding		Hele jaar		Overal		36
W 3.1	Toegang voor hulpdiensten.	Geen onnodige schade toebrengen. Overigens geen voorwaarden.					1+36
W 3.1	Bijen houden.	Een aantal kasten wordt ingebracht zonder concurerend te zijn voor wilde bijen.	Zomer.				31, 32 & 33

KWELDERS GRONINGEN

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Begrazing met runderen, paarden of schapen met bijbehorende weidebewerking en hooien en kuilen.	Voorkomen van verstoring van vogelrijke locaties en rekening houdend met het terreingebruik van brandganzen en rotganzen. Aandachtspunt is de verstoring in de eerste dagen van de beweidingsperiode. Rundvee de eerste dagen inscharen op de binnenberm. Broedkolonies en groepen foerangerende ganzen dienen te worden gevrijwaard van verstoring door vee controle.			Groninger noordkust en Dollard.		1 en 36
W 3.1	Begreppeling van het onbegroeide slik.	Alleen in de Dollard op de terreinen van particulieren eigenaren.		Beperkt tot de zones die in de periode 2000-2006 verloren is gegaan.	Dollard.	Binnen de kaders van de Flora- en Faunawet.	1
W 3.1	Onderhoud aan de dijksloten. Vrijkomend slib plaatselijk op kwelder gedeponeerd.				Groninger noordkust en Dollard.		1, 36
W 3.3	Damonderhoud kwelderwerken: vulhout aanvullen, bedrading, palen, inclusief vervanging, reconstructie, verlenging en verhoging houten dammen binnen werkgebied. Bestaande gronddammen zonodig onderhouden. De werkzaamheden dienen voor instandhouding areaal kwelders.	Geen verstoring broedvogels en overwinterende fauna. Aanvoer bouwstoffen via zeezijde. Beschadiging kweldervegetatie en bodemstructuur voorkomen. Vervoer palen en vulhout over Waddenzee met pramen met sleepboten, over de wadplaten met ponton getrokken door kranen. De rust van hoogwatervluchtplaatsen en van groepen foerangerende of rustende ganzen dient te worden gewaarborgd. Rekening houdend met de aanwezigheid van zeegras op Uithuizerwad. Voorkeur voor gebruik van natuurlijke materialen.	Geen werkzaamheden tussen 15 april en 15 mei. Geen transport van materieel via kwelder van 15 mei tot 15 juli. Verbouw en/ of nieuwbouw dammen na 15 juli.	Circa 24 weken 2 pramen in de Waddenzee en twee rupskranen in het gehele kweldergebied (Groningen + Fryslân). Pramen worden 2 keer per week met sleepboten vervoerd naar laadplaatsen en terug.	Westpolder-Emmapolder.		16 & 34
W 3.1	Greppelonderhoud.	Beperkt tot noodzaak voor beweiding. Verboden in pionierzones.			Groninger noordkust en Dollard.		7
W 3.1	Klein onderhoud t.b.v. het terreinbeheer en andere regelmatig terugkerende onderhoudswerkzaamheden.	Zoveel mogelijk buiten het broedseizoen, niet op plaatsen waar groepen ganzen of zwanen foerangeren en niet bij hoogwatervluchtplaatsen. Overigens geen voorwaarden.			Groninger noordkust en Dollard.		1
W 3.1	Maaien en bestrijden van distels met bestrijdingsmiddelen.	Incidenteel en slechts over kleine oppervlakten. Overigens geen voorwaarden.			Groninger noordkust en Dollard.		1, 36
W 3.1	Onderhoud gronddammen en paden. Onderhoud van verhardingen aanwezig tussen dijk en begin kwelder.	De dammen dienen beperkt van omvang te zijn.	Zomer.	een keer per 5 jaar	Groninger noordkust en Dollard.		1, 36
W 3.1	Onderhoud van bestaande rasters en hekwerken met vervanging van de voorzieningen.	Groot onderhoud buiten het broedseizoen. Overigens geen voorwaarden. Voorafgaand aan inscharing in het broedseizoen.			Groninger noordkust en Dollard.		1 en 36
W 3.1	Plaatsen drinkbakken.				Groninger noordkust en Dollard.		1
W 3.1	Toezicht en inspectie (met name voor vee).				Groninger noordkust en Dollard.		1
W 3.1	Verwijderen zwerfafval (plastic e.d.), vegetatieresten en aanspoelsel uit kwelders.	Alleen buiten het broedseizoen en niet in de nabijheid van groepen foerangerende ganzen of zwanenen niet tijdens hoogwater bij hoogwatervluchtplaatsen.			Groninger noordkust en Dollard.		1

Verwijzing hoofdrapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Excursies.				Groninger noordkust en Dollard, o.a. kwelders Pieterburen, Nw Statenzijl, Breebaartpolder en Punt van Reide .		1+ 36
W 3.1	Wandelen met honden	Uitsluitend toegestaan op vrij toegankelijke wandelpaden, honden mits aangelijnd (honden niet toegestaan op de dijken van wp Hunze en Aa's)			Groninger noordkust en Dollard.		1, 36
W 3.1	Marcelluspad met vogelkijkhut				Kwelder bij Nieuw Statenzijl (Dollard)		
W 3.1	Toegang tot de kwelders (wandelen).	De kwelders van particuliere eigenaren zijn voor het publiek opengesteld. De kwelders van de natuurbeheerders zijn gesloten voor publiek; er zijn wel excursies.			Groninger noordkust en Dollard.		1+ 36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Inspectie, hoogte- en vegetatiemetingen kwelderwerken.	Niet in het broedseizoen, niet verstorend. Twee personen, lopend.	In het najaar.	Jaarlijks.	Kwelderwerken Groninger noordkust		17
W 5.2	Monitoring natuur en geomorfologie.	Alleen buiten het broedseizoen en niet in de nabijheid van groepen foerangerende ganzen of zwanenen niet tijdens hoogwater bij hoogwatervluchtplaatsen.			Groninger noordkust en Dollard.	Alleen met toestemming van de eigenaar.	1
W 5.2	Monitoring van de kwelderafslag, vaststellen oorzaken afslag.	Buiten het broedseizoen en ganzen rusttijd(voorjaar en najaar).			Dollard.		1
W 5.2	Vegetatiekartering kwelders.	Twee personen, lopend. Niet verstorend	Buiten broedseizoen.	Jaarlijks, 4 weken, 2 personen lopend.	Groninger noordkust en Dollard.		7

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Overig	Voorwaarde/mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Snijden zeekraal voor eigen gebruik		20 april tot 20 augustus.	max. 2,5 kg per dag	Lokaal	Natuurbeschermings wet.	36
W 3.1	Toegang voor hulpdiensten.	Geen onnodige schade toebrengen. Overigens geen voorwaarden.			Groninger noordkust en Dollard.		1

KWELDERS NOORD-HOLLAND

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Begrazen kweldervegetatie met schapen.				Kwelders Balgzand.		24
W 3.1	Onderhouden bebording, hekwerk, observatieposten, infopanelen, paden, terreinopgangen, etc.				Kwelders Balgzand.		24
W 3.1	Verwijderen van niet begraasde ruigte op de kwelders (maaien).	Alleen tijdens laagwater.	Buiten broedseizoen.		Kwelders Balgzand.		24

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Tellingen en waarnemingen wadvogels				Kwelders Balgzand en op het wad		24
W 5.2	Vegetatiekartering.	Twee personen, lopend. Niet verstorend.	Buiten broedseizoen.		Kwelders Balgzand.		17

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Onderhoud en exploitatie observatieposten (beleven natuur- en landschappelijke waarden Balgzand)				Westpunt Wieringen, vogelobservatiepost bij de Van Ewijcksluisbrug, 't Kuitje en vogelkijkscherm 'Kooijkerschor'. Buiten N2000 gebied		24, 36
W 3.1	Tewaterlating van boten				bij 't Kuiltje in Waddenzeegebied		36
W 3.1	Excursies kwelders.	Alleen tijdens laag water en onder begeleiding van het Noord-Hollands Landschap. Beperkt vanwege verstoring wadvogels.	Buiten broedseizoen.		Kwelders Balgzand.	Vergunningplichtig.	24 + 36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Overig	Voorwaarde/mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.1	Snijden zeekraal voor eigen gebruik		20 april tot 20 augustus.	max. 2,5 kg per dag	Tegen schor Den Oever	Natuurbeschermingswet.	36
W 3.1	Toegang voor hulpdiensten.	Geen onnodige schade toebrengen. Overigens geen voorwaarden.					1
W 3.1	Plaatsen van bijenkasten				Schor bij Den Oever		

1.2 GRIEND & ROTTUM

GRIEND

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.2	Bestrijding broedende Zilvermeeuwen.	De opmars van de zilvermeeuw moest gestuit worden omdat er sprake was van 'een geval van onaanvaardbare schade' voor de andere kolonievogels op Griend.		Lokaal verwijderen van nesten en het schudden van eieren.		Vergunningplichtig.	21
W 3.2	Bewaking.	Griend is het gehele jaar gesloten voor publiek.	6 april tot 15 juli.	Twee personen.			21
W 3.2	Inspectie strand m.b.t. verontreiniging na calamiteit in omgeving.						
W 3.2	Onderhoud baken en lichtopstand.			Eén stuk.			
W 3.2	Onderhoud vogelwachtershuis.						
W 3.2	Verwijderen afval.	Vindt plaats bij laag water.	Buiten het broedseizoen.	Eén keer per jaar.	Oever en wad		21

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Benthos bemonstering. Monitoring van bodemdieren (schelpdieren, wormen en kreeftachtigen) op de Grienderwaard.				Grienderwaard.		21
W 5.2	Monitoring flora en fauna.		Gedurende de bewakingsperiode.	Eénmaal per jaar.			26
W 5.2	Monitoring van broedvogels en broedresultaten (met name grote stern, noordse stern, visdief en kokmeeuw), reproductie metingen.		Broedseizoen.	Vijf bij vijf meter, zeven stuks.	Grienderwaard.		35
W 5.2	Onderzoek RIVO (Rijksinstituut voor Visserij Onderzoek) naar invloed schadelijke stoffen van brandvertragers op vogels.						
W 5.2	Waterpassingen (hoogtemetingen) door Rijkswaterstaat.		Buiten broedseizoen				
W 5.2	TMAP (Trilateral Monitoring and Assessment Program) onderzoek naar contaminatie van visdief eieren.						

ROTTUM (Rottumeroog, Rottumerplaat en Zuiderduin)

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & onderhoud	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.2	Opruimen van losgeraakt materiaal (gaas, draad, doek, steen) van kustverdedigingsconstructies.			Incidenteel.	Rottumeroog en -plaat.		12
W 3.2	Bewaking.		Van 15 april t/m 20 augustus.	Permanente bewaking door 4 personen; 2 op elk eiland. Daarnaast controle in weekenden en door opsporingsambtenaren.	Rottumeroog en -plaat.		12
W 3.2	Milieuinspecties van stranden op verontreinigingen.		Tijdens broedseizoen Staatsbosbeheer.	Vier keer per jaar door Rijkswaterstaat.	Rottumeroog en -plaat		12
W 3.2	Onderhoud en exploitatie gebouwen, inclusief Kaap (R'oog) en aanlandingspier (R'plaat).	Niet in het broedseizoen en niet op hoogwatervluchtplaatsen tijdens hoogwater.	In het voor- en najaar, twee keer 15 dagen.		Rottumeroog en -plaat		17
W 3.2	Opruimen zwerfvuil van stranden.		In voorjaar en najaar.	Rottumeroog: zowel in het voor- als najaar één week met groep van 4 vrijwilligers van SVRR. Rottumerplaat: in het voorjaar één groep en in het najaar tweemaal een groep van 6 vrijwilligers.	Rottumeroog en -plaat.		12
W 3.2	Voorlichting (bezoek pers en media).	Persbezoeken altijd onder begeleiding.	Tussen 1 augustus		Rottum.		12
W 3.2	Werkbezoeken.	Terughoudendheid is noodzakelijk. Er is geen Natuurbeschermingswet vergunning noodzakelijk.			Rottum.		12

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Monitoring.	Fysische en biologische metingen.					12
W 5.2	Wetenschappelijk onderzoek.	Alleen als het ergens anders niet mogelijk is.				Natuurbeschermingswet vergunning noodzakelijk.	12

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 3.2	Excursies naar Griend			Incidenteel, 1x jaar, max 6-8 personen			
W 3.2 en 4.2	Excursies naar Rottumeroog	Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de natuurwaarden en er mag geen verstoring van vogels plaatsvinden.	Buiten het broedseizoen (augustus t/m oktober en 2e helft maart).	Maximaal 25 excursies per jaar. Per excursie mogen er maximaal 30 personen mee bij laagwater.	Alleen excursies naar Rottumeroog.		12-36

1.3 WADDENZEE

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud - Constructies	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 2.2	Onderhoud gebouwen voor afwatering (sluizen, gemalen) en scheepvaart (radartorens)			variabel	Op zeedijken en dammen		13 + 36
W 5.2	Beheer en onderhoud vaste meetpunten.				Op het wad, ondergrondse meetpunten.		16
W 2.2	Gebruik/ exploitatie dam Ballumerbocht.				Zuidwest Ameland.		12
W 2.2	Inspectie en onderhoud kabels en buisleidingen.	Aansluiten bij bestaande leidingzones.			Leidingtrace's.		13
W 2.2	Inspectie(-vaart) en onderhoud objecten Rijkswaterstaat.				Meetpalen, golfboeien Waddenzee.		16
W 2.4	Inspectie beheersgebied per helicopter.	Voor het lager vliegen dan de toegestane vlieghoogte is een laagvliegvergunning verleend'	Verspreid over jaar	120 uur per jaar, 30 keer per jaar (30 x 4 uur).		Natuurbeschermingwet -vergunning	36
W 2.2	Onderhoud constructies van oevers pieren en dammen (stortsteen, zetsteen, asfalt, slijtlaag, zink- en kraagstukken, incl. verwijderen zwerfvuil).		Tussen mei en september.	Maximaal eén maal per jaar.	Strekdammen, stroomleidam (Ballumerbocht, Ameland), wadglooiingen (Vlieland) en kwelderranden. Pieren (Holwerd, Ameland (Nes), en Schiermonnikoog), Terschelling, Schiermonnikoog.		
W 2.2	Onderhoud Pollendam.	Alleen bij laag water.			Bij Harlingen.		16
W 2.2	Onderhoud wegen op dammen, pieren en dijken.				Direct buiten N2000 gebied		
W 2.2	Onderhoud/ruimen ondergrondse hoogtemerken Rijkswaterstaat.	Indien er gevaar dreigt voor de scheepvaart.	Gehele jaar.	Incidenteel.			
W 2.2	Stenen bodemverdedigingen, onderwater op zeebodem				Oost Vlieland, West Ameland en Marsdiep.		16
W 2.2	Mogelijk externe werking Zeedijken: normaal onderhoud zoals steenzetting, zink- en kraagstukken, bestorting, afrasteringen, asfaltering, slijtlaag op buitentalud.	Gedragscode Flora- en Faunawet van de Unie van Waterschappen	hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		16, 36
W 2.2	Zeedijken: Beweiden , bemesten en maaien grasmat		Beweidingsseizoen		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		36
W 2.2	Zeedijken: Aanbrengen stortsteen wadzijde zeedijk	ter bescherming van zeewering	Incidenteel		Vierhuizerwadgat		
W 2.2	Zeedijken: Aanbrengen rijshout + geul als veekering (geen wadlopende schapen) aan zeezijde zeedijk	In samenwerking en in overleg met RWS	Voorjaar/zomer		Nabij Eemshaven		
W 2.2	Zeedijken: Onderhoud afrasteringen en plaatsen tijdelijke afrasteringen t.b.v. beweiding en regulering verkeersstromen		hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		36
W 2.2	Zeedijken: gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen.		Beweidingsseizoen		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		36
W 2.2	Zeedijken: onderhoud en gebruik inspectiewegen		hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		36
W 2.2	Zeedijken: opruimen vloedmerk en zwerfvuil, terugbrengen plantenresten naar kwelder		hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied		36
W 2.2	Zeedijken: wildschade bestrijding (muizen, konijnen, mollen, vossen		hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied.		
W 2.2	Zeedijken: Inspectie, toetsing, toezicht, schouw, herschouw en handhaving		hele jaar		Zeedijken direct buiten N2000 gebied		36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud - Vaarwegen, Scheepvaart en Havens.	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 2.1	Aan land brengen van vrijkomend zand bij vaargeulonderhoud.			Oplopend naar ca. 600.000 m3 zand per jaar in 2007	Afkomstig van baggerlocaties, aanvoer in havens	Natuurbeschermingswet vergunning.	16
W 2.1	Baggeren in havens of verwijden d.m.v. water-lucht injectie (airset Delfzijl). Baggeren in havens ligt buiten Natura 2000 gebied, maar er is mogelijk sprake van externe werking in de vorm van vertroebeling door open verbinding met Waddenzee.	Vaste stortplaatsen Natuurbeschermingswet en WVO. Conform Zoute Baggertoets etc. (zie 2 regels verder).	Gehele jaar.	ruim 4 miljoen m3 per jaar, afhankelijk van weersinvloeden..	Harlingen, Texel, West-Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog, Harlingen, Lauwersoog, Delfzijl, Eemshaven, Termunterzijl, Den Helder, Den Oever, Oude Schild, Kornwerderzand en nog enkele kleinere havens.	Natuurbeschermingswet vergunning en WVO.	16 & 17, 36
W 2.1	Vaargeulonderhoud (baggeren)	De vaargeulen volgen zoveel mogelijk de natuurlijke morfologie, om de omvang van het baggeren zo klein mogelijk te houden. Baggeren vindt alleen plaats indien bereikbaarheid van havens, waddeneilanden of verkeersveiligheid in het geding zijn.		ruim 1 miljoen m3 per jaar, afhankelijk van weersinvloeden.	Diverse lokaties in hoofdvaarroutes en veerbootroutes. Grootste baggerlocaties zijn momenteel gelegen in vaargeul naar Ameland.		36
W 2.1	Verspreiding baggerspecie in de Waddenzee.	De specie moet voldoen aan de kwaliteitsnorm conform de Zoute-Bagger-Toets.Rijk zorgt voor optimale stortlocaties: in diepe geulen op stroom en zo weining mogelijk locaties gebruiken. Geen baggerspecie verspreiden binnen 500 meter van vogelbroedgebieden en hoogwatervluchtplaatsen, binnen 1000 meter van gebieden met rijke bodemflora en fauna of binnen 1500 meter van rust- en zoogplaatsen van zeehonden.	Opmerking verwijderd	ruim 5 miljoen m3 per jaar afhankelijk van weersinvloeden	In diepere geulen.	Natuurbeschermingswet vergunning. WVO, WVZ. Moet voldoen aan Chemie-Toxiciteits-toets.	16
W 2.1	Zandoverslag.		Gehele jaar		Vaargeulen		36
W 2.2	Betonning tbv het reguleren van de recreatie, het afbakenen van snelvaargebieden en natuurgebieden(art 20.), afschermen van spuisluizen, wrakken en in uitvoering zijnde werken en de toegangkelijkheid van havens.		Gehele jaar.		In of direct nabij de vaargeulen.		36
						Besluit RWS 26/08/1998, op basis van de Scheepvaartverkeers-wet.	13
W 2.2	Onderhoud aan vaarwegmarkeringen, (tonnen, lichtboeien en steekbakens).	Ad hoc onderhoud en regulier onderhoud. Ad hoc onderhoud/begeleiding door Rijkswaterstaat dienst Noordzee (via DNN).	Gehele jaar	Dagelijks. Onderhoud duurt per object 1/2 tot 1 uur. Drijvende markeringen worden eens per jaar gecontroleerd (circa 10 minuten), en eens per 3 jaar gereviseerd (circa een half uur).	Scheepvaart wegen naar: Den Helder, IJsselmeer, Kornwerderzand, Harlingen, Lauwersoog en Eemsmonding. Veerroutes naar Waddeneinden. Oost-west vaarroutes over wantijen. Overige vaargeulen, marginaal betond.		16+ 36
W 2.2	Onderhoud aanleginrichtingen voor veerboten aan de kop van pieren en in de veerhavens.				Veerhavens eilanden en vaste wal.		16
W 2.2	Onderhoud en uitzetten meetpalen en meetboeien.						
W 2.2	Onderhoud steigers, remmingwerken, palen, dammen en oeververdedigingen.				Bij sluizen en in vaargeulen.		16+ 36
W 2.4	Scheepvaartverkeer in betonde vaargeulen: vracht-, recreatie-, vissers-, veer-, loods- en inspectieboten en watertaxi's. Recreatie incl. zeilboten, diepgaande jachten die van en naar de Waddeneilanden trekken, zwaardjachten, kleinere jachten en platbodems en de bruine vloot die meestal oost-west v.v. via de kleinere vaargeulen trekken, al dan niet van haven tot haven .		Permanent.		Gehele Waddenzee		36
W 2.4	Beroepsvaart met vervoer gevaarlijke stoffen				Hoofdvaargeulen		
W 2.4	Scheepvaart in 'snelvaarroutes', niet gebonden aan maximumsnelheid.	De maximum vaarsnelheid is niet van toepassing in geval van daadwerkelijke patrouille, opsporing en reddings- of bergingsactiviteiten, alsmede de hiermee samenhangende oefeningen.			Geen beperking in de hoofdvaar- en veerbootroutes, verder maximale snelheid 20 km per uur.		
W 2.2	Mogelijk externe werking: Onderhoud infrastructuur havens in zone langs buitenzijde met grens N2000-gebied (o.a. oevers, meerpalen, kades, steigers, gebouwen, verhardingen, wegen, overige voorzieningen).				Alle havens, langs de Waddenzee, direct gelegen buiten N2000 gebied (mogelijk externe werking).		36
							36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Delfstoffen & Energie	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 2.1	Nautisch zandwinnen, zandwinning uit geulen (zelfde activiteit als 1e regel B&O Vaarwegen			Van 100.000-600.000 m3/jr.			16 & 34
W 2.3	Schelpenwinning.	In vergunning: beneden niveau van -5m NAP, geen winning binnen 1500 m van werp-, rust- en zooggebieden van zeehonden, 500 m van vogelconcentraties, en binnen 100 m van natuurlijke mosselbanken. Niet in art. 20 gebieden tijdens verboden periodes, buiten geconcentreerde schelpenvoorkomens, niet in gebieden waar zich levende schelpen bevinden. Er mogen geen blijvende putten onstaan en wadplaten mogen niet worden aangetast. Koppeling winquotum aan netto natuurlijke schelpenproductie. Binnen Waddenzee is het winnen slechts toegestaan met steekzuigers. Zand scheiden van schelpen, en zand terplekke overboord lozen.	Schelpenwinning geschiedt in elk seizoen (indien werkbaar).	Max. 90.000 m3 per jaar in de Waddenzee.	De winning van schelpen mag uitsluitend plaatsvinden binnen de gebieden, die zijn aangegeven op de bij de beschikking behorende tekening in de zeegaten Marsdiep, Vlie an Friese Zeegat.	Vif vergunningen Natuurbeschermingswet en Ontgrondingenwet.	17 & 18
W 2.5	Winning van aardgas.	Winning vanaf zee- en landlocaties. Voorwaarden in vergunningverlening over werkperioden en activiteiten. 'Hand aan de kraan winning'. Monitoring effecten . Schade door bodemdaling mitigeren/voorkomen.		2005 Ameland(771,1 milj m3), Zuidwal(96,5 milj m3) , Blija Ferwerderadiel (49,0 milj m3), Groningen 34.200 milj m3).	Lauwersoog, Vierhuizen, Moddergat. Ameland, Zuidwal, Blija Ferwerderadiel, Groningen (Slochteren-veld).		
W 2.5	Zoutwinning (effect bodemdaling).				Noord-west Fryslân (Frimazout Noord-Harlingen). Bodemdaling grotendeels binnendijks.		34

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Luchtvaart	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige Wet/regelgeving	Bron
W 2.4	Civiele vluchten boven Waddenzee vanaf De Kooy.				Ten zuiden van Den Helder		34
W 2.4	Reclamesleepvluchten luchtvaartterrein Texel.	Beperken tot rechtstreekse vluchten vanaf luchtvaartterrein Texel naar vaste land en vice versa via 1 corridor. Minimum vlieghoogte 450 meter.					13
W 2.4	Uitzonderingen minimale vlieghoogte (450 meter).	Alleen als door slecht zicht boven de 450 meter vliegen belet wordt, mag in de coridors en de de aanvliegroutes/invliegfunnels van en naar de luchthaven een minimum vlieghoogte van 300 meter of zoveel hoger als mogelijk gevlogen worden.					13
W 2.4	Vliegbewegingen SAR-helicopters.	Ook wordt de SAR regelmatig ingeschakeld voor ziekenvervoer van burgers van de waddeneilanden naar de vaste wal. De minimumvlieghoogte is 50 meter, bij goed zicht is de vlieghoogte van de heli's 150 tot 200 meter.	95% van de gevallen in de zomerperiode.	Vaste routes op werkdagen. In 2005 éénmaal SAR-helicopter voor zoek of reddingsacties.			34
W 2.4	Vluchten vanaf vliegvelden Texel en Ameland.			2006 Ameland:4000 vluchten, Texel: 23.000.	boven Waddenzee		34

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Militair (Defensie), niet opgenomen in voortoets	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
	Amfibisch oefenkamp Texel, Landingsvaartuigen, rubberboten en heli's.	Broedende kolonies worden gemeden en afgezet met lint. Broedgebied sterns wordt jaarlijks afgezet en niet betreden, instructie en voorlichting. Bij het opstellen van het oefenprogramma wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de broed- en ruiperioden.	Gehele jaar op werkdagen.	80 tot 100 personen, 130 max.	De Hors en aan de Mokbaai.		13
	Cavelerie schietkamp Vlieland, buitengebruik gesteld.						
	Helicopters van defensie en kustwachtvliegtuigen	Bij helicoptervluchten wordt Texel en de Waddenzee zo veel mogelijk vermeden. In het weekend en 's nachts wordt er niet gevlogen met uitzondering van opsporings- en reddingsacties en internationale oefeningen.			Marinevliegkamp De Kooy.		14
	Kustwachtmasten.				Schiermonnikoog en Terschelling.	Natuurbeschermingswet.	14
	Projectielen rapen op het Wad.					Natuurbeschermingswet.	36
	Lessen 'kaart en compas'.	Broedende kolonies worden gemeden en afgezet met lint. Broedgebied sterns wordt jaarlijks afgezet en niet betreden, instructie en voorlichting. Bij het opstellen van het oefenprogramma wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de broed- en ruiperioden.	Gehele jaar op werkdagen.	10 keer per jaar.	Hors en wegen en paden omgeving Horsmeertjes.		14
	Marine haven Den Helder.						
	Schietemplacement Erfprins/ Zeefront .		Gehele jaar op werkdagen.	1 maal/week tussen 9.00 en 12.00, meestal op woensdag.	Onveilige zone ligt over De Noorderhaaks		14
	Schietoefeningen			Maximaal 85 dagen per jaar schietproeven over het IJsselmeer.	Schietterrein Breezanddijk.		14

	Schietoefeningen met boordkanonnen (mitrailleurs) en raketten door NATO-vliegtuigen, heli's.	Schrootresten worden regelmatig afgevoerd . De vliegroute van het meest gebruikte circuit ligt boven de Noordzee. Bommen, raketten en boordkanonnen.	Op werkdagen. Gehele jaar.	Gebruik explosieve bommen alleen in de periode 1 september tot 15 april; avondschietoefeningen uiterlijk tot 23.00 uur. 2004 F16-vliegtuigen (bijna 1600) en Tornado's (ruim 300).	Schietrange Vliehors, schietterrein Marnewaard, Breezanddijk en Noord-Holland.		14
	Schietterrein en oefenterrein Marnewaard.	Oefeningen vinden plaats met het YPR-25mm boordkanon en de COAX-mitrailleur 7.62 mm. Ook vinden er oefeningen met pistool en incidenteel met geweren langeafstand plaats. De oppervlakte van de schietbaan is ca 210 ha en de onveilige zone, deels over de Waddenzee, ca 2400 ha.		Maximaal 42 dagen per jaar.	Marnewaard.		14
	Vliegen met helikopters.	Helicopters vliegen op werkdagen naar heli-opstappunt Oost-Vlieland, worden ook ingezet voor ziekenvervoer en gebruiken vaste route.		In 2005 waren er 123 ziekenvluchten, voornamelijk vanaf Terschelling en Vlieland.			13

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 5.2	Archeologisch onderzoek.			extensief	Scheepswrakken		13
W 5.2	Metingen t.b.v. programma Monitoring Waterstaatkundige Toestand van het Land (MWTL) van RWS en conform meetprogramma RWS. Lodingen, multi-beam, sonaropnames, duikinspecties, watermonsters, stroommetingen en bodemmonsters		Gehele jaar door wordt gemeten. Kan zowel overdag als 's nachts plaatsvinden.	Eens per 6 jaar peiling gehele gebied, 4 meet vaartuigen. Ook dagelijks het gehele jaar.			36
W 5.2	Morfologisch onderzoek.	Meten erosie en sedimentatie NAM bodemdaling.			O.a. Wad Ameland en Peasens.		34
							13
W 5.2	Tijdelijke bebouwing ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring.	Bouw zo snel mogelijk voltooien, buiten broedseizoen, 's nachts geen verlichting, voorkomen spoorvorming, waar mogelijk reeds gebruikte locaties gebruiken.					13
W 2.4. en 5.2	Vliegtuigtellingen , vliegtuigmonitoring en vliegtuiginspectie: (oa. voor recreatie, tellingen zeehonden en zee-eenden en andere vogels, schepen en voor inspectie- en fotovluchten				Waddenzee. Diverse minimale vlieghoogten	Natuurbeschermingswet vergunning.	16 & 17 36
W 5.2	Inmetingen, Waterpassing en GPS-meting NAM/RWS.		hele jaar		Overal, ook op het Wad	Natuurbeschermingswet vergunning.	36
W 5.2	Monitoring vismigratie		voorjaar		Bij sluizen en gemalen, o.a.Roptazijl, Nieuwe sluis en Liessluis Terschelling		
W 5.2	Monstername voor waterkwaliteit en -kwantiteit		hele jaar		overal		
W 5.2	Hoogwatervluchtplaats tellingen vogels				Diverse lokaties, o.a. Engelsmanplaat		36
W 5.2	Monitoring zeegras	lopend, twee personen	september	jaarlijkse kartering	Balgzand, zuid Terschelling, Groninger- en Uithuizerwad, Hond,Voolkok		
W 5.2	TMAP-monitoring broedvogels , contaminatie.						35
W 5.2	Wetenschappelijke onderzoeken, SOVON, NIOZ, VU, RUG, Imares, Natuurcentrum Ameland, Waterdienst, Werkgroep Lepelaars (zenderen zeehonden, watervogeltelllingen, sedimentatie/erosie, lepelaars, vogeleieren, ringen broedvogels en kuikens, bodemmomsters, vismonsters, etc.			Divers		Natuurbeschermingswet vergunning.	34

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
W 4.5	Wandelen, fietsen etc.		Het hele jaar met nadruk op de zomerhelft van het jaar		Aan de randen waddenzeegebied op zeedijken, oevers en en dammen. Vanaf Zwarte Haan richting Nije Syl op buitentalud zeedijk.		16
W 4.5	Op drie strandjes: zonnen, zwemmen, wandelen, sporten, vliegeren en overig recreatief gebruik zoals activiteiten van strandpaviljoen 't Zilt te Harlingen en voor het schoonhouden van de strandjes		Nadruk op zomerhalfjar		Strandjes bij Delfzijl, Termunterzijl en Harlingen.		
W 4.5	Duiken (duiksport)				Waddenzee, meestal op wrakken.		
W 4.3	Evenementen als: visserijdagen, havendagen en -festivals, zeilwedstrijen, zwemtochten, roeiwedstrijden, met activiteiten zoals: zeil- en roeisloepenrace Harlingen-Terschelling, catamaranrace Texel Round en Texel Dutch Open, Borkumrace vanuit Delfzijl naar Borkum, Delfsail, Pinksterfeesten, Colin Archer Memorial race van Lauwersoog naar Lavik, Schuttevaerrace, Pinksterwaddentocht, de 24-uurs zeilrace, zeilrace Sagitte, laagvliegende helicopter en zweefvliegtuigen, vuurwerk Harlingen t.g.v. afsluiting Visserijdagen, vlootschouw, zeekadetten, strandconcert Harlingen, radio-uitzending vanaf het wad en overige vergelijkbare activiteiten		Gehele jaar.		Waarbij vaak buiten de betonde vaargeul wordt gevaren en/of gekruist en geankerd wordt bij tegenstroom.	Natuurbeschermingswet en Visserijwet.	36
W 4.3	Tijdelijke aanleginrichting voor vissen, zwemmen, afmeren leden, diverse activitieiten o.a. ringsteken per boot.		In de zomermaanden		Lies, Terschelling/Olde Dyk		36
W 4.4	Kite-surfgebied.	Beperkt in ruimte en tijd tot vier aangewezen locaties	Van 1 april tot 31 aug.: Westerzeedijk Harlingen en Hoek van de Bant; hele jaar: westzijde veerdam Nes, 1 juni t/m 31 aug.:Groen Strand.	dagelijks, gehele dag	Westerzeedijk (strand) Harlingen, westzijde veerdam Nes (gem. Ameland). Hoek van de Bant (gem. Dongeradeel), Groene Strand (gem. Terschelling) en strandje Delfzijl	Natuurbeschermingswet. Binnenvaart politie regelement (BPR). Bij Delfzijl geen regeling, wel toegestaan.	17 + 36
W 4.5	Kanoen en kajakken	Toegestaan op gehele Waddenzee met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.		In de zomerperiode Soms overtijden/bivakkeren op droogvallende platen.	O.a. Engelsmanplaat, Simonszand.		36
W 2.4	Gebruik van Jetski's	Voor zover toegestaan		Snelvaargebied bij Oude Schild.			36
W 4.1	Recreatievaat met droogvallen en ankeren op het wad (motorboten, bruine zeilvaart)	Toegestaan op gehele Waddenzee met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.	In de zomerperiode	Zie Eindevaluatie verantwoord droogvallen op de Waddenzee (proef 2003 - 2006).	Hotspots: Richel, oost-Terschelling, Oerd, Engelsmanplaat, oost-Schiermonnikoog, Simonszand.	Convenant Vaarrecreatie, met passende beoordeling. Zie besluit RCW verlenging Convenant en monitoringplan LNV.	16, 36
W 2.4	Recreatievaart, buiten geulen zonder droogvallen op het wad.	Toegestaan op gehele Waddenzee met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.		In 2001 rond Den Helder ca. 6.000 watersporters en ca. 900 geregeld het Balgzand op (info Ver. Natuur voor iedereen).			
W 4.5	Robbentochten (vaak in combi met rondvaarttochten).	Toegestaan met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.				Natuurbeschermingswet, indien in art. 20 gebied.	34
W 4.5	Rondvaarttochten (vaak in combi met robbentochten)	Toegestaan met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.		Zomerperiode	o.a. Engelsmanplaat		36
W 4.5	Trouwlocatie				Engelsmanplaat	Natuurbeschermingswet-vergunning	36
W 4.5	Snelle' boten naar zeehondenbanken.	Er geldt een erecode voor Wadliefhebbers.					34
W 2.4	Ruw varen tegen boeggolven (georganiseerd evenement)				In hoofdvaargeulen		34, 36
W 2.4	Snelvaren.		Gehele jaar.	Gehele jaar. Dagelijks.	Toegestaan in alle hoofdvaarwegen en veerbootroutes	Scheepvaartverkeerswet. Max. snelheid is vastgelegd in het Binnenvaart Politie Reglement.	17, 36
W 4.5	Surfen.				Strandjes Harlingen, Delfzijl, Termunterzijl.		16

W 4.2	Wadlooptochten.	Jaarplan en tevens o.b.v. overleg met beheerders kwelders en aangrenzend wad.		Er zijn 7 wadlooporganisaties. In de periode 2004 - 2007 schommelt het aantal wadlopers o.b.v. vergunningen en ontheffingen van 83.000 - 54.000 - 83.000 - 74.000.	Diverse tochten mogelijk, in principe over het gehele droogvallende Wad, naar Ameland, Engelsmanplaat, Schiermonnikoog, Rottumeroog.	Alleen binnen quotum A, B of C-vergunning. Natuurbeschermingswet ontheffing noodzakelijk. Voorschriften o.g.v. Wadloopverordening 1996. APV Ferwerderadiel??	12, 36
W 4.2	Wadexcursies Wad Balgzand	Alleen tijdens laag water en onder begeleiding van de Waddenvereniging of het Noord-Hollands Landschap. Beperkt vanwege verstoring wadvogels.	Buiten broedseizoen.		Kwelders Balgzand en aangrenzend wad.	Natuurbeschermingswet.	24 + 36
W 4.2	Betreden van het kustgebied (wadplaten) door lokale kustbewoners	Toegestaan met uitzondering van de art. 20 gebieden, mits binnen kaders van de Erecode voor Wadliefhebbers.		Lokaal, extensief	Dichtbij zeedijk.		36
W 4.2 en W 4.5	Natuureducatieve wadexcursies (door Recreatie Ondernemers Waddenzee West en "t Wadvissersgilde') met water- en bodemmonsters, zeehondenkijken, demonstratievisserij, Japanse oesters plukken.	De natuur mag niet verstoord worden. Er geldt een erecode voor Wadliefhebbers.	Buiten broedseizoen	Max. 30 personen	Omgeving wad Balgzand	Vergunning Natuurbeschermingswet	36
W 4.5	Instandhouden en opspuiten van recreatieve strandjes	Alleen herstel van afslag en erosie.	Buiten recreatie-siezoen	Opspuiten strand (met in Waddenzee gewonnen zand), frequentie: incidenteel, afhankelijk van snelheid erosie	Bij Harlingen, Delfzijl en Termunterzijl		

Verwijzing rapporten voortoets	**Activiteit - Visserij**	**Voorwaarde/ mitigatie**	**Periode**	**Frequentie/ intensiteit**	**Locatie**	**Huidige wet en regelgeving**	**Bron**
	Experimentele (Jan Louw) bevissing mosselbanken litoraal. *Deze activiteit is niet getoetst omdat het niet als bestaand gebruik wordt beschouwd, maar als een experiment.*	Onder voorwaarden mag in het najaar de expirimentele mosselzaadvisserij op de droogvallende platen worden uitgeoefend in het kader van het Jan Louw principe (uitdunning tot maximaal 40% van de bank resteert) heeft mogelijk potentie zonder dat het effect heeft op het areaal mosselbanken. Per vergunning wordt een maximum op te vissen hoeveelheid aangegeven en de te bevissen gebieden worden aangewezen op advies van deskundigen. Bevissing vindt plaats in het kader van een proef en wordt wetenschappelijk begeleid. Rustende en zogende zeehonden en vogels mogen niet verstoord worden dichter dan tot op een afstand van 1.500 meter, respectievelijk 500 meter worden genaderd. Niet sneller varen met motorboot dan 20 km per uur. Opgeviste mosselen dienen uitgezaaid te worden in de Waddenzee.	Experimenten hebben plaatsgevonden; najaar 2001 en voorjaar 2002. Mogelijk zullen in de toekomst nog aanvragen voor nieuwe experimenten binnen komen ter bevestiging van de onderzoeksresultaten.	Wordt per experiment in Natuurbeschermingswet vergunning vastgelegd.	Onderzoeksvakken op een aantal litorale mosselzaadbanken in de oostelijke Waddenzee (Wierumer Wad, Paesens, Brakzand-Rode Hoofd, Brakzandergat, Eilanderbalg-Simonszand, Eilanderbalg, Zuidoostlauwers).	Natuurbeschermingswet vergunning geldig tot 1 juli 2007, Visserijwet vergunning.	13
V-W11	Garnalenvisserij.	Rustende en/of zogende zeehonden evenals grote groepen vogels mogen niet worden verstoord. Er mag niet gevist worden binnen 40 meter van natuurlijke zeegrasvelden en litorale mosselbanken. Voor overleving bijvangst gelden volgende voorwaarden: adequate vangstsorteerapparatuur en de afvoer van ondermaatse vis en ondermaatse garnalen moet rechtstreeks geschieden door een glijgoot of afvoerpijp van glad materiaal met voldoende zeewater. Het maximaal toegestane motorvermogen van de visserijvaartuigen bedraagt 221 KW. In de voor één of meer vormen van bodemberoerende visserij gesloten gebieden is garnalenvisserij op droogvallende platen (litoraal) niet toegestaan. M.u.v. de periode 15 april t/m 15 november is het gebruik van een zeeflap ter bevordering van het ontsnappen van jonge vis verplicht.	Jaar rond m.u.v. de weekenden vanwege weekend visverbod.	88 vergunninghouders.	Hele Waddenzee, met nadruk op de geulen.	Natuurbeschermingswet vergunning geldig tot 1 januari 2009, Visserijwet vergunning.	13 & 34
V-W9	Handmatige kokkelvisserij.	Voorwaarden worden aangegeven in Natuurbeschermingswetvergunning. Vergunningverlenende instantie is thans provincie Fryslan. Indien blijkt dat de gevolgen direct of indirect een belangrijke mate van invloed hebben op de natuurwaarden en niet kunnen worden gewijzigd door aanpassing van de voorwaarden, kan de vergunning worden ingetrokken. Verstoring van de in het gebied aanwezige fauna moet tot een minimum beperkt worden: 1500 meter afstand tot zeehonden, 500 meter tot vogels en 40 meter afstand van bestaande mosselbanken.	Jaarrond.	Quotum wordt jaarlijks vastgelegd afhankelijk van bestand. Er zijn 31 vergunningen verleend.	Hele Wad, met nadruk op droogvallende platen en met uitzondering van gesloten gebieden.	31 Natuurbeschermingswet vergunningen en visserijwet vergunning.	13
V-W17	Mechanische pierenwinning.	4 Natuurbeschermingswet vergunningen westelijke Waddenzee (3 Wieringers en 1 Texelaar).			Op het Wad ten noordoosten en oosten van Texel en enkele locaties op het Balgzand.	Natuurbeschermingswet vergunning.	16, 36

V-W7	Mosselkweek op percelen.	Het betreft het verplaatsen, beheren ten slotte het opvissen van mosselen van percelen die klaar zijn voor consumptie. Het mosselzaad dat van de vrije gronden wordt opgevist, wordt uitgezaaid op van de Nederlandse Staat gehuurde mosselpercelen. Dit mosselzaad wordt in 1 of 2 jaar opgekweekt tot consumptiemosselen. Er geldt een vrijstelling Visserijwet voor het vissen op de percelen. De Nb-wetvergunning reguleert dat opgevist mosselzaad uit de voorjaarvisserij op percelen in de Waddenzee gebracht moet worden. Het beheer en weer opvissen wordt aangemerkt als bestaand gebruik.	Jaarrond.	Verschilt per jaar.	Westelijke Waddenzee, sublitoraal.	Visserijwet. Natuurbeschermingswet. Privaatrechtelijke huurovereenkomst voor verhuring visrechtenen publiekrechtelijke vrijstelling voor vissen/zaaien op percelen.	11
V-W6	Mosselzaadvisserij op (instabiele) banken in sublitoraal.	Mosselzaadvisserij vindt alleen in het voor- en najaar plaats. Afgelopen jaar 2007, werd reeds gedurende de late zomer in week 36-38 (fase 1) reeds gevist, alsmede ook in week 46-47 (fase 2). Hangt af van een vroege of late zaadval. De mosselzaadvisserij in het sublitoraal richt zich in het najaar alleen nog op de instabiele bestanden. De voorjaarsvisserij in het sublitoraal beperkt zich tot de open gebieden. Verstoring van de in het gebied aanwezige fauna dient tot een minimum te worden beperkt en de betrokken visserijvaartuigen mogen niet met een hogere snelheid dan 20 km/uur varen. Een overgroot deel van het gewonnen mosselzaad en de gewonnen mosselen in de voorjaarsvisserij en de totale mosselzaadvangst in de najaarsvissrij dient op percelen in de Waddenzee te worden uitgezaaid en moet in de daarop volgende winter in de Waddenzee aanwezig blijven.	Voor – en najaar, late zomer.	94 Visserijwet vergunningen. Afhankelijk van bevisbaar bestand.	Vooral westelijke Waddenzee.	Periodieke Natuurbeschermingswet vergunning. Visserijwet vergunning.	13
V-W8	MZI's (mosselzaad invang installaties).	Een aantal vergunningen is verleend voor experimenten met het plaatsen van mosselzaadinvanginstallaties in de Waddenzee. Ten aanzien van alle handelingen met betrekking tot de mosselzaadinvanginstallaties dient de geluidsoverlast en verstoring van groepen vogels en zeehonden zoveel mogelijk beperkt te blijven. Tevens wordt jaarlijks door de vergunninghouder een verslag opgesteld dat in ieder geval ingaat op het aantal eventueel aangetroffen vogel- en zeehondenslachtoffers, de hoeveelheid mosselzaad van elke oogst en het verdere vervolg van de proef. Op dit moment worden MZI-experimenten geevalueerd. Een beleidsbesluit over mogelijke opschaling van MZI's volgt naar verwachting.	Van 1 april tot half november. Einddatum wordt bepaald door Rijkswaterstaat.	Na uitleggen incidenteel. Dagelijks in periode 1 april tot 31 oktober.	Vergunde locatie LNV (NBW) en RWS (Wbr). (onder andere Malzwin, Doove Balg 19, Scheurrak 30, 32, 62, 63 en 64).	Natuurbeschermingswet vergunning; thans 10 lopende vergunningen (waarvan 9 tot 1 januari 2008 en één tot 1 mei 2008). Visserijwet vergunning.	16 & 17
V-W11 en 13	Sleepnetvisserij (dit betreft boomkor- en bordenvissrij).	Het aantal visserijwetvergunningen is beperkt en zal niet worden uitgebreid. Voldoende afstand tot zeehonden en vogels om verstoring te voorkomen.	Jaarrond, met nadruk op voorjaar/zomer (op dit moment vindt er weining sleepnetvisserij plaats in verband met het ontbreken van platvisbestanden).	108 visvergunningen, thans lag frequentie, meest voor eigen gebruik.	Komt in de gehele Waddenzee voor.	Geen vigerende Natuurbeschermingswet vergunningen. Uitsluitend visserrijwet vergunning.	13
V-W12 en 13	Visserij vaste vistuigen: staand wantvisserij, zegenvisserij, overige vistuigen: m.n. fuiken/kubben, ankerkuil, weer en hoekwant.	Indien vogelconcentraties of rustende zeehonden aanwezig zijn, dient een afstand van minimaal 1500 meter tot de zeehonden en 500 meter tot groepen vogels in acht genomen te worden. Broedkolonies dienen te worden gemeden en van solitair broedende vogels mogen geen nesten worden verstoord of vertrapt of eieren worden meegenomen. Vergunninghouder van de zegenvisserij dient te allen tijde bij het net aanwezig te zijn tijdens de uitoefening van de visserij, om verdrinking van fauna te voorkomen. Staand want visserij dient dusdanig uitgevoerd te worden, zodat de netten bij laagwater op droogvallende platen niet overeind staan, dit om verdrinking van fauna (vogels en/of zeehonden) te voorkomen. Staand want visserij: lengte maximaal 2500 meter (2 vergunninghouders hebben minder meters), per vergunning maximaal 180 schietfuiken of kubben, per vergunning voor hoekwant maximaal 1000 haken.	Nb-wetvergunningen voor vrije gronden verleend tot en met 31 december 2007. 106 visserijwet-vergunningen en 23 huurovereen-komsten.	Staand want en zegen: bij benadering april tm november; overige vistuigen: jaar rond. 106 visvergunningen en 23 huurovereenkomsten.	Waddenzee voor alle typen, Eems alleen voor overige vistuigen. Exacte locaties zijn opgenomen in visserijwetvergunning. Huurovereenkomsten vaste visvakken in westelijke Waddenzee. De vergunningen zijn niet locatiegebonden en gelden voor de hele Waddenzee.	Natuurbeschermingswet vergunning voor de vrije gronden vigerend tot 1 januari 2008. Visserijwet vergunning.	13
V-W16	Zegen visserij op harders en zeebaarsen.	Indien vogelconcentraties of rustende zeehonden aanwezig zijn, dient een afstand van minimaal 1500 meter tot de zeehonden en 500 meter tot groepen vogels in acht genomen te worden. Broedkolonies dienen te worden gemeden en van solitair broedende vogels mogen geen nesten worden verstoord of vertrapt of eieren worden meegenomen. Vergunninghouder dient te allen tijde bij het net aanwezig te zijn tijdens de uitoefening van de visserij, om verdrinking van fauna te voorkomen.	Twee Natuurbe-schermingswet vergunningen tot 1 januari 2008 en 15 Visserijwet vergunnigen.	April tot en met november.	Waddenzee met uitzondering van de gesloten gebieden.	Natuurbeschermingswet vergunningen vigerend tot 1 januari 2008 en Visserijwet vergunning.	11

Verwijzing rapporten voortoets	**Activiteit- Recreative Visserij en kleinschaling historisch medegebruik**	**Voorwaarde/ mitigatie**	**Periode**	**Frequentie/ intensiteit**	**Locatie**	**Huidige wet en regelgeving**	**36**
W 4.2	Aal poeren (Recreatie, kleinschalig historisch medegebruik wad)	Toegestaan m.u.v. art. 20 gebieden	Niet in gesloten periode	Extensief	Dichtbij zeedijk		36
W 4.2	Bot trappen of modderen, vangen bot met bloten voeten	Toegestaan m.u.v. art. 20 gebieden	Niet in gesloten periode	Extensief	Dichtbij zeedijk		36
V-W12	Botwant zetten, drijven van vis naar net	Toegestaan m.u.v. art. 20 gebieden	Niet in gesloten periode	Extensief	Hele waddengebied	Als vast vistuig. Nb-wet en Visserij-wet vergunning.	36

W 4.2 + 4.5	Educatief korren (ecomare + D92)	Toegestaan m.u.v. art. 20 gebieden	Niet in gesloten periode	Extensief	Meest dichtbij zeedijken	Vrijgesteld, maar schriftelijke toestemming nodig van LNV.	36
W 4.2	Garnalen kruien	Toegestaan m.u.v. art. 20 gebieden	Niet in gesloten periode	Extensief	Dichtbij zeedijk	Vrijgesteld, maar schriftelijke toestemming nodig van LNV.	36
V-W 20	Handmatig pieren en zagers steken			Extensief			36
V-W10	Rapen van schelpdieren: mosselen, oesters,kokkels , alikruiken			Extensief			36
	Stootje zetten, platvis in net jagen			Extensief			36
V-W13	Vissen met fuiken op het Wad			Extensief			36
V-W15	Vissen vanuit bootje			Extensief			36
V-W15 en 18	Sportvissen op het Wad (incl. zeeaassteken op de Wadplaten)		Vnl. Voorjaar	ca. 150.000 in 2008	Hele waddengebied		36
V-W13	Sportvisserij . Vissen op aal met fuiken.	Max. 2 fuiken. Men gaat met de slikslede of 'kraide'op de slikken.			kwelders en en slikken Dollard		36
V-W10	Rapen van schelpdieren voor eigen gebruik.	Geen verstoring van vogels en zeehonden. Handmatig rapen van schelpdieren is toegestaan tot een maximum van 10 kg bruto gewicht per dag per persoon. (bruto betekent inclusief schelp en tarra).	Alleen tussen 1 uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang.	Maximum van 10 kg per bruto gewicht per persoon per dag.	Hele Waddenzee met uitzondering van gesloten gebieden.	Beschikking visserij, visserijzone zeegebied en kustwateren (Visserijwet).	13
V-W15	Sportvisserij.	Bootvissers en commerciële sportvisschepen. Individueen vanaf de wal.	Gehele jaar.	Gehele jaar. Dagelijks.	Vanaf oevers, dijken en bootjes. Aantallen nemen af.	Visserijwet.	16
V-W14	Demonstratievisserij.	Uitleg: beroepsmatige vissers met visserijvergunningen organiseren visexcursies; ze vissen met licht sleepnet en leggen een fuik.. (vaste vistuigen en sleepnetvergunning) Verder worden er Japanse Oesters geplukt nabij de Napoleondam. Er geldt een maximum voor het rapen/plukken van Japanse oesters van 10 kg. per persoon per dag.	Jaar rond, met nadruk op voorjaar/zomer.	Onbekend, meest voor eigen gebruik.	Demonstratievisserij: zuid-westelijk deel van de Waddenzee (Breehorn, Lutjeswand), Het Japanse oesters plukken gebeurt bij de Napoleondam.	Natuurbeschermingswet vergunning vigerend tot 1 januari 2010; 4 vergunninghouders. Visserijwet vergunning.	11
V-W10	Rapen Japanse oesters.	Handmatig rapen van schelpdieren is toegestaan tot een maximum van 10 kg. per dag per persoon.	Jaarrond.	Laag, lokaal kan het hoog zijn.	Langs havens, dammen en dijken.	Natuurbeschermingswet vergunning. Visserijwet vergunning/Beschikking visserij, visserijzone, zeegebied en kustwateren.	29
V-W15 en 18	Sportvisserijschepen (incl. zeeaassteken op de Wadplaten)			Vanuit Harlingen ca. 35 schepen in 2008. Vanuit Den Oever ca. 20 schepen in 2008 (30.000 á 40.000 opstappers). Aantallen nemen af.			36

Verwijzing rapporten voortoets	**Activiteit - Overig**	**Voorwaarde/ mitigatie**	**Periode**	**Frequentie/ intensiteit**	**Locatie**	**Huidige wet en regelgeving**	**Bron**
				Extensief			
W 5.3	Asverstrooiing.				Waddenzee.		16
W 5.1	Calamiteiten bestrijding.		Calamiteitenbestrijding moet te allen tijde uitgevoerd kunnen worden.	Gemiddeld vijf keer vier uren per jaar.	Meetsal in havens.		17 + 36
W 5.1	Calamiteiten oefeningen (operationeel), in kader van Waddex en de KNRM. De maximum vaarsnelheid wordt zonodig overtreden bij oefeningen van opsporings-, reddings-, bestrijdings- of bergingsactiviteiten		Gehele jaar.	winter: 6; voorjaar: 12; zomer: 4; najaar: 20 (in 2008)	In havens, op stranden, in geulen en op kwelders	Er kan een Natuurbeschermingswet vergunning nodig zijn in art. 20 gebied	3, 16 & 17
W 5.1	Verkenningen t.b.v. SAR-taken van de KNRM	Beperken verstoringen vogels en zeehonden			Op wadplaten en in prielen, incl. art. 20 gebied onder Rottum	Vergunning art. 20 gebied	36
W 2.4	Inspectie (Kustwacht).	Handhaving uitgevoerd door de kustwacht. Route elke dag langs 12 mile lijn (GISkaart), langs Texel ook buiten 12 mile lijn, afhankelijk van observaties. De inspectievluchten voor milieu worden gecombineerd met vluchten voor inspectie LNV en justitie. In de Noordzeekustzone wordt tot 100 ft laag gevlogen, in het Waddengebied tot 1000 ft laag.		Maximaal 6 tot 8 uur, 20 uur per maand helicopter inspectie (combi inspectie) (tussen 3-12 mile, maar ook kustlijn), 130 uur per jaar (65 vluchten) met lynx (ook combi). Continu 2 schepen beschikbaar voor patrouille. Ook in de varende inspectie worden meerdere doeleinden per tocht (3 dagen aan een stuk) ondergebracht.	Waddenzee en Noordzeekustzone.		27
W 2.6	Inname en lozing koelwater	In Wvo-vergunning	Permanent		Grootste is Centrale Eemshaven, verder havens Delfzijl, Harlingen en Den Helder.	WVO-vergunning.	
W 2.7	Lozingen afvalwater, effluent.		Permanent		Uit Lozingswerken van bedrijven en RWZI's langs de randen van de Waddenzee. Voorbereid zijn op calamiteiten.	WVO-vergunning.	17
W 2.7	Spuien polderwater van vasteland en eilanden op Waddenzee		Hele jaar		Sluizen en gemalen	Peilbeheer	36

W 4.1	Bewaking		Mei tot september		Engelsmanplaat	Vergunning natuurbeschermingswet	36
W 2.4	Wegverkeer (mogelijk externe werking)		Hele jaar		Wegverkverkeer op veerdammen, en langs dijken en dammen		36
W 3.2	(Kunst)schilderen op het Wad	Beperken verstoringen vogels en zeehonden			Op wadplaten, incl. art. 20 gebieden onder Rottum	Vergunning art. 20 gebied	36
W 5.3	Vrijlaten zeehonden.	Vermijden HVP's en zeehondenligplaatsen bij laagwater			Waddenzee.	Natuurbeschermingswet.	10, 36
W 2.2	Windmolens op/langs zeedijken (mogelijk externe werking) .				Geconcentreerd in Emmapolder-Eemshaven. Elders meer verspreid.		34 + 36
W 2.2 en 3.1	Wildschadebestrijding (o.a. muskusratten)		Hele jaar		Oevers		36

2.1 NOORDZEE

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud - Havens Scheepvaart en Vaarwegen	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 5.1 + 5.5 + 5.6.3	Onderhoud aan vaarwegmarkeringen (tonnen en steekbakens). Ad hoc onderhoud en regulier onderhoud. Ad hoc onderhoud/begeleiding door RWS, dienst Noordzee		Permanent, aanbrengen en onderhoud markeringen t.b.v. Nb-wetgebieden niet in de periode 15-5 t/m 1-9	Dagelijks. Onderhoud duurt per object 1/2 tot 1 uur. Drijvende markeringen worden eens per jaar gecontroleerd (10 min.), en eens per 3 jaar gereviseerd (half uur).	Noordzeekustzone.		16+ 36
N 5.4 + 5.5 + 5.6.1	Vaargeulonderhoud: verwijderen drempels (baggeren en verspreiden).		Gehele jaar.	Komt incidenteel voor, vaak op ad hoc basis	Vaareulen in buitendelta's zeegaten		13 en 36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit Scheepvaart	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 7.1 + 7.2 + 7.3	Scheepvaartverkeer: visserijschepen, recreatievaart, beroepsvaart, inspectieschepen, meetvaartuigen en loodsboten		Permanent		In vaste vaargeulen (tussen eilanden), diepwaterroute en kustroute		36

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Luchtvaart	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 7.4 + 7.5 + 7.6	Offshorevluchten vanaf De Kooy	Vaste vliegroutes niet lager dan 450 meter.		Max 11.000 landingen per jaar (ca. 30 per dag)	Vanaf De Kooy (Den Helder)		34
N 7.4 + 7.5 + 7.6	Reclamesleepvluchten luchtvaartterrein Texel.	Beperken tot rechtstreekse vluchten vanaf luchtvaartterrein Texel naar vaste land en vice versa via 1 corridor. Minimum vlieghoogte 450 meter.					13
N 7.4 + 7.5 + 7.6	Uitzonderingen minimale vlieghoogte (450 meter).	Alleen als door slecht zicht boven de 450 meter vliegen belet wordt, mag in de coridors een minimum vlieghoogte van 300 meter of zoveel hoger als mogelijk gevlogen worden.					13
N 7 + 10	Vliegbewegingen SAR-helicopters.	Ook wordt de SAR regelmatig ingeschakeld voor ziekenvervoer van burgers van de waddeneilanden naar de vaste wal. De minimumvlieghoogte is 50 meter, bij goed zicht is de vlieghoogte van de heli's 150 tot 200 meter.	95% van de gevallen in de zomerperiode.				34

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Militair	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
om (door Min. Defensie)	Amfibisch oefenkamp Texel, Landingsvaartuigen, rubberboten en heli's.	Broedende kolonies worden gemeden en afgezet met lint. Broedgebied sterns wordt jaarlijks afgezet en niet betreden, instructie en voorlichting. Bij het opstellen van het oefenprogramma wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de broed- en ruiperioden.	Gehele jaar op werkdagen.	80 tot 100 personen, 130 max.	De Hors en aan de Mokbaai.		13
om (door Min. Defensie)	Helicopters van de marineluchtvaartdienst.	Bij helicoptervluchten wordt Texel en de Waddenzee zo veel mogelijk vermeden. In het weekend en 's nachts wordt er niet gevlogen met uitzondering van opsporings- en reddingsacties en internationale oefeningen.			Marinevliegkamp De Kooy.		14
om (door Min. Defensie)	Lessen 'kaart en compas'.	Broedende kolonies worden gemeden en afgezet met lint. Broedgebied sterns wordt jaarlijks afgezet en niet betreden, instructie en voorlichting. Bij het opstellen van het oefenprogramma wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de broed- en ruiperioden.	Gehele jaar op werkdagen.	10 keer per jaar.	Hors en wegen en paden omgeving Horsmeertjes.		14
om (door Min. Defensie)	Schietemplacement Erfprins/ Zeefront.		Gehele jaar op werkdagen.	1 maal/week tussen 9.00 en 12.00, meestal op woensdag.	Onveilige zone ligt over De Noorderhaaks.		14
om (door Min. Defensie)	Schietoefeningen met boordkanonnen (mitrailleurs) en raketten door NATO-vliegtuigen, heli's.	Schrootresten worden regelmatig afgevoerd . De vliegroute van het meest gebruikte circuit ligt boven de Noordzee. Bommen, raketten en boordkanonnen.	Gehele jaar op werkdagen.	Gebruik explosieve bommen alleen in de periode 1 september tot 15 april; avondschietoefeningen uiterlijk tot 23.00 uur. 2004 F16-vliegtuigen (bijna 1600) en Tornado's (ruim 300).	Schietrange Vliehors, schietterrein Marnewaard, Breezanddijk en Noord-Holland.		14
om (door Min. Defensie)	Schietterrein.	Beproevingen om de kwaliteit van wapensystemen en munitie van de zwaardere en minder zware kalibers te testen en eveneens beproevingen voor scheepsgeschut met bijbehorende munitie en voor ontstekingsmechnisme.			St. Maartenszee.		14
om (door Min. Defensie)	Schietterreinen Petten met onveilige zones.				St. Maartenszee.		
om (door Min. Defensie)	Vliegen met helikopters.	Helicopters vliegen op werkdagen naar heli-opstappunt Oost-Vlieland, worden ook ingezet voor ziekenvervoer en gebruiken vaste route.		In 2005 waren er 123 ziekenvluchten, voornamelijk vanaf Terschelling en Vlieland.			13

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Onderzoek & Monitoring	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 8	Benthos-bemonstering.		April tot oktober.	Eén keer per jaar.	Zie kaart.		
N 8	Jarkusraaien.						
N 8	MWTL- monitoring, buiten.	Meten mbv een onderzoeksvaartuig.	Verspreid over jaar.	Peilen buitendelta's 1x per 3 jaar.			
niet specifiek maar vergelijkbaar met 9.1.3 + 9.2.2 + 9.3.3	Bemonstering zwemwater		Van april tot oktober	2-wekelijks	Alle eilanden		36
N 8	Kustlodingen						

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Visserij	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
V-NZKZ6	Garnalenvisserij.	Schepen met minder dan 300 PK en garnalenspoelmachine.	Jaarrond.	Circa 220 vergunningen 2006.	Gehele kustzone.	Natuurbeschermingswet en visserijwet.	11
	Seiners.		Zomer halfjaar.	8 schepen, 2006.	Gehele kustzone.		
V-NZKZ9+10	Sleepnetvisserij, boomkorvisserij, twinriggers.	Maximaal 2000 PK, boomkorlengte 2 x 12 meter maar binnen 12 mijlszone: maximaal 300 PK, maximaal 24 meter schip, maximale boomkor 2 x 4,5, meter.		Circa 350 vergunningen: 200 voor binnen 12 mijlszone, 150 daarbuiten.		Natuurbeschermingswet en visserijwet.	13
V-NZKZ14	Visserij met hengel, beroepsmatig.		Zomer halfjaar.	circa 20 vergunningen, 2006.	Hollandse kust, westelijke wadden	Natuurbeschermingswet en visserijwet.	13
V-NZKZ13	Visserij met vast vistuigen waaronder staand want.		Jaarrond.	70 schepen, 2006.	Gehele kustzone	Natuurbeschermingswet en visserijwet.	
V-NZKZ7	SPISULAvisserij						
geen kokkels in NZKZ	Visserij op kokkels en strandschelpen.		Jaarlijks.	12 weken, 2006,		Natuurbeschermingswet en visserijwet.	
V-NZKZ11	ZEGENvisserij						

V-NZKZ8	Visserij op mesheften.		Jaarlijks.	7 vissers, 2006. Max. toegestane vangst: 8000 ton versgewicht.	Variabel, afhankelijk van mesheften in hoge dichtheid en gewenste grootte vorkomen.	Zeven (met uitloop naar acht) vigerende Natuurbeschermingswet vergunningen tot 1 januari 2008 en visserijwet.	10 + 36
V-NZKZ14	Sportvisserij met hengel, waarbij de vis wordt teruggezet of voor eigen gebruik/consumptie wordt behouden						36
	Recreatieve visserij met vaste vistuigen, zoals staand want en fuiken, uitgevoerd anders dan met een vaartuig.						36
V-NZKZ14	Sportvisserijschepen			Vanuit Harlingen ca. 35 schepen in 2008. Vanuit Den Oever ca. 20 schepen in 2008 (30.00 a 40.000 opstappers)			V

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief gebruik	Voorwaarde/mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 9.1.2 + 9.2.1 + 9.3.2	Vaarevenementen en -races, met als belangrijkste Ronde om Texel (kleinere o.a. de C.A. Memorial race Lauwersoog-Narvik, Rondje Noord-Holland, Makkum-Makkum)			Ronde Texel 500 - 800 schepen	Start en finish paal 17	Natuurbescgermingswet en APV	36
N 9.1.1 + 9.2.1 + 9.3.1	Zeekanoën en kajakken, met soms overtijen op droogblijvende platen	Erecode voor Wadliefhebbers	Vooral in zomerperiode		Soms overtijen en bivakkeren op Razende Bol		
N 9.1.4. + 9.2.3. + 9.3.4	Kitesurfen			Intensiteit neem toe	In open water, vanaf diverse locaties op de stranden van de 5 waddeneilanden		
N 9.1.1 + 9.2.1 + 9.3.1 (niet specifiek behandeld)	Duiken (duiksport)			extensief, lokaal	meest op wrakken		
N 9.1.1 + 9.2.1 + 9.3.1	Snelle watersporten: jetski's en windsurfen			extensief, lokaal	In open water boven de 5 waddeneilanden		
N 9.1.3 + 9.2.3 + 9.3.3 [niet specifiek behandeld]	Fietsen en wandelen op zeedijken (deze activiteit is vergelijkbaar met een strandactiviteit)		Vooral in zomerperiode	extensief	o.a. buitentalud Pettemer en Hondsbossche zeewering (externe werking)		

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Overig	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 10	(Oefening) bestrijding calamiteiten en hulpverlening (onder andere olieverontreiniging).				Kustzone Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog, Rottumeroog en -plaat: strand.		
N 7.4 + 7.5 + 7.6	Inspectie (Kustwacht).	Handhaving uitgevoerd door de kustwacht. Route elke dag langs 12 mile lijn (GISkaart), langs Texel ook buiten 12 mile lijn, afhankelijk van observaties. De inspectievluchten voor milieu worden gecombineerd met vluchten voor inspectie LNV en justitie. In de Noordzeekustzone wordt tot 100ft laag gevlogen, in het Waddengebied tot 1000 ft laag.		Maximaal 6 tot 8 uur, 20 uur per maand helicopter inspectie (combi inspectie) (tussen 3-12 mile, maar ook kustlijn), 130 uur per jaar (65 vluchten) met lynx (ook combi). Continu 2 schepen voor patrouille, per inspectie (drie dagen) meerdere doelen.	Waddenzee en Noordzeekustzone.		17

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Civiele Werken en Overig	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 5.2 + 5.5 + 5.6.1	Kabels en buisleidingen.	Aansluiten bij bestaande leidingzones. Er bestaan langs de hele kustlijn 5 aanlandingspunten voor leidingen aan de kust of zeedijk, waarvan 3 mogelijk relevant voor de NZKZ: Den Helder, IJmuiden, Delfzijl. Geen nieuwe aanleg binnen 12 miles zone.	Bij calamiteiten.	Ongeveer 10 keer per jaar.			17
N 4.1 + 4.3 + 4.4	Schelpenwinning in de Noordzeekustzone (NZKZ) geschiedt met sleephopperzuiger, zand wordt gescheiden van schelpen, en vervolgens overboord gespoeld.	Wingebieden in diepe geulen (beneden NAP – 5 m) met relatief arme bodemfauna. Zie ook voorwaarden bij schelpenwinning "Waddenzee".	Schelpenwinning geschiedt in elk seizoen (indien werkbaar).	De jaarlijks maximaal te winnen hoeveelheid over drie buitendelta's NZKZ is als volgt verdeeld: Marsdiep 30%, Vlie 70%, Friese Zeegat 10%. Het winquotum in de huidige vergunningen is 170.000 m3/jr in Waddenzee + NZKZ, waarvan ca. 100.000 m3/jr in de NZKZ. Er kan 24 uur per dag schelpen worden gewonnen.	Sterk geconcentreerd in Stortemelk, boven oostkop Vlieland	Vergunning Ontgrondingenwet	16
N 11	Winning aardgas op Ameland en Noordzeekust.	Voorwaarden in vergunningverlening over werkperioden en activiteiten. Aangepaste verlichting. Monitoring effecten bodemdaling Ameland en omgeving.			Ameland en Noordzeekust.		13
N 6	Zandsuppleties. We spreken van een cyclus: leegvaren - zandwinnen - volvaren- persen of storten. In de praktijk zijn er meestal ca. 3 a 4 cycli per dag, het persen duurt ca. 1,5 uren per cyclus, het storten bij vooroeversuppleties ca. 10 minuten.		Van februari tot juni en van september tot december	Een keer per 3 jaar per locatie of minder frequent. Jaarlijkse hoeveelheid in NZKZ ligt in de orde van 4 mln m3, waarvan ongeveer de helft op kust Texel.	Langs de basiskustlijn, circa 2/3 in de vooroever, ca. 1/3 op het strand. Tot heden alleen geen suppletie op Schiermonnikoog.		36
N 4.2 + 4.3 + 4.5	Zandwinning (mogelijk externe werking).	Buiten de begrenzing Natura 2000 (buiten de -20 m lijn).	24 uur per dag, met name periode maart-september	Eén week tot drie maanden.			
N 12	Lozing van koelwater (afkomstig van de kernreactor in Petten)	Maximale lozingstemperatuur is 34 graden. Er is een tijdelijke vergunning voor lozingen tot max. 40 graden.	Continu		Vaste locatie aan eind van pier		36
							10, 36

2.2 STRAND NOORD-HOLLAND

De grens ligt hier op de laagwaterlijn. (Activiteiten op strand mogelijk externe werking).

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Beheer & Onderhoud	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 6	Strand- en vooroeversuppleties		hele jaar m.u.v. de winterperiode	1x per 5 jr			
N 5.3 + 5.5 + 5.6 + 6.2	Onderhoud en inspectie bestaande zeedijk Hondsbossche-Petten	Alleen bij calamiteiten,	Ad hoc	Dagelijks	Hondsbossche-Petten		
N 9.1.3 + 9.2.2. + 9.3.3	Opruimen zwerfvuil en aangespoeld vuil, inclusief klein onderhoud op strand		het hele jaar door	Frequentie afhankelijk van weersomstandigheden seizoen en daarmee gepaard gaande drukte op het strand.			16 + 36
N 5.3 + 5.5 + 5.6 + 6.2	Profileren afslagranden	Langs zeereep en strand.	Ad hoc, na een storm.				16
N 5.3 + 5.5 + 5.6 + 6.2	Strand- en markeringspalen		Van april tot oktober.				16
N 5.3 + 5.5 + 5.6 + 6.2	Onderhoud kustverdedigingen (strandhoofden en dammen: stortsteen, zetwerk van stenen, asfalt, palen). Bij RWS NZ is een uitgebreide lijst met activiteiten beschikbaar.		April tot juni en van september tot december.	Jaarlijks 3 tot 6 maanden.			16 + 36
N 5.3 + 5.5 + 5.6 + 6.2	Stuifschermen en helmplanten langs zeereep	Niet in broedgebieden.	Van april tot juni en van september tot december.				16

Verwijzing rapporten voortoets	Activiteit - Recreatief Gebruik	Voorwaarde/ mitigatie	Periode	Frequentie/ intensiteit	Locatie	Huidige wet en regelgeving	Bron
N 9.1.3 + 9.2.2. + 9.3.3	Recreatief strandgebruik op het 'droge' zoals: zonnen, sporten, permanent strandpaviljoen, paardrijden, honden uitlaten, wandelen, ligstoelverhuur, vliegeren, beachcleaning, reddingsbrigade en reddingsposten, patrouilleren auto reddingsbrigade, politie, hulpdiensten, fietsen, barbequen/kampvuren, fakkels, kleedruimtes/strandhuisjes, strandzeilen, strandrolstoel, buggyraces, strandwachten, etc. Er is een gedetaileerde lijst ontvangen van Recron.		Mogelijk jaarrond, nadruk op zomer.		Strand en zee		
N 9	Recreatief strandgebruik in het water zoals: zwemmen, kitesurfen, zeeraften, branding-kanoën, zwemmen, drijflijnen ter afbakeing van veilig zwemwater, banaanvaren, catamaran-zeilen, duiken, golfsurfen, kanoen, vissen, waveskiën, windsurfen, zeilen etc.		Mogelijk jaarrond, nadruk op zomer		Strand en zee		
N 9.1.1 + 9.2.1 + 9.3.1	Evenementen op het water zoals demonstraties reddingsbrigade (St. Maartenzee), KNRM, surfwedstrijden overal aan de kust, demonstratie reddingsacties met helicopers op zee, brandingkanoen georganiseerd door evenementeorganisatie, vuurwerk kijken in Den Helder vanaf ponton op zee afgeschoten, rondvaarten vanuit Den Helder langs de kust.		Mogelijk jaarrond, nadruk op zomer		Strand en zee		
N 9.1.3 + 9.2.2. + 9.3.3	Regelmatige evenementen op/bij het strand, zoals: Marinedagen Den Helder met diverse demonstraties op het strand, sporten, nieuwjaarsduik, het Strandspectakel, Strandzesdaagse, beachvolleybaltoernooien, beachsoccer, hardlopen, montainbiken kampvuren etc. Incidentele evenementen (geen bestaand gebruik), zoals: strandspectacel met diverse demonstraties (Julianadorp), vliegshow, muziek en markt bij strandslag Duinoord en popconcerten.		Mogelijk jaarrond, nadruk op zomer		Strand en zee		

Bronnenlijst

Rapporten
1. Arcadis i.o.v. Provincie Groningen, 2006, Bouwsteen beheerplan kwelders Groninger noordkust en Dollard, ?.
2. Beheercommissie Coördinatieplan rampenbestrijding Waddenzee, Multidisciplinair jaarplan Oefenen, oktober 2007, ?.
3. Bokeloh, D.J.,1997, Texel beheervisie beheerplan 1998, Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, 's- Graveland.
4. Boll, J.I.H.M., E. Jans en E.J. Lammerts, 2002, Uitwerkingsplan RBS Objecten Vlieland 2002-2011, Staatsbosbeheer Regio Noord, Groningen.
5. Gemeente Ameland, 2007, Algemene Plaatselijke Verordeningen Ameland, Gemeente Ameland.
6. Groeningen, J. van e.a., 2000, Uitwerkingsplan Duinen van Texel 2000-2010, Staatsbosbeheer Regio Noord-Holland.
7. Jager, H.J. en S. Rintjema, 2003, Beheerplan Noard-Fryslan Butendyks, werkdocument 2003-2028, It Fryske Gea.
8. Jepma, J. en F. Postma, 2007, Concept Strandnota Texel, Noordtij, Leeuwarden.
9. Kiewiet, R.T., 2007, 't Oerd Bewakingsverslag 2006, It Fryske Gea District Noard, Beetsterzwaag.
10. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2007, Aanvullingen op bestaand gebruik, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
11. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Regionale Zaken Noord, 2007, Overzicht bestaand gebruik Visserij Waddenzee en Noordzeekustzone, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
12. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Beheer en Adviescommissie Kustverdediging Rottumeroog en Rottumerplaat, 2006,
Beheerregeling Rottum, Beheer Rottumeroog en Rottumerplaat 2006-2010, Rijkswaterstaat Noord-Nederland Waterdistrict Waddenzee.
13. Ministerie van VROM, 2006, Eindrapport over de passende Beoordeling van het ontwerp aangepaste deel 3 van de PKB Derde Nota Waddenzee, Ministerie van VROM.
14. Noorman, B., 2007, Bestaande militaire activiteiten in het Waddengebied en de Noordzeekustzone, ?.
15. Overlegorgaan Nationaal Park, 2004, Recreatieve activiteiten in het Nationaal Park en de Habitat- en Vogelrichtlijngebieden, ?.
16. Rijkswaterstaat, 2007, Lijst met activiteiten van Rijkswaterstaat, Rijkswaterstaat.
17. Rijkswaterstaat, 2007, Overzicht bestaand gebruik Rijkswaterstaat, Rijkswaterstaat.
18. Rijkswaterstaat, 2007, Schelpenwinning Waddenzee en aangrenzende Noordzeekustzone, Rijkswaterstaat.
19. Staatsbosbeheer, Uitwerkingsplan RBS Object Ameland Engelsmanplaat 2004-2014, Staatsbosbeheer Regio Noord, Groningen.
20. Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, 2007, Lijst van bestaand gebruik Nationaal Park Schiermonnikoog, Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, 's- Graveland.
21. Veen, J., 2003, Griend, Vogeleiland in de waddenzee; Natuurvisie 2003-2015, Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten, 's-Graveland.
22. Verbeek, S. e.a., 2003, Uitwerkingsplan RBS Object Terschelling 2003-2013, Staatsbosbeheer Regio Noord, Groningen.
23. VVV Ameland, 2007, Ameland ons mooiste stukje buitenland, VVV gids 2007, de meest complete gids voor vakantie en vrije tijd, VVV Ameland, Nes.
24. Wintermans, G.J.M., ?, Beheerplan Balgzand en Balgzandpolder, Wintermans Ecologen Bureau, Texel.

Internet
25. http://www.dekrim.nl, Vakantiepark De Krim te Texel: bungalows, vakantiehuizen, camping en bedrijfsuitjes, ?, ?.
26. http://www.dgr.nl, De Groene Ruimte: Bureau voor ecologisch onderzoek en beheerplanning, Updated:17-07-2007, Lidia Gerrits.
27. http://www.outdoorterschelling.nl, Updated: 11-09-2007, ?.
28. http://www.strandzeilen.nl, Nederlandse Strandzeil Federatie, Updated: 12-10-2007, Swissdesign.
29. http://www.vlieland.nl, Beginpagina voor toeristische informatie en gemeentelijke informatie over Vlieland.
30. http://www.waddenzee.nl, Updated:11-08-2007, InterWad,.

Interviews en/of schriftelijke informatie
31. It Fryske Gea, de heer A. Ferwerda en de heer P. de Wit, interviews 11 december 2007 en 12 februari 2008 en schriftelijke informatie.
32. It Fryske Gea, de heer R.T. Kiewiet, beheerder Ameland, interview 13 juli 2007 en schriftelijke informatie.
33. It Fryske Gea, de heer R.T. Kiewiet, beheerder Ameland, interview 30 november 2007 en schriftelijke informatie.
Mogelijk jaarrond, nadruk op zomer
35. Vereniging Natuurmonumenten, de heer O. Overdijk, beheerder Schiermonnikoog, interview 27 november 2007 en schriftelijke informatie.

Bijlage 2 Gemeentelijke inventarisatie

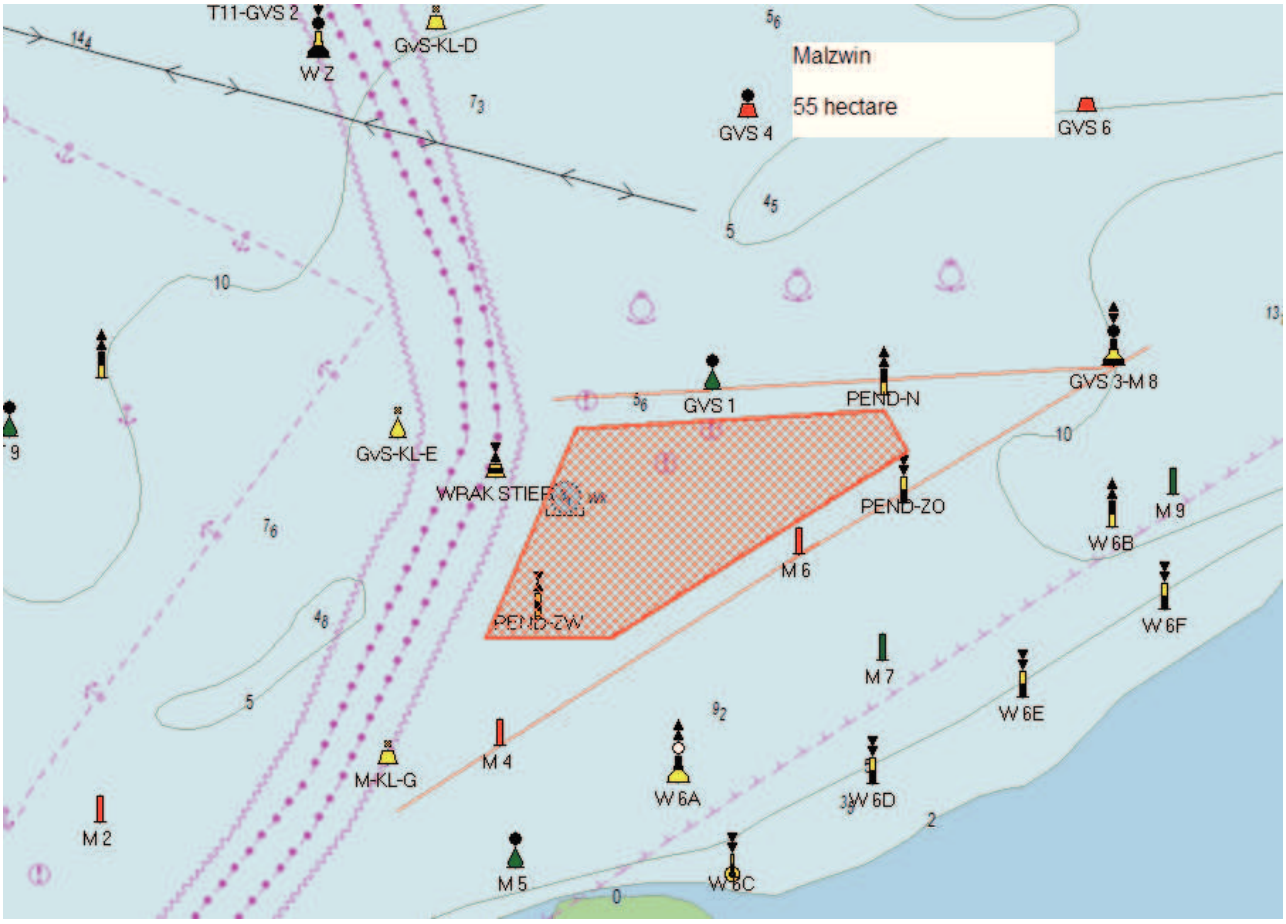
Waddenzee algemeen

Overzicht MZI-gebieden Waddenzee

Locatie: **Malzwin**

Ligging: **Tussen het gat van de Stier en het Malzwin ligt deze locatie waar tot en met 2009 experimentele MZI's zijn gelegen.**

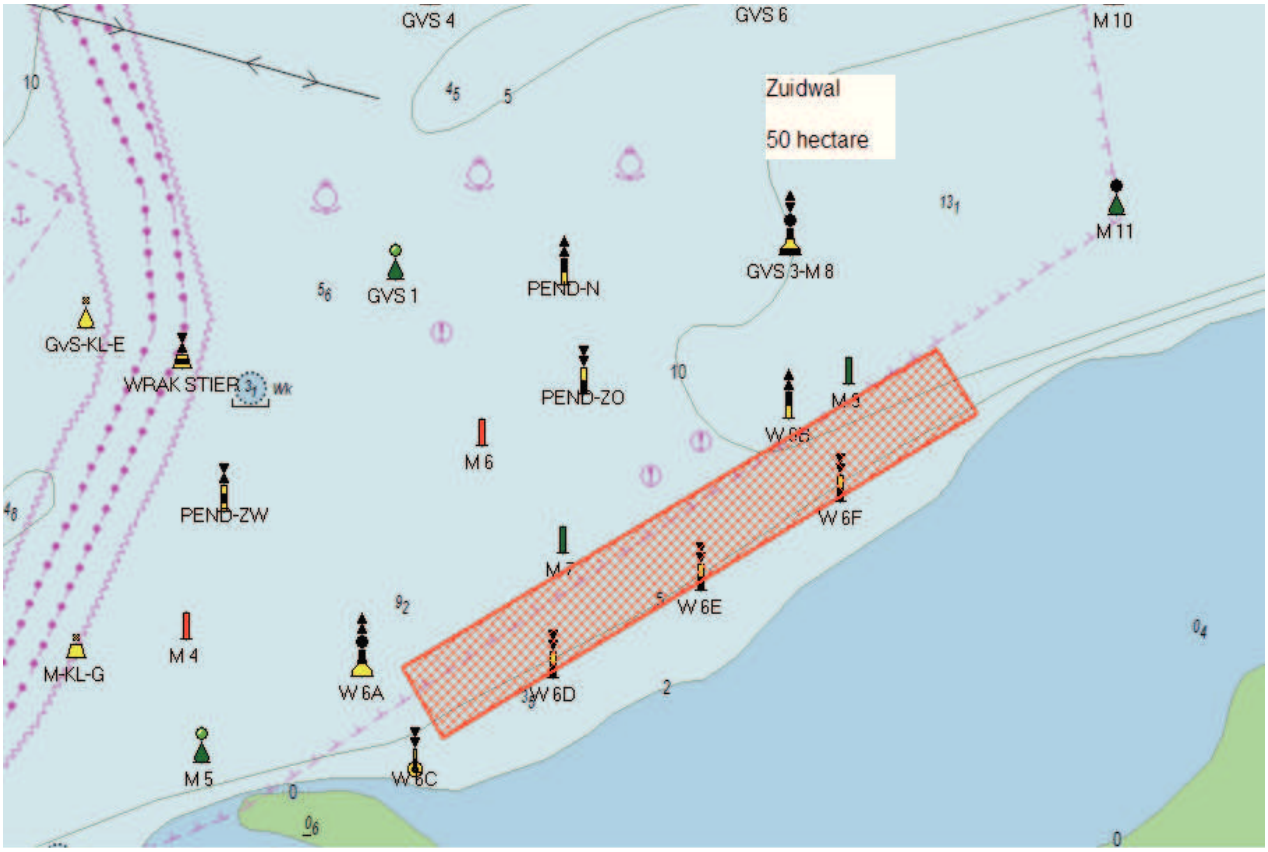
Oppervlakte: **55 hectare**

Locatie: **Zuidwal**

Ligging: **In het Malzwin, tegen de Zuidwal ligt deze locatie, waar tot en met 2009 experimentele MZI's zijn gelegen. Het is een gebied van bijna 70 hectare. Het is een dynamisch gebied, waardoor jaarlijks zal moeten worden bekeken hoe de ligging van de MZI-installaties wordt. In totaal wordt maximaal 50 hectare benut binnen het gebied van 70 hectare.**

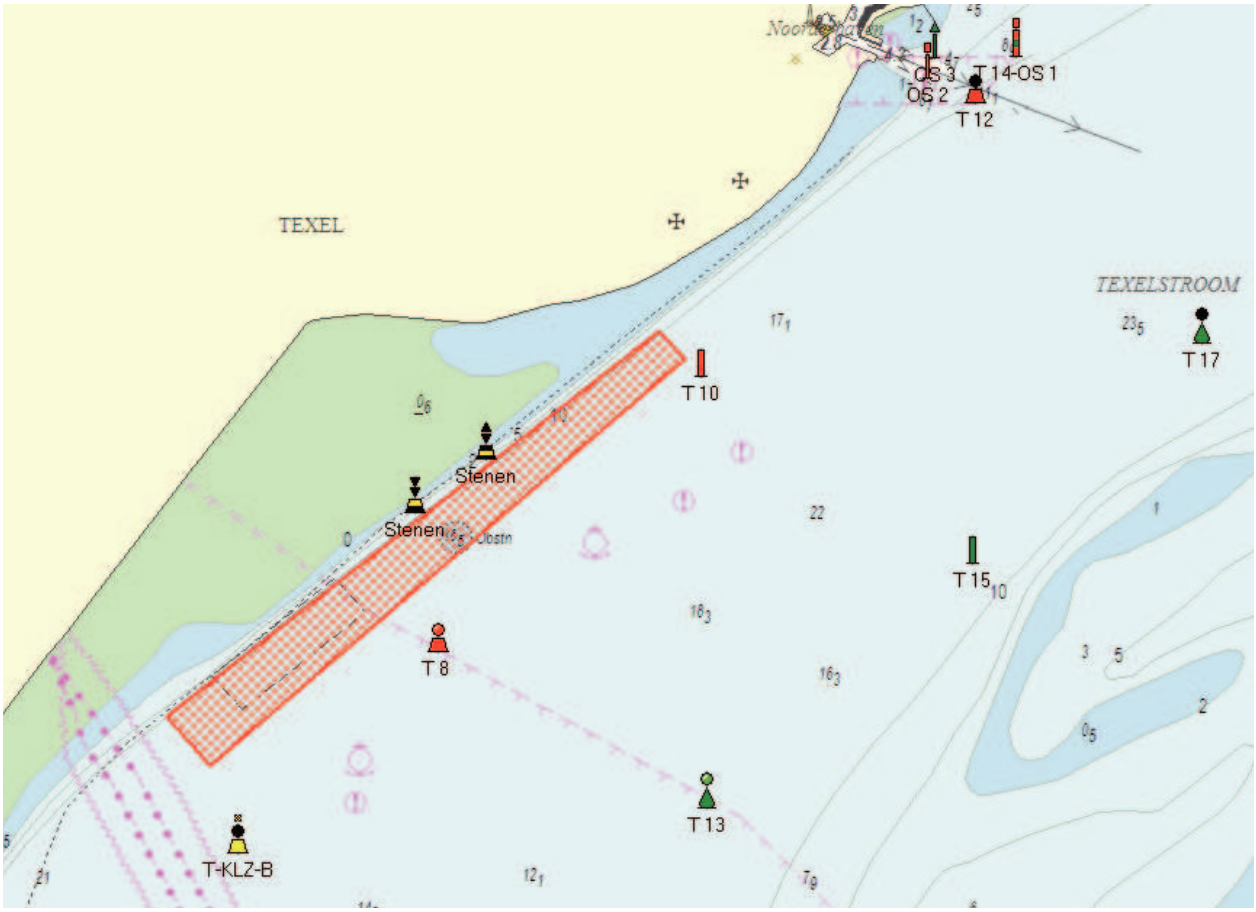
Oppervlakte: **50 hectare**

Locatie: **Texel, Oudeschild**

Ligging: **Zuidwestelijk van de haven van Oudeschild, vanaf boei T-KLZ 8 tot rode ton T10**

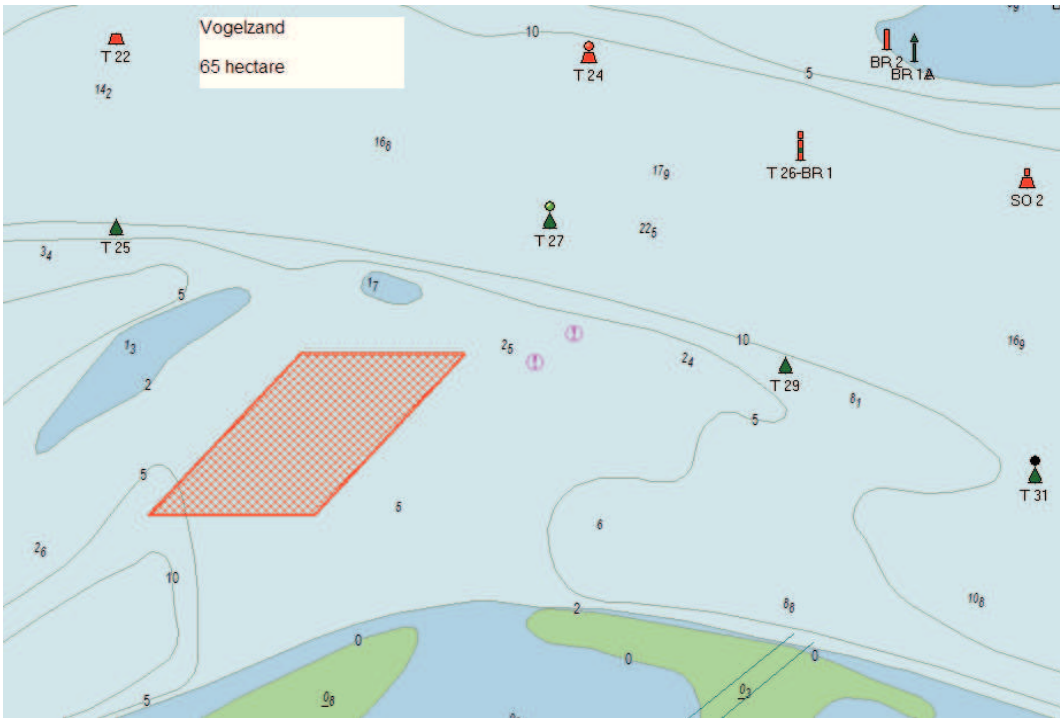
Oppervlakte: **45 hectare**

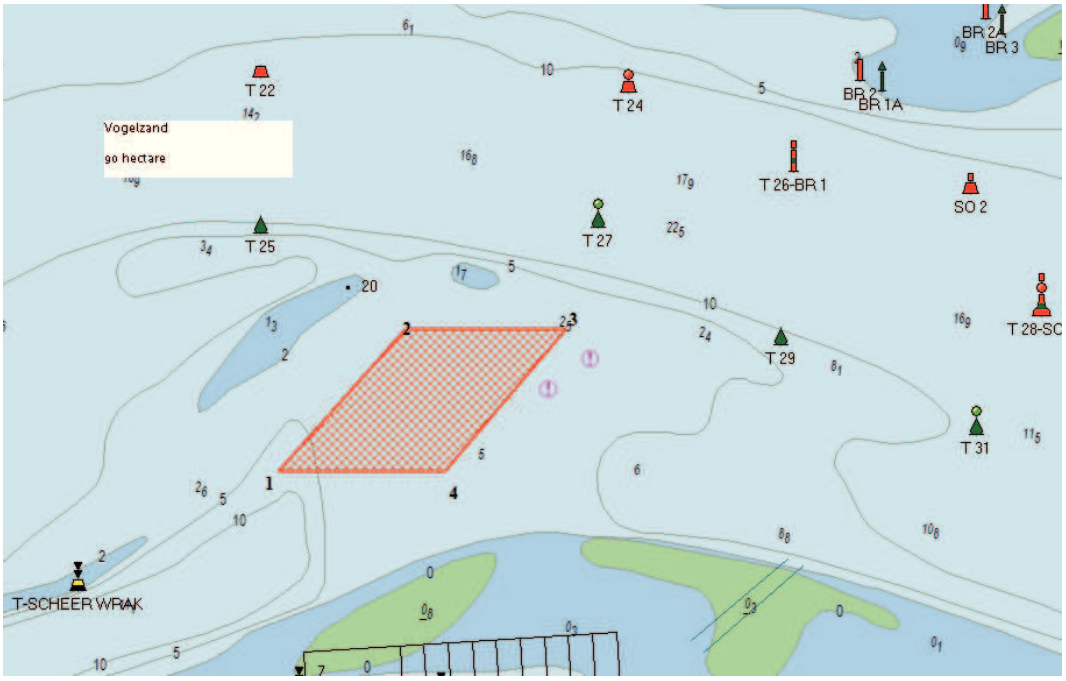

Locatie: **Vogelzand**

Ligging: **Deze locatie ligt in een ruim en relatief diep deel van de vaarwaters Texelstroom en Scheer.**
De onderste afbeelding is de locatie inclusief compensatie (25 ha.) voor het geval de locatie Oudeschild in de toekomst zou vervallen ivm een getijdencentrale.

Oppervlakte: **65 hectare (met compensatie 90 ha)**

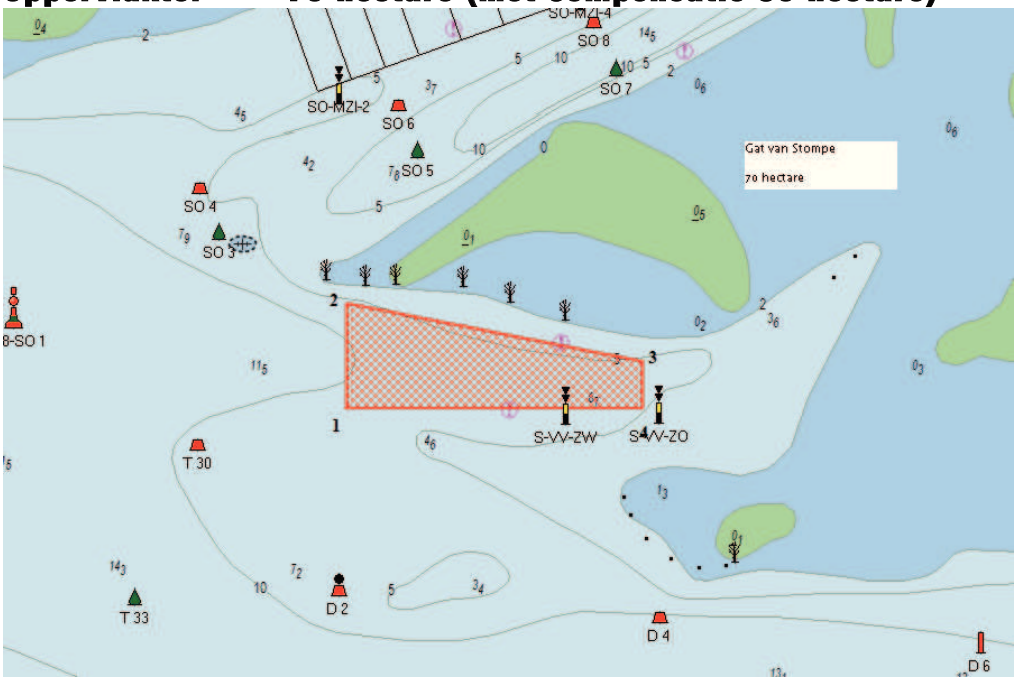

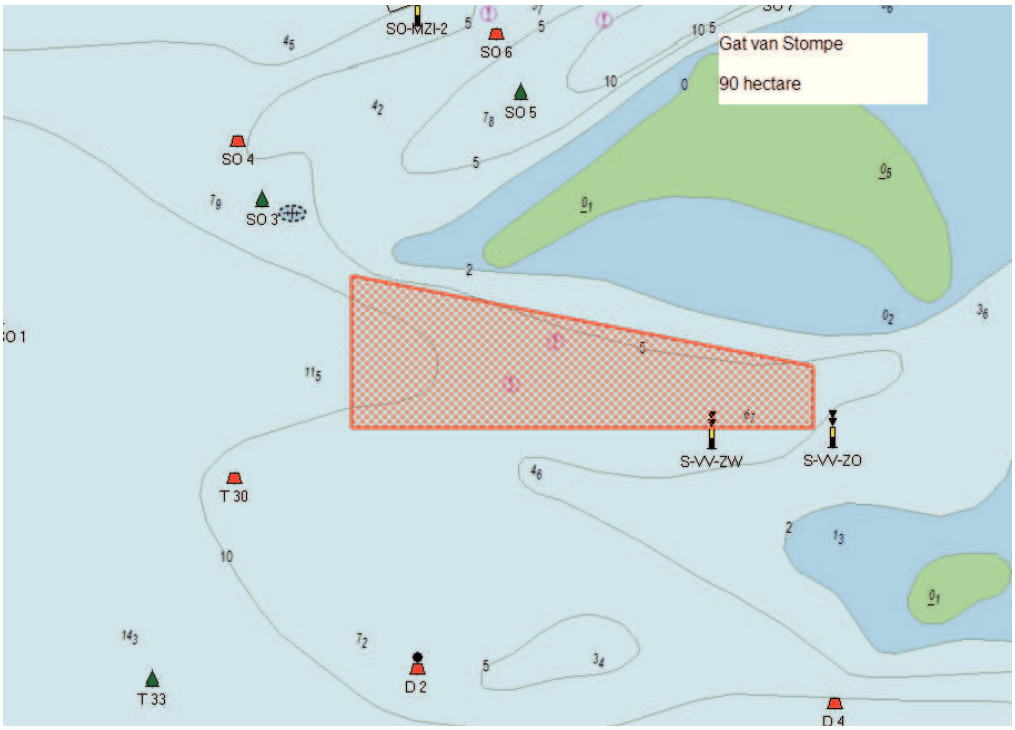

Locatie: **Gat van Stompe**

Ligging: **Deze locatie is in vorm aangepast aan een goede bereikbaarheid van het Gat van Stompe. De onderste afbeelding is de locatie inclusief compensatie (20 ha.) voor het geval de locatie Oudeschild in de toekomst zou vervallen ivm een getijdencentrale.**

Oppervlakte: **70 hectare (met compensatie 90 hectare)**

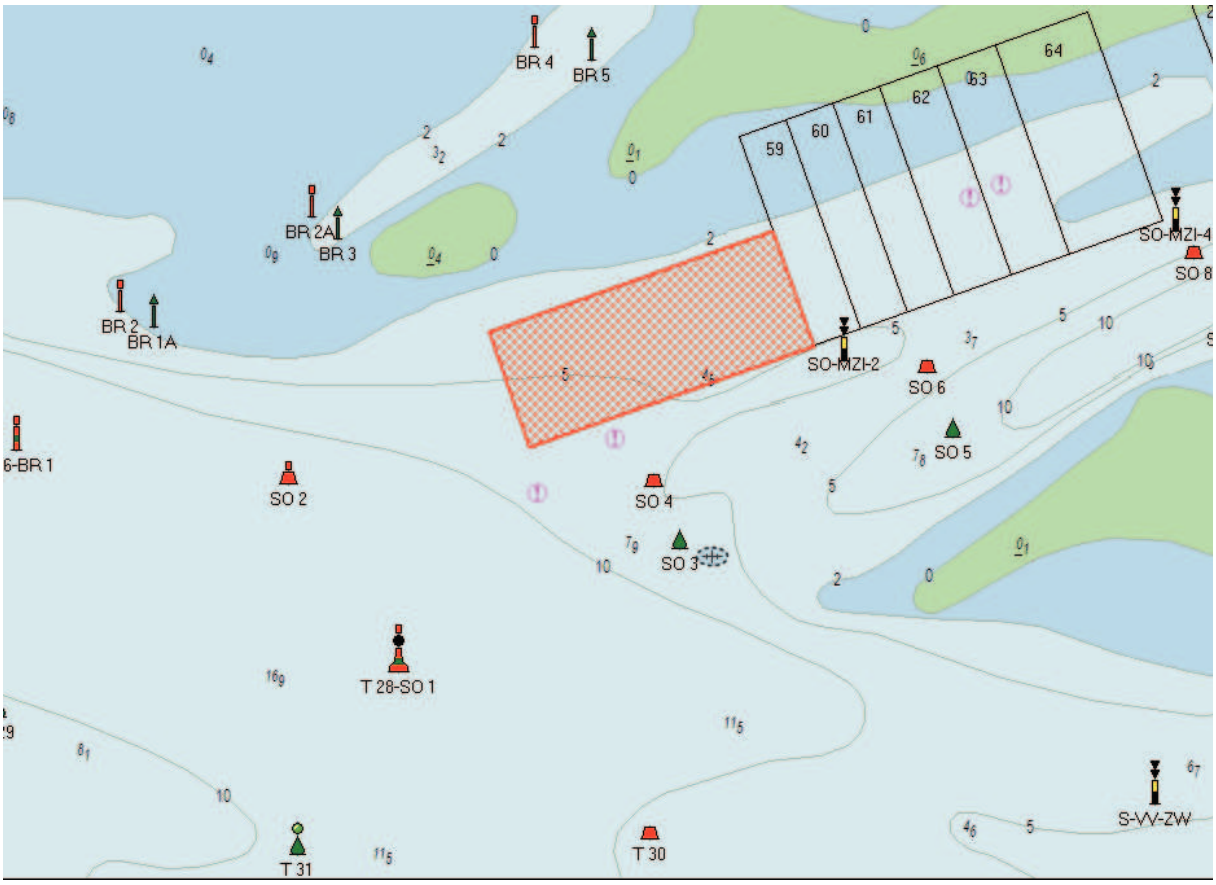

Locatie: **Scheurrak - omdraai**

Ligging: **Een locatie ten zuidwesten van de mosselkweekpercelen, waarbij de zuidoostelijke (diepe) grens gelijk loopt met de onderkant van de percelen. Er is een corridor van ca. 80 meter tussen het perceel en de MZI-locatie. Het meest zuidwestelijke punt ligt 140 meter verwijderd van de laterale lijn S02 – S04.**

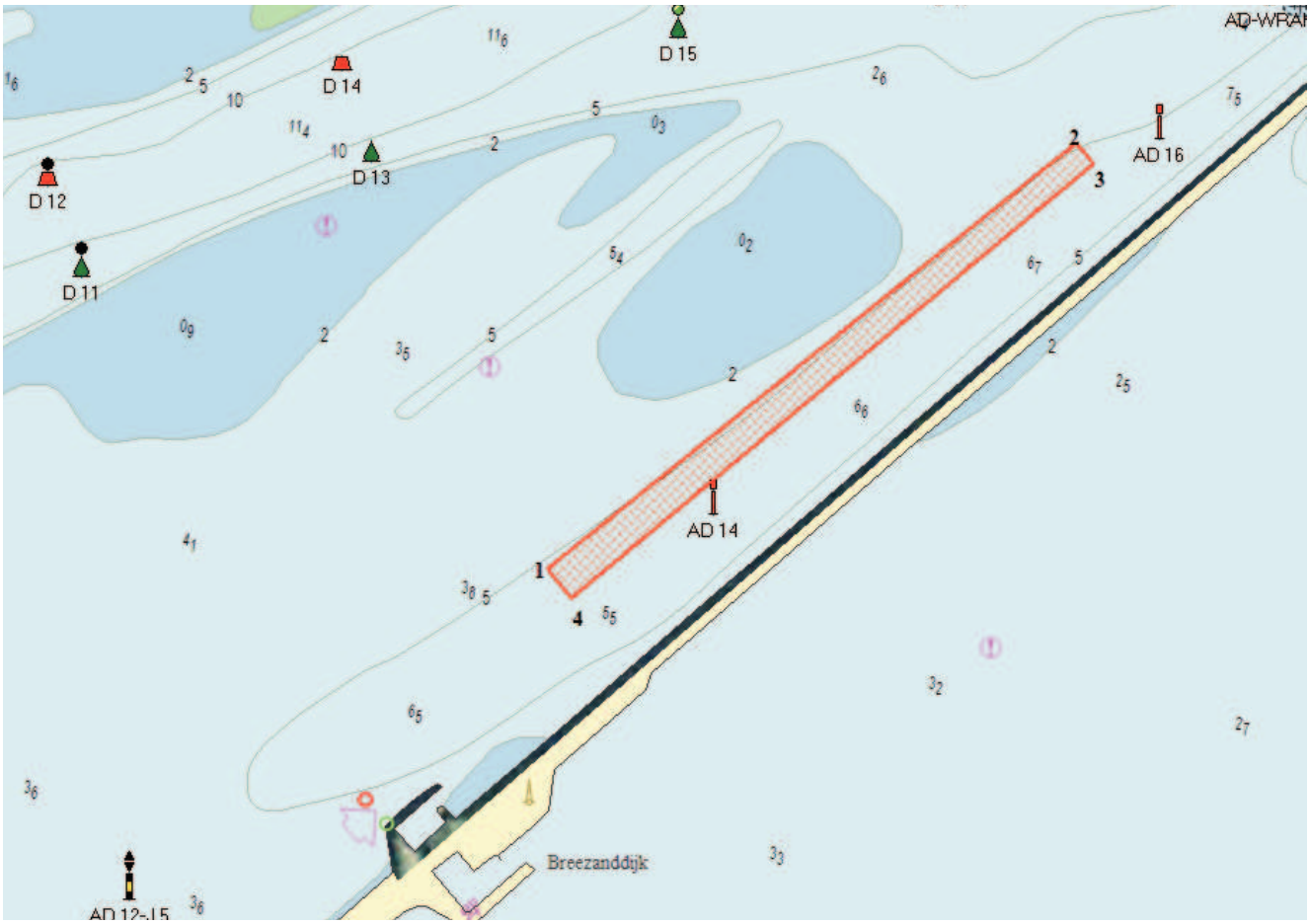
Oppervlakte: **40 hectare**

Locatie: **Afsluitdijk**

Ligging: **Deze locatie ligt in de geul evenwijdig aan de Afsluitdijk, ter hoogte van de tonnen AD14 – AD16. Rekeninghoudend met de overige scheepvaart (o.a. bereikbaarheid Doove Balg, Javaruggen en haven Breezanddijk) is hier ruimte voor een relatief smalle strook (125-175 meter).**

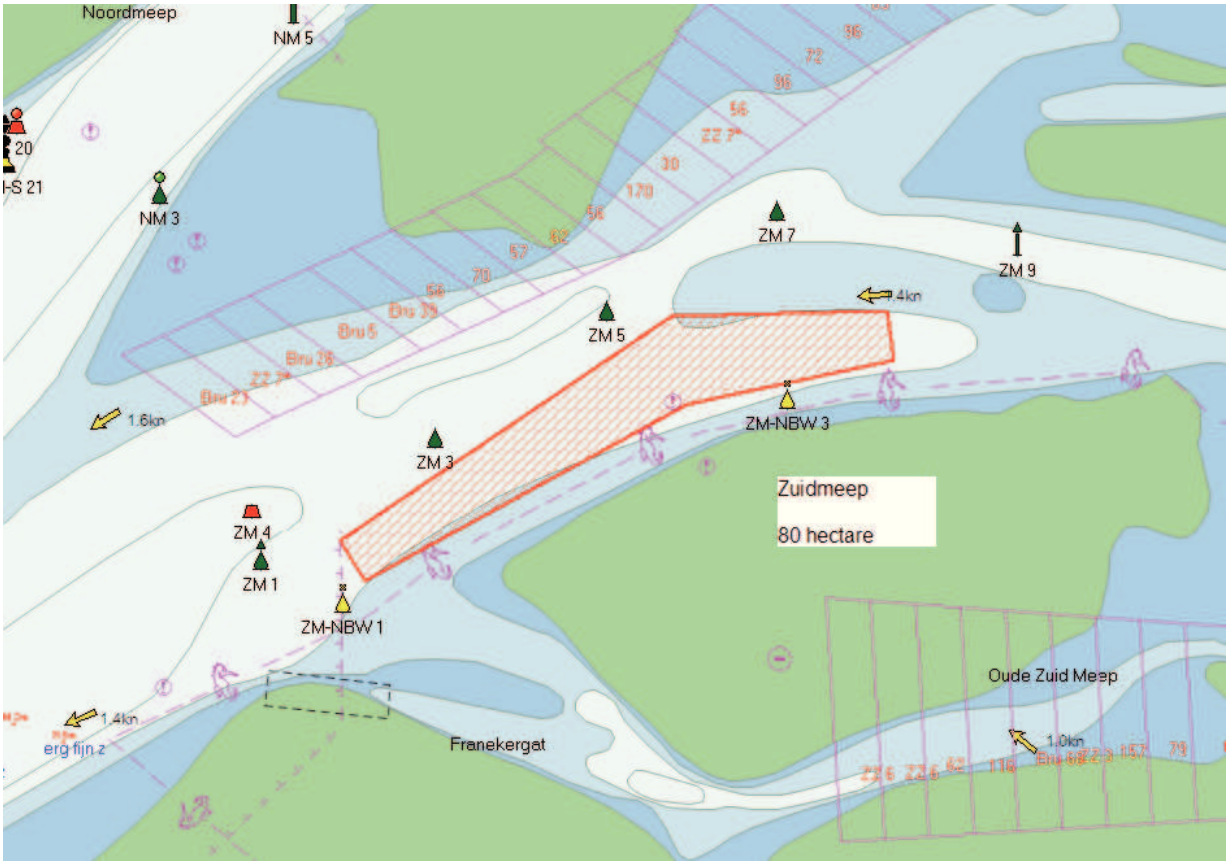
Oppervlakte: **45 hectare**

Locatie: **Zuidmeep**

Ligging: **Een gebied van ca. 80 hectare is geschikt als MZI-locatie, waarbij rekening gehouden wordt met een visserijcorridor van minimaal 120 meter bij laagwater**

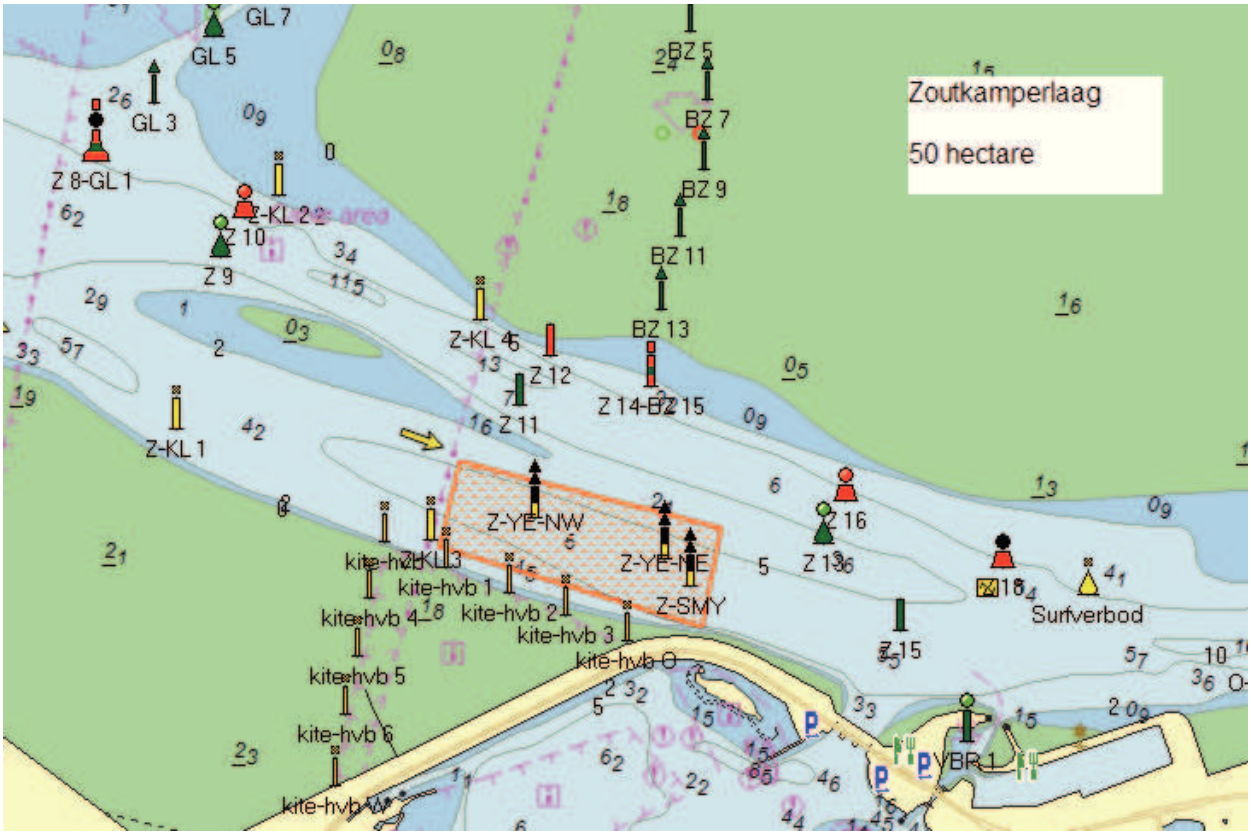
Oppervlakte: **80 ha.**

Locatie: **Zoutkamperlaag (west)**

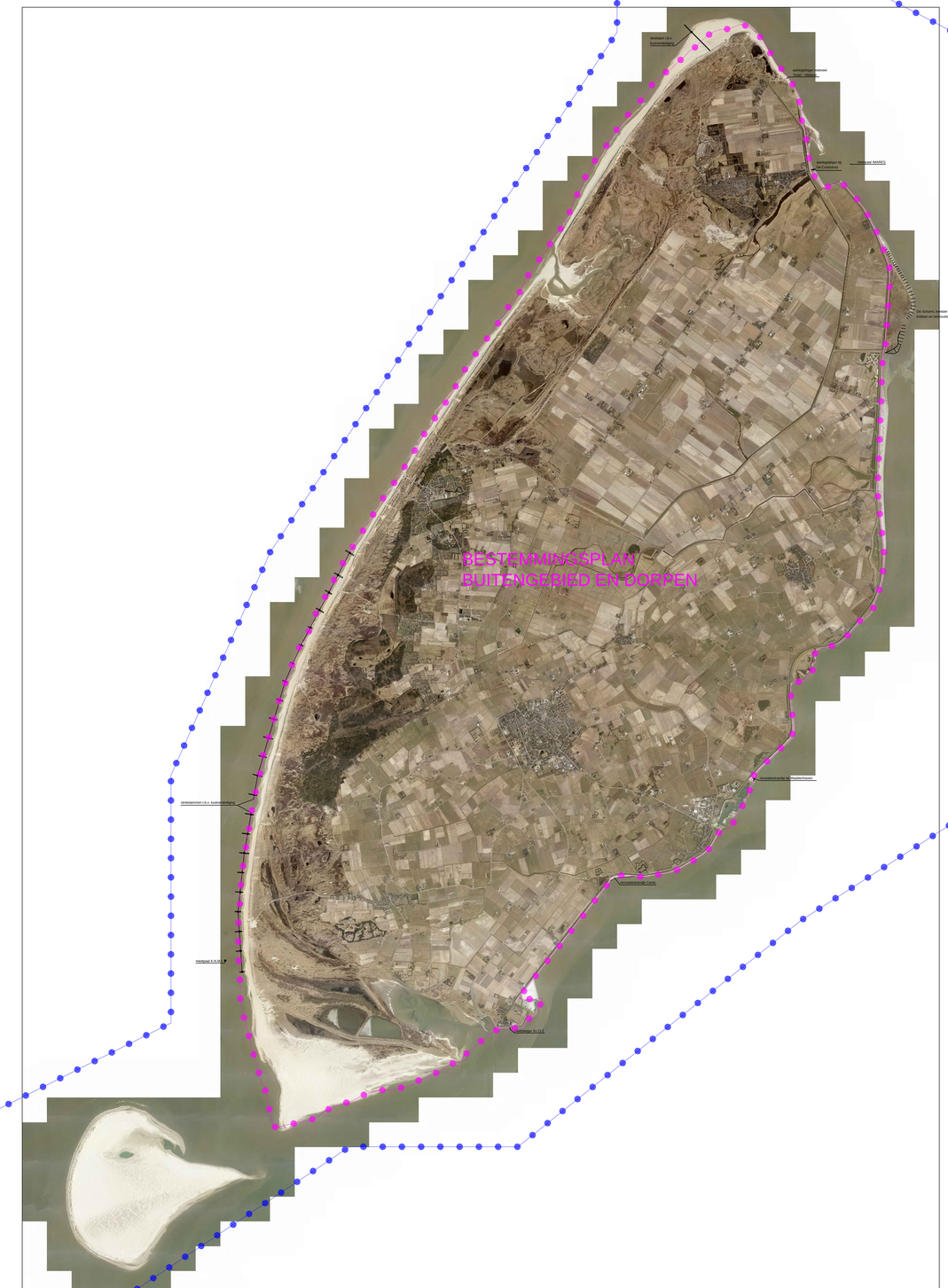
Ligging: **Aan de zuidkant van de Zoutkamperlaag ten westen van de haven van Lauwersoog vanaf de plaats van de huidige experimentele MZI's, tot aan de oostelijke begrenzing van het kabelgebied. De locatie is niet in overeenstemming met het convenant dat stelt dat er geen MZI's worden ontwikkeld op het Oostwad. De mogelijkheid van een eventuele MZI-locatie is dus nog geenszins zeker en wordt nog overlegd met de conveanntpartners.**

Oppervlakte: **50 hectare**

Gemeente Texel

Inventarisatie bestaand gebruik Texel, corresponderend met kaartbeeld		
1	Strekdammen ten behoeve van kustverdediging	
2	Meetpaal KNMI	
3	Meetsteiger NIOZ	
4	Recreatiestrand Ceres	
5	Recreatiestrand nabij Waddenhaven	
6	De Schorren, kwelder met kribben en rijshoutdammen	
7	Aanlegsteiger bij De Cocksdorp	
8	Meetpaal Imares	
9	Strekdam nabij Vuurtoren ten behoeve van kustverdediging	
10	Aanlegsteiger veer Texel-Vlieland	
11	Ankeren van cruiseschepen in de nabijheid van de haven van Oudeschild	
12	Zeeboerderij op de Noordzee	
13	Getijde-energiecentrale	

BESTEMMINGSPLAN WADDENGEBIED

Bijlage 3 Erecode dagrecreatief medegebruik

IK PAS OP HET WAD

Bevat de complete Erecode voor Wadliefhebbers!

Genieten met respect voor de Waddennatuur

Welkom op het Wad! Helpt u mee om het unieke Waddengebied te beschermen en te behouden? In deze folder leest u wat u kunt doen.

De Erecode voor Wadliefhebbers

De ‘Erecode voor Wadliefhebbers’ geldt voor iedereen die vaart of loopt op het wad. Uitgangspunt van deze Erecode is de verantwoordelijkheid en het inzicht van de wadliefhebbers.

Als u zich aan de Erecode houdt:

- kunnen vogels voldoende eten en rusten om gezond te blijven, voldoende jongen te krijgen en groot te brengen en voldoende vetreserves op te doen voor de lange trekreizen;
- kunnen zeehonden voldoende rusten om gezond te blijven, te verharen en hun jongen groot te brengen;
- kunt u blijven genieten van al die rijke en unieke natuur in deze laatste wildernis van Nederland, het Werelderfgoed Waddenzee!

Vogels

- Vaar niet te dicht langs hoogwatervluchtplaatsen.
- Anker op voldoende afstand van hoogwatervluchtplaatsen.
- Ga pas van boord als vogels die op de waterlijn foerageren zijn verdwenen.
- Loop niet naar groepen vogels toe.
- Blijf als groep(je) dicht bij elkaar en waaier niet uit.
- Houd extra afstand tot grotere vogels, zoals wulp en lepelaar.
- Houd afstand tot broedende vogels en vogels met jongen.
- Zorg dat u bij opkomend water weer op tijd aan boord bent, zonder de vogels te verstoren.
- Weet dat als de eerste vogels opvliegen, u te dichtbij komt.

Zeehonden

- Vaar niet te dicht langs oevers waar zeehonden rusten.
- Ga niet ankeren of droogvallen in de buurt van rustende zeehonden.
- Loop er zeker nooit naar toe.
- Weet dat zodra een zeehond zijn kop opsteekt, u te dicht bij de groep komt.

Wat vanzelf spreekt

- Vaar zonder hoge hekgolven.
- Vaar niet sneller dan de wettelijk toegestane snelheid van 20 km per uur (snel-varen is alleen toegestaan in de betonde geulen tussen zee en havens en in de veerbootroutes).
- Gooi geen afval overboord.
- Vermijd harde muziek, luide radio of marifoon.
- Gebruik geen onnodige felle verlichting.
- Houd uw hond aangelijnd.
- Werk niet aan het schip met verf, olie, diesel, oplosmiddelen.
- Ga niet vliegeren. Wadvogels denken dat een vlieger een roofvogel is.
- Kitesurf alleen in de daartoe aangewezen kitesurfgebieden. Deze staan op de hydrografische kaart en zijn gemarkeerd met boeien.
- Probeer niet met motorgeweld los te komen.

Tenslotte

- Goed zeemanschap gaat boven alles.
- Vaar met een actuele hydrografische kaart.
- Blijf uit gebieden die gesloten zijn op grond van artikel 20 Natuurbeschermings-wet 1998 en andere regelgeving.
- De schipper is en blijft verantwoordelijk voor het gedrag van zijn opvarenden.
- Val niet te lang achter elkaar op dezelfde plaats droog: maximaal twee of drie tijen.
- Bij een wandeling op het Wad geldt de Provinciale Wadloopverordening, ook bij wandelingen vanaf een schip. Groepen groter dan 7 personen mogen niet verder van hun boot gaan dan 500 meter zonder vergunning.

Meer weten?

www.ikpasophetwad.nl

Actuele vaarinformatie

www.nautin.nl
Marifoonkanaal 4
0562-44.31.00

Waddenzee Werelderfgoed

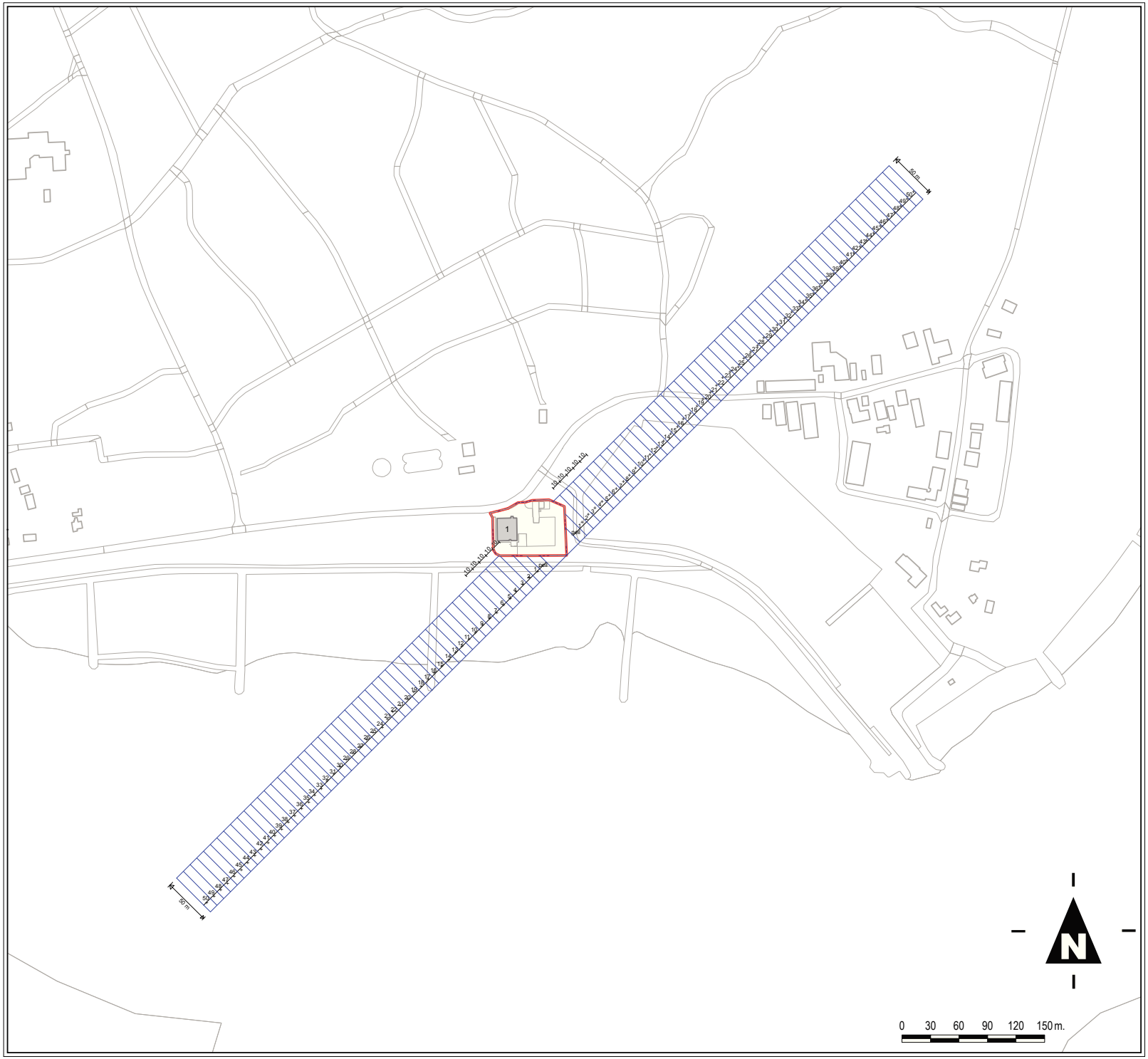
www.waddenzee-werelderfgoed.nl

Fotografie: Janny du Bois, Roef Mulder, Christiaan Kooistra

Deze folder is te downloaden op www.ikpasophetwad.nl

WADDENZEE

Bijlage 4 Obstakelbeheer funnel SAR Vlieland

Legenda

- Hoofdingang
- Objectgrens
- Gebouwen
- Omheining
- Ondergrondse gebouwen

Topografie

Invliegfunnel SAR Vlieland

04F07 SAR VLIELAND

Schaal: 1:4000 (A3)
Datum: Jan 27, 2014

Commando DienstenCentra
Ministerie van Defensie

Dienst Vastgoed Defensie: Directie Noord
Hoewel aan de totstandkoming van deze vastgoedgegevens de uiterste zorg is besteed, aanvaardt het Ministerie van Defensie geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onduidelijkheden of onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan. Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend.
© Ministerie van Defensie